

AESOPI PHRYGIS FABVLAE GRAECE ET LATINÈ, cum aliis opusculis, quorum Index proxima refertur pagella.

Basileæ, per Ioannem Heruagium.
Anno M. D. XLIIII.

INDEX AVTORVM HVIVS LIBRI.

Aesopi Phrygis uita, & fabellæ.

Gabriæ Græci fabellæ tres & quadraginta ex trimetris iambis, præter ultimam ex scazonte, tetrastichis conclusæ.

Ex Aphthonij exercitamentis de fabula, tum de formicis & cicadis.

De fabula ex imaginibus Philostrati.

Homeri βατραχομυομαχία, hoc est, ranarum & murium pugna.

Museus poëta uetustiss. de Ero & Leandro.

Agapetus diaconus De officio regis ad Iustinianum Cæsarem.

Hippocratis iusiurandum.

Hæc omnia cum Latina interpretaione.

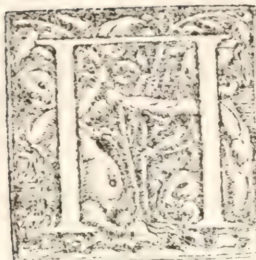
γαλεωμυομαχία, hoc est, felium & murium pugna, tragœdia Græca.

Fabularum index in fine adiectus est.

CANDIDO LECTORI. S.

ITerum exhibemus uobis Aesopi fabulas cũ aliquot alijs libellis Græcè & Latinè, quòd proximam æditionem, quæ tota græca fuit, ijs qui adhuc tyrones sunt in Græcanica literatura, minus gratã fuisse cognouerimus, quibus hoc enchiridium præcipue paratur. Nam qui iam aliquatenus profecerunt, malunt in alijs autoribus se exercere. Nos etiam incipiẽtibus consulendum putamus. Nec libet quibusdam hodie in Academijs uersari, ubi sunt publici Græcarum literarum professores, propter ingens istud dissidium, quod magnam orbis partem, sed præcipue gymnasia affligit, bonis studijs omnibus internicionem minitãs, nisi melior deus aliquis succurat. Talibus igitur qui domi, suo, quod aiunt, Marte, aliquid Græcanicæ eruditionis comparere uolunt, muti magistri uice erit Latina uersio. Vos nostram operam boni consulite, & bene ualete. Basileæ.

ΑΙΣΩΠΟΥ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΥΘΟποιοῦ, Μαξίμῳ τῷ Πλανούδῃ συγγραφείς.

Πραγμάτων φύσιν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἠκρίβωσαν μὲν καὶ ἄλλοι, καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς παρέδωκαν φέροντες. αἴσωπος δὲ, δοκεῖ μὴ πόρρω θειοτέρας ἐπιπνοίας τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας ἁψάμενος, πολλῷ τῷ μέτρῳ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν παρελάσαι. καὶ γὰρ οὔτ' ἀποφαινόμενος, οὔτε συλλογιζόμενος, οὔτε μὴν ἐξ ἱστορίας, ἣν ὁ πρὸ τῆς κατ' αὐτὸν ἡλικίας ἤνεγκε χρόνος, τὴν νουθεσίαν διατιθέμενος, ἀλλὰ μύθοις τὰ πάντα παιδοτριβῶν, οὕτω τὰς τῶν ἀκροωμένων αἱρεῖ ψυχὰς, ὡς αἰσχύνεσθαι τοὺς λογικοὺς ποιεῖν ἢ φρονεῖν, ἃ μήτ' ὄρνιθες, μήτ' ἀλώπεκες. καὶ αὖ πάλιν μὴ προσέχειν ἐκείνοις, οἷς πολλὰ τῶν ἀλόγων ἐν καιρῷ συνεχῶς προσεσχηκότα μυθεύεται. ἐξ ὧν μὲν κινδύνους ἐπηρτημένους αὐτοῖς διέδρα, ἃ δὲ μεγίστης ἐν τοῖς καιρίοις τῆς ὠφελείας ἔτυχον. οὗτος τοίνυν ὁ τὸν καθ' αὐτὸν βίον φιλοσόφου πολιτείας εἰκόνα προθέμενος, καὶ ἔργοις μᾶλλον ἢ λόγοις φιλοσοφήσας, τὸ μὲν γένος ἐξ ἀμορίου τῆς φρυγίας κατῆγε τῆς μεγάλης ἐπίκλησιν, τὴν δὲ τύχην γέγονε δοῦλος. ἐφ' ᾧ καὶ σφόδρα μοι δοκεῖ, τὸ τοῦ πλάτωνος ἐν γοργίᾳ καλῶς ἅμα καὶ ἀληθῶς εἰρῆσθαι, ὡς τὰ πολλὰ γὰρ ταῦτά φησιν ἐναντία ἀλλήλοις ἐστὶν, ἥ τε φύσις, καὶ ὁ νόμος. αἰσώπου γὰρ τὴν ψυχὴν ἡ μὲν φύσις ἐλευθέραν ἀπέδωκεν, ὁ δὲ παρ' ἀνθρώπων νόμος τὸ σῶμα

AESOPI FABVLATORIS VITA, à Maximo Planude compoſita.

Erum humanarum naturam perſecuti ſunt & alij, & poſteris tradiderunt. Aeſopus uero uidetur non abſq; diuino afflatu, cum moralem diſciplinam attigerit, magno interuallo multos eorum ſuperaſſe. Etenim neq; definiendo, neq; ratiocinãdo, neq; ex hiſtoria, quam ante ipſius ætatem tulit tempus, admonendo, ſed fabulis penitus erudiendo, ſic audientiũ uenatur animos, ut pudeat ratione præditos facere, aut ſentire, quæ neq; aues, neq; uulpes: & rurſus non uacare illis, quibus pleraq; bruta tempore prudenter uacaſſe fingũtur: ex quibus aliqua, pericula imminẽtia effugerunt, aliqua maximã utilitatem in opportunitatibus cõſequuta ſunt. Hic igitur qui uitam ſuam philoſophicæ reipublicæ imaginẽ propoſuerat, & operib. magis quàm uerbis philoſophatus, genus quidẽ traxit ex Amorio oppido Phrygiæ cognomento Magnæ, ſed fortuna fuit ſeruus. Quare & magnopere mihi uidetur Platonis illud in Gorgia pulchre ſimul & uere dictum: Plerunq; enim hæc, inquit, contraria inter ſe ſunt, natura ſimul ac lex. Nam Aeſopi animũ natura liberum reddidit, ſed hominum lex cor-

μα πρὸς δουλείαν ἀπέδοτο. ἔχουσι μὲν γάρ τοι οὐδ' οὕτω τὴν τῆς ψυχῆς ἐλευθερίαν λυμήνασθαι, ἀλλὰ καί τοι πρὸς πολλὰ καὶ πολλαχόσε μεταφέρων τὸ σῶμα, τῆς οἰκείας ἐκείνην ἕδρας οὐχ οἷός τ' ἐγένετο μεταστῆσαι. ἐτύγχανε δ' ὢν οὐ μόνον δοῦλος, ἀλλὰ καὶ δυσειδέστατα τῶν ἐπ' αὐτοῦ πάντων ἀνθρώπων εἶχε. καὶ γὰρ φοξὸς ἦν, σιμὸς τὴν ῥῖνα, σιμὸς τὸν τράχηλον, πρόχειλος, μέλας, ὅθεν καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε (ταυτὸν γὰρ αἴσωπος τῷ αἰθίοπι) προγάστωρ, βλαισός, καὶ κυφός. τάχα καὶ τὸν ὁμηρικὸν θερσίτην τῇ αἰσχρότητι τοῦ εἴδους ὑπερβαλλόμενος. τὸ δὲ δὴ πάντων ἐν αὐτῷ χείριστον ἦν, τὸ βραδύγλωσσον, καὶ τὸ τῆς φωνῆς ἄσημόν τε καὶ ἀδιάρθρωτον. ἃ πάντα καὶ δοκεῖ τὴν δουλείαν αἰσώπῳ παρασκευάσαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ θαῦμα ἂν ἦν, εἰ οὕτως ἀτόπως ἔχοντι τοῦ σώματος, ἐξεγένετο τὰς τῶν δουλούντων ἄρκυς διαφυγεῖν. ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοιοῦτον ἦν τῷ ἀνδρί, τὴν δὲ ψυχὴν ἀγχινούστατος ἐπεφύκει, καὶ πρὸς ἐπίνοιαν πᾶσαν εὐβολώτατος. ὁ κεκτημένος τοίνυν αὐτόν, ἅτε πρὸς οὐδὲν οἰκίας ἔργων εἰκείως ἔχοντα, σκάπτειν εἰς ἀγρὸν ἐξαπέστειλεν. ὁ δ' ἀπελθὼν προθύμως τοῦ ἔργου εἴχετο. ἀφικομένῳ δέ ποτε καὶ τῷ δεσπότῃ πρὸς τὸν ἀγρόν, ἐφ' ᾧ τῶν ἔργων ἐπισκοπὴν θέσθαι, γεωργός τις σῦκα τῶν ἀγαθῶν δρεψάμενος δῶρον ἤνεγκεν. ὁ δ' ἡσθεὶς τῷ τῆς ὀπώρας κάλλει ὡραίῳ, ἀγαθόποδι τῷ οἰκέτῃ (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ παιδί) φυλάττειν ἐκέλευσεν, ὡς αὐτῷ μετὰ τὸ λουτρὸν παραθεῖναι. συμβὰν δ' οὕτω, καὶ τοῦ αἰσώπου κατὰ δή τινα χρείαν εἰσελθόντος εἰς τὴν οἰκίαν, ἀφορμῆς ὁ ἀγαθόπους λαβόμενος, βουλὴν τοιάνδε τῶν συνδού-

λων

pus in seruitium tradidit. Potuit tamen ne sic quidem animi libertatē corrūpere. Sed quãuis ad res uarias, & in diuersa loca transferret corpus, à propria tamen sede illum traducere non potuit. Fuit aũt non solum seruus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum: nam acuto capite fuit, pressis naribus, depresso collo, prominētibus labris, niger, unde & nomen adeptus est, (idem enim Aesopus, quòd Aethiops) uētrosus, ualgus, & incuruus: forte & Homericũ Thersitem turpitudine formæ superãs. Hoc uero omnium in eo pessimũ erat, tardiloquentia, & uox obscura simul, & inarticulata. Quæ omnia etiã uidētur seruitutē Aesopo parasse. Etenim mirum fuisset, si sic indecenti corpore potuisset seruientium retia effugere. Sed corpore sanè tali, animo uero solertissimo natura extitit, & ad omne cōmentum felicissimus. Possessor igit̃ ipsius tanq̃ ad nullũ domesticũ opus commodũ, ad fodiendũ agrum emisit. Ille uero digressus alacriter operi incũbebat. Profecto uero aliquãdo & hero ad agros, ut opera specularet̃, agricola quidã ficos egregias decerptas dono tulit. Ille uero fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi ministro (hoc em̃ erat nomen puero) seruare iussit, ut sibi post balneũ apponeret. Cũ uero ita euenisset, atq; Aesopo ob quandã necessitatē ingresso in domũ, occasiõe capta Agathopus cõsiliũ huiusmodi cõfer

λων τινὶ προτείνει, ἐμφορηθῶμεν εἰ δοκεῖ τῶν σύκων ὦ οὗτος, κἂν ὁ δεσπότης ἡμᾶς ταῦτα ζητήσῃ. ἀλλ' ἡμεῖς τοῦ αἰσώπου καταμαρτυρήσομεν ἄμφω, ὡς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδραμόντος, καὶ τὰ σῦκα λάθρα καταφαγόντος, καὶ ἐπ' ἀληθεῖ θεμελίῳ, τῇ πρὸς τὸν οἶκον εἰσόδῳ, πολλὰ τῶν ψευδῶν ἐποικοδομήσομεν, καὶ τὸ μηδὲν ἔσται ὅγε εἷς πρὸς τοὺς δύο, καὶ ταῦτα μὴ δ' ἀνθ' ἐλέγχων δεῖξαί ποτε τὴν γλῶτταν δύναμιν ἔχων. δόξαντος δὴ τούτου, πρὸς τοὔργον ἐχώρησαν. καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες ἔλεγον ἐφ' ἑκάστῳ σὺν γέλωτι, φεῦ σοι δύστηνε αἴσωπε. ὁ τοίνυν δεσπότης ἐπανελθὼν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, καὶ τὰ σῦκα ζητήσας, καὶ ἀκούσας, ὡς αἴσωπος αὐτὰ κατεδήδοκε, τόν τε αἴσωπον σὺν ὀργῇ κελεύει κληθῆναι, καὶ κληθέντι φησί· λέγε μοι ὦ κατάρατε, οὕτω μου καταπεφρόνηκας, ὡς εἰς τὸ ταμιεῖον εἰσελθεῖν, καὶ τὰ ἑτοιμασθέντα μοι σῦκα θοινήσασθαι; ὁ δὲ ἀκούων μὲν, καὶ συνιεὶς ἦν, λαλεῖν δὲ εἶχεν οὐδ' ὁποσοῦν διὰ τὸ βραδύγλωσσον. μέλλων δὲ ἤδη τύπτεσθαι, τῶν κατηγόρων σφοδροτέρων ἐπικειμένων, πεσὼν πρὸς τοὺς τοῦ δεσπότου πόδας, ἀνασχέσθαι μικρὸν ἐδεῖτο. δραμὼν δὲ, καὶ χλιαρὸν ὕδωρ προσενεγκὼν, τοῦτό τε πέπωκε, καὶ τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα καθεὶς, αὖθις τὸ ὑγρὸν μόνον ἀνέβαλεν. οὔπω γὰρ τροφῆς ἁψάμενος ἔτυχεν. ἠντιβόλει γοῦν αὐτὸ τοῦτο καὶ τοὺς διώκοντας δρᾶσαι, ὡς ἂν δῆλον γένηται, τίς ὁ τὰ σῦκα διαφορήσας. ὁ δὲ δεσπότης τὸ νόημον αὐτοῦ θαυμάσας, οὕτω ποιεῖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπέταξεν. οἱ δ' ἐβουλεύσαντο πιεῖν μὲν τοῦ ὕδατος, μὴ μέντοι καθεῖναι εἴσω τοῦ λαιμοῦ τοὺς δακτύλους, ἀλλ' ἐπὶ τὰ πλάγια τῶν

γνάθων

uo cuidam offert: impleamur, si placet, ficubus, heus tu: ac si herus noster has requisierit, nos uero contra Aesopum testificabimur ambo, q in domum ingressus sit, & ficus clàm comederit: & super uero fundamento, uidelicet in domũ ingressione, multa mendacia inædificabimus: & nihil unus ad duos fuerit, præsertim cũ ne sine probationibus quidem diducere unq̃ os queat. Viso uero hoc, ad opus accesserũt, & ficus deuorantes, dicebãt in singulis cum risu: Væ tibi infœlix Aesope. Cum igitur herus rediisset à lauacro, & ficus petiisset, & audiuisset q Aesopus eas comederit, & Aesopũ cum ira iubet uocari, & uocato ait: Dic mihi, ô execrande, ita me cõtempsisti, ut in penu ingredereris, & paratas mihi ficus comederes? Ille audiebat quidem, & intelligebat, sed loqui poterat nullo modo ob linguæ tarditatem. Cũ iam uerberandus esset, & delatores uehementiores instarent, procumbens ad heri pedes, ut sustineret se parum, orabat: cum autem accurrisset, & tepidam aquam attulisset, eam bibit, & digitis in os demissis rursum humorẽ solum reiecit: nondum enim cibum attigerat. rogabat igitur ut idem et accusantes facerent, quò manifestũ fieret, quisnam ficus dissipasset. herus aũt ingeniũ hominis admiratus, sic facere & alios iussit: illi autem deliberauerãt bibere quidẽ aquam, non tamen demittere in guttur digitos, sed per obliqua
 maxil-

γνάθων αὐτοὺς παραφθάνειν. οὐκ ἔφθασαν δὲ πιόντες, καὶ τὸ χλιαρὸν ὕδωρ ἐκεῖνο ναυτίαν τοῖς πεποιηκόσι παραχρῆμα ἐπενεγκὸν, αὐτομάτην παρέσχε τὴν ὀπώραν ἀναδοθῆναι. τότε τοίνυν πρὸ ὀφθαλμῶν τεθέντος, τοῦ τε κακουργήματος τῶν οἰκετῶν, καὶ τῆς συκοφαντίας, ὁ μὲν δεσπότης ἐκέλευσεν αὐτοὺς γυμνωθέντας μαστίζεσθαι. οἱ δ' ἐπέγνωσαν σαφῶς κατὰ τὸν εἰπόντα, ὡς ὅς τις καθ' ἑτέρου δόλια μηχανεύεται, αὐτὸς λέληθε τὸ κακὸν ἀρχιτεκτονῶν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τοῦ μὲν δεσπότου εἰς ἄστυ ἐπαναζεύξαντος, τοῦ δ' αἰσώπου σκάπτοντος ᾗ προσετάχθη, ἱερεῖς τῆς ἀρτέμιδος εἴτ' ἄλλοι τινὲς ἄνθρωποι τῆς ὁδοῦ πλανηθέντες, καὶ τῷ αἰσώπῳ προστυχόντες, προὐτρέποντο πρὸς διὸς ξενίου τὸν ἄνδρα, τὴν εἰς ἄστυ φέρουσαν αὐτοῖς ὑποδεῖξαι. ὁ δ' ὑπὸ σκιὰν δένδρου τοὺς ἄνδρας ἀπαγαγὼν πρότερον, καὶ λιτὸν παραθέμενος δεῖπνον, εἶτα καὶ ἡγησάμενος αὐτοῖς, εἰς ἣν ἐζήτουν ὁδὸν εἰσήνεγκεν. οἱ μὲν οὖν τοῦτο μὲν ἐπὶ τῇ ξενίᾳ, τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῇ ὁδηγίᾳ διαφερόντως τοῦ ἀνδρὸς ἐξαρτηθέντες, τάς τε χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἦραν, καὶ εὐχῇ τὸν εὐεργέτην ἠμείψαντο. αἴσωπος δ' ὑποστρέψας, καὶ εἰς ὕπνον καταπεσὼν ὑπό τε τοῦ συνεχοῦς πόνου καὶ καύματος, ἔδοξεν ἰδεῖν τὴν τύχην ἐπιστᾶσαν αὐτῷ, καὶ λύσιν τῆς γλώττης καὶ λόγου δρόμον καὶ σοφίαν τὴν τῶν μύθων χαριζομένην. εὐθὺς οὖν διυπνισθείς, φησί, βαβαὶ πῶς ἡδέως κεκοίμημαι, ἀλλὰ καὶ καλὸν ὄνειρον ἰδεῖν ἔδοξα. καὶ ἰδοὺ ἀκωλύτως λαλῶ, βοῦς, ὄνος, δίκελλα. νὴ τοὺς θεοὺς συνῆκα πόθεν μοι τἀγαθὸν προσεγέγονεν. εὐσεβήσας γὰρ εἰς τοὺς ξένους, ἀντιλαμβανομένης

maxillarum eos circumferre. uix dum autem biberant, cum tepida illa aqua nausea potis inducta effecit, ut spōte fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos posito & maleficio ministrorum & calumnia, herus iussit eos nudos flagro uapulare. illi uero cognouerunt manifeste dictum illud, Qui in alterum dolos struit, sibi inscius malum fabricat. Sequenti uero die hero in urbem reuecto, Aesopo uero fodiēte, quemadmodum iussus fuerat, sacerdotes Dianæ, siue alij quidam homines uia errantes, & Aesopum nacti, exhortabantur per Iouem hospitalem, hominem, ut quæ in urbem duceret, uiam ostenderet. Ille cum sub umbram arboris uiros adduxisset, prius & frugalem apposuisset cœnam, inde & dux factus ipsis, in quam quærebant uiam induxit. Illi autem tum ob hospitalitatem, tum ob ducatum, mirum in modū uiro deuincti, & manus in cœlum eleuarūt, & precibus benefactorē remunerati sunt. Aesopus uero reuersus, & in somnum lapsus & assiduo labore & æstu, uisus est uidere Fortunā astantem sibi, & solutionem linguæ & sermonis cursum, & eam quæ fabularū est doctrinā largientem: statim igitur excitatus ait, Papę ut suauiter dormiui, sed & pulchrum somniū uidere uisus sum, & ecce expeditè loquor: Bos, asinus, rastrū. per deos intelligo, unde mihi bonū accesserit hoc: quia enim pius fui in hospites, propitiū
numen

του κρείττονος ἔτυχον. ἆρ' οὖν τὸ εὖ ποιεῖν ἀγαθῶν ἐστὶ πλῆρες ἐλπίδων. οὕτω μὲν οὖν αἴσωπος ὑπορρηθεὶς τῷ πράγματι, πάλιν ἤρξατο σκάπτειν. τοῦ δ' ἐφεστηκότος τῷ ἀγρῷ (ζηνᾶς ἦν αὐτῷ τοὔνομα) πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ἐλθόντος, καὶ τούτων ἕνα, ἐπειδὴ μικρὸν ἐνέφαλλη τοῦ ἔργου, τῇ ῥάβδῳ πατάξαντος, αἴσωπος παραχρῆμα ἀνέκραγεν, ἄνθρωπε, τὸν χαλεπὸν μηδὲν ἠδικηκότα οὕτως αἰκίζῃ, καὶ πᾶσιν εἰκῇ πληγὰς ἐμφορεῖς δι' ἡμέρας; πάντως ἀναγγελῶ ταῦτα τῷ κεκτημένῳ. ζηνᾶς δὲ ταῦτα τοῦ αἰσώπου ἀκούσας, ἐξεπλάγη τε οὐ μέσως, καὶ πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν, αἴσωπος λαλεῖν ἀρξάμενος, οὐδὲν ἐμὸν ὄφελος ἔσται. φθάσας τοίνυν αὐτὸς κατηγορήσω αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δεσπότου, πρὶν αὐτὸς τοῦτ' αὐτὸ δράσῃ, καί με ὁ δεσπότης τῆς ἐπιτροπῆς παραλύσῃ. ταῦτ' εἰπὼν εὐθὺ τῆς πόλεως πρὸς τὸν δεσπότην ἤλαυνε. καὶ δὴ σὺν θορύβῳ προσελθὼν, χαῖρε φησὶ δέσποτα. ὁ δὲ, τί τεθορυβημένος πάρει, φησί; καὶ ὁ ζηνᾶς, χρῆμά τι τερατῶδες ἐν τῷ ἀγρῷ συνέβη. καὶ ὁ δεσπότης, ἦπου τι δένδρον παρὰ καιρὸν καρπὸν ἐνήνοχεν; ἢ τῶν κτηνῶν τι παρὰ φύσιν ἐγγέννητε; κἀκεῖνος, οὐχ οὕτως, ἀλλ' αἴσωπος ἄναυδος τὸ πρότερον ὢν, νυνὶ λαλεῖν ἤρξατο. καὶ ὁ δεσπότης, οὕτω σοι μηδὲν τῶν ἀγαθῶν γένοιτο, τοῦτο νομίζοντι τέρας εἶναι. ὁ δὲ καὶ μάλα, φησίν. ἃ μὲν γὰρ εἰς ἐμὲ περιύβρισεν, ἑκὼν παρίημι δέσποτα, εἰς δὲ σὲ καὶ θεοὺς οὐ φορητὰ βλασφημεῖ. ἐπὶ τούτοις ὀργῇ ληφθεὶς ὁ δεσπότης, τῷ ζηνᾷ φησιν, ἰδού σοι παραδέδοται αἴσωπος. ἀπόδου, δώρησαι, ὃ βούλει ἐπ' αὐτῷ ποίησον. τοῦ δὲ ζηνᾶ ἐπ' αὐτῷ γενόμενον παραλαβόντος τὸν αἴσωπον,

numen cōsequutus sum. Ergo benefacere, bona plenum est spe. Sic igitur Aesopus lætatus facto, rursum cœpit fodere. Sed præfecto agri (Zenas erat ipsi nomē)ad operarios profecto, & horum unum, quoniam parum errauerat in opere, uirga uerberante, Aesopus statim exclamauit: Homo, cuius gratia eum qui nulla iniuria affecit, sic uerberas? & omnibus temere plagas ingeris quotidie? omnino renunciabo hęc hero. Zenas autē hæc ab Aesopo audiens, obstupuit non mediocriter, & secum ait: ꝙ Aesopus loqui cœperit, nulla mihi utilitas erit: præueniens igitur ipse accusabo eum coram domino, anteq̄ ipse hoc idē faciat, & me herus procuratione priuet. His dictis urbem uersus ad dominum uectus est, cæterū turbatus cum accessisset: Salue, inquit, here. Ille uero, Quid perturbatus ades? inquit. Et Zenas, Res quædā monstrosa in agro contigit. Et herus, Nūquid arbor præter tempus fructum tulit? aut iumentū aliquod præter naturā genuit? Et ille, Nō ita, sed Aesopus qui antea erat mutus, nunc loqui cœpit. Et herus, Sic tibi nihil boni fiat, hoc existimanti monstrū esse. Et ille, Et sanè, inquit: nam quæ in me cōtumeliose dixit, sponte prætereo here: in te aūt & deos intolerabiliter cōuiciatur. His ira percitus herus, Zenæ ait, ecce tibi traditus est Aesopus, uende, dona, ꝙ uis de eo fac. Cū Zenas aūt in potestate sua accepisset Aesopum,

πον, καὶ τὴν κατ᾽ αὐτοῦ διεασποτείαν αὐτῷ ἀναγγείλαντος, ἐκεῖνος ὅ, τι δή ποτε βουλομένῳ σοί ἐστί φησιν ἔργασαι. κατὰ δὲ δή τινα τύχην ἀνδρός τινος κτήνη ζητοῦντος πρίασθαι, καὶ διὰ ταῦτα τὸν ἀγρὸν διιόντος, ἐκεῖνον καὶ τὸν ζηνᾶν ἐρομένου, ἐκεῖνος θρέμματα μὲν οὐκ ἔστι μοί φησιν ἀποδόσθαι, σωμάτιον δὲ ἄρρεν, ὅπερ εἰ θέλεις ὠνήσασθαι, πάρεστι. τοῦ δὲ ἐμπόρου φήσαντος ὑποδειχθῆναι αὐτῷ τὸ σωμάτιον. καὶ τοῦ ζηνᾶ τὸν αἴσωπον μεταπεμψαμένου, ὁ ἔμπορος ἰδὼν αὐτὸν, καὶ ἀνακαγχάσας, πόθεν σοί φησι πρὸς τὸν ζηνᾶν, ἥδε ἡ χύτρα; πότερον στέλεχός ἐστι δένδρου, ἢ ἄνθρωπος; οὗτος εἰ μὴ φωνὴν εἶχεν, οὐδὲν ἂν ἔδει μὴ οὐχὶ δοκεῖν ἀσκοκήλη. ἵνα τί μοι τὴν πορείαν διέκοψας τουτουὶ τοῦ καθάρματος ἕνεκεν; ταῦτ᾽ εἰπὼν, ἀπῄει τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. ὁ δ᾽ αἴσωπος μεταδιώξας αὐτὸν, μεῖνόν φησιν. ὁ δὲ μεταστραφεὶς, ἄπιθί φησιν ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥυπαρώτατε κύων. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰπέ μοι, τίνος ἕνεκεν δεῦρο ἐλήλυθας; καὶ ὁ ἔμπορος, κάθαρμα, ἵνα τί χρηστὸν πρίωμαι. σοῦ δὲ ἀχρήστου καὶ σαπροῦ ὄντος, οὐ χρήζω. καὶ ὁ αἴσωπος, ὤνησαί με, καὶ εἴ τις ἐστὶ πίστις, πολλά σε ὠφελῆσαι οἷός τ᾽ εἰμι. ἢ δ᾽ ὅς, τί δ᾽ ἂν ὀναίμην, συγήματος ὄντος αὐτόχρημα; καὶ ὁ αἴσωπος, οὐ πάρεστί σοι παιδία οἴκοι ἀτακτοῦντα καὶ κλαίοντα; τούτοις ἐπίστησόν με παιδαγωγὸν, καὶ πάντως αὐτοῖς ἀντὶ μορμοῦς ἔσομαι. γελάσας οὖν ἐπὶ τούτῳ ὁ ἔμπορος, φησὶ πρὸς ζηνᾶν, πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς ἀγγεῖον; ὁ δὲ τριῶν φησιν ὀβολῶν. ὁ δὲ ἔμπορος αὐτίκα τοὺς τρεῖς ὀβολοὺς καταβαλλόμενος, λέγων, οὐδὲν κατεθέμην, καὶ οὐδὲν ἐπριάμην. ὁ δ᾽ οὖν αὐτῶν τριγαροῦν, καὶ ἀφικό-

pum, & quòd in eum haberet imperium ei renunciasset: ille quodcunque uolenti tibi licet, inquit, effice. Fortè uero cum uir quidam iumenta quæreret emere, & propterea per agrum illum iter faceret, & Zenam rogaret: ille, iumentum non licet mihi, inquit, uendere, sed mancipium masculum: quod si uis emere, adest. cum uero mercator dixisset ostēdi sibi seruulum, & Zenas Aesopum accersisset, mercator uidens ipsum, & cachinnatus, unde tibi, inquit ad Zenam, hæc olla? utrū truncus est arboris, an homo? hic nisi uocē haberet, fermè uideretur uter inflatus. Quare mihi iter rupisti huiusce piaculi gratia? His dictis, abijt suam uiam. Aesopus uero insequutus ipsum, Mane, inquit. Ille autem cōuersus, Abi inquit, à me sordidissime canis. Et Aesopus, dic mihi cuius rei causa huc uenisti? Et mercator, Scelestе, ut aliquid boni emerē: tui quod inutilis & marcidus sis, non egeo. Et Aesopus, eme me, & si qua est fides, multū te iuuare potis sum. Et ille, Qua in re à te iuuari possem, cum sis odium penitus? Et Aesopus, Non'ne adsunt tibi pueruli domi turbulēti, & flentes? his præfice me pædagogum, omnino eis pro larua ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zenæ, quanti malū hoc uendis uas? Ille uero, Tribus, inquit, obolis. Mercator autem statim tres obolos soluit, dicens, Nihil exposui, et nihil emi. Cum igitur iter fecissent, ac

perue

ἀφικομένων αὐτῶν οἴκαδε, παιδάρια δύο ἔτι ὑπὸ μητρὶ τελοῦντα, τὸν αἴσωπον ἰδόντα καὶ συγχυθέντα ἀνέκραξε. καὶ ὁ αἴσωπος εὐθὺς τῷ ἐμπόρῳ φησίν, ἔχεις μου τῆς ἐπαγγελίας ἀπόδειξιν. ὁ δὲ γελάσας, εἰσελθὼν φησιν, ἄσπασαι τοὺς συνδούλους σου. τὸν δὲ εἰσελθόντα καὶ ἀσπασάμενον ἰδόντες ἐκεῖνοι, τί ποτε ἄρα κακὸν τῷ ἡμῶν δεσπότῃ φασὶ συμβέβηκεν, ὅτι σωμάτιον αἰσχρὸν οὕτως ἐπρίατο; ἀλλ' ὡς ἔοικεν, αὐτὸ βασκανίου χάριν τῆς οἰκίας ὠνήσατο. μετὰ δ' οὐ πολὺ καὶ ὁ ἔμπορος εἰσελθὼν τὰ πρὸς ὁδὸν εὐτρεπισθῆναι τοῖς δούλοις ἐπέσκηψε, μέλλειν γὰρ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς ἀσίαν πορεύεσθαι. οἱ μὲν οὖν αὐτίκα τὰ σκεύη διεμερίζοντο. ὁ δ' αἴσωπος ἐδεῖτο τοῦ κουφοτάτου τῶν φορτίων αὐτῷ παραχωρεῖν, ἅτε δὴ νεωνήτῳ, καὶ μήπω πρὸς τὰς τοιαύτας ὑπουργίας γεγυμνασμένῳ. τῶν δὲ, καὶ εἰ μηδὲν ἆραι βούληται συγγνώμην παρεχομένων, ἐκεῖνος οὐ δεῖν ἔλεγε, πάντων κοπιόντων αὐτὸν μόνον ἀσυντελῆ τυγχάνειν. τῶν δὲ ὅπερ ἂν ἆραι βούληται ἐπιτρεπόντων, δεῦρο κἀκεῖσε περιβλεψάμενος, καὶ σκεύη ἀθροίσας διάφορα, σάκκους καὶ στρώματα καὶ γυργάθους, ἕνα γύργαθον ἄρτων πεπληρωμένον, ὃν δύο βαστάζειν ἔμελλον, αὐτῷ ἐπιτεθεῖναι κελεύει. οἱ δὲ γελάσαντες, καὶ μηδὲν εἶναι μωρότερον τοῦ χυδαίου τούτου καθάρματος φάμενοι, ὃς μικρῷ μὲν ἔμπροσθεν τὸ κουφότατον ἐδεῖτο ἆραι τῶν φορτίων, νῦν δὲ τὸ πάντων βαρύτατον εἵλετο, χρῆναι μέν τοι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ πληρῶσαι, ὑπολαβόντες τὸν γύργαθον, ἐπιτιθέασι τῷ αἰσώπῳ. ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ φορτίον ἀπηχθισμένος, δεῦρο κἀκεῖσε διεκλονεῖτο. τὸν δὲ

peruenissent in suam domum, pueruli duo qui adhuc sub matre erant, Aesopo uiso perturbati exclamauerunt. Et Aesopus statim mercatori inquit, Habes meæ pollicitationis probationem. Ille uerò ridens: ingressus, inquit, saluta cōseruos tuos. Introgressum autem, ac salutantem uidentes illi, Quodnam malum nostro hero, inquiunt, contigit, ut seruulum deformem adeo emerit? sed ut uidetur pro fascino domus hunc emit. Non multo uerò post & mercator ingressus, apparari res ad iter seruis iussit, quòd postridie in Asiam profecturus esset. Illi igitur statim uasa distribuebant: at Aesopus rogabat leuissimum onus sibi concedi, tanquam nuper empto, & nondum ad hæc ministeria exercitato. His autem, & si nihil tollere uelit, ueniā præbentibus, ille non oportere dixit, omnibus laborantibus se solum inutilē esse. His quod attollere uellet permittentibus, huc & illuc cum circumspexisset, & uasa congregasset diuersa, saccos & stramenta & canistros, unum canistrum panis plenum, quem duo baiulare debebant sibi imponi iubet. Illi autem ridentes, & nihil esse stultius uili hoc scelesto, inquientes, qui paulo antè leuissimū rogabat tollere onus, nunc omnium grauissimum elegit: oportere tamen desiderium eius explere, sublatum canistrum imposuerunt Aesopo. Ille uero humeris onere grauatis huc & illuc dimouebatr. Hunc

δὲ ἰδὼν ὁ ἔμπορος, ἀπεθαύμασεν, καὶ φησίν. αἴσω-
πος εἰς τὸ πονεῖν πρόθυμος ὤν, ἤδη τὴν ἑαυτοῦ τι-
μὴν ἐξέτισε, κτήνους γὰρ φόρτον ἦρατο. ἐπεὶ δὲ ὥρας
οὔσης ἀρίστου κατέλυσαν, αἴσωπος κελευσθεὶς ἀρτοδο-
τῆσαι, ἡμιδεᾶ τὸν γύργαθον, πολλῶν φαγόντων, ἐ-
ποίησεν, ὅθεν καὶ μετὰ τὸ ἄριστον κουφοτέρου τοῦ φορτίου
γεγονότος, προθυμότερον ὥδευε. καὶ δὴ καὶ ἑσπέρας
οὗ κατήχθησαν πάλιν ἀρτοδοτήσας, τῇ ἐφεξῆς ἡμέ-
ρᾳ κενὸν παντάπασιν ἤδη τῶν ὤμων ἀνέχων τὸν γύρ-
γαθον, πρῶτος ἁπάντων ᾔει, ὡς καὶ τοῖς συνδούλοις
προτρέχοντα τοῦτον ὁρῶσιν ἀμφίβολα γίνεσθαι, πότε-
ρον ὁ σαπρὸς ἐστὶν αἴσωπος, ἤ τις ἕτερος, καὶ καταμα-
θοῦσιν ἐκεῖνον εἶναι θαυμάζειν, ὅπως τὸ μεμελανωμέ-
νον ἀνθρώπιον, νουνεχέστερα πάντων ἔπραξε, τοὺς ῥᾳ-
δίως δαπανωμένους ἄρτους ἀράμενον, ἐκείνων τὰ στρώ-
ματα καὶ τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἐπιφορτισαμένων, ἃ
μὴ φύσιν ἔλαχεν οὑτωσὶ δαπανᾶσθαι. ὁ μὲν οὖν ἔμπο-
ρος ἤδη τῇ ἐφέσῳ γενόμενος, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀνδρα-
πόδων σὺν κέρδει ἀπέδοτο, ὑπελείφθη δ' αὐτῷ
τρία. γραμματικός, ψάλτης, καὶ ὁ αἴσωπος. τῶν δέ τις
αὐτῷ συνήθων συμβουλεύσας εἰς σάμον ἀπᾶραι, ὡς ἐ-
κεῖ δὴ σὺν μείζονι κέρδει ἀπεμπωλήσοντι τὰ σωμά-
τια, πείθει. καὶ ὁ ἔμπορος ἐπιβὰς τῆς σάμου, τὸν μὲν γραμ-
ματικὸν σὺν τῷ ψάλτῃ καιναῖς στολαῖς ἀμφιέσας, ἵστη-
σιν ἄμφω ἐπὶ τοῦ πρατηρίου, τὸν δ' αἴσωπον, ἐπεὶ μη-
δαμόθεν εἶχε κοσμῆσαι. ὅλος γὰρ ἦν ἁμάρτημα. ἐσθῆ-
τι σάκκου τούτῳ περικαθάψας, μέσον ἀμφοῖν ἔστη-
σεν, ὡς καὶ τοὺς ὁρῶντας ἐξίστασθαι λέγοντας, πόθεν τοῦτο
τὸ βδέλυγμα, τὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀφανίζον; αἴσωπος
δὲ

uidẽs mercator, admiratus est, & inquit: Aesopus cum ad laborandũ prõptus sit, iam suũ pretiũ persoluit. iumenti enim onus sustulit. Cum uero hora prandij diuertissent, Aesopus iussus panes dispensare, semiuacuũ canistrum multis comedentib. fecit: unde etiã post prandiũ leuiore onere facto alacrius incedebat. Verũ uesperi quoq; illic quò diuerterant pane distributo, postera die uacuo omnino humeris sublato canistro, primus omniũ ibat, ut & cõseruis præcurrentẽ hunc uidentibus dubiũ faceret utrũ putridus esset Aesopus, an quis alius. Et cũ cognouissent illũ esse, admirabant̃ quòd denigratus homũcio solertius omnib. fecerit: quoniam qui facile absumerẽtur panes, sustulit, cum illi stramẽta, & reliquã supellectilẽ baiularẽt, quæ non est sortita naturã, ut sic absumeret̃. Mercator itaq; cũ esset Ephesi, alia quidẽ mancipia cũ lucro uẽdidit: remanserunt aũt ei tria, grãmaticus, cantor & Aesopus. Cũ uero quidã ex familiaribus ei suasisset, in Samũ ut nauigaret, tanq̃ ibi cũ maiore lucro diuẽdituro seruulos, persuadet. Et mercator cũ peruenisset in Samũ, grammaticũ quidẽ et cantorẽ, utrunq; noua ueste indutũ statuit in foro: sed Aesopũ qm̃ necũde poterat ornare (totus em̃ erat mendosus) ueste ex sacco ei circũposita, mediũ inter utrunq; constituit, ut et uidentes stuperẽt, dicentes: unde hæc abominatio, quæ & alios obscurat? Aesopus

δὲ, καίπερ ὑπὸ πολλῶν σκωπτόμενος, ἵστατο μέν τοι τολμηρὰ πρὸς αὐτοὺς ἀτενίζων. ξάνθος δὲ ὁ φιλόσοφος εἷς τῶν ἐνοικούντων ὢν τηνικαῦτα τῇ σάμῳ, προελθὼν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ θεασάμενος τοὺς μὲν δύο παῖδας σὺν εὐπρεπείᾳ περιϊσταμένους, μέσον δὲ τούτων τὸν αἴσωπον, ἠγάσατο τὴν τοῦ ἐμπόρου ἐπίνοιαν, ὅπως τὸν αἰσχρὸν ἐν τῷ μεταξὺ τέταχεν, ὡς τῇ παραθέσει τοῦ δυσειδοῦς, καλλίους ἑαυτῶν τοὺς νεανίας φανῆναι. ἐγγυτέρω δ᾽ ἐπιστὰς, ἐπύθετο τοῦ ψάλτου, πόθεν ἂν εἴη. καὶ ὃς, καππαδόκης. καὶ ὁ ξάνθος, τί οὖν οἶδας ποιεῖν; ὁ δὲ, πάντα. καὶ ἐπὶ τούτοις αἴσωπος ἐξεγέλασε. τῶν δὲ σχολαστικῶν, οἳ τῷ ξάνθῳ συνῆσαν, ὡς εἶδον αὐτὸν γελάσαντα καὶ παραφήναντα τοὺς ὀδόντας, ἐξαίφνης καί τι τέρας ὁρᾶν δοξάντων, καὶ τοῦ μὲν, ἤ που κήλη ὅδειν ὀδόντας ἔχουσι λέγοντος, τοῦ δὲ, τί ποτε ἄρα ἰδὼν ἐγέλασε; τοῦ δ᾽ ὡς οὐκ ἐγέλασεν, ἀλλ᾽ ἐῤῥίγωσε. πάντων δὲ βουλομένων γνῶναι τίς ποτε ἦν ὁ γέλως, εἷς τις αὐτῶν προσελθὼν τῷ αἰσώπῳ φησὶν, ὅτου χάριν ἐγέλασας; καὶ ὃς, ἀπεχώρει θαλάττιον πρόβατον. τοῦ δὲ, ἀμηχανήσαντος τοῖς ὅλοις ἐπὶ τῷ λόγῳ, κἀκείνου εὐθέως ἀναχωρήσαντος, ὁ ξάνθος τῷ ἐμπόρῳ φησὶ, πόσου τιμήματος ὁ ψάλτης; τοῦ δὲ, χιλίων ὀβολῶν ἀποκειναμένου, πρὸς τὸν ἕτερον ἦλθεν, ὑπερβάλλον ἀκούσας τὸ τίμημα, καὶ μέν τοι καὶ τοῦτον ἐρομένου τοῦ φιλοσόφου πόθεν ἂν εἴη, καὶ ἀκούσαντος ὅτι λυδὸς, καὶ ἐπανερομένου, τί οὖν οἶδας ποιεῖν; κἀκείνου φαμένου πάντα, πάλιν ἐγέλασεν αἴσωπος. τῶν σχολαστικῶν δέ τινος ἀπερομένου, τί δή ποτε οὗτος πρὸς πάντας γελᾷ; ἕτερος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, εἰ βούλει καὶ σὺ θαλάττιον τρά-

γος

autem quamuis à multis morderetur, stabat tamen audacter ad ipsos intuens. Xanthus uero philosophus habitans tunc Sami, profectus in forum, & uidens duos quidem pueros cum or natu astantes, mediũ uero horum Aesopum, admiratus est mercatoris commentũ, quòd turpem in medio collocauerat, ut appositione deformis pulchriores seipsis adolescentuli apparerent. Propius aũt astans percõtatus est cantorem, cuiâs esset: & is, Cappadox. tum Xanthus, quid igitur scis facere? hic, omnia. atq; ad hæc Aesopus risit. Sed discipulis qui cũ Xantho unà erant, ut uiderũt ipsum risisse, & osten disse dentes, statim & aliquod monstrũ uidere arbitrãtibus: et uno, certe hernia est, dentes habens dicẽte: alio uero, quid nã uidẽs risit? alio, non risisse, sed riguisse: omnibus autẽ uolentibus cognoscere cur risisset, unus ipsorum accedens Aesopo inquit, Cuius rei gratia risisti? Et is, Abscede marina ouis. Illo uero cõfuso fundi tus eo sermone, repenteq; secedente, Xanthus inquit mercatori: quanto pretio cantor? illo aũt mille obolorũ respondente, ad alterum iuit, im menso audito pretio. atqui & hunc rogitante philosopho, cuiâs nã foret, et audito Lydũ esse: rursusq; rogãte, quid ergo scis facere? & illo di cente, omnia: iterũ risit Aesopus. Ex scholasticis aũt quodã dubitãte, quid nam hic ad omnes ridet? alius ei dixit: si uis & tu marinus hir-

γος ἀκοῦσαι ἐρώτησιν. ὁ δὲ ξάνθος, καὶ αὖθις ἤρετο τὸν ἔμπορον, πόσου τιμήματος ὁ γραμματικός; κἀκείνου τρισχιλίων ὀβολῶν ἀποκριναμένου, δυσφόρως ὁ φιλόσοφος ἤνεγκε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τιμήματος, καὶ στραφεὶς ἀπῄει. τῶν δὲ σχολαστικῶν ἐρομένων, εἰ μὴ ἤρεσεν αὐτῷ τὰ σωμάτια. ναί φησιν, ἀλλὰ δόγμα κεῖται, μὴ ἀνδράποδον ὠνεῖσθαι τῶν πολυτίμων. ἑνὸς δὲ τούτων φαμένου, ἀλλ᾽ εἰ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, τὸν γοῦν αἰσχρὸν τοῦτον οὐδεὶς νόμος ἐμποδὼν ἵσταται μὴ ὠνήσασθαι. τὴν αὐτὴν γὰρ καὶ οὗτος λειτουργίαν εἰσοίσει, καὶ ἡμεῖς τὸ τίμημα τούτου καταθησόμεθα. ὁ ξάνθος ἔφη, ἀλλὰ γελοῖον ἂν εἴη ὑμᾶς ἐκτίσαι τὸ τίμημα, ἐμὲ δὲ τὸν δοῦλον ὠνήσασθαι, ἄλλως τε, καὶ τὸ γύναιόν μου καθάρειον ὂν οὐκ ἂν ἀνάσχοιτο ὑπ᾽ αἰσχροῦ σωματίου ὑπηρετεῖσθαι. τῶν δὲ σχολαστικῶν αὖθις εἰπόντων, ἀλλ᾽ ἐγγὺς ἡ γνώμη, περὶ τὸ μὴ πείθεσθαι γυναικί. ὁ φιλόσοφος εἶπε, λάβωμεν πρότερον πεῖραν, εἰ οἶδέ τι, μή ποτε καὶ τὸ τίμημα μάτην ἀπόληται. προσελθὼν γοῦν τῷ αἰσώπῳ, χαῖρέ φησι. καὶ ὅς, μὴ γὰρ ἐλυπούμην; καὶ ὁ ξάνθος, ἀσπάζομαί σε. κἀκεῖνος, κἀγὼ σέ. καὶ ὁ ξάνθος, ἅμα τοῖς ἄλλοις ἤδη τῷ παραλόγῳ καὶ ἑτοίμῳ τῆς ἀποκρίσεως ἐκπλαγείς, ἤρετο, ποταπὸς εἶ; ὁ δέ, μέλας φησί. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ πόθεν γεγένησαι. καὶ ὅς, ἐκ τῆς γαστρὸς τῆς μητρός μου. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ τοῦτο λέγω, ἀλλ᾽ ἐν ποίῳ τόπῳ γεγένησαι. κἀκεῖνος, οὐκ ἀνήγγειλέ μοι ἡ μήτηρ μου, πότερον ἐν ἀνώγεῳ, ἢ κατώγεῳ. καὶ ὁ φιλόσοφος, τί δὲ πράττειν ἐπίστασαι; κἀκεῖνος, οὐδέν. καὶ ὁ ξάνθος, τίνα τρόπον; ὁ δέ, ἐπειδήπερ οὗτοι πάντα ἐπίστασθαι ἐπηγγείλαντο, ἐμοὶ δὲ κατέλιπον οὐδέν. καὶ ἐπὶ τούτοις οἱ

σχολα-

cus uocari, roga. Xanthus aũt & rursus rogauit mercatorẽ, quanto pretio grãmaticus? & illo tribus millibus obolorũ respondente, ægre philosophus tulit immẽsum preciũ, & auersus discedebat. Scholasticis aũt petentibus, an nõ placuerint ei seruuli: næ inquit, sed decretũ est non emere mancipiũ pretiosum. uno aũt ipsorum dicente, sed si hæc ita se habent, igitur turpem hunc nulla lex impedimẽto est, ne emat: idem enim & hic ministeriũ afferet, & nos pretium huius exponemus. Xanthus ait, sed ridiculum esset, uos soluisse pretiũ, me aũt seruũ emisse, alioqui & uxorcula mea mũditiæ studiosa, non ferret à deformi seruulo seruiri sibi. At scholasticis rursus dicentibus: sed prope est sententia, ne pariatur fœminæ. Philosophus dixit, Faciamus prius periculũ an sciat aliquid, ne & pretiũ incassum pereat. Adiens igitur Aesopũ, gaude inquit. Et ille: nũ nam tristabar? Et Xanthus, Saluto te. Et ille, Et ego te. Et Xanthus unà cum aliјs inexpectato & prompto responso stupefactus, rogauit, cuiâs es? ille, niger. Et Xãthus: non hoc, inq̃, sed unde natus sis. Et is: ex uentre matris meæ. Nõ hoc dico, sed in quo loco natus sis. Et ille: nõ renunciauit mihi mater mea utrũ in sublimi loco an in humili. Et philosophus: quid uero facere nosti? Et ille: nihil. Et Xanthus: quomodo? Quoniã hi omnia nosse professi sunt, mihi aũt reliquerũt nihil. Atq; hec

σχολαστικοὶ ὑπερφυῶς ἀγάμενοι, νὴ τὴν θείαν πρόνοιαν ἔφασαν, πάνυ καλῶς ἀπεκρίνατο. οὐδὲ γὰρ εἷς οὐδεὶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν πάντα εἰδείη. διὰ γὰρ ταῦτα δηλαδὴ καὶ ἐγέλα. αὖθις οὖν ὁ ξάνθος φησί, βούλει πρίωμαί σε; καὶ ὁ αἴσωπος, ἐμοῦ πρὸς τοῦτο συμβούλου δέῃ; ὁπότερόν σοι δοκεῖ βέλτιον, ἢ πρίασθαι, ἢ μή, ποίει. οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν πρὸς βίαν ποιεῖ, τοῦτο παρὰ τῇ σῇ κεῖται γνώμῃ. ἐὰν μὲν βούλῃ, βαλαντίου θύραν ἀνοίξας, ἀργύριον ἀρίθμει, εἰ δὲ μή, μὴ σκῶπτε. πάλιν οὖν οἱ σχολαστικοὶ πρὸς ἀλλήλους ἔφασαν, νὴ τοὺς θεοὺς νενίκηκε τὸν καθηγητήν. τοῦ δὲ ξάνθου φήσαντος, ἐὰν πρίωμαί σε δραπετεῦσαι βουλήσῃ; γελάσας ὁ αἴσωπος ἔφη, τοῦτο εἰ βουλήσομαι πρᾶξαι, οὐ πάντως χρήσομαί σοι συμβούλῳ, ὃς δὴ καὶ σὺ μικροῦ πρόσθεν ἐμοί. καὶ ὁ ξάνθος, καλῶς μὲν λέγεις, ἀλλ' αἰσχρὸς εἶ. κἀκεῖνος, εἰς τὸν νοῦν ἀφορᾶν δεῖ φιλόσοφε, καὶ μὴ εἰς τὴν ὄψιν. τότε τῷ ἐμπόρῳ προσελθὼν ὁ ξάνθος φησί, πόσου τοῦτον πωλεῖς; καὶ ὃς κερτομῆσαί με πειρᾷ τὴν ἐμπορείαν, ὅτι τοὺς ἀξίους σου παῖδας ἀφείς, τὸν αἰσχρὸν τοῦτον εἵλου. θάτερον τῶν λοιπῶν ὤνησαι, τοῦτον δὲ πρόσθημα λάβε. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ δῆτα, ἀλλὰ τοῦτον. καὶ ὁ ἔμπορος, ἑξήκοντα ὀβολῶν ὤνησαι. καὶ οἱ μὲν σχολαστικοὶ παραχρῆμα συνεισενέγκοντες κατέθεντο, ὁ δὲ ξάνθος ἐκτήσατο. οἱ τοίνυν τελῶναι τὴν πρᾶσιν μεμαθηκότες προσῆσαν ἀνακρίνοντες, τίς μὲν ὁ ἀπεμπωλήσας, τίς δ' ὁ πριάμενος. αἰσχυνομένων δ' ἀμφοτέρων ἑαυτοὺς ἀνειπεῖν διὰ τὸ πενιχρὸν τοῦ τιμήματος, ὁ αἴσωπος στὰς εἰς τὸ μέσον ἀνέκραξεν. ὁ μὲν πραθείς, ἐγώ· ὁ πριάμενος δ' οὑτοσί, καὶ ὁ πωλήσας ἐκεινοσί. εἰ δ' αὐτοὶ σιωπῶσιν, ἐγὼ ἄρα ἐλεύθερός

ſcholaſtici uehemẽter admirati, per diuinã prouidentiã dixerũt, ualde bene reſpondit: nullus enim eſt homo, qui omnia norit: & propterea ſcilicet & riſit. Rurſus igitur Xanthus inquit, Vis emam te? Et Aeſopus, Me hac in re conſultore eges? utrũ tibi uideť melius, aut emere aut non, fac. Nullus enim quicquã ui facit: hoc in tua poſitũ eſt uolũtate: & ſi uolueris, crumenæ ianuam aperiens, argentũ numera: ſin uero minime, ne cauillare. Rurſus igiť ſcholaſtici inter ſe dixerũt, per deos ſuperauit præceptorẽ. Xanthus uero cũ dixiſſet, ſi emero te, fugere uoles? ridens Aeſopus ait: hoc ſi uoluero facere, nullo modo utar te cõſultore, ut et tu paulo antè me. & Xanthus: bene dicis, ſed deformis es. & ille: mentem inſpicere oportet, ô philoſophe, & nõ faciẽ. tunc mercatorẽ adiens Xanthus, inquit: quãti hũc uẽdis? et ille: ut uituperes, ades, meas merces? qm̃ te dignos pueros dimittens, deformem hunc eligis: alterũ horũ eme, hunc aũt auctariũ accipe. & Xanthus: nõ certe, ſed hũc. & mercator, ſexaginta obolis eme. & ſcholaſtici confeſtim collatos expoſuerunt, Xanthus aũt poſſedit. Itaq; publicani uenditiõe cognita, aderant indagãtes, quis uendiderit, quis emerit: at cum puderet utrũq; ſe pronũciare propter uilitatẽ pretij, Aeſopus ſtãs in medio exclamauit, Qui uenditus eſt ego ſum: qui emit, hic: qui uẽdidit ille: ſi uero ipſi tacuerint, ego igitur liber

 ſum

εἰμί. οἱ δὲ τελῶναι διαχυθέντες ἐχαρίσαντο τῷ ξάνθῳ τὸ τέλος, καὶ ἀπηλλάγησαν. ὁ μὲν οὖν αἴσωπος ἠκολούθει πρὸς τὴν οἰκίαν ἀπιόντι τῷ ξάνθῳ. μεσημβρινοῦ δὲ καύματος ὄντος, ὁ ξάνθος ἐν τῷ περιπατεῖν τὸν χιτῶνα ἀνασυράμενος οὔρει. ὅπερ ἰδὼν αἴσωπος, καὶ τῶν ἱματίων ἐκείνου δραξάμενος, ὄπισθεν πρὸς ἑαυτὸν εἵλκυσε, καὶ φησί. τὴν ταχίστην με πώλησον, ἐπεὶ δραπετεύσω. καὶ ὁ ξάνθος, ἀνθ᾽ ὅτου; ὅτι φησὶν, οὐκ ἂν δυναίμην τοιούτῳ ὑπηρετεῖσθαι δεσπότῃ. εἰ γὰρ σὺ δεσπότης ὢν, καὶ μηδένα φοβούμενος, ὅμως ἄνεσιν οὐ παρέχεις τῇ φύσει, ἀλλὰ βαδίζων οὐρεῖς, εἰ τύχοι τὸν δοῦλον ἐμὲ πρός τινα σταλῆναι διακονίαν, κἂν τῷ μεταξὺ τῆς πορείας τοιόνδε τι ἀπαιτῆσαι τὴν φύσιν, ἀνάγκη πᾶσα πετόμενόν με ἀποπατεῖν. καὶ ὁ ξάνθος, τοῦτό σε θορυβεῖ; τρία κακὰ βουλόμενος διαδρᾶναι βαδίζων οὐρῶ. καὶ ὅς, ποῖα; κἀκεῖνος, ἔστι τί μοι, τὴν μὲν κεφαλὴν κατέκαυσεν ἂν ὁ ἥλιος, τοὺς δὲ πόδας τὸ τῆς γῆς ἔδαφος ὂν ἐκπεπυρωμένον, ἡ δὲ τοῦ οὔρου δριμύτης τὴν ὄσφρησιν ἂν ἐλυμήνατο. καὶ ὁ αἴσωπος, βάδιζε, πέπεικάς με. ἐπεὶ δὲ καὶ τῇ οἰκίᾳ ἐπέστησαν, ὁ ξάνθος παραγγείλας τῷ αἰσώπῳ μένειν πρὸ τοῦ πυλῶνος, ἐπειδὴ καθάρειον ὂν αὐτῷ τὸ γύναιον ᾔδει, καὶ οὐκ ἐχρῆν ἐξαπίνης τοιοῦτον αἶσχος αὐτῇ φανῆναι, πρίν τινα καὶ πρὸς αὐτὴν ἀστεΐσηται. αὐτὸς δ᾽ εἰσελθὼν λέγει, κυρία, οὐκέτι με τοὐντεῦθεν ὀνειδιεῖς τῆς θεραπείας, ἧς πρὸς τῶν θεραπαινίδων τῶν σῶν ἀπολαύω. ἤδη γὰρ κἀγὼ παῖδά σοι ἐπριάμην, ἐν ᾧ καὶ ὄψει κάλλος, οἷον οὔπω τεθέασαι, ὃς καὶ ἤδη πρὸ τοῦ πυλῶνος ἕστηκε. κἀκεῖνος μὲν ταῦτα, αἱ δέ γε θεραπαινίδες ἀληθῆ νομίσασαι τὰ

λεχθέντα

ſum. Publicani uero diffuſi riſu, donato Xantho uectigali, abierunt. Aeſopus igitur ſequebatur in domum euntem Xanthũ. Cum meridianus aũt æſtus eſſet, Xanthus inter deambulandum palliũ attollens mingebat: quod uidẽs Aeſopus ueſtib. illius prenſis, retro ad ſeipſum traxit, atq; inquit, quàm cellerrime me uende, quoniã fugiã. et Xanthus, quamobrẽ? quoniã inquit, non poſſem tali ſeruire hero. ſi enim tu qui herus es & neminem times, tamẽ relaxationem non præbes naturæ, ſed eundo mingis: ſi obtigerit ſeruum me ad aliquod mitti miniſteriũ, & inter eundũ tale quid exigat natura, neceſſe omnino fuerit uolando cacare. Et Xanthus, hoc te turbat? tria mala uolẽs euitare, eundo mingo. Et ille: quæ? Et hic ſtanti mihi caput percuſſiſſet ſol, pedes uero terræ ſolum torridũ, lotij aũt acrimonia olfactum offendiſſet. Et Aeſopus: uade, perſuaſiſti mihi. Poſtq̃ autẽ domi fuerũt, Xanthus iubens Aeſopo manere ante ueſtibulũ, quoniã elegantiuſculã eſſe ſibi mulierculã ſciebat, neq; oportere ilico talẽ turpitudinẽ ei oſtendi, anteq̃ aliquis ipſi urbana diceret: ipſe aũt ingreſſus dicit, domina nõ etiã poſt hac obijcies miniſteriũ, quod mihi tuæ pediſſequæ præſtent. Iam enim & ego puerũ tibi emi, in quo uidebis pulchritudinẽ, qualẽ nunq̃ uidiſti, qui & iam ante ueſtibulum ſtat. Et ille quidem hæc. pediſſequæ aũt uera exiſtimãtes quæ
dicta

λεχθέντα, πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀγεννῶς ἠμφισβήτουν περὶ
τοῦ, τίνι τούτων νυμφίος ὁ νεώνητος ἔσται. τῆς δὲ τοῦ
ξάνθου γυναικὸς εἴσω κληθῆναι τὸν νεώνητον κελευσά-
σης, μία τῶν ἄλλων μᾶλλον ὀργῶσα, καὶ ὡς ἀφαιροῦσα
τὴν κλῆσιν ἁρπάσασα, τὸν νεώνητον ἐκδραμοῦσα ἐκά-
λει. κἀκείνου φαμένου, ἰδοὺ ἐγὼ πάρειμι. ἐκπλαγεῖ-
σα, σὺ φησὶν εἶ; καὶ ὅς, ναί. κἀκείνη, ἀβάσκαντε, μὴ εἰ-
σέλθῃς εἴσω, καὶ πάντες φύγωσι. καὶ μέν τοι καὶ ἄλ-
λης ἐξελθούσης, καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν, παταχθείη σου φα-
μένης τὸ πρόσωπον, καὶ δεῦρο εἴσελθε, ἀλλὰ μὴ προ-
σεγγίσῃς μοι. εἰσελθὼν ἔστη ἀντικρὺ τῆς δεσποίνης. ἡ δὲ,
τοῦτον θεασαμένη, τὰς ὄψεις ἀπέστρεψε πρὸς τὸν ἄν-
δρα, φαμένη, πόθεν μοι τοῦτο τὸ τέρας ἤνεγκας; ἔκβα-
λε αὐτὸν τοῦ προσώπου μου. κἀκεῖνος, ἅλις σοὶ κυρία,
μὴ ὑπόσκωπτέ μου τὸν νεώνητον. ἡ δὲ, δῆλος εἶ ξάνθε
μισήσας με, ἑτέραν ἀγαγέσθαι βουλόμενος, καὶ ἴσως
αἰδούμενος φράσαι μοι, ὡς τῆς οἰκίας ἀναχωρήσω, τὸν
κυνοκέφαλόν μοι τοῦτον κεκόμικας, ὡς ἂν τὴν αὐτοῦ
δυσανασχετοῦσα λατρείαν, φύγω. δὸς οὖν μοι τὴν
προῖκά μου καὶ πορεύσομαι. πρὸς ταῦτα τοῦ ξάνθου
μεμψαμένου τὸν αἴσωπον, ὡς κατὰ μὲν τὴν ὁδὸν ἀστεῖα
τινα φθεγξαμένου περὶ τῆς ἐν τῷ βαδίζειν οὐρήσεως, νυ-
νὶ δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα μηδὲν λέγοντος, αἴσωπος ἔ-
φη, βάλε αὐτὴν εἰς τὸν βάραθρον. καὶ ξάνθος, παῦε
κάθαρμα, ἢ οὐκ οἶδας ὅτι ταύτην ὡς ἐμαυτὸν στέργω; καὶ
ὁ αἴσωπος, ὁρᾷς τοῦ γυναίου; κἀκεῖνος, πάνυ μὲν οὖν
δραπέτα. καὶ πρὸς τοῦτο αἴσωπος κροτήσας εἰς τὸ μέ-
σον τὸν πόδα, μεγάλως ἀνέκραξε, ξάνθος ὁ φιλόσο-
φος γυναικοκρατεῖται. ἐπιστραφεὶς πρὸς τὴν αὐτοῦ δέ-

σποι-

dicta fuerant, inter se non mediocriter cõtende bant, cuinam ipsarũ sponsus nuper emptus fu turus sit. Xanthi uero uxore intro uocari noui tium iubente mancipiũ, una ex alijs magis ac celerans, & ut arabonẽ uocationem arripiens, nouitiũ seruum egressa accersebat. Et illo dicen te: ecce ego adsum, stupefacta, tu, inquit, es? Et hic, næ. Et illa, Sine inuidia, ne ingrediaris in trò, & omnes fugiant. Et tamen & alia egressa, ac ut uidit ipsum, cædatur tua dicente facies, & huc ingredere, sed ne appropinques mihi: Ingressus stetit coram domina, quæ cum eum ui disset, oculos auertit ad uirum, inquiens, unde mihi hoc monstrũ attulisti? abijce ipsum à facie mea. Et ille, Satis tibi domina, ne meũ submor de nouitium seruũ. Hæc aũt, uideris Xanthe osus me aliã inducere uelle, & fortè dum pudet dicere mihi, ut tua domo abscedam, canicipitẽ mihi hunc apportasti, ut eius ægre latura mini sterium, fugiã. da igitur mihi dotẽ meam, atq; ibo. Ad hæc Xantho increpãte Aesopũ tanq; in itinere urbana quædã locutũ de mictu inter eundẽ, nunc uero mulieri nihil dicentẽ: Aeso pus ait, Proijce ipsam in barathrũ. Et Xãthus, Tace scelus, an nescis me hanc, ut meipsum, a mare? Et Aesopus, Amas mulierculã? Et ille. Admodũ quidem fugitiue. Et ad hoc Aesopus pulsato medio pede ualde exclamauit: Xãthus philosophus uxorius est: & uersus ad suam do

σποιναν ἔφη. σὺ ὦ δέσποινα, ἐβούλου τὸν φιλόσοφον ὠνήσασθαί σοι δοῦλον νέον, εὐσωματοῦντα, σφριγῶντα, ὃν ἔδει γυμνὴν σε κἀν τῷ βαλανείῳ θεᾶσθαι, καί σοι προσπαίζειν τὰ εἰς αἰσχύνην τοῦ φιλοσόφου. εὖ εἰπὲ δή, χρυσοῦν ἐγώ σου φημὶ τὸ στόμα, τοιαῦτα λέγον. πολλαὶ μὲν ὀργαὶ κυμάτων θαλαττίων, πολλαὶ δὲ ποταμῶν, καὶ πυρὸς θερμοῦ πνοαί. δεινὸν δὲ πενία, δεινὰ δ᾽ ἄλλα μυρία, πλὴν οὐδὲν οὕτω δεινὸν, ὡς γυνὴ κακή. σὺ δ᾽ ὦ δέσποινα φιλοσόφου γυνὴ οὖσα, ὑπὸ καλῶν νεανίσκων ὑπηρετεῖσθαι μὴ θέλε, μή πως ὕβριν τῷ ἀνδρί σου προστρίψῃς. ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, καὶ πρὸς μηδὲν ἀντειπεῖν δυνηθεῖσα, πόθεν ἄνερ φησὶ τὸ κάλλος τοῦτο τεθήρακας; ἀλλὰ καὶ λάλος ὁ σαπρὸς οὗτος φαίνεται, καὶ εὐτράπελος. διαλλαγήσομαι τοίνυν αὐτῷ. καὶ ὁ ξάνθος, αἴσωπε, διήλλακταί σοι ἡ σὴ δέσποινα. καὶ ὁ αἴσωπος εἰρωνευσάμενος, μέγα τι χρῆμά φησι τὸ πραῦναι γυναῖκα. καὶ ὁ ξάνθος, σιώπα τοὐντεῦθεν. ὠνησάμην γάρ σε εἰς δουλείαν, οὐκ εἰς ἀντιλογίαν. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ξάνθος ἕπεσθαι τῷ αἰσώπῳ κελεύσας, πρός τινα τῶν κήπων ἧκεν ὠνησόμενος λάχανα. τοῦ δὲ κηπωροῦ δέσμην λαχάνων θερίσαντος, ἀνείληφεν αἴσωπος. τοῦ δὲ ξάνθου μέλλοντος ἤδη τῷ κηπωρῷ καταβάλλειν τὸ κέρμα, ὁ κηπωρὸς ἔα κύριε φησιν, ἑνὸς προβλήματος παρὰ σοῦ δέομαι. καὶ ὁ ξάνθος, τίνος; καὶ ὅς, τί δή ποτε, τὰ μὲν παρ᾽ ἐμοῦ φυτευόμενα τῶν λαχάνων, καίπερ ἐπιμελῶς σκαλιζόμενά τε καὶ ἀρδευόμενα, βραδεῖαν ὅμως ποιεῖται τὴν αὔξησιν. οἷς δ᾽ αὐτομάτη ἐκ γῆς ἡ ἀνάδοσις, καίτοι μηδεμιᾶς ἐπιμελείας ἀξιουμένοις, τούτοις ὀξυτέρα ἡ βλάστησις. ὁ μὲν

minam, ait, Tu ô domina uelles philosophum emisse tibi seruũ iuuenem, bono habitu, uigentem, qui te nudã in balneo spectaret, & tecum luderet in dedecus philosophi? O Euripides, aureũ ego tuum inquam os, talia dicens: Multi impetus fluctuũ marinorũ, multi fluminum, & ignis calidi flatus, dura res paupertas, dura & alia infinita, tamẽ nihil æque durũ ut mulier mala. Tu uero ô domina, philosophi uxor, à pulchris adolescentulis seruiri tibi noli, ne quo pacto cõtumeliam uiro tuo inflixeris. Illa hæc audiens, cum nihil contradicere posset: Vnde uir, inquit, pulchritudinẽ hanc uenatus es? sed & loquax putridus hic uidetur, et facetus, recõciliabor igitur ei. Tum Xanthus, Aesope, recõciliata est tibi tua hera. & Aesopus ironicè loquens, Magna res inquit, placare mulierem. Et Xãthus, Tace posthac, emi enim te ad seruiendum, nõ ad cõtradicendũ. Postera die Xãthus Aesopo sequi iusso, ad hortum quendã iuit empturus olera. cum uero olitor fasciculum olerũ messuisset, accepit Aesopus: Xantho autẽ soluturo iam hortulano pecuniã: hortulanus, dimitte domine inquit, unũ problema à te desidero. & Xãthus, quid nã? tum ille quid ita, quæ à me plantant̃ olera, quãuis diligenter & fodiant̃ & irrigent̃, tardũ tamẽ suscipiũt incrementũ: quibus uero spontanea è terra pullulatio, & si nulla cura adhibet̃, ijs tamen celerior germinatio?

Xanthus

οὖν ξάνθος, καί τοι φιλοσόφου τῆς ζητήσεως οὔσης μη-
δὲν ἕτερον συννοήσας εἰπεῖν, τῇ θείᾳ προνοίᾳ εἶναι τοῦτο
πρὸς τοῖς ἄλλοις διοικεῖσθαί φησιν. ὁ δ' αἴσωπος, πα-
ρειὼν γὰρ, ἐγέλασε. καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ φιλόσοφος, πότε-
ρον γελᾷς, ἢ καταγελᾷς; καὶ ὁ αἴσωπος, καταγελῶ
φησιν, ἀλλ' οὐ σοῦ, τοῦ δὲ διδάξαντός σε. ἃ γὰρ ὑπὸ
θείας προνοίας γίνεται, ταῦθ' ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν τυγ-
χάνει τῆς λύσεως. προβαλοῦ τοίνυν ἐμὲ, κἀγὼ λύσω τὸ
πρόβλημα. ἐν τούτῳ τοίνυν ὁ ξάνθος ἐπιστραφεὶς, λέ-
γει τῷ κηπωρῷ. ἥκιστα πάντων εὐπρεπές ἐστιν ὦ τᾶν,
ἐμὲ τὸν ἐν τοσούτοις ἀκροατηρίοις διαλεχθέντα, τὰ νῦν
ἐν κήπῳ λύειν σοφίσματα. παῖς δέ μου οὑτοσὶ, πολ-
λῶν πεῖραν ἔχων ἀκολουθίας, τούτῳ προσαναθέμε-
νος, τῆς λύσεως τεύξῃ τοῦ ζητουμένου. καὶ ὁ κηπωρὸς,
οὗτος ὁ αἰσχρὸς γράμματα εἶδεν; οἴμοι τῆς δυστυχίας.
ἀλλὰ φράσον ὦ λῷστε, εἰ τοῦ ζητουμένου τὴν διασάφησιν
ἔγνωκας. καὶ ὁ αἴσωπος, ἡ γυνή φησιν ἐπειδὰν πρὸς
δεύτερον γάμον ἔλθῃ, τέκνα ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἔ-
χουσα, εἶτα εὕροι καὶ τὸν ἄνδρα, τέκνα ἐκ τῆς προτέ-
ρας γυναικὸς τεκνοποιησάμενον. ἃ μὲν αὐτὴ τέκνα
ἐπηγάγετο, τούτων μήτηρ ἐστὶν, ἃ δ' εὗρεν ἐν τῷ ἀν-
δρὶ, τούτων ἐστὶ μητρυιά. πολλὴν οὖν ἐν ἑκατέροις ἐν-
δείκνυται τὴν διαφοράν. τὰ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς φιλο-
στόργως καὶ ἐπιμελῶς τρέφουσα διαγίνεται. τὰ δ' ἐξ
ἀλλοτρίων ὠδίνων, μισεῖ, καὶ ζηλοτυπίᾳ χρωμένη, τὴν
ἐκείνων τροφὴν περικόπτουσα, τοῖς ἑαυτῆς προστίθεται
τέκνοις. τὰ μὲν γὰρ φύσει, ὡς οἰκεῖα φιλεῖ, ἀποστρέφει δὲ
τὰ τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἀλλότρια. τὸν ἴσον δὴ καὶ ἡ γῆ τρό-
πον, τῶν μὲν αὐτομάτως ἐξ αὐτῆς φυομένων, μήτηρ

ἐστὶν

Xanthus igitur, licet philosophi quæstio foret, cum nihil aliud sciret dicere, à diuina prouidentia & hoc inter cætera gubernari inquit. Aesopus uero (aderat enim) risit. Ad quem philosophus: rides ne, an derides? & Aesopus: derideo inquit, sed non te, uerũ qui te docuit. quę enim à diuina prouidentia fiunt, hæc à sapientib. uiris solutionem sortiunt̃. Oppone itaq; me, & ego soluam problema. Interim itaq; Xanthus conuersus inquit olitori: minime omnium decens est, ô amice, me qui in tantis auditorijs disceptauerim, nũc in horto soluere sophismata. Puero autem huic meo, qui consequentia multorum callet, si proposueris, solutionem consequeris quæsiti. Et olitor, Hic turpis literas nouit? ô infelicitatem. Sed narra ô optime, si quæsiti declarationẽ nosti. Et Aesopus, Mulier, inquit, cum ad secundas nuptias iuerit, liberis ex priore uiro susceptis, si uirum quoq; inuenerit filios ex priore uxore genuisse, quos ipsa filios adduxit, horum mater est: quos inuenit penes uirum, horum est nouerca. Multam igitur in utrisq; ostendit differentiam. Nam quos ex se genuit, amãter & accurate nutrire perseuerat: alienos uero partus odit, & inuidia utens, illorum cibum diminuens, suis addit filijs: illos enim natura quasi proprios amat: odio autem habet qui uiri sunt, quasi alienos. Eodem modo & terra, eorum quæ ipsa ex se genuit, mater

δεῖν. ἃ δ' αὐτὸς ἐμφυτεύεις, τούτων γίνεται μητρυιά.
οὐ χαίρειν, καὶ μᾶλλον, ὡς γνήσια, τὰ οἰκεῖα τρέφει καὶ
θάλπει. τοῖς δὲ παρὰ σοῦ φυτευομένοις, οὐ τοσαύτην,
ὡς νόθοις, τὴν τροφὴν νέμει. ἐπὶ τούτοις ἡσθεὶς ὁ κηπω-
ρός, πιστεύσαις ἄν μοί φησιν, ὅτι με ἀμηχάνου λύπης, καὶ
ἀδολεσχίας ἐκούφισας. ἄπιθι τοίνυν φέρων τὰ λάχα-
να. καὶ ὁσάκις σοι τούτων δεῖ, ὡς εἰς οἰκεῖον κῆπον βα-
δίζων λάμβανε. μεθ' ἡμέρας δὲ πάλιν εἰς τὸ βαλανεῖον
ἐλθόντος τοῦ ξάνθου, καί τισιν ἐντυχόντος ἐκεῖ τῶν φί-
λων, καὶ πρὸς τὸν αἴσωπον εἰρηκότος, εἴς τε τὴν οἰκίαν
προσδραμεῖν, καὶ φακὴν εἰς τὴν χύτραν ἐμβαλόντα
ἑψῆσαι, ἐκεῖνος ἀπελθὼν, κόκκον ἕνα φακῆς εἰς τὴν
χύτραν ἕψει βαλών. ὁ δὲ δὴ ξάνθος ἅμα τοῖς φίλοις
λουσάμενος, ἐκάλει τούτους συνεισιόντας. προεῖ-
πε μέντοι καὶ ὡς λιτῶς, ὑπὸ φακῆ γὰρ ἔσται τὸ δεῖπνον.
καὶ ὡς μὴ δεῖν τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἐδεσμάτων τοὺς φίλους
κρίνειν, ἀλλὰ δοκιμάζειν τὴν προθυμίαν. τῶν δὲ ἐξαύ-
των, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν ἀφικομένων, ὁ ξάνθος φη-
σί, δὸς ἡμῖν ἀπὸ λουτροῦ πιεῖν αἴσωπε. τοῦ δ' ἐκ τῆς ἀ-
πορροίας τοῦ λουτροῦ λαβόντος καὶ ἐπιδεδωκότος, ὁ
ξάνθος τῆς δυσωδίας ἀναπλησθεὶς, φεῦ τί τοῦτό φησιν
αἴσωπε; καὶ ὃς, ἀπὸ λουτροῦ ὡς ἐκέλευσας. τοῦ δὲ ξάν-
θου τῇ παρουσίᾳ τῶν φίλων τὴν ὀργὴν ἐπισχόντος, καὶ
λεκάνην αὐτῷ παρατεθῆναι κελεύσαντος, αἴσωπος
τὴν λεκάνην θεὶς ἵστατο. τὴν ὁ ξάνθος, οὐ νίπτεις; κἀκεῖ-
νος, ἐντέταλταί μοι ταῦτα ποιεῖν, ὅσα ἂν ὑποτάξῃς.
σὺ δὲ νῦν οὐκ εἶπας, βάλε ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, καὶ
νίψον τοὺς πόδας μου, καὶ θὲς τὰς ἐμβάδας, καὶ ὅσα ἐ-
φεξῆς. πρὸς δὴ ταῦτα τοῖς φίλοις ὁ ξάνθος ἔφη. μὴ γὰρ

δοῦλον

est: quæ autem tu plantas horum est nouerca. huius rei gratia, quæ sua sunt, ut legitima magis nutrit, ac fouet: à te autem plantatis ut spurijs nõ tantum alimenti tribuit. His delectatus olitor, Credideris mihi, inquit, ꝙ me graui sollicitudine ac garrulitate leuaris. Abi gratis ferens olera, & quoties tibi his opus est, tanꝗ in proprium hortum uadens, accipe. Post dies aliquot rursus in balneũ profecto Xãtho, & quibusdam ibi amicis inuentis, et ad Aesopum loquuto, ut & in domũ curreret, & lentem in ollam iniectam coqueret, ille abiẽs granũ unum lentis in ollam coquit iactũ. Xanthus ergo unà cum amicis lotus uocauit hos compransuros, præfatus tamen & quòd tenuis esset futura cœna, utpote ex lente, quodq; nõ oporteret uarietate ferculorũ amicos iudicare, sed probare uoluntatẽ. His uero profectis, & in domũ ingressis Xanthus inquit, Dà nobis à balneo bibere Aesope. Illo uero ex defluxu balnei accipiente & tradẽte, Xãthus fœtore repletus, Hem quid hoc inqt, Aesope? Et ille, A balneo, ut iussisti. Xantho aũt præsentia amicorũ iram cõpescente, et peluim sibi apponi iubẽte, Aesopus pelui apposita stabat. Et Xanthus, non lauas? Tum ille, iussum est mihi ea facere, quæ iusseris: tu nunc non dixisti, inijce aquã in peluim, et laua pedes meos, & pone soleas, & quæcunq; deinceps. Ad hæc igitur amicis Xãthus ait, Nũ ẽm

δοῦλον ἐπριάμην; οὐκ ἔστιν ὅπως, ἀλλὰ διδάσκαλον. ἀνακλιθέντων τοίνυν αὐτῶν καὶ τοῦ ξάνθου τὸν αἴσωπον ἐρωτήσαντος, εἰ ἥψηται ἡ φακῆ. δοίδυκι λαβὼν ἐκεῖνος τὸν τῆς φακῆς κόκκον ἀνέδωκεν. ὁ δὲ ξάνθος λαβὼν, καὶ οἰηθεὶς ἕνεκεν τοῦ πεῖραν λαβεῖν τῆς ἑψήσεως τὴν φακῆν δέξασθαι, τοῖς δακτύλοις διατρίψας ἔφη, καλῶς ἥψηται, κόμιζε. τοῦ δὲ μόνον τὸ ὕδωρ κενώσαντος ἐν τοῖς τρυβλίοις καὶ παραθέντος, ὁ ξάνθος, ποῦ ἐστιν ἡ φακῆ φησί; καὶ ὅς, ἔλαβες αὐτήν. καὶ ὁ ξάνθος, ἕνα κόκκον ἥψησας; καὶ ὁ αἴσωπος, μάλιστα. φακῆν γὰρ ἑνικῶς εἶπας, ἀλλ' οὐ φακὰς, ὃ δὴ πληθυντικῶς λέγεται. ὁ μὲν οὖν ξάνθος ἀπορήσας τοῖς ὅλοις, ἄνδρες ἑταῖροι ἔφη, οὗτος εἰς μανίαν με περιτρέψει. εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν αἴσωπον εἴρηκεν, ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω κακὲ δοῦλε, τοῖς φίλοις ἐνυβρίζειν, ἀπελθὼν ὠνῆσαι πόδας χοιρείους τέτταρας, καὶ διὰ ταχέων ἑψήσας παράθες. τοῦ δὲ σπουδῇ τοῦτο ποιήσαντος, καὶ τῶν ποδῶν ἑψομένων, ὁ ξάνθος εὐλόγως θέλων τύψαι τὸν αἴσωπον, αὐτοῦ περί τι τῶν εἰς χρείαν ἀσχολουμένου, ἕνα τῶν ποδῶν ἐκ τῆς χύτρας λαθραίως ἀνελόμενος, ἔκρυψε. μετὰ μικρὸν δὲ καὶ ὁ αἴσωπος ἐλθὼν, καὶ τὴν χύτραν ἐπισκεψάμενος, ὡς τοὺς τρεῖς μόνους πόδας ἑώρακεν, συνῆκε ἐπιβουλὴν αὐτῷ τινα γεγονυῖαν. καὶ δὴ καταδραμὼν ἐπὶ τὴν αὐλὴν καὶ τοῦ σιτευομένου χοίρου τὸν ἕνα τῶν ποδῶν τῇ μαχαίρᾳ περιελὼν, καὶ τῶν τριχῶν ψιλώσας, εἰς τὴν χύτραν ἔρριψε, καὶ συνέψει τοῖς ἄλλοις. ξάνθος δὲ δείσας, μή πως αἴσωπος τὸν ὑφαιρεθέντα τῶν ποδῶν οὐχ εὑρὼν ἀποδράσῃ, αὖθις εἰς τὴν χύτραν αὐτὸν ἐνέβαλε. τοῦ δ' αἰσώπου τοὺς πόδας

εἰς τὸ

seruum emi? nullo modo, sed magistrum. Discumbentibus itaq; ipsis, et Xantho Aesopum rogante, an cocta sit lens, cochleari acceptũ ille lentis granum tradidit. Xanthus accipiens, ac ratus gratia faciendi periculum coctionis lentem accepisse, digitis conterens, ait: Bene cocta est, affer. Illo solum aquam uacuante in scutellas, & apponẽte: Xanthus, ubi est lens? inquit. Et is, Accepisti ipsam. Et Xanthus, Vnũ granum coxisti? Tum Aesopus, magnopere. lentem enim singulariter dixisti, non lentes, quod pluratiuè dicitur. Xanthus ergo prorsus consilij inops: Viri socij ait, hic ad insaniam me redi get. Deinde cõuersus ad Aesopum ait, Sed ne uidear, improbe serue, amicis iniurius, abiens eme pedes porcinos quatuor, & perceleriter coctos appone. Ab eo autem festine hoc facto, ac dum pedes coquerentur, Xanthus iure uolens uerberare Aesopũ, cum esset in re aliqua ad usum occupatus, unum ex pedibus ex olla clanculum auferens, occulit. Paulo post autem & Aesopus ueniens, & ollam perscrutatus, ut tres solos pedes uidit: cognouit insidias sibi aliquas factas, & accurrens in stabulum, & saginati porci unum ex quatuor cultro amputans, & pilis nudans in ollam iecit, ac concoxit cum cæteris. Xãthus uero ueritus ne Aesopus subreptũ pedem non inueniens, fugeret, rursus in ollam ipsum iniecit. Aesopo autẽ in patinam

εἰς τὸ τρύβλιον ἐκένωσεν, καὶ πέντε τούτων ἀνα-
φανέντων, ὁ ξάνθος, τί τοῦτό φησιν αἴσωπε, πῶς πέν-
τε; καὶ κεῖνος, τὼ δύο χοίρω πόσους ἔχετον πόδας; καὶ
ὁ ξάνθος, ὀκτώ. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰσὶν οὖν ἐνταῦθα οἱ
πέντε, καὶ ὁ σιτευόμενος χοῖρος νέμεται κάτω τρί-
πους. καὶ ὁ ξάνθος πάνυ βαρέως σχὼν, πρὸς τοὺς φί-
λους φησί. οὐχὶ μικρῷ πρόσθεν εἶπον, ὡς τάχιστά με
πρὸς μανίαν οὗτος δὴ περιτρέψει; καὶ ὁ αἴσωπος, δέ-
σποτα, οὐκ οἶσθ᾽ ὅτι τὸ ἐκ προσθέσεώς τε καὶ ἀφαιρέ-
σεως εἰς τὸ κατὰ λόγον ποσὸν συγκεφαλαιούμενον, οὐκ ἔ-
στιν ἁμάρτημα; ὁ μὲν οὖν ξάνθος μηδεμίαν αἰτίαν εὐ-
πρόσωπον εὑρηκὼς μαστιγῶσαι τὸν αἴσωπον, ἡσύχα-
σε. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ τῶν σχολαστικῶν τις πολυτελὲς εὐ-
τρεπίσας δεῖπνον, σὺν ἄλλοις σχολαστικοῖς καὶ τὸν ξάν-
θον κέκληκεν. εὐωχουμένων τοίνυν, ὁ ξάνθος μερίδας
ἐκ τῶν παρακειμένων ἀνελόμενος ἐπιλέκτους, καὶ τῷ
αἰσώπῳ ὄπισθεν ἐφεστῶτι δοὺς, τῇ εὐνοούσῃ μοι, φησὶ
πρὸς αὐτὸν, ταῦτα ἐπίδος ἀπελθών. ὁ δ᾽ ἀπιὼν,
καθ᾽ ἑαυτὸν ἐνενόει, νῦν καιρὸς τίσασθαί μου τὴν δέ-
σποιναν, ἀνθ᾽ ὧν με ἡνίκα νεώνητος ἦλθον ἔσκωπτεν.
ὄψεται τοίνυν εἰ τῷ δεσπότῃ μου εὐνοεῖ. ἀφικόμενος
οὖν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ καθίσας ἐν τῷ προδόμῳ, καὶ τὴν
δέσποιναν ἐκκαλέσας, τὴν σπυρίδα τῶν μερίδων ἐ-
πίπροσθεν αὐτῆς τέθεικε, καὶ φησὶ, δέσποινα, ταῦτα
πάντα ὁ δεσπότης πέπομφεν οὐ σοὶ, ἀλλὰ τῇ εὐνοού-
σῃ. καὶ τὴν κύνα καλέσας, καὶ εἰπὼν, ἐλθὲ λύκαινα
φάγε. σοὶ γὰρ ὁ δεσπότης ταῦτα ἐπέταξεν ἐκδοῦναι,
ἀνὰ μέρος τῇ κυνὶ πάντα παρέβαλε. μετὰ δὲ τοῦτο πρὸς
τὸν δεσπότην πάλιν ἐλθὼν, καὶ ἐρωτηθεὶς εἰ τῇ εὐνο-

pedes euacuante, ac quinqꝫ his apparentibus, Xanthus, quid hoc inquit, Aesope? quomodo quinqꝫ? Et ille, Duo porci quot habent pedes? Et Xanthus, Octo. Tum Aesopus, Sunt ergo hic quinqꝫ, & saginatus porcus inferius tripes pascitur. Et Xanthus admodū moleste ferens, amicis inquit, Nónne paulo ante dixi, qꝫ celerrime hic me ad insaniam rediget? Et Aesopus, Here nosti id, quod ex additione & subductione in quantitatem secundum rationalem summam colligitur, nō esse errorem? Xanthus igitur nullam causam honestam inueniens uerberandi Aesopum, quieuit. Postridie aūt ex scholasticis quidam sumptuosam apparans cœnā, cum aliꝭs discipulis et Xanthum inuitauit. Cœnantibus igitur, Xanthus partes ex appositis accepit electas, & Aesopo ponè stanti dedit: Beneuolæqꝫ meæ, inquit ei, hæc trade abiens. Ille uero decedens secum cogitabat, nunc occasio est ulcisci meam dominam, propterea quòd me cum nouitius ueni, cauillata est. Videbit igitur an hero meo bene uelit. Profectus itaqꝫ in domum, & sedens in uestibulo, & hera accita sportulam partium coram ipsa posuit, ac inquit: Hera hæc omnia herus misit, non tibi, sed beneuolæ: & cane uocata, atqꝫ dicto, Veni Lycæna, comede, tibi enim herus hæc iussit dari, particulatim cani omnia proiecit. At post hoc ad herum regressus & rogatus, an bene-

οὖσιν δ' ἔδωκε πάντα. πάντα φησί, καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ πάντα κατέφαγε. τοῦ δὲ ἐπανερομένου, καὶ τί ποτε ἄρα ἐσθίουσα ἔλεγεν; ἐκεῖνος, ἐμοὶ μὲν φησὶν οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκε, καθ' ἑαυτὴν δέ σοι χάριτας ᾔδει. ἡ μὲν τοι γυνὴ τοῦ ξάνθου συμφορὰν τὸ πρᾶγμα οἰησαμένη, ἅτε δὴ δεινοτέρα τῆς κυνὸς ἐλεγχθεῖσα τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα εὐνοίᾳ, καὶ ἐπειποῦσα, ἦ μὴν μηκέτι τοῦ λοιποῦ συνοικήσειν αὐτῷ, εἴσω παρελθοῦσα τοῦ κοιτῶνος ἐθρήνει. τοῦ δὲ πότου προκόπτοντος, καὶ ζητημάτων πρὸς ἀλλήλους προτεινομένων, καὶ ἑνὸς αὐτῶν ἀπορήσαντος πηνίκα ἂν γένοιτο μεγάλη ἐν ἀνθρώποις ταραχή. αἴσωπος ὄπισθεν ἑστὼς εἶπεν, ἡνίκα ἂν οἱ νεκροὶ ἀναστάμενοι, τὰ ἑαυτῶν ἀπαιτήσωσι κτήματα. καὶ οἱ σχολαστικοὶ γελάσαντες ἔφασαν, νοήμων ἐστὶν ὁ νεώνητος. ἑτέρου δὲ πάλιν προθέντος, ὅτου χάριν τὸ μὲν πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἑλκόμενον οὐ βοᾷ, ὁ δὲ χοῖρος ὅτι μάλιστα κράζει. αἴσωπος αὖθις ἔφη, ὅτι τὸ μὲν πρόβατον κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀμελγόμενον, ἢ τὸ τοῦ πόκου βάρος ἀποτιθέμενον, σιγῇ ἕπεται. διὸ καὶ ὑποσκελιζόμενον καὶ τὸν σίδηρον ὁρῶν, οὐδὲν δεινὸν ὑποπτεύει, ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ συνήθη καὶ μόνα δοκεῖ πείσεσθαι. ὁ δὲ χοῖρος ἅτε δὴ μήτ' ἀμελγόμενος, μήτε κειρόμενος, μὴ δὲ συνειδὼς ἑαυτῷ πρός τι τῶν τοιούτων ἑλκόμενος, ἀλλ' ὅτι τῶν σαρκῶν αὐτοῦ μόνων ἐστὶ χρεία, εἰκότως βοᾷ. τούτων οὕτω ῥηθέντων, οἱ σχολαστικοὶ πάλιν ἐπῄνεσαν αὐτὸν, τραπέντες εἰς γέλωτα. παυσαμένου μέντοι τοῦ πότου, καὶ τοῦ ξάνθου πρὸς τὴν οἰκίαν ἀπονοστήσαντος, καὶ τῇ γυναικὶ συνήθως ὁρμήσαντος προσλαλεῖν, ἐκείνη τοῦτον ἀποστραφεῖσα, φησί. μή μου πλησίον

γίνου

uolæ dederit omnia. Omnia, inquit, & coram me omnia comedit. Illo uero iterum rogãte, & quid nam edens ait? Et is, Mihi quidem nihil quicquã dixit, sed secum tibi gratias habebat. Vxor tamen Xanthi eã rem calamitosam esse arbitrata, tanquam secunda cani redarguta erga uirũ beneuolentia, ac subdens certe non amplius in posterum cohabitaturã cum eo, ingressa cubiculum plorabat. Potu autem procedente, & quæstionibus alternis propositis, ac uno ex ipsis ambigente, quando futura esset ingens inter homines turbatio, Aesopus pone stans ait: Cum resurrexerint mortui, repetẽtes quæ possederint. Et scholastici ridendo dixerunt. Ingeniosus est nouitius hic. Alio uero rursus proponente, quamobrem ouis ad cædem tracta non exclamat, sus autem quàm maxime uociferatur, Aesopus rursus ait: quoniam ouis assueta mulgeri, aut etiam uelleris onus deponere, tacite sequitur. Ideo etiam pedibus arrepta, & ferrum uidens, nihil graue suspicatur, sed illa familiaria & sola uidetur passura. Sed sus, ut qui neque mulgetur, neque tondetur, neque nouit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantum usui esse, merito uociferatur. His sic dictis, discipuli rursus laudauerunt ipsum, uersi in risum. Finito conuiuio, & Xantho in domum reuerso, & uxorem pro more aggresso adloqui, illa ipsum auersata, inquit, Ne mihi propinquus

 fias

γγόνη. δός μοι τὴν προῖκά μου, καὶ ἀπελεύσομαι. οὐδὲν γὰρ ἂν μείναιμι σὺν σοὶ τοῦ ἐντεῦθεν. σὺ δ᾽ ἀπελθὼν τὴν κύνα κολάκευε, ᾗ πέπομφας τὰς μερίδας. καὶ ὁ ξάνθος ἐκπλαγεὶς λέγει, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἤρτυσέ μοί τι κακὸν πάλιν αἴσωπος. καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα φησὶ κυρία, ἐμοῦ πεπωκότος σὺ μεθύεις; τίνι τὰς μερίδας πέπομφα, οὐχὶ σοί; μὰ δία, ἐμοὶ μὲν οὔ φησιν ἐκείνη, τῇ δὲ κυνί. καὶ ὁ ξάνθος τοῦ αἰσώπου κληθέντος φησί, τίνι δέδωκας τὰς μερίδας; κἀκεῖνος τῇ εὐνοούσῃ σοι. καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα ὁ ξάνθος, οὐδὲν ἔλαβες; κἀκείνη, οὐδέν. καὶ ὁ αἴσωπος, τίνι γὰρ ἐκέλευσας δέσποτα τὰς μερίδας δοθῆναι; κἀκεῖνος, τῇ εὐνοούσῃ μοι. καὶ ὁ αἴσωπος τὴν κύνα φωνήσας, αὕτη σοι φησὶν εὐνοεῖ. ἡ γὰρ γυνὴ κἂν εὐνοεῖν λέγηται, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐλαχίστῳ ἀλγήσασα, ἀντιλέγει, λοιδορεῖται, ἀναχωρεῖ. τὴν μέν τοι κύνα τύψον, ἀπέλασον, καὶ οὐκ ἀναχωρήσειεν ἄν, ἀλλ᾽ ἐπιλαθομένη πάντων, αὐτίκα φιλοφρόνως σαίνει καὶ συγχαίρει τὸν δεσπότην. ἔδει σε οὖν εἰπεῖν δέσποτα, τῇ γυναικὶ τὰς μερίδας κόμισον, καὶ μὴ τῇ εὐνοούσῃ. καὶ ὁ ξάνθος, ὁρᾷς κυρία ὡς οὐκ ἐμὸν τὸ ἁμάρτημα, ἀλλὰ τοῦ κομίσαντος; ἀνάσχου τοιγαροῦν, καὶ οὐκ ἀπορήσω προφάσεως, δι᾽ ἣν αὐτὸν μαστιγώσω. τῆς δὲ μὴ πειθομένης, ἀλλὰ λάθρα πρὸς τοὺς ἑαυτῆς γονεῖς ἀναχωρησάσης, αἴσωπος εἶπεν, οὐκ ὀρθῶς εἶπον ὦ δέσποτα, ὡς ἡ κύων σοι μᾶλλον εὐνοεῖ, καὶ οὐχ ἡ ἐμὴ δέσποινα; ἡμερῶν δέ τινων παρῳχηκυιῶν, καὶ τῆς γυναικὸς ἀδιαλλάκτου μενούσης, καὶ τοῦ ξάνθου τῶν προσηκόντων τινὰς ὡς αὐτὴν, ὡς ἂν ὑποστρέψειεν οἴκαδε, πέμψαντος. τῆς δὲ μὴ ὑπείκειν θελού-

fias, da mihi dotem meam, & abibo, non enim manserim tecum posthac. Tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. Et Xanthus stupe factus ait, non potest aliquo modo non condiuisse mihi mali aliquid rursus Aesopus, & uxori inquit: domina, nũ me poto, tu ebria es? cui partes misi, nónne tibi? Non per Iouem, mihi quidẽ minime, inquit illa, sed cani. Et Xãthus Aesopo accito inquit, Cui dedisti partes? Et ille, Beneuolæ tuæ. Et uxori Xanthus, nihil accepisti? Et illa, nihil. Et Aesopus, Cui enim iussisti here partes dari? Et ille, beneuolæ meæ. Et Aesopus cane uocata: hæc tibi, inqt, bene uult. nam mulier etsi bene uelle dicatur, tamẽ minima quaq; recula offensa contradicit, conuitiatur, abit. Canẽ tamen uerberato, expellito, non tamen discedet, sed oblita omnium, statim benigne blanditur et cum gratia hero. Oportebat igitur dicere here, uxori has partes ferto, et non beneuolæ. Et Xanthus, Vides domina non meam esse culpam, sed eius qui tulit? tolera itaque, nec deerit mihi occasio, qua eum uerberem. Illa uero non credente, uerum clàm ad suos parentes regressa, Aesopus inquit, Non recte dixi, ô here, canem tibi magis bene uelle, quàm meam heram? Diebus autem aliquot præteritis, & uxore irreconciliata manente, & Xantho affines quosdam ad ipsam, ut reuerteretur domum mittente, illa uero cum cedere nollet

θελούσης, καὶ τοῦ ξάνθου διὰ ταύτην εἰς ἀθυμίαν πεσόντος, αἴσωπος προσελθὼν αὐτῷ φησι, μὴ αὐτὴν δέσποτα. ἐγὼ γὰρ αὐτὴν αὔριον ἥκειν αὐθαίρετον, καὶ ἀπαράλλακτον δράσω πρὸς σέ. καὶ λαβὼν κέρμα, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἦλθεν, καὶ ὠνησάμενος χῆνας καὶ ὄρνιθας, καὶ ἄλλ' ἄττα τῶν πρὸς εὐωχίαν ἐπιτηδείων, βαδίζων τὰς οἰκίας περιεγνόσει. παρῄει τοίνυν καὶ τὴν τῶν τῆς αὐτοῦ δεσποίνης γεννητήρων οἰκίαν, μήτε ταύτην εἰδέναι προσποιούμενος ἐκείνων τυγχάνουσαν, μήτε μὴν ἐν αὐτῇ τὴν δέσποιναν μένουσαν. καὶ δή τινι τῶν τῆς οἰκίας ἐκείνης ἐντυχὼν ἠρώτα, εἴ τι που τῶν εἰς γάμους χρησίμων οἱ περὶ τὴν οἰκίαν ἔχοιεν αὐτῷ πωλῆσαι. τοῦ δὲ, καὶ τίς τούτων ἔχει τὴν χρείαν πυθομένου; ξάνθος φησὶν ὁ φιλόσοφος. αὔριον γὰρ γυναικὶ μέλλει συνάπτεσθαι. τοῦ δὲ ἀναβάντος, καὶ τῇ γυναικὶ ταῦτα τοῦ ξάνθου ὡς ἤκουσεν ἀναγγείλαντος, ἐκείνη σὺν δρόμῳ, καὶ σπουδῇ πρὸς τὸν ξάνθον ἦλθεν αὐτίκα, καὶ αὐτοῦ κατεβόα λέγουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα, ὡς οὐκ ἂν ἐμοῦ ζώσης ὦ ξάνθε ἑτέρᾳ γυναικὶ δυνηθήσῃ συναρμοσθῆναι. καὶ οὕτως ἔμεινεν αὖθις τῆς οἰκίας διὰ αἰσώπου, ὡς καὶ διὰ ἐκεῖνον ἀπῆρε. μετὰ δ' ἡμέρας πάλιν τινὰς, καλέσας ὁ ξάνθος σχολαστικοὺς εἰς ἄριστον, αὐτῷ αἰσώπῳ φησὶν, ὀψώνησον ἀπελθὼν πᾶν ὅ, τι χρηστότατόν τε καὶ βέλτιστον. ὁ δὲ ἀπιὼν καθ' ἑαυτὸν ἔλεγεν, ἐγὼ διδάξω τὸν δεσπότην μὴ μωρὰ διατάττεσθαι. γλώττας οὖν μόνας ὑείους πριάμενος καὶ ἑτοιμάσας ἀνακλινθεῖσι, γλῶτταν ὀπτὴν ἑκάστῳ σὺν ὀξυγάρῳ παρέθηκε. τῶν δὲ σχολαστικῶν ἐπαινεσάντων ὡς φιλόσοφον τὸ πρῶτον ἔδεσμα, διὰ τὴν τῆς γλώττης πρὸς τὸν λόγον ὑπηρεσίαν,

nollet, & inde Xanthus in mœrore esset, Aesopus adiens ad eum inquit, Ne te afflictes here: ego enim eam cras uenire sponte & citissime faciam ad te. Et acccepta pecunia in forum iuit, ac emptis anseribus, & gallinis, & alijs quibusdam ad conuiuium idoneis, ambulans domos circuibat: transibat igitur & ante domũ parentum heræ suæ, ignorare simulans illorum esse, & in ea heram manere. Et cum in quendam ex domo illa incidisset, rogabat, an aliquid ad nuptias utile domestici possent sibi uendere. Illo autem, & cui opus est rogitante: Xantho, inquit, philosopho: cras enim uxori copulandus est. Eo uero ascendente, & uxori hæc Xanthi, ut audiuit, renunciante, illa cursim & propere ad Xanthum iuit statim, et contra ipsum clamabat, dicens inter alia & hæc: Non me uiuente ô Xanthe, alteri uxori coniungi poteris. Et sic mansit in domo per Aesopum, quemadmodum propter illum discesserat. Post rursus dies aliquot, inuitans Xanthus discipulos ad prandium, Aesopo inquit: I, eme optimum quodque & præstantissimum. Ille inter eundum secum dicebat: ego docebo herum non stulta mandare. Cum linguas igitur solum suillas emisset & apparasset discumbentibus, linguam assatam singulis cum salsamento apposuit. Discipulis laudantibus ut philosophicum primum ferculum propter linguæ ad loquutionẽ ministeriũ:

rursus

πάλιν αἴσωπος ἑφθὰς γλώττας παρέθηκε. καὶ αὖθις αὖ βρώματος αἰτηθέντος ἄλλου καὶ ἄλλου, ὁ δ᾽ οὐδὲν ἕτερον ὅτι μὴ γλώττας προὐτίθει. τῶν δὲ σχολαστικῶν ἤδη τῷ ταυτῷ τῆς τροφῆς ἀγανακτησάντων, μέχρι τίνος γλώττας εἰπόντων; καὶ ὡς ἡμεῖς δι᾽ ἡμέρας γλώττας ἐσθίοντες τὰς ἡμετέρας ἠλγήσαμεν, ὁ ξάνθος φησὶ πρὸς ὀργὴν, οὐδὲν σοι πάρεστιν ἕτερον αἴσωπε; καὶ ὅς, οὐ δῆτα. κἀκεῖνος, οὔκουν ἐνετειλάμην σοι κατάρατον ἀνθρώπιον, πᾶν ὅ, τι χρηστότατόν τε καὶ ἄριστον ὀψωνῆσαι; καὶ ὁ αἴσωπος, πολλὰς ὁμολογῶ σοι τὰς χάριτας μεμφομένῳ με φιλοσόφων ἀνδρῶν παρόντων. τί ἂν οὖν γένοιτο γλώττης χρηστότερόν τε καὶ βέλτιον ἐν τῷ βίῳ; πᾶσα γὰρ παιδεία καὶ φιλοσοφία δι᾽ αὐτῆς παιδεύεται καὶ διδάσκεται, δι᾽ αὐτῆς δόσεις, λήψεις, ἀγοραὶ, ἀσπασμοὶ, εὐφημίαι, μοῦσαι πᾶσαι. δι᾽ αὐτῆς γὰρ συγκροτοῦνται γάμοι, πόλεις ἀνορθοῦνται, ἄνθρωποι διασώζονται. καὶ συνελόντι φάναι, δι᾽ αὐτῆς ἅπας ὁ βίος ἡμῶν συνέστηκεν. οὐδὲν ἄρα τῆς γλώττης ἄμεινον. ἤδη τούτοις οἱ σχολαστικοὶ τὸν μὲν αἴσωπον ὀρθῶς λέγειν φάμενοι, ἡμαρτηκέναι δὲ τὸν διδάσκαλον, διεληλύθασιν ἕκαστος ἐπ᾽ οἴκου. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ πάλιν αἰτιωμένων αὐτῶν τὸν ξάνθον, ἐκεῖνος ἀπελογεῖτο μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῦ ταῦτα γεγονέναι, ἀλλὰ τοῦ ἀχρείου δούλου τῇ κακουργίᾳ. σήμερον δὲ διαμείψει τὸ δεῖπνον. κἀγὼ δὲ παρόντων ὑμῶν αὐτῷ διαλέξομαι. καὶ καλέσας αὐτὸν, πᾶν ὅ, τι φαυλότατόν τε καὶ χείριστον ὀψωνῆσαι κελεύει, ὡς τῶν σχολαστικῶν σὺν αὐτῷ δειπνησόντων. ὁ δὲ, μηδὲν διατραπεὶς, πάλιν γλώσσας ἐπρίατο. καὶ ἑτοιμάσας, ἀνακλινθεῖσι παρέθηκεν. οἱ δὲ, πρὸς ἀλλήλους ὑπε

φαίνου

rurſus elixas Aeſopus linguas appoſuit, atq; iterũ etiam ferculo alio atq; alio petito, ille nihil aliud q̃ linguas proponebat. Diſcipulis aũt eodem ſubinde cibo repetito indignatis, quouſq; linguas inquientibus, quippe nos per diem linguas edẽdo, noſtras doluimus. Xãthus inquit iratus, Nihil aliud tibi eſt Aeſope? Et is, Nõ certe. Tum ille, Nónne mandaui tibi ſordidiſſime homule, optimũ quodq; et præſtãtiſſimũ obſonari? Et Aeſopus, Multas habeo tibi gratias increpãti me philoſophis præſentibus. Quid igitur fuerit lingua melius & præſtantius in uita? omnis enim doctrina et philoſophia per ipſam monſtratur ac traditur. Per ipſam dationes, acceptiones, fora, ſalutatiões, benedicẽtiæ, muſa omnis. Per ipſam celebrantur nuptię, ciuitates eriguntur, homines ſeruantur & ut breuiter dicam, per ipſam tota uita noſtra cõſiſtit, nihil ergo lingua melius, Ob hæc diſcipuli Aeſopũ recte loqui dicẽtes, aberraſſe uerò magiſtrũ, abiere ſinguli in domum. Poſtridie rurſus accuſantib. ipſis Xanthũ, ille reſpondebat, nõ ſecundũ uoluntatẽ ſuam hæc fuiſſe, ſed inutilis ſerui nequitia: hodie autẽ permutabit cœnam, & ipſe præſentib. uobis cum eo colloquar. Ac uocato eo, uiliſſimũ quodq;, & peſſimum obſonari iubet, quod diſcipuli ſecum forent cœnaturi. Ille autẽ nihil mutatus, rurſus linguas emit, & apparatas diſcũbentib. appoſuit. Hi inter ſe ſub-

murmu

φώνουν, χοίρειαι πάλιν γλῶσσαι. καὶ μετὰ μικρὸν αὖθις γλώττας παρέθηκε, καὶ μάλα αὖθις καὶ αὖθις. τοῦ ξάνθου δὲ δυσανασχετήσαντος, καὶ τί τοῦτο αἴσωπε εἰρηκότος, μὴ πάλιν ἐνετειλάμην σοι πᾶν ὅ,τι χρηστότατόν τε καὶ βέλτιστον ὀψωνῆσαι; οὐχὶ πᾶν ὅ,τι φαυλότατόν τε καὶ χείριστον; ὁ δὲ, καὶ τί ποτε χεῖρον τῆς γλώττης ὦ δέσποτα; οὐ πόλεις δι' αὐτῆς καταπίπτουσιν; οὐκ ἄνθρωποι δι' αὐτῆς ἀναιροῦνται; οὐ ψεύδη πάντα καὶ βλασφημίαι καὶ ἐπιορκίαι διὰ ταύτης περαίνονται; οὐ γάμοι καὶ ἀρχαὶ καὶ βασιλεῖαι δι' αὐτῆς ἀνατρέπονται; οὐχ, ὡς κεφάλαιον εἰπεῖν, ὁ βίος δι' αὐτῆς ἅπας μυρίων πλημμελημάτων γέμει; ταῦτα τοῦ αἰσώπου φαμένου, τῶν τις συνανακειμένων τῷ ξάνθῳ φησίν, οὗτος εἰ μὴ πάνυ σεαυτὸν ἀσφαλίσῃ, οὐκ ἂν ἄπορος εἴη μανίας ἀφορμὴ σοι γενέσθαι. οἵα γὰρ ἡ μορφὴ, τοιάδε καὶ ἡ ψυχή. καὶ ὁ αἴσωπος πρὸς αὐτὸν, σύ μοι δοκεῖς ἄνθρωπε κακεντρεχής τις καὶ περίεργος εἶναι, δεσπότην παροξύνων κατὰ οἰκέτου. καὶ ὁ ξάνθος πρὸς ταῦτα, προφάσεως ἐφιέμενος μαστιγῶσαι τὸν ἄνθρωπον, δραπέτα φησίν, ἐπεὶ περίεργον εἶπας τὸν φίλον, δεῖξόν μοι ἀπερίεργον ἄνθρωπον ἀγαγών. ἐξελθὼν τοίνυν τῆς ὑπούσης ἐπὶ τῆς λεωφόρου ὁ αἴσωπος, καὶ τοὺς παριόντας περισκοπῶν, ὁρᾷ τινὰ ἐφ' ἑνὸς τόπου ἱκανὸν χρόνον καθίσαντα, ὃν καὶ δοκιμάσας καθ' αὐτὸν ἀπράγμονά τινα, καὶ ἁπλοῦν εἶναι, προσελθὼν φησίν. ὁ δεσπότης σε καλεῖ σὺν αὐτῷ ἀριστῆσαι. καὶ ὁ ἄγροικος ἐκεῖνος μηδὲν περιεργασάμενος, μή τε τίς ὢν ὑπὸ τίνος καλεῖται, εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σὺν αὐτοῖς ὑποδήμασι φαύλοις οὖσιν ἀνέπεσεν. ἐρομένου δὲ

τοῦ

murmurabãt, porcinæ rurſus linguę. Et paulo poſt iterũ linguas appoſuit, & ualde iterũ atq; iterũ. Xãtho aũt iniquo animo ferente, & quid hoc Aeſope dicente? Nũ rurſus mandaui tibi optimũ quodq; & præſtantiſſimũ obſonari? ac non potius uiliſſimum quodq;, & peſſimũ? Ille aũt, et quid unq; peius lingua ô here? nonne urbes per ipſam corruũt? Nõ homines per ipſam interficiunt, nõ mendacia omnia, et maledicta, & periuria per ipſam perficiunt: nõ nuptiæ & principatus & regna per ipſam euertunt? non, ut ſummatim dicã, uita omnis p ipſam infinitorũ errorũ referta eſt? Hęc Aeſopo dicẽte, quidã ex diſcũbentib. unà, Xãtho inquit: Hic niſi ualde teipſum munieris, nõ dubia erit inſanię cauſa tibi. qualis eñ forma talis èt anima. Et Aeſopus ad eũ, tu mihi uideris ô homo prauus qdã et curioſus eſſe, herũ irritãs cõtra ſeruũ. Et Xanthus ad hæc cauſam cupiẽs uerbarãdi hominẽ, Fugitiue, inquit, quoniã curioſum dixiſti amicũ, oſtende mihi incurioſum hominẽ adductũ. Egreſſus igitur poſtridie in plateã Aeſopus, & eos qui præteribãt circũſpiciens, uidet quendã in loco quodã diu ſedentem, quem iudicãs ſecum ocioſum & ſimplicem eſſe, accedens inquit: Herus te inuitat ſecum pranſurũ. Et ruſticus ille nihil ſciſcitatus neq; quis eſſet à quo inuitaretur, ingreſſus eſt in domum, & cum ipſis calceis ut erant uiles, diſcubuit. Rogante autẽ

τοῦ ξάνθου, τίς οὗτος; αἴσωπος εἶπεν, ἀπερίεργος ἄνθρωπος. καὶ ὁ ξάνθος εἰς οὖς εἰπὼν τῇ γυναικὶ συνυποκριθῆναι αὐτῷ, καὶ ὅπερ ἂν αὐτὸς ἐπιτάττῃ, ποιεῖν, ὡς ἂν εὐπροσώπῳ λόγῳ πληγὰς τῷ αἰσώπῳ ἐντείνειεν. εἶτα ἐν ἐπηκόῳ πάντων φησὶ, κυρία, ὕδωρ ἐπὶ τῇ λεκάνης βαλοῦσα, τοὺς πόδας τοῦ ξένου νίψον. διενοεῖτο γὰρ καθ' αὐτὸν, ὡς πάντως ὁ μὲν ξένος εὐλαβηθήσεται, ὁ δ' αἴσωπος ὡς ἐκείνου περιέργου φανέντος, πληγὰς λήψεται. ἡ μὲν οὖν βαλοῦσα τὸ ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, ᾔει τοὺς πόδας τοῦ ξένου νίψουσα. ὁ δὲ γνοὺς ταύτην οὖσαν τὴν τοῦ οἴκου δεσπότιν, καθ' ἑαυτὸν εἶπε, τιμῆσαί με πάντως βούλεται, καὶ τούτου δὲ χάριν αὐτοχειρία τοὺς πόδας μου βούλεται νίψαι, ἐπεὶ θεραπαινίσιν εἶχεν ἂν τοῦτ' ἐπιτάξαι. προτείνας οὖν τοὺς πόδας, νίψον κυρία, φησί. καὶ νιψάμενος ἀνεκλίνθη. τοῦ δὲ ξάνθου κελεύσαντος οἶνον τῷ ξένῳ δοθῆναι πιεῖν, πάλιν ἐκεῖνος διελογίσατο καθ' αὐτὸν, ὡς αὐτοὺς μὲν τὸ πρότερον ἔδει πιεῖν, ἐπεὶ δ' οὕτως αὐτοῖς ἔδοξεν, οὐδὲν ἔργον ἐμοὶ τὰ τοιαῦτα ἐρευνᾶν, καὶ λαβὼν ἔπιεν. ἀριστούντων δὲ, καί τινος ἐδέσματος τῷ ξένῳ παρατεθέντος, κἀκείνου ἡδέως ἐσθίοντος, ὁ ξάνθος τῷ μαγείρῳ ὡς κακῶς τοῦτο ἀρτύσαντι ἐνεκάλει. καὶ μέντοι καὶ ἀποδυθέντι πληγὰς ἐνεφόρει. ὁ δ' ἀγροιώτης καθ' αὐτὸν ἔλεγε, τὸ μὲν ἔδεσμα ἄριστα ἕψηται, καὶ οὐδενὸς αὐτῷ δεῖ πρὸς τὸ καλῶς ἔχειν. εἰ δὲ καὶ δίχα προφάσεως βούλεται τὸν αὐτοῦ δοῦλον μαστιγοῦν ὁ οἰκοδεσπότης, τί πρὸς ἐμέ; τοῦ δὲ ξάνθου ἀγχάλλοντος καὶ οὐχ ἡδέως διακειμένου, ἐπεὶ μηδὲν ὁ ξένος περιειργάζετο, τέλος πλακοῦντες ἠνέχθησαν, ὁ δὲ ξένος ἅτε δὴ μήπω πλακοῦντος

Xantho, quis hic? Aesopus ait: incuriosus homo. Et Xanthus in aurē fatus uxori, ut sibi obsequeretur, & quod ipse iusserit faceret, ut honesta ratiōe plagas Aesopo inferret, deinde coram omnibus inquit, Domina, aquā in peluim inijce, & pedes hospitis laua. Cogitabat enim secū omnino hospitem recusaturum, Aesopū uero, quia ille curiosus esset, uerberib. cæsū iri. Illa igitur iacta aqua in peluim ibat pedes hospitis lotura. At ille cognoscēs hāc esse domus dominā, secū loquebatur: honorare me omnino uult, atq; huius rei gratia suis manibus pedes meos uult lauare, quum ancillis queat hoc mādare. Extensis igitur pedibus, Laua inquit hera, ac lotus discubuit. Xantho aūt iubente uinum hospiti dari bibere, rursus ille considerabat secum, ipsos antè oportere bibere, sed quia sic ipsis uisum est, nō opus mihi hæc inquirere: & accipiens, bibit. Prandentib. uero & ferculo quodā hospiti apposito atq; illo suauiter comedente, Xāthus cocū, quòd male hoc cōdiuisset criminabat̄, atq; etiam nudū uerberibus afficiebat. Rusticus autem secum dicebat, ferculum quidem optime coctū est, & nihil ei deest quo minus recte paratum sit: si aūt absq; causa uult suū seruū flagellare paterfamiliâs, quid ad me? Xantho aūt ægre ferente, neq; iucūde affecto, qm̄ nihil hospes curiose inquirebat, tandē placentæ allatæ sunt, hospes uero tanq; nunq; pla-

κοιῶτος γευσάμενος, σωρεύων καὶ συνειλῶν αὐτοὺς
ὡς ψωμοὺς ἤσθιε. τοῦ δὲ ξάνθου τὸν ἀρτοποιὸν αἰτιασα-
μένου, καὶ τί δή ποτε ὦ κατάρατε φαμένου, καὶ μέλι-
τος δίχα καὶ πεπέρεως τοὺς πλακοῦντας ἐσκεύα-
σας; ἐκεῖνος ἔφη, εἰ μὲν ὠμός ἐστιν ὦ δέσποτα ὁ πλα-
κοῦς, ἐμὲ τύπτε, εἰ δ' οὐχ ὡς ἔδει ἐσκεύασται, μὴ ἐμέ,
ἀλλὰ τὴν δέσποιναν αἰτιῶ. καὶ ὁ ξάνθος, εἰ πρὸς τῆς
ἐμῆς τοῦτο γέγονε γυναικός, ζῶσαν αὐτὴν ἀρτίως κατα-
καύσω. καὶ πάλιν τῇ γυναικὶ νεύει αὐτῷ συνυποκρι-
θῆναι διὰ αἴσωπον. κελεύσας οὖν κληματίδας εἰς τὸ
μέσον ἀχθῆναι, πυρὰν ἀνῆψε. καὶ λαβόμενος τῆς γυ-
ναικός, ἐγγὺς τῆς πυρᾶς ἤγαγε, προσδοκήσιμος ὢν αὐ-
τὴν εἰς τὸ πῦρ ἐπαφεῖναι. διέτριβε δέ πως καὶ περιε-
βλέπετο τὸν ἄγροικον, εἴπως ἀναστὰς τοῦ τοιοῦδε τολ-
μήματος εἶρξαι αὐτὸν ἐγχειρήσειεν. ὁ δέ, καθ' αὑτὸν αὖ-
θις διενοεῖτο, ὡς αἰτίας μὴ παρούσης, τί δή ποτε
οὕτως ὀργίζεται; εἶτά φησιν, οἰκοδέσποτα, εἰ τοῦτο κέ-
κρικας δεῖν γενέσθαι, ὑπόμεινόν με μικρὸν μέχρις ἂν
ἀπελθὼν ἐνέγκω μου καὶ αὐτὸς ἐξ ἀγροῦ τὴν γυναῖκα,
ὡς ἂν ἄμφω κατὰ τὸ αὐτὸ κατακαύσῃς. ταῦτα τοῦ ἀν-
δρὸς ὁ ξάνθος ἀκούσας, καὶ τὸ τούτου ἀκέραιον τε καὶ γεν-
ναῖον θαυμάσας πρὸς αἴσωπον φησίν, ἴδε ἀληθῶς ἄν-
θρωπος ἀπερίεργος. ἔχεις τὰ νικητήρια λαβὼν αἴ-
σωπε. ἅλις ἔχει σοι τοῦ λοιποῦ, τὸ δ' ἐντεῦθεν, ἐλευ-
θερίας τῆς σῆς ἐπιτεύξῃ. τῆς δ' ἐπιούσης ὁ ξάνθος ἐπέ-
ταξε τῷ αἰσώπῳ εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπελθεῖν καὶ σκέ-
ψασθαι, εἰ μὴ πολὺς πάρεστιν ὄχλος, βούλεσθαι γὰρ αὐ-
τὸν λουθῆναι. ἀπιόντι δέ, ὁ στρατηγὸς συναντήσας, τῆς
τοῦ ξάνθου γνοὺς αὐτὸν ὄντα, ἤρετο ποῖ πορεύοιτο. τοῦ

δέ, οὐκ

centã gustasset conuoluens, & accipiens ipsas ut panes comedebat. Xantho aũt pistorẽ accusante, & cur nam ô execrande dicente, & absq; melle ac pipere placẽtas præparasti? Ille, inquit, si cruda est ô here placẽta, me uerbera. Si uero non ut oportebat, præparata est, non me sed heram accusa. Et Xanthus: Si à mea hoc factum est uxore, uiuã ipsam nunc comburã. Atq; iterum uxori innuit, ut sibi obsequeretur propter Aesopũ. Iusso igitur sarmẽta in mediũ afferri, pyram succendit, & arreptã uxorem prope pyram egit, expectaturus ipsam in ignẽ immittere. Differebat aũt aliquo modo, et circumspiciebat rusticũ, si quo modo assurgẽs à tali audacia prohibere ipsum aggrederetur. Sed is secũ rursus considerabat, cum nulla adsit causa, quidnam sic irascitur? Deinde, inquit, ô paterfamiliâs, si hoc iudicas oportere fieri, expecta me parumper dum digressus adducã & ipse meã ex agro uxorẽ, ut ambas simul cõburas. Hæc à uiro Xanthus audiens, & huius synceritatem ac generositatẽ admiratus, Aesopo inquit, Ecce uerè homo incuriosus. Habes accepta præmia uictoriæ ô Aesope. satis est tibi de cætero. dein uero libertatem tuam assequeris. Postridie aũt Xanthus iussit Aesopo in balneas ire, & scrutari an multa adesset turba, uelle enim lauari. Abeunti aũt prætor occurrens, & Xanthi ipsum esse cognoscens, interrogauit quonam iret, illo

δὲ, οὐκ οἶδα φαμένου, νομίσας ὁ στρατηγὸς τὴν ἐρώτησιν αὐτοῦ παρ' οὐδὲν λογίσασθαι, εἰς εἱρκτὴν αὐτὸν ἀπαχθῆναι κελεύει. ἀπαγόμενος τοίνυν ὁ αἴσωπος ἔκραξεν, ὁρᾷς ὦ στρατηγὲ, ὅπως ὀρθῶς ἀπεκρίθην; οὐ γὰρ μὴ προσεδόκησα, καὶ συνήντησά σοι, καὶ εἰς εἱρκτὴν ἤδη ἀπάγομαι. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ τῆς ἀπολογίας ἑτοίμῳ, ἀφῆκεν ἀπιέναι. αἴσωπος δὲ παραγενόμενος εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ πλῆθος ἐν αὐτῷ θεασάμενος ὄχλου, καὶ λίθον ὁρᾷ κατὰ τὸ τῆς εἰσόδου μεσαίτατον κείμενον, ἐφ' ὃν ἕκαστος τῶν εἰσιόντων τε καὶ ἐξιόντων τὸν πόδα προσέπταιε. τοῦτον δὲ εἷς τις εἰσιὼν ἐφῶ λούεσθαι, ἄρας μετέθηκεν. ὑποστρέψας οὖν πρὸς τὸν δεσπότην, εἰ κελεύεις φησὶ δέσποτα λούσασθαι, ἕνα ἄνθρωπον ἐν τῷ βαλανείῳ τεθέαμαι. καὶ τοῦ ξάνθου ἐλθόντος, καὶ τὸ πλῆθος τῶν λουομένων ἰδόντος, καὶ τί τοῦτο εἰπόντος, αἴσωπε; οὐχ ἕνα ἄνθρωπον ἔφης ἑωρακέναι; ὁ αἴσωπος, ναί φησιν. τὸν γὰρ λίθον ἐκεῖνον, τῇ χειρὶ δείξας, πρὸ τῆς εἰσόδου κείμενον εὗρον, ἐφ' ὃν οἱ εἰσιόντες πάντες καὶ ἐξιόντες προσέπταιον. εἷς δέ τις πρὶν ἢ προσπταῖσαι, ἄρας μετέθηκεν. ἐκεῖνον οὖν ἕνα ἄνθρωπον εἶπον ἑωρακέναι, προτιμήσας τῶν ἄλλων. καὶ ὁ ξάνθος, οὐδὲν παρὰ τῷ αἰσώπῳ ἀργὸν εἰς ἀπολογίαν. ἄλλοτέ ποτε τοῦ ξάνθου ἐξ ἀφέδρου ἐπανιόντος, καὶ πυθομένου τὸν αἴσωπον, τί δή ποτε οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀπόπατον τὰ τῆς γαστρὸς ἐκρίμματα βλέπουσιν; ἐκεῖνος ἔφη, κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἀνήρ τις τῶν τρυφερώτερον ζώντων, πολὺν χρόνον ὑπὸ σπατάλης ἐν ἀφόδῳ ἐκάθητο, ὡς καὶ τὰς οἰκείας ἐκεῖ διαρρέων ἀποπατῆσαι φρένας. ἐξ ἐκείνου τοίνυν δεδιότες οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὰ τῆς

γαστρὸς

nescio dicēte, existimās prætor interrogationē suā floccipendi, in carcerē ipsum abduci iubet. Inter abducēdū igit̃ Aesopus clamauit, Vides ô prætor quemadmodū recte respōderim? que enim nō expectaui, & occurri tibi & in carcerē iam trahor. Tū prætor stupefactus respōsi prō ptitudine, siuit abire. Aesopus aũt profectus in balneas, & multitudinē in ipsis intuitus turbæ, & lapidem uidet in medio ingressu positum, in quē singuli ingrediētes & egredientes offende bant. Hūc aũt unus quis ingrediens ut lauaret̃, sublatū trāsposuit. Reuersus igitur ad herū, Si uis, inquit here lauari, unū hominē in balneis uidi. Et Xātho ꝑfecto ac multitudinē lauantiū uidēte, & quid hoc dicēte ô Aesope, nōne unū hominē dixisti te uidisse? Aesopus, certe, inqt: nā lapidē illū (manu ostendēs) ante ingressum positū reperi, in quē ingredientes omnes & exeūtes offendebāt. Vnus uero quidā anteq̃ illideret eleuatū trāsposuit. Illū igit̃ unū hominem dixi uidisse, pluris faciēs q̃ alios. Tū Xanthus, Nihil apud Aesopū tardū est ad responsionē. Aliquādo aliâs Xantho ex latrina redeunte, & interrogante Aesopū, quid ita homines post ca cationem uentris excremēta aspiciunt? Ille ait, Antiquis tēporibus uir quidā delicatius uiuēs multo tempore præ delitijs in latrina sedebat, ut & sua illic immorans cacauerit præcordia. Ex illo tēpore igitur timentes cæteri homines,

γαστρὸς ἀφορῶσι λύματα, μή πως καὶ αὐτοὶ τοῦτο πεπόνθασιν. ἀλλά συ δέσποτα μὴ φοβοῦ, οὐ γὰρ ἔχεις φρένας. ἐν ἡμέρᾳ δέ τινι συμποσίου συγκροτηθέντος, καὶ τοῦ ξάνθου σὺν τοῖς ἄλλοις τῶν φιλοσόφων ἀνακλινθέντος, καὶ τοῦ πότου ἤδη ἐπικρατήσαντος, συχνὰ προβλήματα μεταξὺ τούτων ἐκαλινδεῖτο. καὶ τοῦ ξάνθου ἀρξαμένου ταράττεσθαι, αἴσωπος παρεστὼς ἔφη, δέσποτα, ὁ διόνυσος τρεῖς κέκτηται κράσεις. τὴν μὲν πρώτην, ἡδονῆς. τὴν δὲ δευτέραν, μέθης. τὴν δὲ τρίτην, ὕβρεως. καὶ ὑμεῖς οὖν πεπωκότες ἤδη καὶ ἡσθέντες, τὰ ἐφεξῆς καταλίπετε. καὶ ὁ ξάνθος ἤδη μεθύων φησί, σιώπα, τοῖς ἐν ἅδῃ συμβούλευε. καὶ ὁ αἴσωπος, οὐκοῦν καὶ εἰς ἅδου κατασπασθήσῃ. τῶν δὲ σχολαστικῶν τις ὑποβεβρεγμένον ἤδη τῇ μέθῃ τὸν ξάνθον ἰδών, καὶ ὅλον εἰπεῖν, οἰνοπλῆγα. καθηγητά φησι, δύναταί τις ἐκπιεῖν τὴν θάλατταν ἄνθρωπος; καὶ ὅς, πάνυ μὲν οὖν. ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ταύτην ἐκπίομαι. καὶ ὁ σχολαστικός, εἰ δ' οὐ δυνήσῃ, τί ποτέ σοι τίμημα ἐπιγράψω; καὶ ὁ ξάνθος, τὴν οἰκίαν μου τίθημι πᾶσαν. καὶ ἐπὶ τούτοις καταθέμενοι τοὺς δακτυλίους, τὰς συνθήκας ἐκύρωσαν. τότε μὲν οὖν διελύθησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωΐας ἐξεγερθέντος τοῦ ξάνθου, καὶ τήν τε ὄψιν νιψαμένου, καὶ τὸν δακτύλιον ἐν τῷ νίπτεσθαι μὴ ἰδόντος, καὶ τὸν αἴσωπον περὶ αὐτοῦ πυθομένου. ἐκεῖνος οὐκ οἶδα φησι, τί ποτε γέγονεν. ἓν δ' οἶδα μόνον, ὅτι τῆς οἰκίας σαυτοῦ ἀλλότριος γέγονας. καὶ ὁ ξάνθος, ὅτι τί δή; καὶ ὁ αἴσωπος, ὅτι τὴν χθὲς μεθύων, συνέθου τὴν θάλατταν ἐκπιεῖν, κἀπὶ ταῖς ὁμολογίαις κατέθου καὶ τὸν δακτύλιον. κἀκεῖνος, καὶ πῶς ἄρ' ἐγὼ μεῖζον τῆ

uentris inſpiciunt ſordes, ne quo modo & ipſi hoc patiantur. Sed tu here, ne time. Non enim ſunt tibi præcordia. Die autem quodam celebrato conuiuio, & Xantho cum alijs philoſophis diſcumbente, & potu iam inualeſcēte, crebræ quæſtiones inter hos uerſabant̃, atq; Xantho incipiente turbari, Aeſopus adſtans ait, here, Bacchus tria poſſidet temperamenta: primū uoluptatis, ſecundum ebrietatis, tertiū contumeliæ. Et uos igitur poti iam & lætati, quæ reliqua ſunt obmittite. Tum Xanthus iam ebrius ait, Tace, inferis conſule. Et Aeſopus, Igitur & in infernum diſtrahere. Ex diſcipulis autē quidam ſubebrium iam Xanthum uidens, et ut in uniuerſum dicam, temulentum, O præceptor, inquit, poteſt'ne quis ebibere mare homo? Et ille, Admodum quidem, ego enim ipſe hoc ebibam. Et diſcipulus, At ſi non poteris, quā'nam tibi multā irrogabo? Tum Xanthus, Domum meam depono totam. Atq; interim depoſitis anulis pacta firmauerunt, tum diſceſſerunt. Poſtridie diluculo excitato Xantho, ac faciem lauante, & anulum inter lauandū non uidente, & Aeſopum de eo interrogante. Ille, neſcio, inquit quid'nam factū fuerit, ſed unum ſcio tantū, quod à domo decideris tua. Tum Xanthus, Quamobrem? Et Aeſopus, Quoniā heri ebrius pepigiſti mare ebibere, atque in pactis depoſuiſti & anulū. Et is, Tum quomodo maius fi-

στος ἔργον δυνήσομαι; ἀλλά σου νῦν δέομαι, εἴ τις σύν
θεσις, εἴ τις δεινότης καὶ ἐμπειρία, ξυμπαρίστασο καὶ
βοήθειαν ὄρεγε, ὡς περιγενέσθαι, ἢ τάς γε συνθήκας λῦ
σαι. καὶ ὁ αἴσωπος περιγενέσθαι μὲν οὐκ ἔνι, λυθῆναι
δὲ τὰς ὁμολογίας ποιήσω. ἐπειδὰν γὰρ αὖθις τήμερον
εἰς ταυτὸ συνέλθητε, μὴ δ' ὁπωσοῦν φανῇς δειλιάσας,
ἀλλ' ἅπερ ὡμολόγηκας παροινῶν, ταῦτα καὶ νήφων
λέγε. κέλευσον μέν τοι στρώματα καὶ τράπεζαν παρὰ
τὴν ἠϊόνα τεθῆναι, καὶ παῖδας ἑτοίμους σὺν ἐκπώμα-
σιν ὀρέγειν σοι τὸ θαλάττιον ὕδωρ. ἐπειδὰν δὲ σύμ-
παντα θεάσῃ τὸν ὄχλον συνδεδραμηκότα ἐπὶ τὴν
θέαν, αὐτὸς ἀναπεσὼν, κέλευσον ἐκ τῆς θαλάττης πλη-
σθῆναι τὸ ἔκπωμα, καὶ τοῦτο λαβὼν ἐν ἐπηκόῳ πάν-
των εἰπὲ τῷ συνθηκοφύλακι, τίνας παρ' ὑμῖν πεποιή
καμεν τὰς συνθήκας; καὶ ὃς ἀποκρινεῖταί σοι, ὡς ὡμολό
γηκας τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν. στραφεὶς οὖν σὺ πρὸς ἅ-
παντας οὕτω φράσον. ἄνδρες σάμιοι, ἴστε καὶ ὑμεῖς πάν
τως πλείστους ὅσους ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὴν θά-
λασσαν. ἐγὼ δὲ συνεθέμην μόνην τὴν θάλατταν ἐκ-
πιεῖν, οὐ μὴν καὶ τοὺς ἐξιόντας εἰς αὐτὴν ποταμούς. οὗ-
τος οὖν ὁ σχολαστικὸς ἀπελθὼν πρότερον ἐπισχέτω τοὺς
ποταμοὺς ἅπαντας. εἶτα δ' εὐθὺς ἐγὼ τὴν θάλατταν
μόνην ἐκπίομαι. ὁ δὲ ξάνθος τὴν μέλλουσαν ἐκ τούτου
τῆς συνθήκης διάλυσιν ἔσεσθαι γνοὺς, ὑπερήσθη. τοῦ δή
μου τοίνυν παρὰ τὸν αἰγιαλὸν συῤῥεύσαντος ἐπὶ θέαν
τοῦ πραχθήσεσθαι μέλλοντος, καὶ τοῦ ξάνθου κατὰ τὰ δι-
δαχθέντα πρὸς τοῦ αἰσώπου δράσαντος, καὶ εἰπόν-
τος, οἱ σάμιοι ἀνεβόησαν εὐφημοῦντες αὐτὸν καὶ θαυμάζον
τες. ὁ δὲ σχολαστικὸς προσπεσὼν τηνικαῦτα τῷ ξάνθῳ,

νενική-

de opus potero? Verum te nũc rogo, ſi qua co-
gnitio, ſi qua prudentia, ſi qua experientia, prę
ſto ſis, ac opem porrige, ut uincã, aut pacta diſ-
ſoluam. Et Aeſopus, Vincere quidem haud li-
cet, ſed ut ſoluas pacta, efficiã. Cum hodie rur-
ſus in unum cõueneritis, nullo modo uidearis
timere, uerum quæ pactus es ebrius, eadem ſo-
brius quoq; dic. Iube itaq; ſtramenta & men-
ſam in littore poni, & pueros paratos cum po-
culis porrigere tibi marinam aquam. Cum aũt
omnem uideris turbam concurriſſe ad ſpecta-
culum, ipſe diſcũbens iube ex mari impleri po-
culum. Atq; hoc accepto omnibus audientibus
dic pactis præfecto, Quę nam apud uos fœde-
ra iniuimus? Atq; is reſpondebit tibi, quòd pe-
pigeris mare ebibere. Conuerſus igitur tu ad
omnes ſic dicito: Viri Samij, ſcitis & uos peni-
tus q̃plurimos fluuios prorũpere in mare, ego
aũt pepigi mare ſolum ebibere, nõ etiam exeũ-
tia in ipſum flumina. Hic itaq; ſcholaſticus eat
prius contenturus flumina omnia, deinde ſta-
tim mare ſolum ebibam. Xanthus autem futu-
ram ex hoc pacti ſolutionem cognoſcens, ue-
hementer lætatus eſt. Populo igitur ad littus
confluente ad ſpectaculum eius quod facien-
dum erat, cumq; Xanthus quæ edoctus fue-
rat ab Aeſopo feciſſet ac dixiſſet, Samij accla-
mauerunt laudantes ipſum, & admirantes.
Sed ſcholaſticus Xanthi pedibus obuolutus,

& uictum

νενικῆσθαί τε ὁμολογεῖ, καὶ τὰς συνθήκας ἐδεῖτο λῦσαι, ὃ καὶ πεποίηκε ξάνθος δυσωποῦντος τοῦ δήμου. ἀφικομένων δ᾽ αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν, αἴσωπος προσελθὼν τῷ ξάνθῳ φησίν. ὁ πάντα σοι τὸν βίον χαρισάμενος ἐγὼ, οὔκουν ἄξιός εἰμι δέσποτα τυχεῖν ἐλευθερίας; καὶ ὁ ξάνθος λοιδορήσας αὐτὸν ἀπήλασε, λέγων, μὴ γὰρ οὐ βουλομένῳ μοι ἦν τοῦτο πρᾶξαι; ἀλλ᾽ ἔξελθε πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ σκέψαι, κἂν ἴδῃς δύο κορώνας, ἀνάγγειλόν μοι. ἀγαθὸς γὰρ οἰωνὸς οὗτος. ἐπεὶ εἰ μίαν ἴδῃς, τοῦτο πονηρόν. προσελθὼν οὖν ὁ αἴσωπος, καὶ συμβὰν οὕτω δύο κορώνας ἐπί τινος ἰδὼν δένδρου καθεζομένας, προσελθὼν τῷ ξάνθῳ ἀνήγγειλεν. ἐξιόντι δὲ τῷ ξάνθῳ ἡ ἑτέρα τούτων ἀπέπτη. καὶ ὁ ξάνθος θατέραν μόνην ἰδὼν, ἔφη, οὐκ εἶπάς μοι κατάρατε δύο ἑωρακέναι; καὶ ὅς, οὕτως. ἀλλ᾽ ἡ ἑτέρα ἀπέπτη. καὶ ὁ ξάνθος, ἐπέλιπέ σοι δραπέτα τὸ χλευάζειν με; καὶ κελεύει αὐτὸν γυμνωθέντα τύπτεσθαι. τοῦ δ᾽ αἰσώπου μαστιγουμένου, προσελθών τις ἐκάλει ἐπὶ τὸ δεῖπνον τὸν ξάνθον, καὶ ὁ αἴσωπος ἔτι τυπτόμενος ἀνεβόησεν, οἴμοι τῷ δυστήνῳ. ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ τὸ δικόρωνον ἰδὼν, τύπτομαι, σὺ δ᾽ ὁ μίαν ἰδὼν μόνην εἰς εὐωχίαν ἄπει. ἕωλος ἄρ᾽ ἦν ἡ οἰωνοσκοπία. καὶ ὁ ξάνθος τὸ ἀγχίνουν αὐτοῦ θαυμάσας, παύσασθαι κελεύει τυπτόμενον. μετὰ δ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας φιλοσόφους καὶ ῥήτορας καλέσας ὁ ξάνθος, ἐκέλευσε τῷ αἰσώπῳ πρὸ τοῦ πυλῶνος στῆναι, καὶ μηδένα τῶν ἰδιωτῶν εἰσελθεῖν συγχωρῆσαι, ἀλλ᾽ ἢ τοὺς σοφοὺς μόνους. τῇ δὲ ὥρᾳ τοῦ ἀρίστου κλείσας αἴσωπος τὸν πυλῶνα, ἐντὸς ἐκαθέζετο. τῶν κεκλημένων δέ τινος ἐλθόντος, καὶ τὴν θύραν κόπτοντος, αἴσω

πος

& uictum se confitebatur, & pacta rogabat dissolui. Quod & fecit Xanthus exorãte populo. Profectis aũt ipsis in domum, Aesopus adiens Xanthũ inquit, per omnẽ tibi uitam gratificatus ego, non'ne dignus sum ô here consequi libertatẽ? Et Xanthus obiurgãdo ipsum repulit dicens, An nolo ipse hoc facere? sed exi ante uestibulũ & speculare, & si uideris duas cornices renuntia mihi, bonũ enĩ auguriũ hoc: ꝙ si unã uideas, hoc malũ. Accedẽs igitur Aesopus, atq; cũ forte duas ita cornices super quadã uidisset arbore sedẽtes, accedẽs Xantho renũtiauit. Exeunte aũt Xantho, altera harũ auolauit, & Xanthus alterã solã uidens ait, Nonne dixisti mihi execrãde duas uidisse te? Et is, Ita: sed altera auolauit. Tum Xãthus deerat tibi fugitiue deridere me? Et iubet eum denudatũ uerberari. At dũ Aesopus uerberabať, ꝓfectus quidã inuitauit ad cœnã Xanthũ. At Aesopus inter uerbera exclamauit, Hei mihi misero ego enim ꝗ duas uidi cornices uerberor, tu uero ꝗ unã tãtũ, in cõuiuiũ abis: uanũ itaq; fuit auguriũ. Tũ Xanthus solertiã eius admiratus, cessare iubet uerbera. Non multis aũt post diebus philosophos & rhetoras cũ inuitasset Xanthus, iussit Aesopo ante uestibulũ stare, & nullũ indoctũ ingredi sinere, sed doctos solos. Hora aũt prãdij clauso uestibulo, Aesopus intus sedebat. Ex inuitatis aũt quodã profecto et ianuã pulsante, Aeso

πος ἔνδοθεν ἔφη, τί σείει ὁ κύων; ὁ δὲ, νομίσας κύων κεκλῆσθαι, ὀργισθεὶς ἀνεχώρησεν. οὕτως οὖν ἕκαστος ἀφικνούμενος, αὖθις ἀπῄει σὺν ὀργῇ, νομίζων ὑβρίζεσθαι, τοῦ αἰσώπου ταυτὰ πάντας ἔνδοθεν ἐρωτῶντος. ἑνὸς δ' αὐτῶν κόψαντος, καὶ τί σείει ὁ κύων ἀκούσαντος, καὶ τήν τε κέρκον καὶ τὰ ὦτα ἀποκριθέντος, αἴσωπος αὐτὸν ὀρθῶς δοκιμάσας ἀποκεκρίσθαι, ἀνοίξας πρὸς τὸν δεσπότην ἤγαγε, καὶ φησὶν, οὐδεὶς τῶν φιλοσόφων συνεστιαθῆναί σοι ἦλθεν ὦ δέσποτα, πλὴν οὗτος μόνος. καὶ ὁ ξάνθος σφόδρα ἠθύμησε, παραλελογίσθαι οἰηθεὶς ὑπὸ τῶν κληθέντων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ συνελθόντες οἱ κληθέντες ἐπὶ τὴν διατριβὴν, ἐνεκάλουν τῷ ξάνθῳ, φάσκοντες, ὡς ἔοικας ὦ καθηγητὰ, ἐπεθύμεις μὲν αὐτὸς ἐξουδενῶσαι ἡμᾶς, αἰδούμενος δὲ, τὸν σαπρὸν ἐπὶ τοῦ πυλῶνος ἔστησας αἴσωπον, ὡς προπηλακίσαι, καὶ κύνας ἡμᾶς ἀποκαλέσαι. καὶ ὁ ξάνθος, ὄναρ τοῦτ' ἐστὶν, ἢ ὕπαρ; κἀκεῖνοι, εἰ μὴ ῥέγχομεν, ὕπαρ. καὶ διὰ τάχους μετακληθεὶς αἴσωπος, καὶ ἐρωτηθεὶς σὺν ὀργῇ, τοῦ χάριν τοὺς φίλους ἀτίμως ἀπέστρεψεν, ἔφη. οὐχὶ σύ μοι δέσποτα ἐνετείλω, μή τινα τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἀμαθῶν ἀνδρῶν ἐᾶσαι πρὸς τὴν σὴν συνελθεῖν εὐωχίαν, ἀλλ' ἢ τοὺς σοφοὺς μόνους; καὶ ὁ ξάνθος, καὶ τίνες οὗτοι, οὐ τῶν σοφῶν; καὶ ὁ αἴσωπος, οὐδεμιᾷ μηχανῇ. αὐτῶν καὶ γὰρ κοπτόντων τὴν θύραν, κἀμοῦ ἔνδοθεν ἐρωτῶντος, τί ποτε σείει ὁ κύων, οὐδ' ὁστισοῦν αὐτῶν συνῆκε τὸν λόγον. ἐγὼ γοῦν ὡς ἀμαθῶν πάντων φανέντων, οὐδένα τούτων εἰσήγαγον, πλὴν τὸν σοφῶς τοῦτον ἀποκριθέντα μοι. οὕτως οὖν τοῦ αἰσώπου ἀπολελογημένου, ὀρθῶς ἅπαντες λέγειν αὐτὸν ἐψηφίσαντο.

καὶ

pus intus ait, Quid mouet canis? Ille putans ca nis uocari, iratus discessit. Sic ergo unusquisq; ueniens rursus abibat iratus, putãs iniuria affi ci, Aesopo eadẽ omnes interrogante. Cum aũt unus ipsorũ pulsasset, & quid mouet canis au diuisset, & caudã et aures respõdisset, Aesopus ipsum recte iudicans respondisse, aperta ianua ad herũ duxit, ac inqt, Nullus philosophus ad cõuiuiũ tuum uenit ô here præter hunc solum. Et Xanthus ualde tristatus est, deceptum se exi stimans ab inuitatis. Postridie cũ uenissent in uitati ad literariũ ludum, accusabãt Xanthũ di cẽtes, ut uideris ô præceptor, cupiebas quidem ipse contẽnere nos, sed ueritus, putridum in ue stibulo cõstituisti Aesopũ ut nos iniuria affice ret, et canes uocaret. Et Xanthus, Insomniũ ne id est, an uera res? Tum illi, Nisi stertimus, uera res. Et celeriter uocatus Aesopus, & rogatus cum ira, cuius rei gratia amicos ignominiose a molitus esset: ait, Non tu mihi here mãdasti, ne quẽ uulgariũ ac indoctũ hominẽ permitterẽ in tuũ cõuenire cõuiuiũ, sed solos doctos? Tũ Xã thus, et quales hi? nõne docti? Et Aesopus, Nul lo pacto: ipsis etenim pulsantib. ianuam, et me intus rogitãte, quid nã moueat canis, neq; qsq̃ eorũ intellexit sermonẽ. Ego igitur cũ indocti oẽs uiderent, nullũ ipsorũ introduxi, nisi hunc qui docte respõdit mihi. Sic igitur cũ Aesopus respõdisset, recte oẽs dicere ipsum cõfirmarũt.

καὶ μεθ' ἡμέρας πάλιν ἰόντος ὁ ξάνθος, ἑπομένου τοῦ αἰσώπου, πρὸς τὰ μνήματα παρεγένετο, καὶ τὰ ἐν ταῖς λάρναξιν ἐπιγράμματα ἀναγινώσκων, ἑαυτὸν ἐτέρπε. τοῦ δ' αἰσώπου ἔν τινι τούτων ἐγκεχαραγμένα στοιχεῖα ταῦτα ἰδόντος, α β δ ο ε θ χ. ὑποδείξαντός τε τῷ ξάνθῳ, καὶ ἐρομένου εἰ ἄρα ταῦτα εἰδείη. ἐπιμελῶς ἐκεῖνος σκεψάμενος, οὐχ οἷός τ' ἐγένετο τὴν τούτων εὑρεῖν διασάφησιν, καὶ ὡμολόγησεν ἀπορῆσαι τοῖς ὅλοις. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰ διὰ ταύτης τῆς στήλης ὦ δέσποτα θησαυρὸν ὑποδείξω σοι, τίνι με ἀμείψῃ; καὶ ὅς, θάρσει, λήψῃ γὰρ τὴν ἐλευθερίαν σου, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ χρυσίου. τότε ὁ αἴσωπος ἀποσχὼν τῆς στήλης βήματα τέσσαρα, καὶ ὀρύξας, ἀνέλαβέ τε τὸν θησαυρὸν καὶ ἤνεγκε τῷ δεσπότῃ, λέγων, δός μοι τὴν ἐπαγγελίαν, δι' ἧς εὗρον τὸν θησαυρόν. καὶ ὁ ξάνθος, οὐχ ὅσα γε με εἰδέναι, εἰ μὴ καὶ τὸν νοῦν τῶν στοιχείων μοι φράσῃς. τὸ γὰρ μαθεῖν τοῦτο, πολὺ τοῦ εὑρήματος ἐμοὶ τιμιώτερον. καὶ ὁ αἴσωπος, ὁ τὸν θησαυρὸν κατορύξας ἐνταῦθα, ὡς σοφὸς ἀνὴρ τὰ στοιχεῖα διεχάραξε ταῦτα, ἃ καί φησιν, α ἀποβάς, β βήματα, δ τέσσαρα, ο ὀρύξας, ε εὑρήσεις, θ θησαυρόν, χ χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος, ἐπειδήπερ οὕτως ἐπίβολος εἶ καὶ πανοῦργος, οὐ λήψῃ σου τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ὁ αἴσωπος, ἀναγγελῶ δοθῆναι ὦ δέσποτα τὸ χρυσίον τῷ βασιλεῖ βυζαντίων. ἐκείνῳ γὰρ τεταμίευται. καὶ ὁ ξάνθος, πόθεν τοῦτ' οἶδας; καὶ ἐκεῖνος, ἐκ τῶν στοιχείων. τοῦτο γάρ φησιν, α ἀπόδος, β βασιλεῖ, δ διονυσίῳ, ο ὅν, ε εὗρες, θ θησαυρόν, χ χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος ἀκούσας τοῦ βασιλέως εἶναι τοῦτο τὸ χρυσίον, τῷ αἰσώπῳ ἔφη, λαβὼν τὸ ἥμισυ τοῦ ἑρ-

μαίου

Ac post dies rursum aliquot Xanthus sequēte Aesopo ad monumēta accessit. Et quæ in arcis erant epigrammata legēs, seipsum delectabat. At Aesopo in quadā ex ipsis insculptas literas has uidente, α β δ ο ε θ χ, ostendenteq; Xantho, atq; rogante, an hascc nouisset: diligē ter ille scrutatus, non potis fuit harum inuenire declarationem, ac fassus est dubitare omnino. Tum Aesopus, Si per hanc columnulā ô here thesaurū ostendā tibi, qua re me remunerabis? Et is, confide, accipies enim libertatem tuam, atq; dimidiū auri. Tunc Aesopus distans à cippo passus quatuor, & fodiens, accepitq; thesaurum, & tulit hero dicens, Da mihi promissum per quod inuenisti thesaurū. Et Xanthus, Nō si & ego sapiam, nisi & sensum literarum mihi dixeris: nam scire hoc multo re inuenta mihi pretiosius. Et Aesopus, Qui thesaurū infodit, hic ut uir eruditus literas insculpsit has, quæ & inquiunt, α recedens, β passus, δ quatuor, ο fodiens, ε inuenies, θ thesaurum, χ auri. Et Xanthus, Quia ita solers es & astutus non accipies tuam libertatem. Et Aesopus, Renūciabo dandum aurum ô domine regi Byzantinorum: illi enim reconditum est. Et Xanthus, unde hoc nosti? Et ille, Ex literis: hoc enim inquiunt, α redde, β regi, δ Dionysio, ο quem, ε inuenisti, θ thesaurum, χ auri. Et Xanthus audiens regis esse aurum, Aesopo ait, Accepto dimidio lu-

μαίου, ἣ σὺ χρεωστεῖς. κἀκεῖνος, οὐ σύ μοι νῦν τοῦτο παρέχεις, ἀλλ' ὁ χρυσίον ἐνταῦθοῖ κατορύξας, καὶ ὅπως, ἄκουσον. τοῦτο καὶ λέγει τὰ γράμματα, α ἀνελόμενοι, β βαδίσαντες, δ διέλεσθε, ο ὃν, ε εὕρετε, θ θησαυρὸν, χ χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος, δεῦρό φησιν, εἰς τὴν οἰκίαν, ὡς ἂν τὸν θησαυρὸν διελώμεθα, καὶ σὺ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολάβῃς. ἐλθόντων οὖν, ὁ ξάνθος φοβούμενος τὸ τοῦ αἰσώπου λάλον, εἰς εἱρκτὴν αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐμβληθῆναι. καὶ ὁ αἴσωπος ἀπαγόμενος, τοιαῦταί φησιν εἰσὶν αἱ ὑποσχέσεις τῶν φιλοσόφων; οὐχ ὅτι γὰρ οὐκ ἀπολαμβάνω μου τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς δεσμωτήριον κελεύεις βληθῆναί με. ὁ μὲν οὖν ξάνθος ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπολυθῆναι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη. πάνυ καλῶς φὴς, ἵν' ἐλευθερίας τυχὼν, σφοδρότερός μου γένῃ κατήγορος. ὁ δὲ αἴσωπος εἶπεν, ὅτι ποτέ με ἔχεις κακὸν ποιεῖν, ποίει, πάντως καὶ ἄκων ἐλευθερώσεις με. κατὰ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους συνέπεσέ τι τοιοῦτον ἐν σάμῳ. πανδήμου ἑορτῆς ἀγομένης αἴφνης ἀετὸς καταπτὰς, καὶ τὸν δημόσιον ἁρπάσας δακτύλιον, εἰς δούλου κόλπον ἀφῆκεν. οἱ μὲν οὖν σάμιοι θορυβηθέντες, καὶ εἰς πλείστην περὶ τοῦ σημείου πεσόντες τὴν ἀγωνίαν, κατὰ ταὐτὸν ἀθροισθέντες, ἤρξαντο δεῖσθαι τοῦ ξάνθου, ἅτε πρώτου τῶν πολιτῶν ὄντος καὶ φιλοσόφου, σφίσι τὴν κρίσιν τοῦ σημείου διασαφῆσαι. ὁ δὲ, τοῖς ὅλοις ἐπαπορῶν, χρόνον ᾔτησε, καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε, πολὺς ἦν ἀθυμῶν, καὶ τῇ λύπῃ βαπτιζόμενος, οἷα δὴ μηδὲν κρῖναι δυνάμενος. ὁ δ' αἴσωπος τὴν ἀθυμίαν συννοήσας τοῦ ξάνθου, προσελθὼν, λέγει. τοῦ χάριν ὦ δέσποτα οὕτω διατελεῖς ἀθυμῶν; ἐμοὶ προσανάθου, χαίρειν εἰπὼν τῷ λυπεῖσθαι.

αὔριον

eri, taceto. Et ille, Non tu mihi nũc hoc præbes sed qui aurũ hic infodit. Ac quemadmodũ, audi: hoc eñ dicũt literæ, α acceptũ, β uadentes, δ diuidite, ο quę, ε inuenistis, θ thesaurũ, χ auri. Et Xãthus, Venias inquit, in domũ ut & thesaurũ diuidamus, & tu libertatẽ accipias. Profectis ergo, Xanthus timẽs Aesopi loquacitatẽ in carcerẽ ipsum iussit inijci. Et Aesopus inter abducendũ, Huiusmodi, inquit, sunt promissa philosophorũ: nõ solũ enim non accipio meã libertatẽ, sed & in carcerẽ iubes inijci me. Xanthus igitur iussit ipsum solui, & ait ei: Nimirũ recte inquis, ut parta libertate uehementior sis cõtra me accusator. Tũ Aesopus dixit, Quodcũq; mihi potes facere, fac malũ: omnino uel inuitus liberabis me. Ea uero tempestate huiusmodi res Sami obtigit. Cum publicè festũ celebraretur, repente aquila deuolãs, & publicum rapiens anulum, in serui sinum demisit. Itaq; Samij perterriti, & in plurimũ ob hoc prodigium cum incidissent mœrorem, in unum coacti, cœperũt rogare Xanthũ, quòd primus ciuiũ esset & philosophus, ut sibi iudiciũ prodigij manifestaret. At ille omnino ambigens tempus petijt. Et profectus domum multum erat tristis, & solicitudinibus immersus, ut qui nihil iudicare posset. Sed Aesopus mœrore Xanthi cognito, adiens ait, Qua causa ô here, sic perseueras tristari? mihi cõmitte, ualere iusso mœrore:

αὔριον δὲ εἰς ἀγορὰν προσελθὼν, εἰπὲ τοῖς σαμίοις, ὡς ἐγὼ μὲν οὔτε σημειολυτεῖν ἐπαιδεύθην, οὔτ᾽ οἰωνοσκοπεῖν, παῖς δέ μοι πρόσεστι πολλῶν πεῖραν εἰδὼς, αὐτὸς ὑμῖν τὸ ζητούμενον λύσει. κἂν μὲν αὐτὸς ἐπιτύχω τῆς λύσεως δέσποτα, σὺ τὴν δόξαν ἀποίσῃ τοιούτῳ χρώμενος δούλῳ. ἂν ἀποτύχω, ἐμοὶ μόνῳ ἡ ἐντεῦθεν προστριβήσεται ὕβρις. πεισθεὶς οὖν ὁ ξάνθος, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὸ θέατρον ἀπαντήσας, καὶ καταστὰς εἰς τὸ μέσον κατὰ τὰς ὑποθήκας αἰσώπου διελέχθη τοῖς συνελθοῦσιν. οἱ δ᾽ εὐθέως ἠξίουν τὸν αἴσωπον κληθῆναι. τοῦ δ᾽ ἀφικομένου καὶ στάντος ἐπὶ τοῦ μέσου, οἱ σάμιοι τὴν ὄψιν αὐτοῦ κατανοήσαντες, ὀρεσχελοῦντες ἐφώνουν, αὕτη ἡ ὄψις σημεῖον λύσει; ἐκ τοῦ αἰσχροῦ τούτου τί ποτε καλὸν ἀκουσόμεθα; καὶ γελᾶν ἤρξαντο. καὶ ὁ αἴσωπος κατασείσας τῇ χειρὶ, καὶ ἡσυχίαν αἰτήσας γενέσθαι, φησίν. ἄνδρες σάμιοι, τί μου τὴν ὄψιν σκώπτετε; οὐκ εἰς τὴν ὄψιν, ἀλλ᾽ εἰς τὸν νοῦν ἀποβλέπειν χρή. πολλάκις γὰρ καὶ τῇ φαύλῃ μορφῇ χρηστὸν νοῦν ἡ φύσις ἐντέθεικεν. ἢ τὴν ἔξωθεν τῶν κεραμίων μορφὴν σκοπεῖτε ὑμεῖς, ἀλλ᾽ οὐ τὴν ἐντὸς γεῦσιν τοῦ οἴνου; ταῦτα τοῦ αἰσώπου πάντες ἀκούσαντες, ἔλεγον. αἴσωπε, εἴ τι δύνασαι, λέγε τῇ πόλει. καὶ ὃς μετὰ παῤῥησίας ἔφη. ἄνδρες σάμιοι, ἐπειδήπερ ἡ τύχη φιλόνεικος οὖσα, δόξης ἀγῶνα τέθεικε δεσπότῃ καὶ δούλῳ. κἂν μὲν ὁ δοῦλος ἥττων φανῇ τοῦ δεσπότου, διὰ μαστίγων ἐλεύσεται. εἰ δὲ ἀμείνων, οὐδὲν ἔλαττον καὶ οὕτω πληγαῖς ξανθήσεται. εἰ ὑμεῖς δὲ τῆς ἐλευθερίας παῤῥησίαν χαρίσαισθέ μοι, ἐγὼ νῦν ὑμῖν ἀδεῶς τὸ ζητούμενον φράσω. τότε ὁ δῆμος ἀπὸ μιᾶς γλώττης πρὸς τὸν ξάνθον ἐβόων, ἐλευθέρωσον

Cras in forum profectus dic Samijs, Ego neq; prodigia soluere didici neq; augurari, sed puer mihi est multarũ rerũ peritus, ipse uobis quæsitum soluet. Et si ipse cõsecutus fuero solutionẽ here, tu gloriã reportabis, tali utens seruo. Sin minus fuero cõsecutus, mihi soli erit dedecus. Persuasus igitᵉ Xanthus, & postero die in theatrũ profectus, & astãs in medio secundũ admonitiones Aesopi cõcionatus est ijs qui cõuenerãt. Illi uero statim rogabant Aesopũ acciri: qui cũ uenisset, staretq; in medio, Samij facie ipsius cõsiderata, deridẽtes clamabãt, Hæc facies prodigiũ soluet? ex deformi hoc qd unq̃ boni audiemus? atq; ridere cœperunt. Et Aesopus extẽta manu silẽtio petito inquit, Viri Samij, qd faciẽ meã cauillamini? nõ faciẽ, sed animũ respicere oportet. Sępe enim in turpi forma bonum animũ natura imposuit. An uos exteriorem testarũ formã cõsideratis, ac nõ potius interiorẽ uini gustũ? Hæc ab Aesopo cũ audissent, oẽs dixerũt: Aesope, si quid potes, dic ciuitati. Et ille audacter ait: Viri Samij, qm̃ fortuna, quæ cõtẽtionis studiosa est, gloriæ certamẽ proposuit dño & seruo: & si seruus inferior uideatᵉ domino, uerberib. cæsus abibit: sin aũt præstãtior nihilo minus & sic uerberib. lacerabitᵉ: si uos per libertatẽ loquẽdi mihi fiduciã indulseritis, ego nunc uobis intrepide quæsitũ narrabo. Tunc populus uno ore clamabat ad Xanthũ, Liber-

ρωσον αἴσωπον, ὑπακούσον σαμίοις, χάρισαι τὴν ἐ-
λευθερίαν αὐτῷ τῇ πόλει. ὁ δὲ ξάνθος, οὐκ ἐπένευε.
καὶ ὁ πρύτανις ἔφη. ξάνθε, εἰ μή σοι δοκεῖ ὑπακοῦσαι
τῷ δήμῳ, ἐγὼ τῆσδε τῆς ὥρας αἴσωπον ἐλεύθερον ἂν
ποιήσαιμι, καὶ τότε σοι ὁμότιμος ἔσται. τηνικαῦτα
τοίνυν ὁ ξάνθος ἀνάγκῃ τὴν ἐλευθερίαν ἀπέδωκε.
καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα, ξάνθος ὁ φιλόσοφος ἐλευθεροῖ σα-
μίοις τὸν αἴσωπον. κἀν τούτῳ πέρας ὁ τοῦ αἰσώπου
λόγος εἰλήφει, φάμενος πρὸς τὸν ξάνθον, ὡς καὶ ἄκων
ἐλευθερώσεις με. αἴσωπος οὖν ἐλευθερίας τυχὼν, στὰς
εἰς τὸ μέσον, ἔφη. ἄνδρες σάμιοι, ὁ μὲν ἀετὸς ὡς ἴστε, βα-
σιλεὺς τῶν ὀρνίθων ἐστίν. ὅτι δὲ τὸν στρατηγικὸν δακτύ-
λιον οὗτος ἁρπάσας ἀφῆκεν εἰς δούλου κόλπον, τοῦτο
σημειῶσαι βούλεται, ὅτι τῶν νυνὶ βασιλέων τὶς βούλε-
ται ὑμῶν τὴν ἐλευθερίαν δουλῶσαι, καὶ τοὺς κυρίους νό-
μους ἀκύρους δεῖξαι. ταῦτα οἱ μὲν σάμιοι ἀκούσαντες,
κατηφείας ἐπλήσθησαν. μετὰ δ' οὐ πολὺν χρόνον καὶ
γράμματα παρὰ κροίσου τοῦ λυδῶν βασιλέως ἧκε
σαμίοις, κελεύοντα τὸ ἀπὸ τοῦδε φόρους αὐτῷ παρέ-
χειν, εἰ δὲ μὴ πείθοιντο, πρὸς μάχην ἑτοίμους εἶναι. ἐ-
βουλεύσαντο μὲν οὖν ἅπαντες. ἔδεισαν γὰρ ὑπή-
κοοι γενέσθαι τῷ κροίσῳ, συνοῖσον μέντοι εἶναι καὶ αἴ-
σωπον ἐρωτῆσαι. κἀκεῖνος ἐρωτηθεὶς εἶπε. τῶν ἀρχόν-
των ὑμῶν γνώμην δεδωκότων εἰς φόρου ἀπαγωγὴν
ὑπακούειν τῷ βασιλεῖ, συμβουλὴν μὲν οὐδ' ὣς, λό-
γον δὲ ἐρῶ ὑμῖν, καὶ εἴσεσθε τὸ συμφέρον. ἡ τύχη δύο
ὁδοὺς ἔδειξεν ἐν τῷ βίῳ, θατέραν μὲν ἐλευθερίας,
ἧς μὲν ἀρχὴ δύσβατος, τὸ δὲ τέλος ὁμαλόν. θατέραν
δὲ δουλείας, ἧς ἡ μὲν ἀρχὴ, εὐπετής τε καὶ βάσιμος,

τὸ δὲ

tate dona Aesopũ, obtempera Samijs, largire libertatem eius ciuitati. At Xanthus non annuebat. & prætor ait, Xanthe si tibi non placet auscultare populo, ego hac hora Aesopũ libertate donabo, et tunc tibi æqualis fuerit. Tunc igitur Xanthus necessariò libertatem reddidit. Et præco clamauit: Xanthus philosophus liberũ Samijs largitꝰ Aesopũ. Atq; interim finẽ sermo Aesopi accepit, dicẽtis Xãtho, Vel inuitus me libertate donabis. Aesopus itaq; libertatẽ cõsequutus, stans in medio ait, Viri Samij, aqla ut scitis, regina auiũ est: qm̃ aũt imperatoriũ anulum hæc raptũ demisit in serui sinũ, hoc significare uult, quendã ex ijs qui nũc sunt regẽ. uelle uestrã libertatẽ in seruitutẽ redigere, atq; sancitas leges irritas facere. His auditis Samij mœrore repleti sunt. Sed non multo post tempore & literæ à Crœso Lydorũ rege uenerũt ad Samios, iubẽtes eis ab illo tẽpore ut tributa sibi penderẽt, sin minus obtẽperauerint ut ad pugnã se pararẽt. Consultabãt igitur uniuersi, timuerũt em̃ subditi fieri Crœso, cõducibile tñ esse et Aesopũ cõsulere. Et ille cõsultus ait, cũ principes uestri sententiã dixerint de tributo dãdo obtẽperãdũ esse regi, cõsiliũ iã minime, sed narrationẽ uobis afferã, & scietis qd cõducat. Fortuna duas uias ostẽdit in uita, alterã libertatis, cuius principiũ accessu difficile, sed finis planus: alterã seruitutis cuius principiũ facile et accessibile,
 finis

τὸ δὲ τέλος ἐπώδυνον. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ σάμιοι, ἀνεβόησαν. ἡμεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἑκόντες οὐ γινόμεθα δοῦλοι. καὶ τὸν πρεσβευτὴν οὐ σὺν εἰρήνῃ ἀπέπεμψαν. ὁ μὲν οὖν κροῖσος ταῦτα μαθὼν, ἐβουλεύσατο πόλεμον κατὰ σαμίων κινεῖν. ὁ δὲ πρεσβευτὴς ἀνήνεγκεν, ὡς οὐκ ἂν δυνηθείη σαμίους ὑπὸ χεῖρα λαβεῖν, αἰσώπου παρ' αὐτοῖς ὄντος, καὶ γνώμας ὑποτιθέντος. δύνῃ δὲ μᾶλλον εἶπεν ὦ βασιλεῦ, πρέσβεις ἀποστείλας ἐξαιτῆσαι παρ' αὐτῶν αἴσωπον, ὑπισχνούμενος αὐτοῖς ἀντ' αὐτοῦ χάριτας ἄλλας τε δώσειν, καὶ λύσιν τῶν ἐπιτεταγμένων φόρων. καὶ τότε τάχα οἷός τε ἔσῃ τούτων περιγενέσθαι. καὶ ὁ μὲν κροῖσος κατὰ ταῦτα πρεσβευτὴν ἀποστείλας, ἔκδοτον ᾔτει τὸν αἴσωπον. σάμιοι δὲ τοῦτον ἐκδίδοσθαι γνώμης ἐγένοντο. αἴσωπος δὲ τοῦτο μαθὼν, ἐν μέσῳ τῆς ἀγορᾶς ἔστη, καί φησι. ἄνδρες σάμιοι, κἀγὼ μὲν περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι παρὰ τοὺς πόδας ἀφικέσθαι τοῦ βασιλέως, ἐθέλω δὲ ὑμῖν ἕνα μῦθον εἰπεῖν. καθ' ὃν χρόνον ὁμόφωνα ἦν τὰ ζῶα, πόλεμον οἱ λύκοι τοῖς προβάτοις συνῆψαν. τῶν δὲ κυνῶν συμμαχούντων τοῖς θρέμμασι, καὶ τοὺς λύκους ἀποσοβούντων, οἱ λύκοι πρεσβευτὴν ἀποστείλαντες, ἔφασαν τοῖς προβάτοις, εἰ βούλοιντο βιοῦν ἐν εἰρήνῃ καὶ μηδεμίαν πόλεμον ὑποπτεύειν, τοὺς κύνας αὐτοῖς ἐκδοῦναι. τῶν δὲ προβάτων ὑπ' ἀνοίας πεισθέντων, καὶ τοὺς κύνας ἐκδεδωκότων οἱ λύκοι τούς τε κύνας διεσπάραξαν, καὶ τὰ πρόβατα ῥᾷστα διέφθειραν. οἱ σάμιοι τοίνυν τὸ τοῦ μύθου βούλημα συννοήσαντες, ὥρμησαν μὲν παρ' ἑαυτοῖς κατασχεῖν τὸν αἴσωπον, ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλὰ τῷ πρεσβευτῇ συναποπλεύσας, πρὸς κροῖσον ἀπῄει. ἀφικομένων δ' αὐ-

τῶν

finis autem laboriosus. His auditis Samij exclamauerunt, nos cum simus liberi, serui esse gratis nolumus, & oratorem infecta pace remiserunt. His ergo cognitis, Crœsus decreuit bellum in Samios mouere, sed legatus retulit, non poteris Samios debellare, quandiu est apud eos Aesopus, & consilia suggerit. Potes autem magis, ait, ô rex legatis missis, petere ab ipsis Aesopum, pollicitus eis & gratias alias relaturum, & solutionem iussorum tributorum. Et tunc fortè poteris eos superare. Et Crœsus his persuasus, legato misso dedi sibi petebat Aesopum. Samij autem hunc tradere decreuerunt. Quo cognito, Aesopus in media concione stetit, ac inquit: Viri Samij, & ego permulti facio ad regis pedes proficisci, sed uolo uobis fabulam dicere: Quo tempore animalia inter se loquebantur, lupi bellum ouibus intulerunt. unà uero cum ouibus canibus præliantibus, ac lupos arcentibus, lupi legato misso dixerunt ouibus, si uoluerint uiuere in pace, & nullum suspicari bellum, ut canes sibi traderent. Ouibus ob stultitiam persuasis, & canibus traditis, lupi & canes dilacerarunt, & oues facilime occiderunt. Samij igitur, fabulæ sensu cognito, decreuerunt apud se detinere Aesopum. Ille uero non tulit, sed cum legato unà soluit, & ad Crœsum se conferebat. Profectis autem

τῶν εἰς λυδίαν, ὁ βασιλεὺς ἐπίπροσθεν αὐτοῦ στάντα τὸν αἴσωπον θεασάμενος, ἠγανάκτησε λέγων, ἴδε ποταπὸν ἄνθρωπον ἐμποδὼν μοι γέγονε νῆσον ὑποτάξαι τοσαύτην; καὶ ὁ αἴσωπος. μέγιστε βασιλεῦ, οὐ βίᾳ οὐδὲ ἀνάγκῃ πρός σε παρεγενόμην, ἀλλ' αὐθαίρετος πάρειμι. ἀνάσχου δέ μου μικρὸν ἀκοῦσαι. ἀνήρ τις ἀκρίδας συλλέγων καὶ ἀποκτειννὺς, εἷλε καὶ τέττιγα. ἐπεὶ δὲ κἀκεῖνον ἤθελε κτεῖναι, φησὶν ὁ τέττιξ. ἄνθρωπε μή με μάτην ἀνέλῃς. ἐγὼ γὰρ οὔτε στάχυν βλάπτω, οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἁπάντων σε ἀδικῶ. τῇ κινήσει δὲ τῶν ἐν ἐμοὶ ὑμένων ἡδὺ φθέγγομαι, τέρπων τοὺς ὁδοιπόρους. φωνῆς οὖν παρ' ἐμοὶ πλέον οὐδὲν εὑρήσεις. κἀκεῖνος ταῦτα ἀκούσας, ἀφῆκεν ἀπιέναι. κἀγὼ γοῦν ὦ βασιλεῦ τῶν σῶν ποδῶν ἅπτομαι, μή με εἰκῇ φονεύσῃς. οὐδὲ γὰρ οἷός τ' εἰμὶ ἀδικῆσαί τινα, ἐν εὐτελείᾳ δὲ σώματος γενναῖον φθέγγομαι λόγον. ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας ἅμα καὶ οἰκτείρας αὐτὸν, ἔφη. αἴσωπε οὐκ ἐγώ σοι δίδωμι τὸ ζῆν, ἀλλ' ἡ μοῖρα, ὃ γοῦν θέλεις, αἴτει καὶ λήψῃ. καὶ ὃς, δέομαί σου βασιλεῦ, διαλλάγηθι σαμίοις. τοῦ δὲ βασιλέως εἰπόντος, διήλλαγμαι. πεσὼν ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν γῆν, χάριτάς τε αὐτῷ ὡμολόγει. καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς οἰκείους συγγραψάμενος μύθους, τοὺς μέχρι καὶ νῦν φερομένους, παρὰ τῷ βασιλεῖ κατέλιπε. δεξάμενος δὲ παρ' αὐτοῦ γράμματα πρὸς σαμίους, ὡς ἕνεκεν αἰσώπου τούτοις διήλλακται, καὶ δῶρα πολλὰ, πλεύσας ἐπανῆλθεν εἰς σάμον. οἱ μὲν οὖν σάμιοι τοῦτον ἰδόντες, στέμματά τε αὐτῷ προσήνεγκαν, καὶ χοροὺς ἐπ' αὐτῷ συνεστήσαντο. ὁ δ' αὐτοῖς τά τε τοῦ βασιλέως ἀνέγνω γράμματα, καὶ ἀπέδειξεν ὡς τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην παρὰ

τοῦ

in Lydiã, rex ante se stantẽ Aesopũ uidẽs, indignatus est, dicẽs: Vide qualis homũcio impedimẽto mihi ad tantã insulã subiugandã fuit. Tũ Aesopus, Maxime rex non ui neq; necessitate coactus ad te ueni, sed spõte adsum. Patere aũt me parũper audire. Vir qdã cũ locustas caperet occideretq;, cepit & cicadã, cũ & illã uellet occidere, inquit cicada, ô homo ne me frustra occidas; ego eñ neq; spicã lædo neq; alia in re quapiã iniuria te afficio, motu uero quę in me sunt mẽbranularũ suauiter canto delectãs uiatores. præter igit̃ uocẽ in me amplius nihil inuenies. Et ille his auditis permisit abire. Et ego itaq; ô rex, tuos pedes attingo, ne me sine causa occidas nõ enim possum iniuria quẽq; afficere, sed in uili corpore generosum loquor sermonem. Rex aũt miratus simul & miseratus ipsum, ait, Aesope non ego tibi largior uitã sed fatũ. ergo quod uis pete, et accipies. Et ille, Rogo te, ô rex, recõciliare Samijs. Cumq; rex dixisset, Recõciliatus sum, procidens ille in terrã, gratiasq; ei agebat, & post hæc suas cõscripsit fabulas, quas in hunc usque diem extantes apud regem reliquit. Acceptis aũt ab ipso literis ad Samios, q Aesopi gratia eis reconciliatus fuerit, atq; muneribus multis, nauigauit in Samum. Samij igitur hunc uidentes, coronasq; ei intulerũt, & tripudia eius gratia constituerunt. Ille aũt & regis literas legit, & ostendit quòd sibi donatam à

populo

τοῦ δήμου ἐλευθερίαν, ἐλευθερίας πάλιν ἠμείψατο. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς νήσου ἀπάρας, περιῄει τὴν οἰκουμένην, τοῖς ἁπανταχοῦ τῶν φιλοσόφων διαλεγόμενος. ἀφικόμενος δὲ καὶ πρὸς Βαβυλῶνα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπιδειξάμενος, μέγας παρὰ τῷ βασιλεῖ Λυκήρῳ ἐγένετο. κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην ἔχοντες, καὶ τέρψεως χάριν προβλήματα τῶν σοφιστικῶν πρὸς ἀλλήλους γράφοντες ἔπεμπον, ἅπερ οἱ μὲν ἐπιλυόμενοι, φόρους ἐπὶ ῥητοῖς πρὸς τῶν πεμπόντων ἐλάμβανον, οἱ δὲ μή, τοὺς ἴσους παρεῖχον. ὁ τοίνυν αἴσωπος τὰ πεμπόμενα τῶν προβλημάτων Λυκήρῳ συνιὼν ἐπέλυε, καὶ εὐδοκιμεῖν ἐποίει τὸν βασιλέα. καὶ αὐτὸς δὲ διὰ Λυκήρου ἕτερα τοῖς βασιλεῦσιν ἀντέπεμπεν, ὧν ἀλύτων μενόντων, φόρους ὁ βασιλεὺς ὅτι πλείστους εἰσέπραττεν. αἴσωπος δὲ μὴ παιδοποιησάμενος, ἕνα τινὰ τῶν εὐγενῶν Αἶνον τὴν κλῆσιν εἰσεποιήσατό τε, καὶ ὡς γνήσιον παῖδα τῷ βασιλεῖ προσενέγκας, συνέστησε. μετὰ δ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ Αἴνου τῇ τοῦ θεμένου παλλακῇ συμφθαρέντος. αἴσωπος τοῦτο γνοὺς, ἀπελαύνειν ἔμελλε τῆς οἰκίας. ὁ δὲ, τῇ κατ' ἐκείνου ὀργῇ ληφθεὶς, ἐπιστολήν τε πλασάμενος παρ' αἰσώπου δῆθεν πρὸς τοὺς ἀντισοφιζομένους Λυκήρῳ, ὡς αὐτοῖς ἕτοιμός ἐστι προστίθεσθαι μᾶλλον ἢ τῷ Λυκήρῳ, τῷ βασιλεῖ ἐνεχείρισε, τῷ τοῦ αἰσώπου ταύτην σφραγισάμενος δακτυλίῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ τε σφραγῖδι πεισθεὶς, καὶ ἀπαραιτήτῳ ὀργῇ χρησάμενος, παραχρῆμα τῷ Ἑρμίππῳ κελεύει μηδὲν ἐξετάσαντα, οἷα δὴ προδότην διαχειρίσασθαι αἴσωπον. ὁ δὲ Ἕρμιππος φίλος τε ἦν τῷ αἰσώπῳ, καὶ τότε δὴ τὸν φίλον ἐπέ-

δειξε

populo libertatẽ, libertate rurſus remuneratus fuerit. Poſt hæc uero ab inſula decedens circuibat orbem ubiq; cum philoſophis diſputãdo. profectus et in Babylonẽ, et ſuam ipſius doctrinam demonſtrãdo magnus apud regẽ Lycerũ euaſit. Illis enim temporibus reges inuicem pacem habentes, atq; delectatiõis gratia quæſtiones uiciſſim ſophiſtarũ ſcribendo mittebant, quas qui ſoluerẽt, tributa pacta à mittẽtib. accipiebãt: qui uero non, æqualia præbebãt. Aeſopus igitur quæ mittebanť ꝓblemata Lycero intelligens diſſoluebat, & clarũ reddebat regem: & ipſe Lyceri nomine altera itidem regibus remittebat. Quæ cum remanerent inſoluta, tributa rex q̃plurima exigebat. Aeſopus autẽ cum non genuiſſet filios, nobilẽ quendã, Ennũ nomine, adoptauit, atq; ut legitimũ filiũ regi allatum cõmendauit. Non multo autem poſt tempore Ennus cum adoptantis cõcubina rem habuit: hoc ſciens Aeſopus expulſurus erat domo Ennum. Qui in illum ira correptus, epiſtolam fictam ab Aeſopo ſcilicet ad eos, qui ſophiſmatis cum Lycero certabant, ꝙ ipſis paratus eſſet adhærere magis q̃ Lycero, regi dedit, Aeſopi ſignatã anulo. Rex & ſigillo credens, atq; inexorabili ira percitus, ſtatim Hermippo iubet, ut nulla examinatione facta, proditorem occideret Aeſopum. At Hermippus & amicus fuerat Aeſopo, & tunc ſe amicum oſten-

dit

δείξειν. ἐν τινὶ γὰρ τῶν τάφων μηδενὸς εἰδότος κρύψας τὸν ἄνθρωπον, ἐν ἀποῤῥήτοις ἔτρεφεν. ἔννος δέ, τοῦ βασιλέως κελεύσαντος, πᾶσαν τὴν διοίκησιν αἰσώπου παρέλαβε. μετὰ δέ τινα χρόνον νεκτεναβὼ βασιλεὺς αἰγυπτίων, πυθόμενος αἴσωπον τεθνηκέναι, πέμπει λυκήρῳ παραχρῆμα ἐπιστολήν, οἰκοδόμους αὐτῷ ἀποστεῖλαι κελεύουσαν, οἳ πύργον οἰκοδομήσουσι, μήτ' οὐρανοῦ, μήτε γῆς ἁπτόμενον, καὶ τὸν ἀποκρινούμενον ἀεὶ πρὸς πάνθ' ὅσα ἂν ἐρωτῶσι. καὶ ταῦτα ποιήσαντα, φόρους εἰσπράττειν, εἰ δὲ μή, κατατίθεσθαι. ταῦτα τῷ λυκήρῳ ἀναγνωσθέντα, ἀθυμίαν ἐνέβαλε, μηδενὸς τῶν φίλων δυναμένου τὸ πρόβλημα τὸ περὶ τοῦ πύργου συνεῖναι. ὁ μέντοι βασιλεὺς, καὶ κίονα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ἔλεγεν ἀπολωλεκέναι τὸν αἴσωπον. ἕρμιππος δὲ τὴν τοῦ βασιλέως διὰ αἴσωπον λύπην μαθών, προσῆλθέ τε τῷ βασιλεῖ, καὶ ζῆν ἐκεῖνον εὐηγγελίσατο, προσθεὶς αὐτοῦ δὴ χάριν αὐτὸν οὐκ ἀνελεῖν, εἰδὼς ὡς μελήσει ποτὲ τῷ βασιλεῖ τῆς ἀποφάσεως. τοῦ δὲ βασιλέως διαφερόντως ἐπὶ τούτοις ἡσθέντος, αἴσωπος ῥυπῶν καὶ αὐχμηρὸς ὅλος προσηνέχθη, καὶ τοῦ βασιλέως, ὡς εἶδεν αὐτὸν, δακρύσαντος, λούσασθαί τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἀξιωθῆναι κελεύσαντος, αἴσωπος μετὰ ταῦτα καὶ ὑπὲρ ὧν κατηγορήθη τὰς αἰτίας ἀπεσκεδάσατο, ἐφ' οἷς καὶ τοῦ βασιλέως τὸν ἔννον ἀναιρεῖν μέλλοντος, αἴσωπος αὐτῷ συγγνώμην ᾐτήσατο. ἑπομένως δὲ τούτοις, ὁ βασιλεὺς τὴν τοῦ αἰγυπτίου ἐπιστολὴν τῷ αἰσώπῳ ἐπέδωκεν ἀναγνῶναι. ὁ δ' αὐτίκα τὴν λύσιν συνεὶς τοῦ προβλήματος, ἐγέλασέ τε καὶ ἀντιγράφειν ἐκέλευσεν, ὡς ἐπειδὰν χειμὼν παρέλθῃ, πεμφθῆναι τούς τε

τὸν

dit, In ſepulchro enim quodam nemine ſciente occultauit hominẽ, & ſecreto nutriuit. Ennus autem regis iuſſu omnem Aeſopi adminiſtrationem ſuſcepit. Sed quodã poſt tempore, Nectenabo rex Aegyptiorum audiens Aeſopum occidiſſe, mittit Lycero ſtatim epiſtolam, architectos ſibi mittere iubentem, qui turrim ædificent, neq; cœlum neq; terram attingentem, & reſponſurum ſemper aliquem ad omnia quæcunq; rogauerint. Quod ſi feciſſet, tributa exigeret: ſin minus, ſolueret. His lectis Lycerus mœrore affectus eſt, cum nullus ex amicis poſſet quæſtionẽ de turri intelligere. Rex tamen & columnam ſui regni dicebat interijſſe Aeſopũ. Hermippus autem dolore regis ob Aeſopũ cognito, adijt ad regem, & uiuere illum renunciauit, addiditq; ipſius cauſa Aeſopum non peremiſſe, ſciens quòd pœniteret aliquando regem ſententiæ. Rege autem uehemẽter his lætato, Aeſopus ſordens, ac ſqualens totus adductus eſt: cumq; rex ut eum uidit, illachrymaſſet, atque ut lauaretur aliaq; cura ut afficeretur iuſſiſſet, Aeſopus poſt hoc & de quibus accuſatus fuerat, cauſas confutauit. Ob quæ cum rex Ennum eſſet occiſurus, Aeſopus ei ueniam petijt. Poſt hæc autem rex Aegyptij epiſtolam Aeſopo dedit legendam. At ille ſtatim ſolutione cognita quæſtionis riſit, ac reſcribere iuſſit, ut cum hyems præterijſſet miſſum iri & qui

turrim

τὸν πύργον οἰκοδομήσοντας, καὶ τὸν ἀποκρινούμενον πρὸς τὰ ἐπερωτώμενα. ὁ βασιλεὺς οὖν τοὺς μὲν αἰγυπτίους πρέσβεις ἀπέστειλεν. αἰσώπῳ δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς διοίκησιν ἐνεχείρισεν ἅπασαν, ἔκδοτον αὐτῷ παραδοὺς καὶ τὸν ἔννον. ὁ δὲ αἴσωπος παραλαβὼν τὸν ἔννον, οὐδὲν ἀηδὲς αὐτὸν ἔδρασεν, ἀλλ' ὡς υἱῷ πάλιν προσχὼν, ἄλλους τε καὶ τούτους ὑπετίθει τοὺς λόγους.

Τέκνον, πρὸ πάντων σέβου τὸ θεῖον. τὸν βασιλέα δὲ τίμα. καὶ τοῖς μὲν ἐχθροῖς σου δεινὸν σεαυτὸν παρασκεύαζε, ἵνα μὴ καταφρονῶσι σου, τοῖς δὲ φίλοις πρᾶον καὶ εὐμετάδοτον, ὡς εὐνουστέρους σοι μᾶλλον γίνεσθαι. ἔτι τοὺς μὲν ἐχθροὺς νοσεῖν εὔχου καὶ πένεσθαι, ὡς μὴ οἵους τε εἶναι λυπεῖν σε, τοὺς δὲ φίλους κατὰ πάντα εὖ πράττειν βούλου. αἰεὶ τῇ γυναικὶ συγχρηστῶς ὁμίλει, ὅπως ἑτέρου ἀνδρὸς πεῖραν μὴ ζητήσῃ λαβεῖν. κοῦφον γὰρ τὸ τῶν γυναικῶν ἐστὶ φῦλον, καὶ κολακευόμενον ἐλάττω φρονεῖ κακά. ὀξεῖαν μὴ πρὸς λόγον κτῆσαι τὴν ἀκοήν. τῆς δὲ γλώττης ἐγκρατὴς ἔσο. τοῖς εὖ πράττουσι μὴ φθόνει, ἀλλὰ σύγχαιρε. φθονῶν γὰρ σεαυτὸν μᾶλλον βλάψεις. τῶν οἰκετῶν σου ἐπιμελοῦ, ἵνα μὴ μόνον ὡς δεσπότην σε φοβῶνται, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτην αἰδῶνται. μὴ αἰσχύνου μανθάνειν ἀεὶ τὰ κρείττω. τῇ γυναικὶ μηδέποτε πιστεύσῃς ἀπόρρητα, ἀεὶ γὰρ ὁπλίζεται πῶς σου κυριεύσει. καθ' ἡμέραν καὶ εἰς τὴν αὔριον ἀποταμιεύου. βέλτιον γὰρ τελευτῶντα ἐχθροῖς καταλεῖψαι, ἢ ζῶντα τῶν φίλων ἐπιδεῖσθαι. εὐπροσήγορος ἔσο τοῖς συναντῶσιν, εἰδὼς ὡς καὶ τῷ κυναρίῳ ἄρτον ἡ οὐρὰ προσπορίζει. ἀγαθὸς γενόμενος μὴ μετανόει. ψίθυρον ἄνδρα ἔκβαλε τῆς οἰκίας, τὰ γὰρ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα

καὶ

turrim essent ædificaturi, & responsurũ aliquẽ ad rogata. Rex igitur Aegyptios legatos remisit, Aesopo aũt pristinã administrationẽ tradidit omnẽ, deditũ ei tradens & Ennũ. At Aesopus acceptũ Ennum nulla in re tristitia affecit, sed ut filio rursus recepto, alijsq́; atq; his admonuit uerbis. Fili, ante omnia cole deum. Regẽ honora. Inimicis tuis terribilẽ teipsum præbe, ne te cõtemnant. Amicis facilẽ & cõmunicabilem, quo lõge beneuolẽtiores tibi sint. Item inimicos male habere precare, & esse pauperes ne te possint offendere: at amicos in omnibus bene ualere uelis. Semper uxori tuę bene adhære, ne alterius uiri periculũ facere uelit: leue enim mulierum est genus, ac adulatum, minus malũ cogitat. Velocem ad sermonẽ ne posside auditum. linguę cõtinens esto. bene agentib. ne inuide, sed congratulare: inuidens enim te ipsum magis offendes. domesticorũ tuorum satage, ut te non solum, ut dominum timeant, sed etiam ut benefactorẽ uenerentur. Ne pudeat discere semper meliora. Mulieri non unquam credas secreta: nam semper armatũ quomodo tibi dominetur. Quotidie in diem crastinum recõde: melius enim mortuum inimicis relinquere, quàm uiuentẽ amicorũ indigere. Salutato facile qui tibi occurrũt, sciens & catulo caudã panẽ comparare. Bonũ esse ne pœniteat. Susurronẽ uirum eijce domo tua: nam quæ à te dicuntur,

καὶ πραττόμενα ἑτέροις φθόνον αἰσθήσει. πράττε μὴ τὰ λυπήσοντά σε. ἐπὶ δὲ τοῖς συμβαίνουσι μὴ λυποῦ. μήτε πονηρὰ βουλεύσῃ ποτὲ, μήτε τρόπους κακῶν μιμήσῃ. τούτοις τοῦ αἰσώπου τὸν ἔννον νουθετήσαντος, ἐκεῖνος τοῖς τε λόγοις καὶ τῇ οἰκείᾳ συνειδήσει οἷά τινι βέλει πληγεὶς τὴν ψυχὴν, μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας τὸν βίον μετήλλαξεν. αἴσωπος δὲ τοὺς ἰξευτὰς πάντας προσκαλεσάμενος, ἀετῶν νεοττοὺς τέτταρας συλληφθῆναι κελεύει. συλληφθέντας οὖν οὕτως ἔθρεψεν, ὡς λέγεται, καὶ ἐπαίδευσεν, ὅπερ οὐ πάνυ τί με πειθόμενον ἔχει, ὡς παῖδας διὰ θυλάκων αὐτοῖς προσηρτημένων βαστάζοντας εἰς ὕψος αἴρεσθαι, καὶ οὕτως ὑπηκόους τοῖς παισὶν εἶναι, ὡς ὅπουπερ ἂν ἐκεῖνοι βούλοιντο ἵπτασθαι, ἄν τε εἰς ὕψος, ἄν τε εἰς γῆν χαμᾶζε. τῆς δὲ χειμερινῆς ὥρας παραδραμούσης καὶ ἦρος διαγελάσαντος, ἅπαντα τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν συσκευασάμενος αἴσωπος, καὶ τούς τε παῖδας λαβὼν, καὶ τοὺς ἀετοὺς, ἀπῆρεν εἰς αἴγυπτον, πολλῇ φαντασίᾳ καὶ δόξῃ πρὸς κατάπληξιν τῶν ἐκεῖ κεχρημένος. νεκτεναβὼ δ᾽ ἀκούσας παραγεγονέναι τὸν αἴσωπον, ἐνηδρεύμαι φησι τοῖς φίλοις, μεμαθηκὼς αἴσωπον τεθνηκέναι. τῇ δ᾽ ἐπιούσῃ κελεύσας ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς ἐν τέλει λευκὰς περιβαλέσθαι στολὰς, αὐτὸς ὀρέαν ἐνεδύσατο, καὶ διάδημα, καὶ διάλιθον κίταριν. καὶ καθεσθεὶς ἐφ᾽ ὑψηλοῦ δίφρου, καὶ τὸν αἴσωπον εἰσαχθῆναι κελεύσας. τίνι με εἰκάζεις εἰσελθόντι φησὶν αἴσωπε, καὶ τοὺς σὺν ἐμοί; καὶ ὃς, σὲ μὲν ἡλίῳ ἐαρινῷ, τοὺς δὲ περὶ σὲ τούτους, ὡραίοις στάχυσι. καὶ ὁ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν, καὶ δώροις ἐδεξιώσατο. τῇ δὲ μετ᾽ ἐκείνην ἡμέρᾳ

πάλιν

ac fiunt, aliјs cõmunicabit. Fac quæ te nõ mœstificent. Contingentibus ne tristare. Neq; praua consulas unq;, neq; mores malorũ imiteris. His ab Aesopo Ennus admonitus, tum sermone, tum sua conscientia, ut sagitta quadam percussus animum, paucis post diebus è uita discessit. Aesopus autẽ aucupes omneis accersiuit, atq; aquilarum pullos quatuor ut caperent, iubet. Sic itaq; captos nutriuit, ut dicitur, ac instruxit, cui rei nõ magnam fidem adhibemus, ut pueros in sportis ipsis appensis gestando in altũ uolarent: atq; ita obedientes pueris essent, ut quocunq; illi uellent, uolarent, siue in altum siue in terram in humum. Præterito uero hyemali tempore, ac uere arridente, cũ ad iter omnia parasset Aesopus, & pueros accepisset, & aquilas, decessit in Aegyptum, multa imaginatione & opinione ad stupefactionẽ illorum hominũ usus. Sed Nectenabo audito adesse Aesopũ, insidiјs circũuentus sum, inquit amicis, quia intellexerã Aesopum mortuũ esse. Postri die aũt iussit rex ut omnes magistratus cãdidis circũdarent uestibus, ipse ereã induit, & coronã ac gemmatã citarim. Cumq; sedens in alto solio, Aesopum introduci iussisset, Cui me assimilas, ingredienti inquit Aesope, & eos qui mecum sunt? Et ille, Te quidẽ soli uerno: qui uero te circunstant, maturis aristis, & rex admiratus ipsum, donis eũ prosecutus est. Postero aũt die

πάλιν ὁ μὲν βασιλεὺς λευκοτάτην ἐνσκευασάμενος, τοῖς δὲ φίλοις φοινικᾶς κελεύσας λαβεῖν, εἰσελθόντα τὸν αἴσωπον, τὴν προτέραν αὖθις πεῦσιν ἐπύθετο. καὶ ὁ αἴσωπος, σὲ μὲν εἶπεν εἰκάζω ἡλίῳ, τοὺς δὲ περὶ σὲ τούτους ἀκτῖσι. καὶ ὁ νεκτεναβὼ, οἶμαι μηδὲν εἶναι λυκηῦρον πρὸς τὴν ἐμὴν βασιλείαν. καὶ ὁ αἴσωπος μειδιάσας, μὴ εὐχερῶς οὕτω περὶ ἐκείνου λέγε ὦ βασιλεῦ. πρὸς μὲν γὰρ τὸ ὑμέτερον ἔθνος ἡ ὑμῶν ἐπιδεικνυμένη βασιλεία, δίκην ἡλίου σελαγεῖ. εἰ δὲ λυκήρῳ παραβληθείη, οὐδὲν ἂν δέοι μὴ τὸ φῶς τοῦτο ζόφον ἀποδειχθῆναι. καὶ ὁ νεκτεναβὼ τὴν τῶν λόγων εὐστοχίαν ἐκπλαγεὶς, ἐνήνοχας ἡμῖν ἔφη τοὺς μέλλοντας τὸν πύργον οἰκοδομεῖν; καὶ ὃς, ἕτοιμοί εἰσιν, εἰ μόνον ὑποδείξεις τὸν τόπον. μετὰ τοῦτο ἐξελθὼν ἔξω τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ πεδίον, ὑπέδειξε διαμετρήσας τὸν χῶρον. ἀγαγὼν τοίνυν αἴσωπος ἐπὶ τὰς ὑποδειχθείσας τοῦ τόπου γωνίας τέσσαρας, τοὺς τέσσαρας τῶν ἀετῶν, ἅμα τοῖς παισὶ διὰ τῶν θυλακίων ἀπηρτημένοις, καὶ οἰκοδόμων τοῖς παισὶ μετὰ χεῖρας δοὺς ἐργαλεῖα, ἐκέλευσεν ἀναπτῆναι. οἱ δὲ πρὸς ὕψος γενόμενοι, δότε ἡμῖν ἐφώνουν λίθους, δότε κονίαν, δότε ξύλα, καὶ τἄλλα τῶν πρὸς οἰκοδομὴν ἐπιτηδείων. ὁ δὲ νεκτεναβὼ τοὺς παῖδας θεασάμενος ὑπὸ τῶν ἀετῶν εἰς ὕψος ἀναφερομένους, ἔφη. πόθεν ἐμοὶ πτηνοὶ ἄνθρωποι; καὶ ὁ αἴσωπος, ἀλλὰ λυκῆρος ἔχει. σὺ δὲ θέλεις ἄνθρωπος ὢν ἰσοθέῳ ἐρίζειν βασιλεῖ; καὶ ὁ νεκτεναβὼ, αἴσωπε, ἥττημαι. ἐρήσομαι δέ σε, σὺ δέ μοι ἀπόκριναι, καὶ φησίν. εἰσί μοι θήλειαι ὧδε ἵπποι, αἵπερ ἐπειδὰν ἀκούσωσι τῶν ἐν βαβυλῶνι ἵππων

rursus rex candidissimam indutus, amicis purpureas iussit accipere, ingredientem Aesopum iterum eadem rogauit. Et Aesopus, Te inquit comparo soli: hos autem qui stant circùm, radijs solaribus. Et Nectenabo, Puto nihil esse Lycerum præ meo regno. Et Aesopus subridens, Ne facile de illo sic loquere, ô rex: nam genti uestræ uestrum regnum collatum instar solis lucet, at si Lycero comparetur, nihil aberit quin splendor hic tenebræ appareãt. Et Nectenabo apposita uerborum responsione stupefactus, Attulisti nobis, ait, qui turrim ædificent? Et ille, Parati sunt, si modo ostendas locum. Postea egressus extra urbem rex in planiciem, ostendit dimensum locum. Adductis igitur Aesopus ad ostensos loci angulos quatuor, quatuor aquilis, unà cum pueris per sacculos appensis, ac puerorum manibus fabrorum datis instrumentis, iussit euolare. Illi uero sublimes, Date nobis, clamabant, lapides, date calcem, date ligna, & alia quæ ad ædificationem apta sunt. Sed Nectenabo uisis pueris ab aquilis in altum sublatis, ait: Vnde mihi uolucres homines? Et Aesopus, Sed Lycerus habet: tu autem homo cum sis, uis cum æquo dijs rege contendere? Et Nectenabo, Aesope uictus sum. percontabor autem te, tu respõde. Et ait, Sunt mihi fœminæ hic equæ, quæ cum audierint eos, qui in Babylone sunt,

πων χρεμετιζόντων εὐθὺς συλλαμβάνουσιν. εἴ σοι πρὸς ταῦτα πάρεστι σοφία, ἐπίδειξαι. καὶ ὁ αἴσωπος, ἀποκρινοῦμαί σοι αὔριον βασιλεῦ. ἐλθὼν δ' οὗ κατήγετο, αἴλουρον τοῖς παισὶν ἐκέλευσε συλλαβεῖν, καὶ συλληφθέντα, δημοσίᾳ περιάγεσθαι μαστιγούμενον. οἱ δὲ αἰγύπτιοι τὸ ζῶον σεβόμενοι, οὕτω κακῶς πάσχον αὐτὸ θεασάμενοι, συνέδραμον, καὶ τὸν αἴλουρον τῆς χειρὸς τῶν μαστιγούντων ἐκσπάσαντες, ἀναγγέλλουσιν ὡς τάχος τῷ βασιλεῖ τὸ πάθος. ὁ δὲ, καλέσας τὸν αἴσωπον, οὐκ ᾔδεις φησὶν αἴσωπε, ὡς θεὸς σεβόμενος παρ' ἡμῖν ἐστιν αἴλουρος; ἵνα τί γοῦν τοῦτο πεποίηκας; καὶ ὃς, λυκοῦργον τὸν βασιλέα ἠδίκησεν ὦ βασιλεῦ τῆς παρελθούσης νυκτὸς οὗτος ὁ αἴλουρος. ἀλεκτρυόνα γὰρ αὐτοῦ πεφόνευκε μάχιμον καὶ γενναῖον, προσέτι γε μὴν καὶ τὰς ὥρας αὐτῷ τῆς νυκτὸς σημαίνοντα. καὶ ὁ βασιλεὺς, οὐκ αἰσχύνῃ ψευδόμενος αἴσωπε; πῶς γὰρ ἐν μιᾷ νυκτὶ αἴλουρος ἀπ' αἰγύπτου ἦλθεν εἰς βαβυλῶνα; κἀκεῖνος μειδιάσας φησίν. καὶ πῶς ὦ βασιλεῦ, ἐν βαβυλῶνι τῶν ἵππων χρεμετιζόντων, αἱ ἐνθάδε θήλειαι ἵπποι συλλαμβάνουσιν; ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας, τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐμακάρισε. μετὰ δὲ ταῦτα μεταπεμψάμενος ἀφ' ἡλίου πόλεως ἄνδρας ζητημάτων σοφιστικῶν ἐπιστήμονας, καὶ περὶ τοῦ αἰσώπου διαλεχθεὶς αὐτοῖς, ἐκέλευσεν ἅμα τῷ αἰσώπῳ ἐπ' εὐωχίαν. ἀνακλινθέντων οὖν αὐτῶν, τῶν ἡλίου πολιτῶν τίς φησι πρὸς τὸν αἴσωπον. ἀπεστάλην παρὰ τοῦ θεοῦ μου πεῦσίν τινα πυθέσθαι σου, ὡς ἂν αὐτὴν ἐπιλύσῃς. καὶ ὁ αἴσωπος, ψεύδῃ. θεὸς γὰρ παρὰ ἀνθρώπου οὐδὲν δεῖται μαθεῖν, σὺ δ' οὐ μόνον

σεαυτοῦ

equos hinnientes, statim concipiunt. Si tibi ad hoc est doctrina, ostende. Et Aesopus, Respondebo tibi cras ô Rex. Profectus uero ubi hospitabatur, felem iubet pueris comprehendi, & captum publice circumduci uerberãdo. Aegyptij autem illud animal colentes, sic male tractari ipsum uidentes, concurrerunt, & felem è manu uerberantium eripuerunt, ac rem renunciãt celeriter regi: qui uocato Aesopo, Nesciebas, inquit, Aesope, tanquam deum à nobis coli felem? quare igitur hoc fecisti? Et ille, Lycerum regem iniuria affecit ô rex, præterita nocte hic felis: gallum enim eius occidit pugnacẽ & generosum, prætereà & horas ei noctis nunciantem. Et rex, Non pudet te mentiri Aesope? quónam modo una nocte felis ab Aegypto iuit in Babylonem? Tum ille subridendo inquit, Et quo modo, ô rex, Babylone equis hinnientibus, hic equæ fœminæ concipiunt? Rex autem his auditis, prudentiam Aesopi felicem esse dixit. Post hæc autem cum acciuisset ex Heliopoli uiros quæstionum sophisticarum peritos, atq; de Aesopo cum eis disputasset, inuitauit unà cum Aesopo ad conuiuium. Discumbẽtibus igitur ipsis, quidam Heliopolita inquit Aesopo, missus sum à deo meo quæstionem quandam rogare te, ut ipsam solueres. Et Aesopus, Mentiris: deo enim ab homine nihil opus est discere. Tu autem non solum

σαυτοῦ κατηγορεῖς, ἀλλὰ καὶ τοῦ θεοῦ σου. ἕτερον πά-
λιν εἶπεν, ἔστι ναὸς μέγας, καὶ ἐν αὐτῷ στῦλος, δώδε-
κα πόλεις ἔχων, ὧν ἑκάστη τριάκοντα δοκοῖς ἐστέγασται.
τούτους δὲ περιΐασι δύο γυναῖκες. καὶ ὁ αἴσωπος ἔ-
φη, τοῦτο τὸ πρόβλημα καὶ οἱ παρ᾽ ἡμῖν ἐπιλύσονται
παῖδες. ναὸς μὲν γάρ ἐστιν οὗτος ὁ κόσμος, στῦλος
δὲ ὁ ἐνιαυτός, αἱ δὲ πόλεις οἱ μῆνες, καὶ δοκοὶ αἱ τού-
των ἡμέραι. ἡμέρα δὲ καὶ νύξ, αἱ δύο γυναῖκες, αἳ
παραλλὰξ ἀλλήλας δέχονται. τῇ δὲ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ
συγκαλέσας τοὺς φίλους ἅπαντας ὁ νεκτεναβώ, φησί.
διὰ τὸν αἴσωπον τοῦτον ὀφλήσομεν φόρους τῷ βασιλεῖ
λυκήρῳ; εἷς δέ τις αὐτῶν εἶπε. κελεύσομεν αὐτῷ
προβλήματα φράσαι ἡμῖν, περὶ ὧν οὔτ᾽ οἴδαμεν, οὔτ᾽
ἠκούσαμεν. καὶ ὅς, αὔριον περὶ τούτου ὑμῖν ἀποκρινοῦ-
μαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ συνταξάμενος γραμματεῖον,
ἐν ᾧ περιέχετο, νεκτεναβὼ ὁμολογῶν χίλια τάλαν-
τα τῷ λυκήρῳ ὀφείλειν, πρωΐας ἐπανελθὼν τῷ βα-
σιλεῖ τὸ γραμματεῖον ἐπέδωκεν. οἱ δὲ τοῦ βασιλέως
φίλοι πρὶν ἀνοιχθῆναι τὸ γραμματεῖον, πάντες ἔ-
λεγον, καὶ εἴδομεν τοῦτο καὶ ἠκούσαμεν, καὶ ἀληθῶς
ἐπιστάμεθα. καὶ ὁ αἴσωπος, χάριν ὑμῖν οἶδα τῆς ἀπο-
δόσεως ἕνεκεν. ὁ δὲ νεκτεναβὼ τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀ-
φειλῆς ἀναγνούς, εἶπεν, ἐμοῦ λυκήρῳ μηδὲν ὀφείλον-
τος, πάντες ὑμεῖς μαρτυρεῖτε; κἀκεῖνοι μεταβαλόν-
τες, εἶπον. οὔτ᾽ εἴδομεν οὔτ᾽ ἠκούσαμεν. καὶ ὁ αἴσω-
πος, καὶ εἰ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, λέλυται τὸ ζητούμενον.
καὶ ὁ νεκτεναβὼ πρὸς ταῦτα. μακάριός ἐστι λυκῆρος
τοιαύτην σοφίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ κεκτημένος.
τοὺς οὖν συμφωνηθέντας φόρους παραδοὺς τῷ αἰσώ-

πῳ

te ipsum accusas, sed & deum tuum. Alius rursus ait, Est templum ingens, & in eo columna, duodecim urbes continens, quarum singulæ triginta trabibus fulciuntur, quas circumcurrunt duæ mulieres. Tum Aesopus ait, Hanc quæstionem apud nos soluent & pueri. Templum enim est hic mundus: columna, annus: urbes, menses: & trabes horum, dies: dies autem & nox, duæ mulieres, quæ uicissim sibi succedunt. postridie conuocatis amicis omnibus Nectenabo inquit, Propter Aesopum hunc debebimus tributa regi Lycero? At ex his unus ait, Iubebimus ei quæstiones dicere nobis ex ijs, quæ neq; scimus neque audiuimus. Et ille, Cras hac de re uobis respondebo Decedens igitur, & composito scripto, in quo continebatur, Nectenabo cōfitens mille talenta Lycero debere: mane reuersus regi scriptum reddidit. Regis autem amici prius quàm aperiretur scriptum, omnes dixerunt, Et scimus hoc, & audiuimus & uere scimus. Et Aesopus, Habeo uobis gratiam restitutionis causa. At Nectenabo confessione debiti lecta, ait, Me nihil Lycero debente omnes uos testificamini? Et illi mutati dixerunt, Neq; scimus, neq; audiuimus. Et Aesopus, Et si hæc ita se habent, solutum est quæsitum. Et Nectenabo ad hæc, Felix est Lycerus talem doctrinam in regno suo possidens. Ergo pacta tributa tradidit Aeso-

πῳ, ἐν εἰρήνῃ ἀπέστειλεν, Αἴσωπος δ᾽ εἰς Βαβυλῶνα παραγενόμενος, διεξῆλθέ τε Λυκήρῳ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ πραχθέντα πάντα, καὶ τοὺς φόρους ἀπέδωκε. Λυκῆρος δ᾽ ἐκέλευσεν ἀνδριάντα χρυσοῦν τῷ Αἰσώπῳ ἀνατεθῆναι. μετὰ δ᾽ οὐ πολὺν χρόνον Αἴσωπος εἰς Ἑλλάδα ἐβουλεύσατο πλεῦσαι. καὶ δὴ τῷ βασιλεῖ συνταξάμενος ἀπεδήμησεν, ὅρκον δοὺς αὐτῷ πρότερον, ἦ μὴν ἐπανήξειν εἰς Βαβυλῶνα, κἀκεῖ τοῦ λοιποῦ διαβιώσειν. περιϊὼν δὲ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπιδεικνύμενος, ἦλθε καὶ εἰς Δελφούς. οἱ δὲ Δελφοί, διαλεγομένου μὲν ἠκροῶντο ἡδέως. τιμῆς δὲ καὶ θεραπείας εἰς αὐτὸν ἔδρασαν οὐδ᾽ ὁτιοῦν. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὑπολαβὼν ἔφη. ἄνδρες Δελφοί, ἔπεισί μοι ξύλῳ ὑμᾶς εἰκάζειν τῷ ἐν θαλάττῃ φερομένῳ. κἀκεῖνο γὰρ ὁρῶντες ἐκ πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ κυμάτων φερόμενον, πολλοῦ τινος ἄξιον εἶναι οἰόμεθα, ἐπειδὰν δ᾽ ἐγγυτάτω προσέλθῃ, εὐτελέστατον φαίνεται. κἀγὼ γοῦν πόῤῥωθεν τῆς ὑμῶν πόλεως ὤν, ὥς τινας τῶν ἀξίων λόγου ὑμᾶς ἐθαύμαζον. νυνὶ δ᾽ ἐλθὼν ὡς ὑμᾶς, πάντων ὡς εἰπεῖν ἀνθρώπων εὗρον ἀχρειοτέρους. οὕτω πεπλάνημαι. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Δελφοί, καὶ δείσαντες μή πως Αἴσωπος καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις βαδίζων κακῶς αὐτοὺς λέγῃ, βουλὴν ἐβουλεύσαντο δόλῳ τὸν ἄνθρωπον ἀνελεῖν. καὶ δῆτα χρυσῆν φιάλην ἐκ τοῦ παρ᾽ αὐτοῖς ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ὑφελόμενοι, λάθρα τοῖς Αἰσώπου κατέκρυψαν στρώμασι. τοῦ δ᾽ Αἰσώπου τὰ ὑπ᾽ αὐτῶν ἀγνοοῦντος σκευωρηθέντα, ἐξελθὼν ἐπορεύετο πρὸς Φωκίδα. οἱ Δελφοὶ δ᾽ ἐπιδραμόντες, καὶ κατασχόντες αὐτόν, ἀνέκρινον

ὡς

po, atq; in pace remisit. At Aesopus in Babylonē profectus, & narrauit Lycero acta in Aegypto omnia, et tributa reddidit. Lycerus autē iussit statuā aureā Aesopo erigi. Non multo autē post tēpore, Aesopus in Græciā decreuit nauigare: atq; cum rege cōpositione facta discessit, iuratus ei prius proculdubio rediturū se in Babylonē, atq; illic reliquū uitæ uicturū. Peragratis aūt Græcis urbibus, & sua doctrina patefacta, peruenit & Delphos. Verū Delphi disserētē quidē audierūt libenter, sed honore & obseruātia eū affecerūt nulla. Is aūt ad eos suscipiēs ait, Viri Delphi succurrit mihi ligno uos comparare q in mari fert. Illud etenim uidentes ex multa distantia dū fluctib. agitat, magni pretij esse existimamus, postq̄ autē proxime aduenerit, uilissimū apparet. Et ego itaq; cū procul essem ab urbe uestra, ut eos, qui existimatione digni sunt, uos admirabar. Nūc aūt ad uos pfectus, omnib. ut ita dixerim, inueni inutiliores, sic deceptus sum. Cum hæc audiuissent Delphi, & timerēt ne aliquo modo Aesopus & ad alias urbes accedens male de se diceret: decreuerūt dolo hominē occidere. Atq; igitur aureā phialam ex eo, quod apud se erat, sacello Apollinis accipiētes, clā in Aesopi absconderūt stragulis. Cū Aesopus uero ignoraret quæ ab ipsis dolo facta fuerāt, egressus ibat in Phocidē. At Delphi aggressi, & detinentes ipsum, percontabantur

ὡς ἱεροσυληκότα. τοῦ δ' ἀρνουμένου μηδὲν πεπραχέναι τοιοῦτο, ἐκεῖνοι πρὸς βίαν τὰ στρώματα ἀναπτύξαντες τὴν χρυσῆν εὗρον φιάλην, ἣν καὶ ἀναλαβόντες, τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἐπεδείκνυσαν οὐ σὺν ὀλίγῳ θορύβῳ. ὁ μὲν οὖν αἴσωπος τὴν ἐκείνων συννοήσας ἐπιβουλήν, ἐδεῖτο αὐτῶν ἀπολυθῆναι. οἱ δ' οὐ μόνον οὐκ ἀπέλυσαν, ἀλλ' ὡς ἱεροσυλήσαντα, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέβαλον, θάνατον αὐτοῦ καταψηφισάμενοι. αἴσωπος δὲ μηδεμιᾶ μηχανῇ διὰ πονηρᾶς τῆς δὲ τύχης σωθῆναι δυνάμενος, ἑαυτὸν ὑπὸ τῆς εἱρκτῆς ἐθρήνει καθήμενος. τῶν συνήθων δέ τις αὐτοῦ, δημᾶς τοὔνομα, πρὸς αὐτὸν εἰσελθών, καὶ ἰδὼν οὕτως ὀλοφυρόμενον, τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους ἤρετο. καὶ ὃς ἔφη, γυνή τις προσφάτως τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα θάψασα, καθ' ἡμέραν ἀπιοῦσα πρὸς τὸ μνημεῖον, ἐθρήνει. ἀροτριῶν δέ τις οὐ πόρρω τοῦ μνήματος, εἰς ἐπιθυμίαν ἧκε τῆς γυναικός. καὶ καταλιπὼν τοὺς βόας, ἦλθε καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ μνῆμα, καὶ καθίσας, συνεθρήνει τῇ γυναικί. τῆς δὲ πυθομένης τί δή ποτε καὶ αὐτὸς οὕτως ὀδύρεται; ὅτι κἀγώ φησιν εὐπρεπῆ γυναῖκα κατώρυξα. καὶ ἐπειδὰν κλαύσω, τῆς λύπης κουφίζομαι. ἡ δέ, κἀμοὶ τοῦτ' αὐτὸ προσγίνεται. κἀκεῖνος, εἰ τοίνυν τοῖς αὐτοῖς περιπεπτώκαμεν πάθεσι, τί δή ποτε ἀλλήλοις μὴ συνείημεν; ἐγώ τε γὰρ φιλήσω σε ὡς ἐκείνην, κἀμὲ σὺ πάλιν ὡς τὸν σαυτῆς ἄνδρα. ταῦτα ἔπεισε τὴν γυναῖκα, καὶ δὴ συνῆλθον. ἐν τούτῳ δὲ κλέπτης ἐλθών, καὶ τοὺς βόας λύσας, ἀπήλασεν. ὁ δ' ἐπανελθών, καὶ τοὺς βόας μὴ εὑρηκώς, κόπτεσθαί τε καὶ οἰμώζειν ἰσχυρῶς ἐνεστήσατο. ἐλθοῦσα δὲ καὶ ἡ γυνή,

καὶ

ut sacrilegũ. Illo autem negante aliquid fecisse eiusmodi, illi ui stragulis euolutis auream inuenerũt phialam, quam etiam acceptã omnibus ciuibus ostenderunt, non cum paruo tumultu. Igitur Aesopus cognitis illorum insidijs, rogabat eos, ut solueretur. Hi autem non solum nõ soluerũt, sed ut sacrilegũ in carcerem quoq; iniecerũt, morte eius suffragijs decreta. Aesopus autem cum nulla astutia à mala hac fortuna liberari posset, seipsum in carcere lugebat sedens. Ex familiaribus autem ipsius quidã, Damas nomine, ad ipsum ingressus, & uidens eũ sic lamentari, causam rei rogauit. Et ille ait, Mulier quædam cum recenter suum uirum sepeliuisset, quotidie profecta ad tumulũ, plorabat. Arans autem quidam non procul à sepulchro, amore captus est mulieris, & derelictis bobus iuit & ipse ad tumulũ, ac sedens unà cum muliere plorabat. Cum illa rogaret cur nam & ipse sic lugeret, Quoniam & ego inquit, decentem mulierem sepeliui, & posteaq; plorauero, mœstitia leuor. Illa aũt, Et mihi idipsum accidit. Et ille, Si igitur in eadem incidimus mala, cur nam inuicem non cõiungimur? ego etenim amabo te ut illam, & tu me rursus ut tuum uirum. His persuasit mulieri, & conuenerunt. Interim aũt fur profectus, & boues soluens abegit. Ille aũt reuersus nõ inuentis bobus, & plãgere et lugere uehemẽter instituit. Profecta igiť & mulier,

&

καὶ ὀλοφυρόμενον εὑροῦσα, φησὶ, πάλιν κλαίεις; κἀκεῖνος, νῦν εἶπεν ἐπ' ἀληθείας κλαίω. κἀγὼ γοῦν πολλοὺς διαδρὰς κινδύνους, νῦν τῷ ὄντι θρηνῶ, λύσιν τοῦ κακοῦ μηδαμόθεν εὑρίσκων. μετὰ ταῦτα παρῆσαν καὶ οἱ δελφοὶ, καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἐκ τῆς εἱρκτῆς εἷλκον βιαίως ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν. ὅτε ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μῦς βατράχῳ φιλιωθεὶς, εἰς δεῖπνον αὐτὸν ἐκάλεσε. καὶ ἀπαγαγὼν εἰς ταμεῖον πλουσίου, ἔνθα πλεῖστα τῶν ἐδωδίμων ἦν, εὐωχοῦ φησι φίλε βάτραχε. μετὰ δὲ τὴν ἑστίασιν, καὶ ὁ βάτραχος τὸν μῦν ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐκάλεσε δίαιταν. ἀλλ' ἵνα μὴ ἀποκάμῃς φησὶ νηχόμενος, μηρίνθῳ λέπτῃ τὸν σὸν πόδα πρὸς ἐμαυτὸν προσαρτήσω. καὶ τοῦτο πράξας, ἥλατο εἰς τὴν λίμνην. αὐτοῦ δὲ καταδύοντος εἰς βυθὸν, ὁ μῦς ἀπεπνίγετο, καὶ θνήσκων εἶπεν. ἐγὼ μὲν ὑπὸ σοῦ θνήσκω, ἐκδικηθήσομαι δὲ ὑπὸ μείζονος. ἐπιπλέοντος οὖν τοῦ μυὸς ἐν τῇ λίμνῃ νεκροῦ, καταπτὰς ἀετὸς, τοῦτον ἀφήρπασε, σὺν αὐτῷ δὲ προσηρτημένον ὁμοῦ καὶ τὸν βάτραχον, καὶ οὕτως ἄμφω κατεθοινήσατο. κἀγὼ τοίνυν βίᾳ πρὸς ὑμῶν ἀποθνήσκων, ἕξω τὸν ἀμυνοῦντα. Βαβυλὼν γὰρ καὶ ἑλλὰς πᾶσα τὸν ἐμὸν παρ' ὑμῶν ἀπαιτήσουσι θάνατον. οἱ μὲν οὖν δελφοὶ, οὐδ' ὡς ἐφείσαντο τοῦ αἰσώπου. ὁ δ' ἐπὶ τὸ τοῦ ἀπόλλωνος κατέφυγεν ἱερόν. οἱ δὲ, κἀκεῖθεν ἀποσπάσαντες μετ' ὀργῆς, ἐπὶ τὸν κρημνὸν αὖθις εἷλκον. ὁ δ' ἀπαγόμενος ἔλεγεν. ἀκούσατέ μου δελφοί. λαγωὸς ὑπ' ἀετοῦ διωκόμενος, πρὸς κοίτην κανθάρου κατέφυγε, δεόμενος ὑπ' αὐτοῦ σωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἠξίου τὸν ἀετὸν,

μὴ

& lamentantem inueniens, inquit, iterum ploras? Et ille, Nunc, ait, uere ploro. Et ego itaque multis euitatis periculis nunc uere fleo, solutionem mali necunde inueniẽs. Post hæc affuerũt & Delphi, & extractum ipsum è carcere trahebant in præcipitium. Ille aũt eis dicebat, Quando colloquebantur animalia bruta, mus ranæ amicus factus ad cœnam eam inuitauit, & abducta in penariũ diuitis, ubi multa comestibilia erant: comede, inquit amica rana. post epulationem & rana murem in suam inuitauit cœnationẽ: sed ne defatigere, inquit, natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. atq; hoc facto saltauit in paludem. Ea aũt urinata in profundum, mus suffocabatur, & moriens ait: ego quidem per te morior, sed me uindicabit maior. Supernatante igitur mure in palude mortuo, deuolans aquila hunc arripuit, cum eo autem appensam unà etiam ranam, & sic ambos deuorauit. Et ego igitur, qui ui per uos morior habebo ultorem. Babylon enim & Græcia omnis meam à uobis exigent mortem. Delphi tamen ne sic quidem pepercerũt Aesopo. Ille autem in Apollinis confugit sacellum, sed illi & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rursus traxeruut. Aesopus cum abducereť, dicebat, Audite me Delphi: Lepus aquila insectante in lustrum scarabei confugit, rogans ut ab eo seruaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam,
ne

μὴ ἀνελεῖν τὸν ἱκέτην, ὁρκίζων αὐτὸν κατὰ τοῦ μεγίστου Διὸς, ἢ μὴν μὴ καταφρονῆσαι τῆς μικρότητος αὐτοῦ. ὁ δὲ, μετ' ὀργῆς τῇ πτέρυγι ῥαπίσας τὸν κάνθαρον, τὸν λαγωὸν ἁρπάσας κατέφαγεν. ὁ δὲ κάνθαρος τῷ τε ἀετῷ συναπέπτη, ὡς τὴν καλιὰν τούτου καταμαθεῖν. καὶ δὴ προσελθὼν, τὰ ὠὰ τούτου κατακυλίσας διέφθειρε. τοῦ δὲ δεινὸν ποιησαμένου, εἴ τις τοῦτο τολμήσειε, κἀπὶ μετεωροτέρου τόπου τὸ δεύτερον νεοττοποιησαμένου, κἀκεῖ πάλιν ὁ κάνθαρος τὰ ἴσα τούτοις διέθηκεν. ὁ δ' ἀετὸς ἀμηχανήσας τοῖς ὅλοις, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Δία, τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται, τοῖς αὐτοῦ γόνασι τὴν τρίτην γονὴν τῶν ὠῶν ἔθηκε, τῷ θεῷ ταῦτα παραθέμενος, καὶ ἱκετεύσας φυλάττειν. ὁ κάνθαρος δὲ κόπρου σφαῖραν ποιήσας, καὶ ἀναβὰς, ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Διὸς ταύτην καθῆκεν. ὁ δὲ Ζεὺς ἀναστὰς ἐφ' ᾧ τὴν ὄνθον ἀποτινάξασθαι, καὶ τὰ ὠὰ διέρριψεν ἐκλαθόμενος, ἃ καὶ συνετρίβη πεσόντα. μαθὼν δὲ πρὸς τοῦ κανθάρου, ὅτι ταῦτ' ἔδρασε τὸν ἀετὸν ἀμυνόμενος. οὐ γὰρ δὴ τὸν κάνθαρον ἐκεῖνος μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Δία αὐτὸν ἠσέβησε, πρὸς τὸν ἀετὸν εἶπεν ἐλθόντα, κάνθαρον εἶναι τὸν λυποῦντα, καὶ δὴ δικαίως λυπεῖν. μὴ βουλόμενος οὖν τὸ γένος τὸ τῶν ἀετῶν ἀπανισθῆναι, συνεβούλευε τῷ κανθάρῳ διαλλαγὰς πρὸς τὸν ἀετὸν θέσθαι. τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ἐκεῖνος εἰς καιρὸν ἕτερον τὸν τῶν ἀετῶν μετέθηκε τοκετὸν, ἡνίκα ἂν μὴ φαίνωνται κάνθαροι. καὶ ὑμεῖς οὖν ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, μὴ ἀτιμάσητε τοῦτον δὴ τὸν θεὸν, εἰς ὃν κατέφυγον, εἰ καὶ μικροῦ τετύχηκεν ἱεροῦ. οὐδὲ γὰρ ἀσεβεῖς περιόψεται. οἱ δὲ Δελφοὶ τούτων ὀλίγα φροντίζοντες, τὴν ἐπὶ τὸν θάνατον

ne occideret ſupplicem, obteſtando ipſam per maximũ Iouem, ſaltem ne deſpiceret paruitatẽ ſuam. Illa uero irata, ala percutiens ſcarabeũ, leporẽ raptũ depaſta eſt. Scarabeus autẽ & cum aquila uolauit, ut nidum eius diſceret, ac iam profectus oua eius deuoluta dirupit. Illa autẽ cũ graue exiſtimaret, ſi quis hoc auſus fuiſſet: & in altiore loco ſecũdò nidificaſſet, & illic rurſus ſcarabeus ijſdem hãc affecit. Sed aquila inops conſilij penitus, aſcendit ad Iouem (in eius enim tutela eſſe dicitur) & in ipſius genibus tertiam fœturam ouorũ poſuit, deo ipſa commendans, & ſupplicãs ut cuſtodiret. Sed ſcarabeus è ſtercore pilula facta, aſcendit, & in ſinum Iouis eam demiſit. Iupiter aſſurgens ut fimum excuteret, & oua abiecit oblitus, quæ & contriuit deiecta. Sed cũ didiciſſet à ſcarabeo, ꝙ hæc feciſſet ut aquilam ulciſceretur. non enim ſcarabeũ tantũ illa affecit iniuria, ſed & in Iouem ipſum impia fuit, aquilæ reuerſæ ait, ſcarabeum eſſe qui affecit mœrore, & certe iure affeciſſe. Nolens igitur aquilarum genus deficere, conſuluit ſcarabeo, ut aquilæ recõcilaretur. Cum hic non paruiſſet, ille in aliud tempus tranſpoſuit aquilarum partum, cum non appareant ſcarabei. Et uos igitur ò uiri Delphi, ne deſpicite hunc deum, ad quem profugi: etſi paruũ ſortitus eſt delubrum, neque enim impios negliget. Delphi uero hæc parum curantes, rectà ad mortẽ

ὁμοίως ἦγον. αἴσωπος δὲ μηδένα τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ λεγομένων ὁρῶν καμπτομένους, πάλιν φησίν. ἄνδρες αὐθημόροι καὶ φονῶντες ἀκούσατε. γεωργός τις ἐπ᾽ ἀγροῦ γεγηρακὼς, ἐπεὶ μηδέ ποτε εἰσῆλθεν εἰς ἄστυ, παρεκάλει τοὺς οἰκείους τοῦτο θεάσασθαι. οἱ δὲ, ζεύξαντες ὀνάρια, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπήνης αὐτὸν ἀναβιβασάμενοι, μόνον ἐκέλευσαν ἐλαύνειν. ὁδευόντων δὲ, χειμῶνος καὶ θυέλλης τὸν ἀέρα καταλαβόντων, καὶ ζόφου γενομένου, τὰ ὀνάρια τῆς ὁδοῦ πλανηθέντα, εἴς τινα κρημνὸν ἐξετόπισαν τὸν πρεσβύτην. ὁ δὲ μέλλων ἤδη κατακρημνίζεσθαι, ὦ ζεῦ εἶπε, τί ποτέ σε ἠδίκησα, ὅτι οὕτω παρὰ λόγον ἀπόλλυμαι; καὶ ταῦτα οὐθ᾽ ὑφ᾽ ἵππων γενναίων, οὐθ᾽ ἡμιόνων ἀγαθῶν, ἀλλ᾽ ὀναρίων εὐτελεστάτων. κἀγὼ τοίνυν ἐπὶ τοῖς ἴσοις νῦν δυσχεραίνω, ὅτι μὴ ὑπ᾽ ἐντίμων ἀνδρῶν, ἢ ἐλλογίμων, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀχρείων καὶ κακίστων ἀπόλλυμαι. μέλλων δὲ ἤδη κατὰ τοῦ κρημνοῦ ἀφίεσθαι, τοιοῦτον εἴρηκε πάλιν μῦθον. ἀνήρ τις τῆς οἰκείας ἐρασθεὶς θυγατρὸς, εἰς ἀγρὸν ἀπέστειλε τὴν γυναῖκα, μόνην δὲ τὴν θυγατέρα ἀπολαβὼν, ἐβιάζετο. ἡ δὲ, πάτερ, εἶπεν, ἀνόσια πράττεις, εὐχόμην μὲν τοι ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν αἰσχυνθῆναι, ἢ ὑπὸ σοῦ τοῦ γεννησαμένου. τοῦτο τοίνυν καὶ ἐφ᾽ ὑμῶν ὦ παράνομοι δελφοὶ λέγω, ὡς ᾑρούμην σκύλλῃ καὶ χαρύβδει περιπεσεῖν, καὶ ταῖς ἐν ἀφρικῇ σύρτεσιν, ἢ παρ᾽ ὑμῶν ἀδίκως καὶ ἀναξίως ἀποθανεῖν. καταρῶμαι γοῦν ὑμῶν τῇ πατρίδι, καὶ θεοῖς μαρτύρομαι, ὡς ἔξω πάσης δίκης ἀπόλλυμαι, οἵ μοι τιμωρήσουσιν εἰσακούσαντες. ἔρριψαν μὲν οὖν αὐτὸν οἱ δελφοὶ κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ ἀπέθανεν.

itidem agebant. Aesopus nulla re à se dicta uidens eos flecti, rursus ait: Viri crudeles & interfectores audite: Agricola quidam in agro consenuit, cum nunquam ingressus esset in urbem precabat domesticos ut eam uideret: at illi iunctis asellis atq; in curru eo imposito, solum iusserunt agere: eunti autem procella & turbine aërem occupantibus & tenebris factis, aselli à uia aberrantes, in quoddam præcipitium deduxerunt senem: at ille iam præcipitandus, ô Iupiter, ait, qua in re te iniuria affeci? quoniam sic inique occidor, præsertimq; neq; ab equis generosis, neq; à mulis bonis, sed ab asellis uilissimis. Et ego itaque eodem modo nunc tristor, quoniam non ab honoratis uiris & elegantibus, uerum ab inutilibus & pessimis interficior. Iamq; præcipitandus eiusmodi dixit rursus fabulam: Vir quidã suam deamans filiam, rus misit uxorem, solam autem filiam receptam uiolauit. Illa autem, Pater, ait, scelesta facis: optarem tamen à multis uiris dedecore hoc affici, quàm à te, qui genuisti. Hoc nunc & in uos, ô iniqui Delphi, dico, quòd eligerem in Scyllam & Charybdim potius incidere, ac in Africæ syrteis quàm per uos iniuste atque indigne mori. Execror igitur uestram patriam, & deos testor, me præter omnem iustitiam interire, qui me ulciscentur exauditum. Præcipitem igitur ipsum dederunt de rupe, & mor-

θανεῖν. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον λοιμοῦ συνενεχθέντος, χρησμὸν ἔλαβον ἐξιλάσκεσθαι τὸν αἰσώπου θάνατον. ὧ καὶ ὡς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως φονευθέντι, καὶ στήλην ἀνέστησαν. οἱ δ' ἐν τῇ ἑλλάδι πρωτεύοντες, καὶ ὅσοι τῶν σοφωτέρων, καὶ αὐτοὶ τὰ εἰς αἴσωπον πεπραγμένα μαθόντες, εἰς τε δελφοὺς παρεγένοντο, καὶ σὺν ἐκείνοις σκεψάμενοι, τιμωροὶ καὶ αὐτοὶ τοῦ αἰσώπου θανάτου γεγόνασιν.

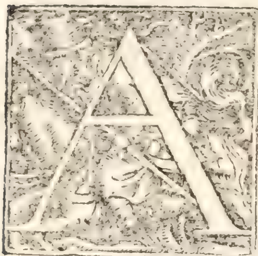
ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ
βίου ὑπὸ Μαξίμου τοῦ Πλανούδου
συγγραφέντος.

tuus eſt. Non multo poſt autem peſtilentia laborantes, oraculum acceperunt expiandam eſſe Aeſopi mortem. Cui, quòd & conſcij ſibi eſſent, iniuſte eum interfeciſſe, etiam cippum crexerunt. Sed primates Græciæ, ac doctiſſimi quiq; , cum & ipſi quæ in Aeſopum facta fuiſſent, intellexiſſent, & in Delphos profecti ſunt, & cum illis habita inquiſitione, ultores & ipſi Aeſopi mortis fuerunt.

FINIS AESOPI VITAE.
à Maximo Planude
conſcriptæ.

ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ.

Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ.

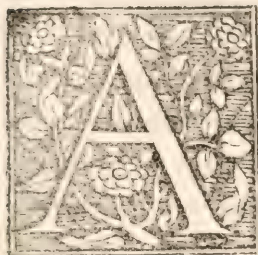
ΑΕΤΟΣ καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες, πλησίον ἀλλήλων οἰκεῖν ἔγνωσαν, βεβαίωσιν φιλίας ποιούμενοι τὴν συνήθειαν. ὁ μὲν οὖν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου τὴν καλιὰν ἐπήξατο. ἡ δὲ ἀλώπηξ ἐν τοῖς ἔγγιστα θάμνοις ἐτεκνοποιήσατο. ἤδη νομὴν οὖν ποτε τῆς ἀλώπεκος προελθούσης, ὁ ἀετὸς τροφῆς ἀπορῶν, καταπτὰς ἐπὶ τῶν θάμνων, καὶ τὰ τέκνα ταύτης ἀναρπάσας, ἅμα τοῖς αὐτοῦ νεοττοῖς ἐθοινήσατο. ἡ δὲ ἀλώπηξ ἐπανελθοῦσα, καὶ τὸ πραχθὲν μαθοῦσα, οὐ τοσοῦτον ἤδη ἐπὶ τῷ τῶν τέκνων ἠνιάθη θανάτῳ, ὅσον ἐπὶ τῷ τῆς ἀμύνης ἀπόρῳ. χερσαία γὰρ οὖσα, πτηνὸν διώκειν οὐχ οἵα τε ἦν. διὸ καὶ πόρρωθεν στᾶσα, τοῦθ' ὃ καὶ τοῖς ἀδυνάτοις ἐστὶν εὔπορον, τῷ ἐχθρῷ κατηρᾶτο. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον, αἶγά τινων ἐπ' ἀγροῦ θυόντων, καταπτὰς ὁ ἀετὸς, μέρος τι τῶν θυμάτων σὺν ἐμπύροις ἄνθραξιν ἥρπασε, κἀπὶ τὴν νεοττιὰν ἤγαγεν. ἀνέμου δὲ σφοδροῦ πνεύσαντος τότε τηνικαῦτα, καὶ φλογὸς ἀναφθείσης, οἱ ἀετιδεῖς ἄπτηνοι ἔτι τυγχάνοντες, ὀπτηθέντες εἰς γῆν κατέπεσον. ἡ δὲ ἀλώπηξ ὑποδραμοῦσα, ἐν ὄψει τοῦ ἀετοῦ πάντας κατέφαγεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

AESOPI FABVLAE.

Aquila & uulpes. 1

AQVILA & uulpes inita amicitia propè habitare decreuerunt, confirmationem amicitię faciendo cōsuetudinem. Aquila super alta arbore nidum affixit: uulpes uero in proximis arbustis filios peperit. Ad pabulum igitur aliquando uulpe profecta, aquila cibi indigens, deuolans in arbusta, & filios huius raptos, unà cum suis pullis deuorauit. Vulpes uero reuersa, & re cognita, non tam filiorum tristata est morte, quàm uindictæ inopia: quia enim terrestris esset, uolucrem persequi haud poterat. Quare procul stans, quod etiam impotentibus est facile, inimicæ maledicebat. Non multo autem pòst, capram quibusdam in agro sacrificantibus, euolans aquila partem uictimæ cum ignitis carbonibus rapuit, & in nidū tulit. Vento autē uehementi tunc flante, & flamma excitata, aquilæ pulli inuolucres adhuc cum essent, assati in terram decidunt: uulpes uero accurrens, in conspectu aquilæ omnes deuorauit.

Affabulatio.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φιλίαν παρασπονδοῦντες κἂν τὴν ἐκ τῶν ἠδικημένων φύγωσι τιμωρίαν δι' ἀσθένειαν, ἀλλὰ τήν γε θείαν δίκην οὐ διακρούσονται.

Ἀετὸς καὶ κάνθαρος.

Λαγωὸς ὑπ' ἀετοῦ διωκόμενος, πρὸς κοίτην κανθάρου κατέφυγε, δεόμενος ὑπ' αὐτοῦ σωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἠξίου τὸν ἀετὸν μὴ ἀνελεῖν τὸν ἱκέτην, ὁρκίζων αὐτὸν κατὰ τοῦ μεγίστου Διός, ἢ μὴν μὴ καταφρονῆσαι διὰ μικρότητος αὐτοῦ. ὁ δὲ, μετ' ὀργῆς τῇ πτέρυγι ῥαπίσας τὸν κάνθαρον, τὸν λαγωὸν ἁρπάσας κατέφαγεν. ὁ δὲ κάνθαρος τῷ τε ἀετῷ συναπέπτη, ὡς τὴν καλιὰν τούτου καταμαθεῖν. καὶ δὴ προσελθὼν, τὰ ᾠὰ τούτου κατακυλίσας διέφθειρε. τοῦ δὲ δεινὸν ποιησαμένου, εἴ τις τοῦτο τολμήσειε, κἀπὶ μετεωροτέρου τόπου τὸ δεύτερον νεοττοποιησαμένου, κἀκεῖ πάλιν ὁ κάνθαρος τὰ ἴσα τοῦτον διέθηκεν. ὁ δ' ἀετὸς ἀμηχανήσας τοῖς ὅλοις, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Δία, τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται, τοῖς αὐτοῦ γόνασι τὴν τρίτην γονὴν τῶν ᾠῶν ἔθηκε, τῷ θεῷ ταῦτα παραθέμενος, καὶ ἱκετεύσας φυλάττειν. ὁ κάνθαρος δὲ κόπρου σφαῖραν ποιήσας, καὶ ἀναβὰς, ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Διὸς ταύτην καθῆκεν. ὁ δὲ Ζεὺς ἀναστὰς, ἐφ' ᾧ τὴν ὄνθον ἀποτινάξασθαι, καὶ τὰ ᾠὰ διέρριψεν ἐκλαθόμενος, ἃ καὶ συνετρίβη πεσόντα. μαθὼν δὲ πρὸς τοῦ κανθάρου, ὅτι ταῦτ' ἔδρασε τὸν ἀετὸν ἀμυνόμενος. οὐ γὰρ μὴ τὸν κάνθαρον ἐκεῖνος μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Δία αὐτὸν ἠσέβησε, πρὸς τὸν ἀετὸν εἶπεν ἐλθόντα, κάνθαρον εἶναι τὸν λυποῦντα, καὶ δὴ καὶ δικαίως λυπεῖν. μὴ βουλόμενος οὖν τὸ γένος τὸ τῶν ἀετῶν σπανισθῆναι, συνεβούλευε

τῷ

Fabula significat eos qui amicitiam uiolarint, licet ab affectis iniuria fugiant ultionē ob impotentiam, diuinum tamen suppliciū non depulsuros.

Aquila & scarabeus.

LEpus aquila insectante in lustrū scarabei profugit, rogans ut ab eo seruaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam, ne occideret supplicem: obtestans ipsam per maximum Iouem, ne scilicet cōtemneret paruitatem suam. Illa uero irata, ala percussit scarabeum, & leporem arreptum deuorauit. At scarabeus & cum aquila uolauit, ut nidū eius disceret, & iam profectus oua ipsius deuoluta dirupit. Illa indigne ferente quòd quis hoc ausus fuisset, & in sublimiore loco secūdo nido cōstructo, & illic rursus scarabeus eisdem eam affecit: aquila autē consilij inops penitus, ascendit ad Iouem (huius enim sacra esse dicitur) in eius genibus tertium partum ouorū posuit, deo ipsa commendans, ac supplicans ut custodiret. Scarabeus aūt ex fimo pilula facta & ascēdit & in sinū Iouis eam demisit: sed Iupiter cum surrexisset ut fimū excuteret, & oua proiecit oblitus, quæ & cōtriuit deiecta. Cognito à scarabeo quòd hoc fecisset ut aquilā ulcisceretur: nam non modo scarabeū illa iniuria affecit, sed & in Iouem ipsum impia fuit, reuersæ aquilæ ait Iupiter, scarabeū esse qui mœstitiæ causa fuerit, & certe iure fuisse. Nolens igitur genus aquilarum rarescere, consulit

περὶ κανθάρων διαλλαγὰς πρὸς τὸν ἀετὸν θέλοντι. τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ἐκεῖνος εἰς καιρὸν ἕτερον τὸν τῶν ἀετῶν μετέθηκε τόκετον, ἡνίκα ἂν μὴ φαίνωνται κάνθαροι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, μηδενὸς καταφρονεῖν, λογιζομένους, ὡς οὐδείς ἐστιν, ὃς προπηλακισθεὶς, οὐκ ἂν δυνηθείη ἑαυτῷ ἐπαμῦναι.

Ἀηδὼν καὶ ἱέραξ.

Ἀηδὼν ἐπὶ δένδρου καθεζομένη, κατὰ τὸ εἰωθὸς ἦδεν. ἱέραξ δὲ θεασάμενος, καὶ τροφῆς ἀπορῶν, συνέληφεν ἐπιπτάς. ἡ δ᾽ ἀναιρεῖσθαι μέλλουσα, ἐδεῖτο τοῦ ἱέρακος μὴ βρωθῆναι. μηδὲ γὰρ ἱκανὴν εἶναι ἱέρακος γαστέρα πληροῦν, δεῖν δὲ αὐτὸν τροφῆς προσδεόμενον, ἐπὶ τὰ μείζω τῶν ὀρνέων τραπέσθαι. καὶ ὁ ἱέραξ ὑπολαβὼν εἶπεν. ἀλλ᾽ ἔγωγε ἄφρων ἂν εἴην, εἰ τὴν ἐν χερσὶν ἑτοίμην τροφὴν ἀφεὶς, τὰ μὴ φαινόμενά πω διώκοιμι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οὕτως ἀλόγιστοί εἰσιν, οἳ δι᾽ ἐλπίδα πλειόνων ἀδήλων, τὰ ἐν χερσὶ προΐενται.

Ἀλώπηξ καὶ τράγος.

Ἀλώπηξ καὶ τράγος διψῶντες εἰς φρέαρ κατέβησαν. μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, τοῦ τράγου σκεπτομένου τὴν ἄνοδον, ἡ ἀλώπηξ ἔφη. θάρσει, χρήσιμόν τι καὶ εἰς τὴν ἀμφοτέρων σωτηρίαν ἐπινενόηκα. εἰ γὰρ ὄρθιος σταθεὶς τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν περὶ τῷ τοίχῳ προσερείσεις, καὶ τὰ κέρατα ὁμοίως εἰς τοὔμπροσθεν κλινεῖς, ἀναδραμοῦσα διὰ τῶν σῶν αὐτὴ νώτων

καὶ

ſcarabeo, ut aquilæ conciliaretur. Sed eo nō parente, Iupiter in aliud tempus aquilarum tranſmutauit partum, cum ſcarabei non appareant.

Affabulatio.

Fabula ſignificat nullum eſſe cōtemnendum, conſiderando non eſſe quenquam, qui laceſſitus ſe ulciſci non queat.

Philomela & accipiter. 7

PHilomela ſuper arbore ſedens de more canebat. Accipiter autem uidens, ac cibi indigens, uolando corripuit. Quæ cum occidenda foret, orabat accipitrē, ne deuoraretur: neq; eñ ſatis eſſe ad accipitris uentrē implendum, ſed oportere ipſum cibo egentem ad maiores aues conuerti. At accipiter ſuſcipiens ait, Sed ego certe demens eſſem, ſi qui in manibus paratus eſt, cibo dimiſſo, quę nō uident̄ perſequar.

Affabulatio.

Fabula ſignificat pleroſq; homines eodem modo eſſe inconſultos, qui ſpe maiorum incertorum, quæ in manibus habentur amittant.

Vulpes & Hircus. 4

VVlpes & hircus ſitientes in puteū deſcenderunt: ſed poſtquā biberunt, hirco indagante aſcenſum, uulpes ait: Confide, utile quid in utriuſq; etiam ſalutem excogitaui: ſi enim rectus ſteteris, & anteriores pedes parieti firmaueris, & cornua pariter in anteriorem partē inclinaueris, cū percurrerim ipſa per tuos humeros

&

καὶ κεράτων, καὶ ἔξω τοῦ φρέατος ἐκεῖθεν πηδήσασα, καὶ σὲ μετὰ ταῦτα ἀνασπάσω ἐντεῦθεν. τοῦ δὲ τράγου πρὸς τοῦτο ἑτοίμως ὑπηρετησαμένου, ἐκείνη τοῦ φρέατος οὕτως ἐκπηδήσασα, διεσκίρτα περὶ τὸ στόμιον ἡδομένη. ὁ δὲ τράγος αὐτὴν ἐμέμφετο, ὡς παραβαίνουσαν τὰς συνθήκας. ἡ δ', ἀλλ' εἰ τοσαύτας εἶπε φρένας ἐκέκτησο, ὁπόσας ἐν τῷ πώγωνι τρίχας, οὐ πρότερον ἂν κατέτεβη, πρὶν ἢ τὴν ἄνοδον σκέψασθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τὸν φρόνιμον ἄνδρα δεῖ πρότερον τὰ τέλη σκοποῦντα τῶν πραγμάτων, εἶθ' οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.

Ἀλώπηξ καὶ λέων.

Ἀλώπηξ μήπω θεασαμένη λέοντα, ἐπειδὴ κατά τινα τύχην αὐτῷ συνήντησε, τὸ μὲν πρῶτον οὕτως ἐφοβήθη, ὡς μικροῦ καὶ ἀποθανεῖν. ἔπειτα τὸ δεύτερον θεασαμένη, ἐφοβήθη μὲν, οὐ μὴν ὡς τὸ πρότερον. ἐκ τρίτου δὲ τοῦτον θεασαμένη, οὕτως αὐτοῦ κατεθάρρησεν, ὡς καὶ προσελθοῦσα διαλεχθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ συνήθεια καὶ τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων εὐπρόσιτα ποιεῖ.

Αἴλουρος καὶ ἀλεκτρυών.

Αἴλουρος συλλαβὼν ἀλεκτρυόνα, μετ' εὐλόγου τοῦτον αἰτίας ἐβουλήθη καταφαγεῖν, καὶ δὴ κατηγόρει αὐτοῦ, λέγων, ὡς ὀχληρὸς εἴη τοῖς ἀνθρώποις, νύκτωρ κεκραγὼς, καὶ μὴ συγχωρῶν ὕπνου τυγχάνειν. τοῦ δ' ἀπολογουμένου, ἐπὶ τῇ ἐκείνων ὠφελείᾳ τοῦτο ποιεῖν, ὡς ἐπὶ τὰ συνήθη τῶν ἔργων ἐγείρεσθαι,

πάλιν

& cornua & extra puteum illinc exiliuerim, & te postea extraham hinc. ab hirco autẽ ad hoc promptè officio præstito, illa cum ex puteo sic exiliuisset, exultabat circum os læta: hircus aũt ipsam accusabat, quòd transgressa fuerit conuentiones. Illa autem, Sed si tot, inquit, mentes possideres quot in barba pilos, non antè descendisses quàm ascensum considerasses.

Affabulatio.

Fabula significat, sic prudentem uirum oportere prius fines considerare rerum, deinde sic ipsas aggredi.

Vulpes & leo. 5

VVlpes, cum nunquam uidisset leonem, cum ei casu quodam occurrisset, primum sic timuit ut fermè moreretur: deinde cũ secundo uidisset, timuit certe, non tamen ut prius: tertio aũt cum ipsum uidisset, sic contra eum ausa est, ut & accederet & colloqueretur.

Affabulatio.

Fabula significat, cõuersatione terribilia quoque accessu facilia fieri.

Feles & gallus. 6

FEles comprehenso gallo, cum rationabili ipsum causa uolebat deuorare. Cæterum accusabat ipsum, dicẽdo, molestũ esse hominibus nocte clamantẽ, neq; permittentẽ somno frui. Eo uero respondente ad illorum utilitatẽ id se facere, ut ad consueta opera excitarentur:

rursus

πάλιν ὁ αἴλουρος αἰτίαν ἐπέφερεν, ὡς ἀσεβὴς εἴη πρὸς τὴν φύσιν, μητρὶ καὶ ἀδελφαῖς συμμιγνύμενος. τοῦ δὲ καὶ τοῦτο πρὸς ὠφέλειαν τῶν δεσποτῶν πράττειν φήσαντος, πολλῶν αὐτοῖς ἐντεῦθεν ᾠῶν τικτομένων. ὁ αἴλουρος εἰπών, ἀλλ' εἰ σύγε πολλῶν εὐπορεῖς εὐπροσώπων ἀπολογιῶν, ἔγωγε μέντοι ἄτροφος οὐ μενῶ, τοῦτον κατεθοινήσατο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ πονηρὰ φύσις πλημμελεῖν αἱρουμένη, εἰ μὴ μετ' εὐλόγου δυνηθείη προσχήματος, ἀπαρακαλύπτως γε μὲν πονηρεύεται.

Ἀλώπεκος.

Ἀλώπηξ ἐν παγίδι ληφθεῖσα, καὶ ἀποκοπείσης τῆς οὐρᾶς διαδρᾶσα, ἀβίωτον ὑπ' αἰσχύνης ἡγεῖτο τὸν βίον. ἔγνω οὖν καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας τοῦτ' αὐτὸ νουθετῆσαι, ὡς ἂν τῷ κοινῷ πάθει τὸ ἴδιον συγκαλύψειεν αἶσχος. καὶ δὴ πάσας ἀθροίσασα παρῄνει τὰς οὐρὰς ἀποκόπτειν, ὡς οὐκ ἀπρεπὲς μόνον τοῦτο τὸ μέλος ὄν, ἀλλὰ καὶ περιττὸν βάρος προσηρτημένον. ὑπολαβοῦσα δέ τις αὐτῶν εἶπεν. ὦ αὕτη, ἀλλ' εἰ οὐ σοὶ τοῦτο προσέφερεν, οὐκ ἂν ἡμῖν αὐτὸ συνεβούλευες.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων, οὐ δι' εὔνοιαν τὰς πρὸς τοὺς πέλας ποιοῦνται συμβουλίας, διὰ δὲ τὸ αὐτοῖς συμφέρον.

Ἀλώπηξ καὶ βάτος.

Ἀλώπηξ φραγμὸν ἀναβαίνουσα, ἐπειδὴ ὀλισθήσασα καταπίπτειν ἔμελλε, ἐπελάβετο πρὸς βοήθειαν

βάτου

rursus feles causam afferebat, quod impius esset erga naturã, cum matre ac sororibus coëundo. Eo autem & hoc ad utilitatem dominorum facere dicente, cum multa ipsis hinc oua pariantur: feles præfatus, sed si tu multis abundas euidentibus responsionibus, ego tamen ieiunus non perstabo, ipsum deuorauit.

Affabulatio.

Fabula significat prauam naturam peccare uolentem, si non uerisimili cum prætextu facere id possit, aperte tamen malignari.

Vulpes.

VVlpes laqueo capta cum abscissa cauda euasisset, non uiuendam præ pudore existimabat uitam. Decreuit itaq; & alijs uulpib. hoc idem persuadere, ut communi malo suum celaret dedecus. Et iam omnibus collectis suadet caudas abscindere, quod non indecens solum hoc membrum sit, sed & superuacuum onus appensum. Respondens autẽ ex ipsis quędam ait, Heus tu, nisi tibi hoc conduceret nobis non consuleres.

Affabulatio

Fabula significat prauos homines non beneuolentia in propinquos consulere, sed suo commodo.

Vulpes & rubus.

VVlpes sepe conscensa, cum lapsa casura foret, apprehendit in adiutorium

rubum

βάτου. καὶ δὴ τοὺς πόδας ὑπὸ τοῖς ἐκείνης κέντροις αἱμάξασα, καὶ ἀλγήσασα, πρὸς αὐτὴν εἶπεν. οἴμοι, καταφυγοῦσαν με γὰρ ἐπὶ σὲ ὡς ἐπὶ βοηθὸν, σὺ χεῖρον διέθηκας. ἀλλ' ἐσφάλης ὦ αὕτη, φησὶν ἡ βάτος, ἐμοῦ βουληθεῖσα ἐπιλαβέσθαι, ἣ πᾶσι πάντων ἐπιλαμβάνεσθαι εἴωθα.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων μάταιοι ὅσοι βοηθοῖς προστρέχουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἔμφυτον.

Αλώπηξ καὶ κροκόδειλος.

Αλώπηξ καὶ κροκόδειλος ἠμφισβήτουν περὶ εὐγενείας. πολλὰ δὲ τοῦ κροκοδείλου ὑπερήφανα περὶ τῆς τῶν προγόνων διεξιόντος λαμπρότητος, ὡς γεγυμνασιαρχηκότων, ἡ ἀλώπηξ ὑπολαβοῦσα. ὦ τᾶν εἶπεν, ἀλλὰ κἂν μὴ σὺ λέγῃς, ἀπὸ τοῦ δέρματός γε φαίνῃ, ὡς ἐκ παλαιῶν ἐτῶν εἶ γεγυμνασμένος.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ψευδομένων ἀνδρῶν ἔλεγχος τὰ πράγματα γίνεται.

Αλεκτρυόνες καὶ πέρδιξ.

Αλεκτρυόνας τις ἔχων ἐπὶ τῆς οἰκίας, πριάμενος καὶ πέρδικα, σὺν ἐκείνοις ἀφῆκε νέμεσθαι. τῶν δὲ τυπτόντων αὐτὸν καὶ ἀπελαυνόντων, ἐκεῖνος ἠθύμει σφόδρα, νομίζων, ὡς ἀλλόφυλος ταῦτα πάσχειν ὑπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. ὡς δὲ μετὰ μικρὸν κἀκείνους ἑώρακε μαχομένους καὶ ἀλλήλους κόπτοντας, τῆς λύπης ἀπολυθεὶς, εἶπεν. ἀλλ' ἐγώ γε ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ λυπήσομαι, ὁρῶν καὶ αὐτοὺς μαχομένους ἀλλήλοις.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος

rubum. Quare cum pedibus suis illius aculeis laceratis doleret, ad eam dixit: Hei mihi, confugi enim ad te tanquam ad auxiliatorem, sed tu peius me tractasti. Sed errasti heus tu, inquit rubus, quæ me apprẽdere uoluisti, qui omnes apprehendere soleo.

Affabulatio.

Fabula significat, sic homines quoq; esse stultos, qui ad eos auxilij gratia accurrunt, quibus magis iniuria afficere natura insitum est.

Vulpes & crocodilus.

VVlpes & crocodilus contendebant de nobilitate: cũ multa aũt crocodilus superba de progenitorum narrasset splendore, quòd exercitationũ principes fuerint: uulpes suscipiẽs, ô amicissime, ait, sed si ipse nihil dicas, tamẽ ex cute uideris antiquis temporib. esse exercitatus.

Affabulatio.

Fabula significat mendaces uiros res ipsas arguere.

Galli & perdix.

GAllos quidam habens domi, emptam & perdicem cum illis pasci dimisit: qui cũ ipsam uerberarent ac expellerent, illa tristabatẽ ualde, existimans ut alienigenam hæc se pati à gallis: cum uero paulo post & illos uideret pugnare & se ipsos cedere, mœrore soluta ait: Sed ego posthac non tristabor, uidens & ipsos pugnare inter se.

Affabulatio.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι ῥαδίως φέρουσι τὰς παρὰ τῶν ἀλλοτρίων ὕβρεις, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι μηδὲ τῶν οἰκείων ἀπεχομένους.

Αλώπηξ.

Αλώπηξ εἰς οἰκίαν ἐλθοῦσα ὑποκριτοῦ, καὶ ἕκαστα τῶν αὐτοῦ σκευῶν διερευνωμένη, εὗρε καὶ κεφαλὴν μορμολυκείου εὐφυῶς κατεσκευασμένην, ἣν καὶ ἀναλαβοῦσα ταῖς χερσίν, ἔφη. ὦ οἵα κεφαλή, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς ἄνδρας μεγαλοπρεπεῖς μὲν τῷ σώματι, κατὰ δὲ ψυχὴν ἀλογίστους.

Ανθρακεὺς καὶ κναφεύς.

Ανθρακεὺς ἐπί τινος οἰκῶν οἰκίας, ἠξίου καὶ κναφέα παραγενόμενον αὐτῷ συνοικῆσαι. ὁ δὲ κναφεὺς ὑπολαβὼν ἔφη. ἀλλ᾽ οὐκ ἂν τοῦτο δυναίμην ἔγωγε πράξαι. δέδια γάρ, μήπως ἅπερ ἐγὼ λευκαίνω, αὐτὸς ἀσβόλης πληροῖς.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ ἀνόμοιον ἀκοινώνητον.

Αλιεῖς.

Αλιεῖς εἷλκον σαγήνην. βαρείας δὲ αὐτῆς οὔσης, ἔχαιρον καὶ ὠρχοῦντο, πολλὴν εἶναι τὴν ἄγραν νομίζοντες. ὡς δὲ ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ταύτην ἑλκύσαντες, τῶν μὲν ἰχθύων εὗρον ὀλίγους, λίθον δ᾽ ἐν αὐτῇ παμμεγέθη, ἀθυμεῖν ἤρξαντο καὶ ἀλύειν, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τῇ τῶν ἰχθύων ὀλιγότητι, ὅσον ὅτι καὶ τἀναντία προὔπειλήφασιν. εἷς δέ τις ἐν αὐτοῖς πρεσβύτερος εἶπε, μὴ ἀχθώμεθα ὦ ἑταῖροι. τῇ γὰρ ἡδονῇ ὡς ἔοικεν, ἀδελφὴ

Fabula ſignificat prudentes facile ferre ab alienis iniurias, cum ipſos uideant necꝫ à ſuis abſtinere.

Vulpes. xi

VVlpes in domum mimi profecta, & ſingula ipſius uaſa perſcrutata, inuenit & caput laruæ ingenioſe fabricatum, quo & accepto manibus ait: ò quale caput & cerebrum non habet.

Affabulatio.

Fabula in uiros magnificos quidem corpore, ſed animo inconſultos.

Carbonarius & fullo. 12

CArbonarius in quadam habitans domo, rogabat ut & fullo accederet, & ſecum cohabitaret: ſed fullo reſpondendo ait, Sed non hoc poſſem ego facere: timeo enim ne quæ ego dealbo, tu fuligine repleas.

Affabulatio.

Fabula ſignificat omne diſſimile, eſſe inſociabile.

Piſcatores. 13

PIſcatores trahebant uerriculum, quod cum graue foret gaudebant & exultabant, multum ineſſe prædæ exiſtimantes: ſed cum in littus ipſum traxiſſent, piſceſqꝫ paucos quidem, ſed lapidẽ in eo permagnũ inueniſſent, triſtari & mœrere cœperunt, non tam piſciũ paucitate, q̃ quòd & cõtraria antè animo præſumpſerãt. quidã aũt inter eos natu grandior dixit, Ne triſtemur ò ſocij: nam uoluptati, ut uidet̃, ſoror

ἐστιν ἡ λύπη. καὶ ἡμᾶς οὖν ἔδει τοσαῦτα πενθήσαντας, πάντως τι καὶ λυπηθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς ἀτυχίαις.

Κομπαστής.

Ἀνήρ τις ἀποδημήσας, εἶτα δὲ πάλιν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανελθὼν, ἄλλα τε πολλὰ ἐν διαφόροις ἠνδραγαθηκέναι χώραις ἐκόμπαζε, καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ ῥόδῳ πεπηδηκέναι πήδημα, οἷον οὐδεὶς τῶν ἐπ᾽ αὐτοῦ δυνατὸς ἂν εἴη πηδῆσαι. πρὸς τοῦτο δὲ καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ἔχειν. τῶν δὲ παρόντων τις ὑπολαβὼν, ἔφη. ὦ οὗτος, εἰ ἀληθές τοῦτ᾽ ἐστιν, οὐδὲν δεῖ σοι μαρτύρων. ἰδοὺ ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ἡ τοῦ πράγματος ἀπόδειξις ᾖ, πᾶς λόγος περιττός ἐστιν.

Ἀδύνατα ἐπαγγελλόμενος.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, καὶ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὴ πρὸς τῶν ἰατρῶν ἀπεγνώσθη, τῶν θεῶν ἐδεῖτο, ὡς εἰ τὴν ὑγίειαν αὐτῷ πάλιν ἐπανελθεῖν ποιήσειαν, ἑκατὸν βόας αὐτοῖς προσοίσειν ὑπισχνούμενος εἰς θυσίαν. τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ πυθομένης, καὶ ποῦ σοι ταῦτα ἦν ὑγιανῆς; ἐκεῖνος ἔφη. οἴει γὰρ ἀναστῆναί με ἐντεῦθεν, ἵν᾽ οἱ θεοὶ ταῦτά με ἀπαιτήσωσιν;

Ἐπιμύθιον,

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ῥαδίως κατεπαγγέλλονται, ἅπερ τελέσαι ἔργῳ οὐ προσδοκῶσιν.

Κακοπράγμων.

Ἀνὴρ κακοπράγμων εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ἧκεν Ἀπόλ

eſt triſtitia: & nos igitur oportebat tantum ante lætatos, omnino aliqua in re etiam triſtari.

Affabulatio.

Fabula ſignificat non oportere triſtari fruſtrata ſpe.

Iactator. 14

VIr quidam peregrinatus, deinde in ſuam patriam reuerſus, aliaq; multa in diuerſis uiriliter geſſiſſe locis iactabat, atq; etiam Rhodi ſaltaſſe ſaltum, quem nullus eius loci potuerit ſaltare: ad hoc & teſtes, qui ibi interfuerunt, dicebat habere. Quidam autem ex ijs qui aderāt, ſuſcipiens ait: heus tu ſi uerum hoc eſt, non eſt tibi opus teſtibus, En Rhodus, en ſaltus.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, niſi prōpta rei demonſtratio ſit, omnē ſermonem uanū eſſe & ſuperuacuū.

Impoſſibilia promittens. 15

VIr pauper ægrotans & male affectus, cū à medicis deſperatus eſſet, deos rogabat pollicens ſi ſanitatē ſibi rurſus reſtituiſſent centum boues ipſis oblaturum eſſe in ſacrificium. Vxore autem eius rogante, & ubi tibi hæc ſi cō ualueris? ille ait. Putas enim ſurgere me hinc, ut dei hæc à me repetant?

Affabulatio.

Fabula ſignificat multos facile polliceri, quæ re comprobare non ſperent.

Malignus. 16

VIr malignus ad eū, qui in Delphis eſt, iuit

λωνα, πειρᾶσαι τοῦτον βουλόμενος. καὶ δὴ λαβὼν στρουθίον ἐν τῇ χειρί, καὶ τοῦτο τῇ ἐσθῆτι σκεπάσας, ἔστη τε τοῦ τρίποδος ἔγγιστα, καὶ ἤρετο τὸν θεόν, λέγων. ἄπολλον, ὃ μετὰ χεῖρας φέρω, πότερον ἔμπνουν ἐστίν, ἢ ἄπνουν; βουλόμενος ὡς εἰ μὲν ἄπνουν εἴποι, ζῶν ἀναδεῖξαι τὸ στρουθίον. εἰ δ' ἔμπνουν, εὐθὺς ἀποπνίξας, νεκρὸν ἐκεῖνο προενεγκεῖν. ὁ δέ γε θεὸς τὴν κακότεχνον αὐτοῦ γνοὺς ἐπίνοιαν, εἶπεν. ὁπότερον ὦ οὗτος βούλῃ ποιῆσαι, ποίησον. παρὰ σοὶ κεῖται γὰρ τοῦτο πρᾶξαι, ἤτοι ζῶν ὃ κατέχεις, ἢ νεκρὸν ἀποδεῖξαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀπαραλόγιστον καὶ ἀλάθητον.

Ἁλιεῖς.

Ἁλιεῖς ἐξελθόντες εἰς ἄγραν, ἐπειδὴ πολὺν χρόνον ταλαιπωρήσαντες, οὐδὲν εἷλον, σφόδρα τε ἠθύμουν, καὶ ἀναχωρῆσαι παρεσκευάζοντο. εὐθὺς δὲ θύννος ὑπὸ τῶν μεγίστων διωκόμενος ἰχθύων, εἰς τὸ πλοῖον αὐτῶν εἰσήλατο. οἱ δὲ τοῦτον λαβόντες, μεθ' ἡδονῆς ἀνεχώρησαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἃ μὴ τέχνη παρέχει ταῦτα τύχη ἐδωρήσατο.

Φέναξ.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, ηὔξατο τοῖς θεοῖς εἰ διασωθείη, βοῦς ἑκατὸν εἰς θυσίαν προσοίσειν. οἱ δὲ θεοὶ πειρᾶσαι τοῦτον βουλόμενοι, τοῦ πάθους ἀπήλλαξαν. ὁ δ' ἀναστάς, ἐπειδὴ βοῶν ἠπόρει, στεατίνους βοῦς ἑκατὸν πλάσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θεὶς ὁλοκαύτωσεν. οἱ δὲ θεοὶ

βουλόμε-

Apollinem tentaturus ipſum. Atq; ideo comprehenſo paſſerculo manu, & eo ueſte contecto, ſtetitq; proxime tripodẽ, ac rogauit deum, dicendo: O Apollo, quod manibus fero, utrũ uiuum'ne eſt an mortuum? Nam ſi mortuum diceret, uiuum oſtenſurus erat paſſerculũ. Sin uiuum, ſtatim ſuffocatum mortuũ illum efferret. Sed deus, maligna ipſius cognita mente ait: Vtrum uis heus tu facere, facito: penes te enim eſt illud facere, ſiue uiuum quod contines, ſiue mortuum oſtendere.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, deum neq; decipi poſſe, neq; quicquam eum latere.

Piſcatores. 17

PIſcatores egreſſi ad uenationem cum multo tempore defatigati nihil cepiſſent, & admodum triſtabantur, & diſcedere apparabant: ſed ſtatim thunnus maximo quodam inſectante piſce, in nauigium ipſorum inſiluit: quo capto læti abiere. Affabulatio.

Fabula ſignificat, ſæpe quæ ars non præbuit, ea donaſſe fortunam.

Deceptor. 18

VIr pauper ægrotãs uouebat dijs, ſi euaderet, boues centum in ſacrificiũ oblaturũ: ſed dei tẽtaturi, à morbo liberarũt. at ille ſurgẽs quoniã bobus carebat, ex paſta boues centum à ſe formatos in ara poſitos ſacrificauit, ſed dei

βουλόμενοι αὐτὸν ἀμύνασθαι, ὄναρ ἐπιστάντες αὐτῷ θεοί, εἶπον, ἄπελθε εἰς τὸν αἰγιαλὸν εἰς τόνδε τὸν τόπον. ἐκεῖ δὲ ἀττικὰς χιλίας εὑρήσεις. ἐκεῖνος δὲ διυπνισθεὶς σὺν ἡδονῇ καὶ σπουδῇ πρὸς τὸν ὑποδειχθέντα τόπον ἀφίκετο, τὸ χρυσίον διορύσσων. ἐκεῖ δὲ δὴ πειραταῖς περιτυχὼν, ὑπ' αὐτῶν συνελήφθη. ἄλλος δὲ ἤδη, ἀφεθῆναι τῶν πειρατῶν ἐδεῖτο, χίλια χρυσοῦ τάλαντα δώσειν αὐτοῖς ὑπισχνούμενος. ὡς δ' οὐκ ἐπίστευον, ἀπαχθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπεμπωλήθη χιλίων δραχμῶν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς ψευδέσι τῶν ἀνθρώπων ἐχθραίνει τὸ θεῖον.

Βάτραχοι.

Βάτραχοι δύο ἐν λίμνῃ ἐνέμοντο. θέρους δὲ ξηρανθείσης τῆς λίμνης, ἐκείνην καταλιπόντες, ἐπεζήτουν ἑτέραν. καὶ δὴ βαθεῖ περιέτυχον φρέατι, ὅπερ ἰδὼν ἅτερος θατέρῳ φησί. συγκατέλθωμεν ὦ οὗτος εἰς τόδε τὸ φρέαρ. ὁ δὲ ὑπολαβὼν εἶπεν, ἂν οὖν καὶ τὸ ἐνθάδε ὕδωρ ξηρανθῇ, πῶς ἀναβησόμεθα;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ἀπερισκέπτως προσιέναι τοῖς πράγμασιν.

Γέρων καὶ θάνατος.

Γέρων ποτὲ ξύλα τεμὼν ἐξ ὄρους, κἀπὶ τῶν ὤμων ἀράμενος, ἐπειδὴ πολλὴν ὁδὸν ἐπηχθισμένος ἐβάδιζεν, ἀπειρηκὼς, ἀπέθετό τε τὰ ξύλα, καὶ τὸν θάνατον ἐλθεῖν ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ θανάτου εὐθὺς ἐπιστάντος, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου δι' ἣν αὐτὸν καλοίη, ὁ γέρων ἔφη, ἵνα τὸν φόρτον τοῦτον ἄρας ἐπι-

ipſum ulturi, in ſomnijs adfuerunt ei, dicẽtes: Abi ad littus ad eum locum, illic enim Atticas mille drachmas inuenies. Ille autem excitatus, lætus & alacer ad demonſtratum locum perrexit, aurũ diſquirens. Sed illic in piratas incidit ab ipſisq; comprehenſus eſt. Captus ergo ut dimitteretur piratas orabat, mille auri talenta daturum ipſis promittens. Sed cum non crederetur abactus ab ipſis, diuenditus eſt mille drachmis.

Affabulatio.

Fabula ſignificat mendacijs hominum inimicum eſſe deum.

Ranæ. 19

RAnæ duæ in palude paſcebantur, æſtate autem ſiccata palude, illa derelicta, quærebant aliam: cæterum profundum inuenerunt puteũ. Quo uiſo, altera alteri inquit, deſcendamus heus tu in hunc puteum. Illa reſpondendo ait, Si igitur, & hic aqua aruerit, quomodo aſcendemus?

Affabulatio.

Fabula declarat non oportere incõſideratẽ res aggredi.

Senex & mors. 20

SEnex quondam inciſis in monte lignis, ac in humeros eleuatis, ubi multam uiam oneratus iuit, defeſſus & depoſuit ligna, & mortem ut ueniret inuocabat. At morte ilico adſtante & cauſam rogante, qua ſe uocaſſet: ſenex ait, ut onus hoc ſublatum im-

θῇς μοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος ὤν, καὶ μυρίοις κινδύνοις περιπίπτων δοκῇ θανάτου ἐπιθυμεῖν, ὅμως τὸ ζῆν πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου αἱρεῖται.

Γραῦς καὶ ἰατρός.

Γυνὴ γραῦς ἀλγοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἰσκαλεῖταί τινα τῶν ἰατρῶν ἐπὶ μισθῷ, συμφωνήσασα, ὡς εἰ μὲν θεραπεύσειεν αὐτήν, τὸν ὁμολογηθέντα μισθὸν αὐτῷ δώσειν, εἰ δὲ μή, μηδὲν δώσειν. συνεχείρησε μὲν οὖν ὁ ἰατρὸς τῇ θεραπείᾳ, καθ' ἡμέραν δὲ φοιτῶν ὡς τὴν πρεσβύτιν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῇ χρίων, ἐκείνης μηδαμῶς ἀναβλέπειν ἐχούσης τὴν ὥραν ἐκείνην ὑπὸ τοῦ χρίσματος, αὐτός γέ τι τῶν τῆς οἰκίας σκευῶν ὑφαιρούμενος, ὁσημέραι ἀπῄει. ἡ μὲν οὖν γραῦς τὴν ἑαυτῆς περιουσίαν ἑώρα καθ' ἑκάστην ἐλαττουμένην ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ τέλος παντάπασιν αὐτῇ θεραπευθείσῃ μηδὲν ὑπολειφθῆναι. τοῦ δ' ἰατροῦ τοὺς συμφωνηθέντας μισθοὺς αὐτὴν ἀπαιτοῦντος ὡς καθαρῶς βλέπουσαν ἤδη, καὶ τοὺς μάρτυρας παραγαγόντος. μᾶλλον μὲν οὖν εἶπεν ἐκείνη τανῦν οὐδοτιοῦν βλέπω. ἡνίκα μὲν γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνόσουν, πολλὰ τῶν ἐμῶν κατὰ τὴν ἐμαυτῆς ἔβλεπον οἰκίαν. νῦν δ' ὅτε με σὺ βλέπειν φῂς, οὐδοτιοῦν ἐκείνων ὁρῶ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων δι' ὧν πράττουσι, λανθάνουσι καθ' ἑαυτῶν τὸν ἔλεγχον ἐπισπώμενοι.

Γεωργὸς καὶ παῖδες αὐτοῦ.

poneres mihi.

Affabulatio.

Fabula significat, omnem hominem uitæ studiosum esse, & licet infinitis periculis immersus, uideatur mortem appetere, tamen uiuere multo magis, quàm mori eligere.

Anus & medicus. 21

MVlier anus dolens oculos, conduxit medicum quendam mercede, conuentione facta si se curaret, pactam mercedem ei daturã: sin autem minime, nihil daturam. Aggressus est igitur medicus curam, quotidie uero accedens ad uetulam, & oculos ei ungens, cum illa nequaquam uidere posset ea hora ob unctionem, ipse uas aliquod ex domo auferens quotidie discedebat. Anus igitur suam suppellectilẽ uidebat singulis dieb. minui, adeò ut tandẽ omnino liberatæ nihil relinqueret. At medico pactam mercedem ab ea efflagitante, quasi purè iam uidente, & testes adducente: Magis certe ait illa, nunc nihil uideo. Nam cum oculis laborabam, multa mea in mea uidebam domo, nũc autem cum me tu uidere inquis, nihil omnino ex illis uideo.

Affabulatio.

Fabula significat, prauos homines ex ijs quæ agant, ignaros contra seipsos argumentum afferre.

Agricola & filij ipsius. 22

Agricola

ΓΕωργός τις μέλλων καταλύειν τὸν βίον, καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πεῖραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἔφη, παῖδες ἐμοὶ, ἐγὼ μὲν ἤδη τὸν βίον ὑπέξειμι. ὑμεῖς δ᾽ ἅπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται ζητήσαντες εὑρήσετε πάντα. οἱ μὲν οὖν οἰηθέντες θησαυρὸν ἐκεῖ που κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν, καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον. ἡ δὲ ἄμπελος καλῶς σκαφεῖσα, πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος, θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

Δεσπότης καὶ κύνες.

ΑΝήρ τις ὑπὸ χειμῶνος ἐν τῷ αὐτοῦ προαστείῳ ἀποληφθεὶς, πρῶτα μὲν τὰ πρόβατα κατέφαγεν, εἶτα τὰς αἶγας. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπικρατοῦντος, καὶ τοὺς ἐργάτας βοῦς σφάξας, ἐθοινήσατο. οἱ δὲ κύνες ταῦτα ἰδόντες, διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους, φεύγωμεν ἀλλ᾽ ἡμεῖς γε ἐντεῦθεν. εἰ γὰρ τῶν ἐργατῶν βοῶν ὁ δεσπότης ἡμῶν οὐκ ἐφείσατο, πῶς ἡμῶν φείσεται;

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι τούτους μάλιστα φεύγειν καὶ φυλάττεσθαι χρὴ, οἵ τινες οὐδὲ τῶν οἰκείων ἀπέχονται.

Γυνὴ καὶ ὄρνις.

ΓΥνὴ χήρα τις ὄρνιν εἶχεν, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὠὸν αὐτῇ τίκτουσαν. νομίσασα δὲ ὡς εἰ πλείους τῇ ὄρνιθι κριθὰς παραβάλλοι, δὶς τέξεται τῆς ἡμέρας, τοῦτο πεποίηκεν. ἡ δ᾽ ὄρνις πιμελὴς γενομένη, οὐδ᾽ ἅπαξ τῆς ἡμέρας τεκεῖν ἠδύνατο.

Ἐπιμύ

AGricola quidam uita exceſſurus, ac uolens ſuos filios periculum facere de agricultura, uocatis ipſis ait: Filij mei, ego iam è uita diſcedo, uos aũt ſi quæ in uinea à me occultata ſunt, quæſieritis, inuenietis omnia. Illi igitur rati theſaurũ illic defoſſum eſſe, omnem uineæ terram poſt interitum patris defoderũt, & theſaurum quidem non inuenerũt, ſed uinea pulchre foſſa multiplicem fructum reddidit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat laborem theſaurum eſſe hominibus.

Herus & canes.

VIr quidam à tempeſtate in ſuo ſuburbio deprehenſus, primũ oueis comedit, hinc capras. Tempeſtate autem inualeſcente, & operarios boues iugulatos comedit. Canes uero his uiſis, dixerunt inter ſe, ſed fugiamus nos hinc. Si enim operarijs bubus herus noſter nõ abſtinet, quo modo nobis abſtinebit?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos maxime fugere & cauere oportere, qui neq; ſuis abſtinent.

Mulier & galina.

MVlier quædam uidua gallinã habebat, ſingulis diebus ouum ſibi parientem: rata uero ſi plus gallinæ ordei proijceret, bis pariturам die, hoc fecit. Sed gallina pinguefacta ne ſemel quidem die parere potuit.

Affa-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ διὰ πλεονεξίαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμοῦντες, καὶ τὰ προόντα ἀποβάλλουσι.

Κυνόδηκτος.

Δηχθείς τις ὑπὸ κυνὸς, τὸν ἰασόμενον περιῄει ζητῶν. ἐντυχὼν δέ τις αὐτῷ, καὶ γνοὺς ὃ ζητεῖ, ὦ οὗτος εἶπεν, εἰ σώζεσθαι βούλει λαβὼν ἄρτον, καὶ τούτῳ τὸ αἷμα τῆς πληγῆς ἐκμάξας, τῷ δακόντι κυνὶ φαγεῖν ἐπίδος. κἀκεῖνος γελάσας ἔφη, ἀλλ᾽ εἰ τοῦτο ποιήσω, δεῖ με ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυνῶν δηχθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηροὶ εὐεργετούμενοι, μᾶλλον ἀδικεῖν προθυμοῦνται.

Νεανίσκοι καὶ μάγειρος.

Δύο νεανίσκοι μαγείρῳ παρεκάθηντο. καὶ δὴ τοῦ μαγείρου περί τι τῶν οἰκείων ἔργων ἀσχολουμένου, ἅτερος τούτων μέρος τι τῶν κρεῶν ὑφελόμενος, εἰς τὸν θατέρου καθῆκε κόλπον. ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ μαγείρου, καὶ τὸ κρέας ἐπιζητοῦντος, ὁ μὲν εἰληφὼς ὤμνυε μὴ ἔχειν, ὁ δὲ ἔχων, μὴ εἰληφέναι. ὁ δὲ μάγειρος αἰσθόμενος τὴν κακουργίαν αὐτῶν εἶπεν. ἀλλὰ κἂν ἐμὲ λάθητε, τόν γ᾽ ἐπιορκούμενον θεὸν οὐ καὶ λήσεσθε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ἀνθρώπους ἐπιορκοῦντες λάθωμεν, ἀλλά τόν γε θεὸν οὐ λήσομεν.

Ἐχθροί.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos, qui ob auaritiam pluriũ ſunt appetentes, & quæ adſunt, amittere.

Morſus à cane. 25

MOrſus à cane quidam medicaturũ circuibat quærẽs, cum autem occurriſſet quidam ei, & cognoſceret quod quærebat, Heus tu ait: ſi ſanari uis, accipe panem, atq; eo ſanguinem uulneris ſicca, & ei qui momordit cani ad edendum præbe. Et is ridendo, ait, ſed ſi hoc fecero, oportebit me ab omnib. qui in urbe ſunt canibus morderi.

Affabulatio.

Fabula ſignificat prauos etiam homines beneficio affectos, magis ad inferendam iniuriam exacui.

Adoleſcentuli & cocus. 26

DVo adoleſcentuli apud cocũ aſſidebant, & coco in aliquo domeſtico opere occupato, alter horũ partem quendam carniũ ſubreptam in alterius demiſit ſinum. Conuerſo autẽ coco, & carnem quærente, qui abſtulerat, iurabat nõ habere: qui aũt habebat, non abſtuliſſe. Cocus uero cognita malicia ipſorũ ait, Sed etſi me latueritis, peieratum deum non latebitis.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, quòd licet homines peierantes lateamus, deum tamen non latebimus.

Inimici. 27

Duo

Δύο τινὲς ἀλλήλοις ἐχθραίνοντες, ἐπὶ τῆς αὐτῆς νεὼς ἔπλεον. ὧν ὁ ἕτερος μὲν ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὁ ἕτερος δὲ ἐπὶ τῆς πρώρας ἐκάθητο. χειμῶνος δὲ ἐπιγενομένου, καὶ τῆς νεὼς μελλούσης ἤδη καταποντίζεσθαι, ὁ ἐπὶ τῆς πρύμνης τὸν κυβερνήτην ἤρετο, πότερον τῶν μερῶν τοῦ πλοίου πρότερον μέλλει καταβαπτίζεσθαι. τοῦ δὲ τὴν πρώραν εἰπόντος, ἀλλ᾽ ἔμοιγε οὐκ ἔστι λυπηρὸν, εἶπεν ὁ θάνατος, εἴγε ὁρᾷν μέλλω πρὸ ἐμοῦ τὸν ἐχθρὸν ἀποθνήσκοντα.

Επιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν τῆς ἑαυτῶν βλάβης φροντίζουσιν, εἰ τοὺς ἐχθροὺς μόνον ἴδωσι πρὸ αὐτῶν κακουμένους.

Αἴλουρος καὶ μῦες.

Ἐν οἰκίᾳ τινὶ πολλῶν μυῶν ὄντων, αἴλουρος τοῦτο γνοὺς ἧκεν ἐνταῦθα, καὶ καθ᾽ ἕκαστον αὐτῶν συλλαμβάνων κατήσθιεν. οἱ δὲ, καθ᾽ ἑκάστην ἑαυτοὺς ἀναλισκομένους ὁρῶντες, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους, μηκέτι κάτω κατέλθωμεν, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀπολώμεθα. τοῦ γὰρ αἰλούρου μὴ δυναμένου δεῦρο ἐξικνεῖσθαι, ἡμεῖς σωθησόμεθα. ὁ δὲ αἴλουρος μηκέτι τῶν μυῶν κατιόντων, ἔγνω δι᾽ ἐπινοίας αὐτοὺς σοφιζόμενος ἐκκαλέσασθαι. καὶ δὴ ἀπὸ παττάλου τινὸς ἑαυτὸν ἀναβὰς ἀπῃώρησε, καὶ προσεποιεῖτο νεκρὸν εἶναι. τῶν δὲ μυῶν τις παρακύψας, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη. ὦ οὗτος κἂν θύλαξ γένῃ, οὐ προσελεύσομαί σοι.

Επιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὅταν τῆς ἐνίων μοχθηρίας πειραθῶσιν, οὐκέτι αὐτῶν ἐξαπατῶνται ταῖς ὑποκρίσεσιν.

Αλώπηξ

DVo quidam inter se inimici, in eadem naui nauigabant, quorum alter in puppi, alter in prora sedebat. Tempestate autem superueniente, & naue iam submergenda, qui erat in puppi gubernatorē rogabat, utra pars nauigij prius obruenda esset. Cumq́; ille prora dixisset. Sed mihi non erit graue, ait, mors, si uisurus sum ante inimicum morientem.

Affabulatio.

Fabula significat, multos homines nihil suum nocumentum curare, si modo inimicos suos uideant ante se malo affectos.

Felis & mures. 28

IN domo quadam cum multi essent mures, felis eo cognito iuit eò, ac eorum singulos captos deuorabat. At illi quotidie cum se absumi uiderent, dixerunt inter se: ne posthac infra descendamus, ne penitus pereamus: nam si felis nō potest huc uenire, nos salui erimus. Sed felis non amplius muribus descendentibus, decreuit per astutiam eos fallens euocare. Cæterū conscenso pessulo quodam, de eo se suspendit, & mortuum simulabat. Ex muribus autem quidam acclinatus, uisoq́; eo, inquit: Heus tu, & si saccus fieres, non te adibo.

Affabulatio.

Fabula significat prudentes homines, cum aliquorum prauitatem experti fuerint, non amplius eorum falli simulationibus.

Ἀλώπηξ καὶ πίθηκος.

ΕΝ συνόδῳ ποτὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὀρχησάμενος πίθηκος, καὶ εὐδοκιμήσας, βασιλεὺς ὑπ᾽ αὐτῶν ἐχειροτονήθη. ἀλώπηξ δ᾽ αὐτῷ φθονήσασα, ὡς ἔν τινι παγίδι κρέας ἐθεάσατο τὸν πίθηκον λαβοῦσα, ἐνταῦθα ἤγαγεν, ὡς εὕροι μὲν αὐτὴ λέγουσα θησαυρὸν τοῦτον, μὴ μέν τοι καὶ χρήσασθαι αὐτῷ. τῷ βασιλεῖ γὰρ τοῦτον ὁ νόμος δίδωσι. καὶ προὔτρεπεν αὐτὸν, ἅτε δὴ βασιλέα, τὸν θησαυρὸν ἀνελέσθαι. ὁ δ᾽ ἀπερισκέπτως προσελθὼν, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῆς παγίδος, ὡς ἐξαπατήσασαν ἐμέμφετο τὴν ἀλώπεκα. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν, ὦ πίθηκε, τοιαύτην σὺ μωρίαν ἔχων, τῶν ἀλόγων βασιλεύσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πράξεσί τισιν ἀπερισκέπτως ἐπιχειροῦντες, δυστυχήμασι περιπίπτουσι.

Θύννος καὶ δελφίν.

ΘΥννος διωκόμενος ὑπὸ δελφῖνος, καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ φερόμενος, ἐπειδὴ καταλαμβάνεσθαι ἔμελλεν, ἔλαθεν ὑπὸ σφοδρᾶς ῥύμης ἐκπεσὼν εἴς τινα νῆσον. ὑπὸ δὲ τῆς ὁμοίας ῥύμης καὶ ὁ δελφὶν αὐτῷ συνεξώκειλεν. ὁ δὲ θύννος ἐπιστραφεὶς, καὶ λειποψυχοῦντα τὸν δελφῖνα ἑωρακὼς, εἶπεν. οὐκέτι μοι ὁ θάνατος λυπηρὸς, ὁρῶντι τὸν αἴτιον γεγονότα μοι τούτου σὺν ἐμοὶ ἀποθνήσκοντα.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι ῥᾳδίως τὰς συμφορὰς οἱ ἄνθρωποι φέρουσι, τοὺς τούτων αἰτίους δυστυχοῦντας ὁρῶντες.

Vulpes & simius. 29

IN concilio quondam irrationalium animalium saltauit simius, & approbatus, rex ab ipsis electus est. Vulpes aũt ei inuidens, ut in casse quodam carnẽ uidit, simium secum illuc duxit, quòd inuenisset ipsa thesaurum illum: dicens, non tamen & uti eo, quippe quem lex regi tribueret: atq; hortata est ipsum ut regem, thesaurum accipere. At ille incõsiderate profectus et captus à casse, quòd decepisset, accusabat uulpem. Illa autem ei, O simie talem tu habens dementiam, brutis dominaberis?

Affabulatio.

Fabula significat eos qui actiones aliquas incõsulte aggrediuntur, in infortunia incidere.

Thunnus & delphin. 30

THunnus delphino persequente, magno impetu ferebatur. Cum capiendus foret, inscius ob uehementem impetum decidit in insulam quandã. Ab eodem uero impetu & delphin cum eo eiectus est. Thunnus autem conuersus, cum agentem animam delphinum uidisset, ait: Non amplius mihi mors molesta est, cum eum uideam, qui mihi causa fuit ipsius, unà mecum perire.

Affabulatio.

Fabula significat facile miserias ferre homines, si eos qui illarum autores fuerunt, infeliciter agere uideant.

Ἰατρὸς καὶ νοσῶν.

Ἰατρὸς νοσοῦντα ἐθεράπευεν. τοῦ δὲ νοσοῦντος ἀποθανόντος, ἐκεῖνος πρὸς τοὺς ἐκκομίζοντας ἔλεγεν, οὗτος ὁ ἄνθρωπος εἰ οἴνου ἀπείχετο, καὶ κλυστῆρσιν ἐχρῆτο, οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. τῶν δὲ παρόντων ὑπολαβών τις ἔφη, βέλτιστε, οὐκ ἔδει σε ταῦτα νῦν λέγειν, ὅτε μηδὲν ὄφελός ἐστιν, ἀλλὰ τότε παραινεῖν, ὅτε τούτοις χρῆσθαι ἠδύνατο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοὺς φίλους, ἐν καιρῷ ἀνάγκης τὰς βοηθείας παρέχειν.

Ἰξευτὴς καὶ ἔχις.

Ἰξευτὴς ἰξὸν ἀναλαβὼν καὶ καλάμους, πρὸς ἄγραν ἐξῆλθεν. ἰδὼν δὲ κίχλαν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου καθεζομένην, καὶ τοὺς καλάμους ἀλλήλοις ἐπὶ μῆκος συνάψας, ἄνω πρὸς αὐτὴν συλλαβεῖν βουλόμενος ἐφεώρα. καὶ δὴ λαθὼν ἔχιν κοιμωμένην ὑπὸ πόδας ἐπάτησε. τῆς δ' ὀργισθείσης καὶ δακούσης αὐτὸν, ἐκεῖνος ἤδη λειποψυχῶν ἔλεγε. δύστηνος ἐγὼ, ἕτερον γὰρ θηρεῦσαι βουλόμενος, αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου ἠγρεύθην εἰς θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πέλας ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις ὑφ' ἑτέρων τοῦτ' αὐτὸ πάσχοντες.

Κάστωρ.

Ὁ κάστωρ ζῶόν ἐστι τετράπουν, ἐν λίμναις τὰ πολλὰ διαιτώμενον, οὗ τὰ αἰδοῖά φασιν ἰατροῖς χρήσιμα εἶναι. οὗτος οὖν ἐπειδὰν ὑπ' ἀνθρώπων διωκόμενος καταλαμβάνηται, γινώσκων οὗ χάριν διώκεται, ἀποτεμὼν τὰ ἑαυτοῦ αἰδοῖα ῥίπτει πρὸς τοὺς διώκοντας, καὶ οὕτω σωτηρίας τυγχάνει.

Medicus & ægrotans. 71

MEdicus ægrotum curabat, ægroto autem mortuo, ille efferentibus dicebat, Homo hic ſi uino abſtinuiſſet, & clyſteribus uſus fuiſſet, non interijſſet. Quidã aũt ex ijs qui aderãt reſpõdendo ait: Optime, non oportebat te hæc nunc dicere, cum nulla utilitas eſt, ſed tunc admonere, cum his uti poterat. Affabulatio. Fabula ſignificat, oportere amicos tempore neceſſitatis præbere auxilia.

Auceps & uipera. 72

AVceps uiſco accepto & arundinibus, aucupatũ egreſſus eſt. uiſo aũt turdo ſuper alta arbore ſedẽte, et arundinib. inter ſe in lõgitudinẽ cõiunctis, ſurſum eũ cõprehenſurus ſuſpiciebat. Cęterũ ignarus uiperã dormientẽ cõculcauit. Hæc uerò irata momordit ipſum. Ille iam agens animã dicebat: Me miſerũ, aliũ enim captaturus, ipſe ab alio captus ſum ad mortem.

Affabulatio.

Fabula ſignificat eos, qui proximis inſidiãtur, ignaros ſæpe ab alijs idipſum pati.

De fibro. 73

FIber animal eſt quadrupes, in ſtagnis plerunq; degens, cuius pudenda dicunt uſui eſſe medicis. Hic igitur cum ab hominibus perſequentibus iam capiendus ſit, cognito cuius gratia petatur, abſciſſa ſua pudẽda proijcit perſequentibus, & ſic ſalutem conſequitur.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, οὐδένα λόγον τῶν χρημάτων ποιοῦνται.

Κύων καὶ μάγειρος.

Κύων εἰσπηδήσας εἰς μαγειρεῖον, καὶ τοῦ μαγείρου ἀσχολουμένου, καρδίαν ἁρπάσας ἔφυγεν. ὁ δὲ μάγειρος ἐπιστραφεὶς, ὡς εἶδεν αὐτὸν φεύγοντα εἶπεν. ὦ οὗτος, ἴσθι ὡς ὅπουπερ ἂν ᾖς, φυλάξομαί σε. οὐ γὰρ ἀπ' ἐμοῦ καρδίαν εἴληφας, ἀλλ' ἐμοὶ καρδίαν ἔδωκας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνονται.

Κύων καὶ λύκος.

Κύων πρὸ ἐπαύλεώς τινος ἐκάθευδε. λύκου δ' ἐπιδραμόντος, καὶ βρῶμα μέλλοντος θύσειν αὐτὸν, ἐδεῖτο μὴ νῦν αὐτὸν καταθῦσαι. νῦν μὲν γάρ φησι λεπτός εἰμι καὶ ἰσχνός. ἂν δὲ μικρὸν ἀναμείνῃς, μέλλουσιν οἱ ἐμοὶ δεσπόται ποιήσειν γάμους. κἀγὼ τηνικαῦτα πολλὰ φαγὼν, πιμελέστερος ἔσομαι, καὶ σοὶ ἡδύτερον βρῶμα γενήσομαι. ὁ μὲν οὖν λύκος πεισθεὶς, ἀπῆλθε. μεθ' ἡμέρας δ' ἐπανελθὼν, εὗρεν ἄνω ἐπὶ τοῦ δώματος τὸν κύνα καθεύδοντα, καὶ στὰς κάτωθεν, πρὸς ἑαυτὸν ἐκάλει, ὑπομιμνήσκων αὐτὸν τῶν συνθηκῶν. καὶ ὁ κύων, ἀλλ' ὦ λύκε εἰ τὸ ἀποτοῦδε πρὸ τῆς ἐπαύλεώς με ἴδοις καθεύδοντα, μηκέτι γάμους ἀναμείνῃς.

Ἐπιμύθιον.

Affabulatio.

Fabula significat homines prudentes pro sua salute nullum habere respectum pecuniarum.

Canis & cocus, 34

CAnis irrumpens in culinam, et coco occupato, corde arrepto fugit. At cocus conuersus, ut uidit ipsum fugientem, ait, Heus tu scito ubi tu fueris, me te obseruaturum: non enim mihi cor abstulisti, sed dedisti potius.

Affabulatio.

Fabula significat sæpe nocumenta hominibus documenta esse.

Canis & lupus. 35

CAnis ante stabulum quoddam dormiebat: cumq; lupus irrupisset, & deuoraturus eum esset, rogabat, ne tunc se mactaret. Nunc enim, inquit, tenuis sum & macilentus: si autem parumper expectaueris, mei domini facturi sunt nuptias, & ego tunc multa depastus, pinguior ero, & tibi suauior cibus fiam. Lupus igitur persuasus, abiuit. Post aliquot dies reuersus, inuenit superius super domus tecto canem dormientem, & stans inferius ad se uocabat, admonens eum fœderis. Et canis: O lupe, si posthac ante stabulum me uideris dormientem, non amplius expectes nuptias.

Affabulatio.

ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων, ὅταν περί τι κινδυνεύσαντες σωθῶσι, διὰ βίου τοῦτο φυλάττονται.

Κύων καὶ ἀλεκτρυών.

Κύων καὶ ἀλεκτρυὼν ἑταιρείαν ποιησάμενοι, ὥδευον. ἑσπέρας δὲ καταλαβούσης, ὁ μὲν ἀλεκτρυὼν ἐπὶ δένδρου ἐκάθευδεν ἀναβὰς, ὁ δὲ κύων πρὸς τῇ ῥίζῃ τοῦ δένδρου κοίλωμα ἔχοντος. τοῦ δὲ ἀλεκτρυόνος κατὰ τὸ εἰωθὸς νύκτωρ φωνήσαντος, ἀλώπηξ ἀκούσασα πρὸς αὐτὸν ἔδραμε, καὶ στᾶσα κάτωθεν, πρὸς ἑαυτὴν κατελθεῖν ἠξίου, ἐπιθυμεῖν γὰρ ἀγαθὴν οὕτω φωνὴν ζῶον ἔχον ἀσπάσασθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος τὸν θυρωρὸν πρότερον διυπνίσαι ὑπὸ τὴν ῥίζαν καθεύδοντα, ὡς ἐκείνου ἀνοίξαντος κατελθεῖν. κἀκείνης ζητούσης αὐτὸν φωνῆσαι, ὁ κύων αἴφνης πηδήσας, αὐτὴν διεσπάραξε.

Ἐπιμύθιον.

ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐχθροὺς ἐπελθόντας, πρὸς ἰσχυροτέρους πέμπουσι παραλογιζόμενοι.

Λέων καὶ βάτραχος.

Λέων ἀκούσας ποτὲ βατράχου μέγα βοῶντος, ἐπεστράφη πρὸς τὴν φωνὴν, οἰόμενος μέγα τι ζῶον εἶναι. προσμείνας δὲ μικρὸν, ὡς εἶδεν αὐτὸν προσελθόντα τῆς λίμνης, προσελθὼν αὐτὸν κατεπάτησεν.

Ἐπιμύθιον.

ὁ μῦθος δηλοῖ, μὴ δεῖν πρὸ τῆς ὄψεως διὰ ἀκοῆς μόνης ταράττεσθαι.

Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ.

Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ, κοινωνίαν ποιησάμενοι

Fabula ſignificat prudentes homines cum aliqua in re periclitati, ſalui facti fuerint, cauere ab ea quàm diu uixerint.

Canis & gallus. 36

CAnis & gallus inita ſocietate iter faciebãt, ueſpera aũt ſuperueniente, gallus cõſcenſa arbore dormiebat, at canis ad radicẽ arboris excauatę. Cum gallus ut aſſolet noctu cãtaſſet, uulpes ut audiuit accurit, & ſtans inferius ut ad ſe deſcenderet rogabat, quòd cuperet commendabile adeò cantu animal complecti. Cum autẽ is dixiſſet, ut ianitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut cum ille aperuiſſet, deſcenderet. Et illa quærente ut ipſum uocaret, canis ſtatim proſiliens eam dilacerauit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat prudentes homines inimicos inſultantes ad fortiores aſtu mittere.

Leo & rana. 37

LEo audita aliquando rana ualde clamãte, uertit ſe ad uocem, ratus magnum aliquod animal eſſe: parumper autem expectando, ut uidit ſtagno egreſſam, accedens propius proculcauit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, non oportere ante, quàm uideas uoce ſola perturbari.

Leo & aſinus & uulpes. 38

LEo, & aſinus, & uulpes inita ſocieta-

σάμενοι, ἐξῆλθον πρὸς ἄγραν. πολλῆς οὖν θήρας συλληφθείσης, προσέταξεν ὁ λέων τῷ ὄνῳ διελεῖν αὐτοῖς. ὁ δὲ τρεῖς μερίδας ποιησάμενος ἐκ τῶν ἴσων, ἐκλέξασθαι τούτους προὔτρεπε. καὶ ὁ λέων θυμωθεὶς, τὸν ὄνον κατέφαγεν. εἶτα τῇ ἀλώπεκι μερίζειν ἐκέλευσεν. ἡ δ' εἰς μίαν μερίδα πάντα σωρεύσασα, ἑαυτῇ βραχύ τι κατέλιπεν. καὶ ὁ λέων πρὸς αὐτὴν, τίς σε ὦ βελτίστη διαιρεῖν οὕτως ἐδίδαξεν; ἡ δ' εἶπεν, τοῦ ὄνου συμφορά.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι σωφρονισμοὶ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις, τὰ τῶν πέλας δυστυχήματα.

Λέων καὶ ἄρκτος.

ΛΕων καὶ ἄρκτος ὁμοῦ βουσδύρῳ περιτυχόντες, περὶ τούτου ἐμάχοντο. δεινῶς οὖν ὑπ' ἀλλήλων διατεθέντες, ὡς ἐκ τῆς πολλῆς μάχης καὶ σκοτοδινιάσαι, ἀπαυδήσαντες ἔκειντο. ἀλώπηξ δὲ κύκλῳ περιιοῦσα, πεπτωκότας αὐτοὺς ἰδοῦσα, καὶ τὸ βούνδυρον ἐν τῷ μέσῳ κείμενον, τοῦτο διὰ μέσου ἀμφοῖν διαδραμοῦσα καὶ ἁρπάσασα, φεύγουσα ᾤχετο. οἱ δὲ, βλέποντες μὲν αὐτὴν, μὴ δυνάμενοι δὲ ἀναστῆναι, δείλαιοι ἡμεῖς εἶπον ὅτι διὰ ἀλώπεκα ἐμοχθοῦμεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄλλων κοπιώντων, ἄλλοι κερδαίνουσιν.

Μάντις.

ΜΑντις ἐπ' ἀγορᾶς καθήμενος, διελέγετο. ἐπιστάντος δέ τινος αἴφνης καὶ ἀπαγγείλαντος, ὡς αἱ τῆς οἰκίας αὐτοῦ θυρίδες ἀναπεπταμέναι τε πᾶσαι εἶεν, καὶ πάντα τὰ ἔνδον ἀφῃρημένα, ἀνεπήδησέ τε στενάξας,

καὶ

te egressi sunt aduenandum. Multa igitur prę-da capta, iussit leo asino ut diuideret sibi: at ille tribus partibus factis æqualiter, ut eligerẽt eos hortabatur. Et leo iratus asinum deuorauit. Inde uulpi ut diuideret iussit: illa uero in unam partem omnibus congestis, sibi minimũ quiddam reliquit. Tum leo ipsi, Quis te ô optima, diuidere sic docuit? Ea inquit, asini calamitas.

Affabulatio.

Fabula significat castigamenta hominibus esse aliorum infortunia.

Leo & ursus. 39

LEo & ursus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Grauiter igitur à se ipsis affecti, ut ex multa pugna etiam uertigine corriperentur, defatigati iacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi prostratos eos uidit, & hinnulum in medio iacentem, hunc per utrosq; percurrendo rapuit, fugiensq; abiuit. At illi uidebant quidem ipsam, sed quia nõ poterant surgere, nos miseros dicebant, quia uulpi laborauimus.

Affabulatio.

Fabula significat alijs laborantib. alios lucrari.

Vates. 40

VAtes in foro sedẽs disserebat: cũ aũt superuenisset quidã derepẽte et nũciasset quòd domus ipsius fenestræ apertæ omnes essent, & quæ intus ablata omnia, exiliuit suspirando

&

καὶ δρομαῖος ᾔει. τρέχοντα δέ τις αὐτὸν θεασάμενος, ὦ οὗτος εἶπεν, ὁ τἀλλότρια πράγματα προειδέναι ἐπαγγελλόμενος, τὰ σαυτοῦ οὐ προεμαντεύου.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς τοὺς τὸν μὲν ἑαυτῶν βίον φαύλως διοικοῦντας, τῶν δὲ μηδὲν αὐτοῖς προσηκόντων προνοεῖσθαι πειρωμένους.

Μύρμηξ καὶ περιστερά.

Μύρμηξ διψήσας, κατελθὼν εἰς πηγὴν, παρασυρεὶς ὑπὸ τοῦ ῥεύματος ἀπεπνίγετο. περιστερὰ δὲ τοῦτο θεασαμένη, κλῶνα δένδρου περιελοῦσα, εἰς τὴν πηγὴν ἔρριψεν, ἐφ' οὗ καὶ καθίσας ὁ μύρμηξ διεσώθη. ἰξευτὴς δέ τις μετὰ τοῦτο τοὺς καλάμους συνθεὶς, ἐπὶ τὸ τὴν περιστερὰν συλλαβεῖν ᾔει. τοῦτο δ' ὁ μύρμηξ ἑωρακὼς, τὸν τοῦ ἰξευτοῦ πόδα ἔδακεν. ὁ δὲ ἀλγήσας, τούς τε καλάμους ἔρριψε, καὶ τὴν περιστερὰν αὐτίκα φυγεῖν ἐποίησεν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς εὐεργέταις χάριν ἀποδιδόναι.

Νυκτερὶς καὶ βάτος καὶ αἴθυια.

Νυκτερὶς καὶ βάτος καὶ αἴθυια ἑταιρείαν ποιησάμεναι, ἐμπορικὸν διέγνωσαν βίον ζῆν. ἡ μὲν οὖν νυκτερὶς ἀργύριον δανεισαμένη, καθῆκεν εἰς τὸ μέσον, ἡ δὲ βάτος ἐσθῆτα μεθ' ἑαυτῆς ἔλαβεν, ἡ δὲ αἴθυια τρίτη χαλκὸν, καὶ ἀπέπλευσαν. χειμῶνος δὲ σφοδροῦ γενομένου, καὶ τῆς νεὼς περιτραπείσης πάντα ἀπολέσαντες, αὐτοὶ ἐπὶ τὴν γῆν διεσώθησαν. ἐξ ἐκείνου τοίνυν ἡ μὲν αἴθυια τοῖς αἰγιαλοῖς ἀεὶ παρεδρεύει, μή που τὸν χαλκὸν ἐκβάλλῃ ἡ θάλαττα. ἡ δὲ

& currendo ibat. At cum quidā uidisset ipsum currentē: heus tu inquit, qui alienas res præscire profiteris, tuas ipsius non præuaticinabare?

Affabulatio

Fabula in eos qui cum suam uitam praue gubernant, quæ nihil ad se attinent præscire conantur.

Formica & columba. 91

FOrmica sitiens descendit in fontem, ac tracta à fluxu, suffocabať. Columba uero hoc uiso, ramum arboris acceptum in fontem proiecit, super quo sedēdo formica, euasit. Auceps autem quidam post hoc calamis compositis ad columbam cōprehendendum ibat. Hoc autem uiso, formica aucupis pedē momordit, qui dolens & calamos proiecit, et ut columba fugeret, autor fuit.

Affabulatio.

Fabula significat oportere benefactoribus gratiam referre.

Vespertilio & rubus & mergus. 92

VEspertilio & rubus & mergus inita societate, mercatoriā decreuerunt uitā agere. Itaq; uespertilio argentum mutuata, proiecit in mediū, rubus uestē secum accepit, mergus tertius æs, & nauigauerūt. Tempestate autē uehementi oborta, & naui euersa, omnib. perditis, ipsi in terrā euaserūt. Ex illo igiť mergus littoribus semper assidet, nū quopiā æs eijciat mare.

Vesper-

νυκτερὶς τοὺς δανειστὰς φοβουμένη, δι᾽ ἡμέρας οὐ φαί-
νεται, νύκτωρ δ᾽ ἐπὶ νομὴν ἔξεισιν. ἡ δὲ βάτος, τῶν
παριόντων ἐσθῆτος ἐπιλαμβάνεται, εἴ που τὴν οἰκείαν
ἐπιγνοίη ζητοῦσα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι περὶ ἃ σπουδάζομεν, τούτοις ὕστε-
ρον περιπίπτομεν.

Νοσῶν καὶ ἰατρός.

Νοσῶν τις καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἐρωτώμενος ὅπως
διετηρήθη, πλέον εἶπε τοῦ δέοντος ἱδρωκέναι. ὁ
δέ, ἀγαθὸν ἔφη τοῦτ᾽ εἶναι. ἐκ δευτέρου δὲ παρ᾽ αὐτοῦ πά-
λιν ἐρωτηθεὶς ὅπως ἔχει, φρίκῃ συσχεθεὶς εἶπε σφοδρῶς
διατετινάχθαι. ὁ δέ, καὶ τοῦτ᾽ ἀγαθὸν ἔφησεν εἶναι. ἐκ δὲ
τρίτων αὖθις, ὅπως διήγετο, εἶπεν ὑδέρῳ περιπε-
πτωκέναι. ὁ δέ, καὶ τοῦτο πάλιν ἀγαθὸν εἶπεν εἶναι. εἶτα τῶν
οἰκείων τινὸς αὐτὸν ἐρωτήσαντος, ὅπως ἔχεις; ἐγὼ εἶ-
πεν ὦ οὗτος, ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλλυμαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μάλιστα τῶν ἀνθρώπων δυσχεραίνο-
μεν, τοὺς πρὸς χάριν ἀεὶ βουλομένους λέγειν.

Ξυλευόμενος καὶ ἑρμῆς.

Ξυλευόμενός τις παρά τινι ποταμῷ τὸν οἰκεῖον
ἀπέβαλε πέλεκυν. ἀμηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν
ὄχθην καθίσας ὠδύρετο. ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν,
καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδὺς εἰς τὸν ποτα-
μὸν χρυσοῦν ἀνήνεγκε πέλεκυν, καὶ εἰ οὗτός ἐστιν ὃν
ἀπώλεσεν ἤρετο. τοῦ δὲ μὴ τοῦτον εἶναι φαμένου, αὖ-
θις καταβὰς ἀργυροῦν ἀνεκόμισε. τοῦ δὲ μηδὲ τοῦτον
εἶναι τὸν οἰκεῖον εἰπόντος. ἐκ τρίτου καταβὰς ἐκεῖνον

Vespertilio uero creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium uesti inhæret, sicubi suam cognoscat quærendo.

Affabulatio.

Fabula significat, in ea quibus incumbimus in posterum recidere.

Aegrotus & medicus.

AEgrotus quidam à medico rogatus, quo modo ualuisset: Plus, ait, q̃ oporteret sudasse. Ille autem bonum ait hoc esse. Secundò uero ab ipso iterũ rogatus quõ habuisset, horrore correptũ ait ualde cõcussum fuisse. Ille & hoc bonũ esse ait. tertiò rogatus quõ ualuisset, ait in intercutẽ incidisse. Ille & hoc rursus bonũ ait esse. Inde ex domesticis quodam ipsum rogante, ut habes? Ego, ait, heus tu, præ bonis pereo.

Affabulatio.

Fabula significat maxime ex hominibus odio haberi, qui in gratiam semper loqui student.

Lignator & Mercurius.

LIgnator quidam apud fluuium suam amisit securim: inops igitur consilij iuxta ripã sedendo plorabat. Mercurius autem intellecta causa, & miseratus hominem, urinatus in fluuium auream sustulit securim: & an hæc esset quã perdiderat, rogauit. Illo nõ eam esse dicente: iterum urinatus, argenteã sustulit. Illo neq; hanc esse suam dicente. Tertiò urinatus, illam

ipsam

τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε, τοῦ δὲ τοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπολωλότα φαμένου, ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, πάντας αὐτῷ ἐδωρήσατο. ὁ δὲ παραγενόμενος, πάντα τοῖς ἑταίροις τὰ συμβάντα διεξεληλύθει. ὧν εἷς τις τὰ ἴσα διαπράξασθαι ἐβουλεύσατο, καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν ἐλθὼν, καὶ τὴν οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτηδες ἀφεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα κλαίων ἐκάθητο. ἐπιφανεὶς οὖν ὁ ἑρμῆς κἀκείνῳ, καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν τοῦ θρήνου, καταβὰς ὁμοίως χρυσῆν ἀξίνην ἐξήνεγκεν, καὶ ἤρετο εἰ ταύτην ἀπέβαλε. τοῦ δὲ, σὺν ἡδονῇ, ναὶ ἀληθῶς ἥδ' ἐστὶ, φήσαντος, μισήσας ὁ θεὸς τὴν τοσαύτην ἀναίδειαν, οὐ μόνον ἐκείνην κατέσχεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν οἰκείαν ἀπέδωκεν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὅσον τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συναίρεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται.

Ονος καὶ κηπωρός.

ΟΝΟΣ ὑπηρετούμενος κηπωρῷ, ἐπειδὴ ὀλίγα μὲν ἤσθιε, πλεῖστα δ' ἐμόχθει, ηὔξατο τῷ διὶ ὥστε τοῦ κηπωροῦ ἀπαλλαγεὶς ἑτέρῳ ἀπεμποληθῆναι δεσπότῃ. τοῦ δὲ διὸς ἐπακούσαντος καὶ κελεύσαντος αὐτὸν κεραμεῖ πραθῆναι, πάλιν ἐδυσφόρει, πλέον ἢ πρότερον ἀχθοφορῶν, καὶ τόν τε πηλὸν, καὶ τὰς κεράμους κομίζων. πάλιν οὖν ἀμεῖψαι τὸν δεσπότην ἱκέτευε, καὶ βυρσοδέψῃ ἀπεμπωλεῖται. εἰς χείρονα τοίνυν τῶν προτέρων δεσπότην ἐμπεσὼν, καὶ ὁρῶν τὰ παρ' αὐτοῦ πραττόμενα μετὰ στεναγμῶν ἔφη, οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ. βέλτιον ἦν μοι παρὰ τοῖς προτέροις δεσπόταις μένειν. οὗτος γὰρ ὡς ὁρῶ, καὶ τὸ δέρμα μου κατεργάσεται

ipſam ſuſtulit: illo hanc uere eſſe deperditam dicente. Mercurius probata ipſius æquitate, omnes ei donauit. Ille profectus omnia ſocijs quæ acciderant, narrauit. Quorum unus eadem facere decreuit, & ad fluuium profectus, & ſuam ſecurim conſultò demiſit in profluentem, & plorans ſedebat. Apparuit igitur Mercurius & illi: & cauſa intellecta ploratus, urinatus ſimiliter auream ſecurim extulit, & rogauit an hanc amiſiſſet. Illo lætabundo, & uerè hæc eſt dicente, peroſus deus tantam impudentiam, non ſolum illam detinuit, ſed ne propriã quidem reddidit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, quantum iuſtis deus auxiliatur, tantum iniuſtis eſſe contrarium.

Aſinus & hortulanus. 45

ASinus ſeruiens olitori, quoniam parum comedebat, plurimum laborabat, precatus eſt Iouem, ut ab olitore liberatus, alteri uenderetur domino. Cum Iupiter exoratus, iuſſiſſet ipſum figulo uendi, iterum iniquiore animo perferebat, quàm prius, onera, & cœnum, & tegulas ferens. Rurſus igitur, ut mutaret dominum rogauit, & coriario uenundatus eſt. Peiorem itaque prioribus herum nactus, uidens quæ ab eo fierent, ſuſpirando ait: hei mihi miſero, melius erat mihi apud priores heros manere. hic enim, ut uideo, & pellem meam operabitur.

τοργάσεται. Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα τοὺς προτέρους δεσπότας οἰκέται ποθοῦσιν, ὅταν τῶν δευτέρων λάβωσι πεῖραν.

Ὀρνιθοθήρας καὶ κορυδαλός.

Ὀρνιθοθήρας ὄρνισιν ἵστη παγίδας, κορυδαλὸς δὲ τοῦτον πόῤῥωθεν ἰδὼν, ἐπυνθάνετο τί ποτ' ἐργάζοιτο. τοῦ δὲ, πόλιν κτίζειν φαμένου, εἶτα δὲ πόῤῥωτέρω ἀποχωρήσαντος καὶ κρυβέντος, ὁ κορυδαλὸς τοῖς τοῦ ἀνδρὸς λόγοις πιστεύσας, προσελθὼν εἰς τὸν βρόχον ἑάλω. τοῦ δὲ ὀρνιθοθήρα ἐπιδραμόντος, ἐκεῖνος εἶπεν. ὦ οὗτος, εἰ τοιαύτην πόλιν κτίζεις, οὐ πολλοὺς εὑρήσεις τοὺς ἐνοικοῦντας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα οἶκοι καὶ πόλεις ἐρημοῦνται, ὅταν οἱ προεστῶτες χαλεπαίνωσιν.

Ὁδοιπόρος.

Ὁδοιπόρος πολλὴν ἀνύσας ὁδὸν, ηὔξατο, εἰ ἄρα εὑρήσει τι, ἥμισυ τούτου τῷ ἑρμῇ ἀναθήσειν. περιτυχὼν δὲ πήρᾳ μεστῇ φοινίκων καὶ ἀμυγδάλων καὶ ταύτην ἀνελόμενος, ἐκείνους μὲν ἔφαγε, τὰ δὲ τῶν φοινίκων ὀστᾶ, καὶ τὰ τῶν ἀμυγδάλων κελύφη ἐπί τινος ἀνέθηκε βωμοῦ, φήσας. ἀπέχεις ὦ ἑρμῆ τὴν εὐχήν. τοῦ γὰρ εὑρεθέντος τὰ ἐκτὸς καὶ ἐντὸς πρὸς σὲ διανένεμημαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος, πρὸς ἄνδρα φιλάργυρον, καὶ τοὺς θεοὺς διὰ πλεονεξίαν κατασοφιζόμενον.

Παῖς καὶ μήτηρ.

perabitur.

Affabulatio.

Fabula significat tunc maxime priores dominos à famulis expeti, cum de secundis periculũ fecerint.

Auceps, & cassita. 46

AVceps auibus struxerat laqueos, alauda uero hunc procul uidens, rogauit, quid'nam operaretur: eo urbem condere dicente, deinde procul regresso & abscondito, galerita uiri uerbis credendo accessit ad cassem, & capta est. At aucupe accurrente, illa dixit, heus tu: si talem urbem condis, non multos inuenies incolentes.

Affabulatio.

Fabula significat, tunc maxime domos & urbes desolari, cum præfecti molesti fuerint.

Viator. 47

VIator multa confecta uia, orauit, si quid inuenerit, dimidium Mercurio dedicaturũ. Nactus igitur peram cariotarum & amygdalarum plenam, atq; ea accepta, eas comedit. Sed cariotarum ossa & amygdalarũ cortices super altari quodam imposuit, locutus, habes ô Mercuri, uotum. Nam rei inuentæ exteriora & interiora tecum partior.

Affabulatio.

Fabula aduersus uirum auarum, qui & deos ob cupiditatem fallit.

Puer & mater. 48

Παῖς ἐκ διδασκαλείου τὴν τοῦ συμμαθητοῦ δέλτον κλέψας, ἤνεγκε τῇ μητρί. τῆς δὲ μὴ ἐπιπληξάσης, μᾶλλον μὲν οὖν ἀποδεξαμένης, προϊὼν τοῖς χρόνοις ἤρξατο καὶ τὰ μείζω κλέπτειν. ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ ποτε ληφθεὶς, ἀπήγετο τὴν πρὸς θάνατον. τῆς δὲ μητρὸς ἑπομένης καὶ ὀλοφυρομένης, ἐκεῖνος τῶν δημίων ἐδεῖτο βραχέα τινὰ τῇ μητρὶ διαλεχθῆναι πρὸς τὸ οὖς. τῆς δὲ ταχέως τῷ στόματι τοῦ παιδὸς προσθείσης, ἐκεῖνος τὸ οὖς τοῖς ὀδοῦσι δακὼν ἀφείλετο. τῆς δὲ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων κατηγορούντων, ὡς οὐ μόνον κέκλοφεν, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς τὴν μητέρα ἠσέβηκεν, ἐκεῖνος εἶπεν, αὕτη γάρ μοι τῆς ἀπωλείας γέγονεν αἴτιος. εἰ γὰρ ὅτε τὴν δέλτον ἐκεκλόφειν ἐπέπληξέ μοι, οὐκ ἂν μέχρι τούτων χωρήσας νῦν ἠγόμην ἐπὶ τὸν θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν μὴ κατ' ἀρχὰς κολαζομένων ἐπὶ μεῖζον αὐξάνει τὰ κακά.

Ποιμὴν καὶ θάλασσα.

Ποιμὴν ἐν παραθαλασσίῳ τόπῳ ποίμνιον νέμων, ἑωρακὼς γαληνιῶσαν τὴν θάλατταν, ἐπεθύμησε πλεῦσαι πρὸς ἐμπορείαν. ἀπεμπωλήσας οὖν τὰ πρόβατα, καὶ φοινίκων βαλάνους πριάμενος, ἀνήχθη. χειμῶνος δὲ σφοδροῦ γινομένου, καὶ τῆς νεὼς κινδυνευούσης βαπτίζεσθαι, πάντα τὸν φόρτον ἐκβαλὼν εἰς τὴν θάλατταν, μόλις κενῇ τῇ νηῒ διεσώθη. μετὰ δ' ἡμέρας οὐκ ὀλίγας παριόντος τινὸς καὶ τῆς θαλάττης. ἔτυχε γὰρ αὕτη γαληνιῶσα. τὴν ἠρεμίαν θαυμάζοντος, ὑπολαβὼν οὗτος εἶπε, φοινίκων αὖθις ὡς

ἔοικεν

PVer ex literario ludo condiſcipuli librum furatus, tulit matri. Cum ea uerò non corri puiſſet, ſed potius amplexata fuiſſet, prouectus ætate cœpit & maiora furari. In ipſo autem fur to aliquando deprehenſus, ducebatur rectà ad mortem. At ſequente & lugente matre, ille car-nifices orabat, ut breuia quædam matri narra-ret in aurem. Quæ cum ilico ori filij ſe admouiſ ſet, ille aurem dentibus demorſam abſcidit. Ma tre autem & alijs accuſantibus, quia non ſolũ furatus ſit, ſed & in matrem impius eſſet, ille ait: hæc enim mihi perditionis fuit cauſa. Si enim cum librum furatus fui, me corripuiſſet, non ad hæc uſque procedendo nunc ducerer ad mortem.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eorum quæ non in principio puniuntur, in maius augeri mala.

Paſtor & mare. 49

PAſtor in maritimo loco armentum pa-ſcens, uiſo tranquillo mari, deſiderauit na uigare ad mercaturam. Venditis igitur ouibus, & palmarum fructibus emptis, ſoluit. Tempe ſtate uero uehementi facta, & naui in periculo ut ſubmergeretur, omni onere eiecto in mare, uix uacua naui euaſit incolumis. Poſt uero dies non paucos tranſeunte quodam, & maris (erat enim id forte tranquillum) quietem admiran-te, ſuſcepto ſermone hic ait: cariotas iterum, ut

ἔοικεν ἀθυμεῖ, καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται ἡσυχάζουσα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνονται.

Ῥοιὰ καὶ μηλέα.

Ῥοιὰ καὶ μηλέα περὶ κάλλους ἤριζον. πολλῶν δ' ἀμφισβητήσεων μεταξὺ γιγνομένων, βάτος ἐκ τοῦ πλησίον ἀκούσασα φραγμοῦ, παυσώμεθα εἶπεν ὦ φίλαι ποτὲ μαχόμεναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐν ταῖς τῶν ἀμεινόνων στάσεσι, καὶ οἱ μηδενὸς ἄξιοι πειρῶνται εἶναί τι.

Ἀσπάλαξ.

Ὁ Ἀσπάλαξ τυφλὸν ζῶόν ἐστι. φησὶν οὖν ποτε τῇ μητρί, συκαμίνεαν μῆτερ ὁρῶ. εἶτα αὖθις φησι, λιβανοῦ ὀσμῆς πεπλήρωμαι. κἀκ τρίτου πάλιν χαλκῆς φησι ψηφίδος κτύπον ἀκούω. ἡ δὲ μήτηρ ὑπολαβοῦσα εἶπεν, ὦ τέκνον. ὡς ἤδη καταμανθάνω, οὐ μόνον ὄψεως ἐστέρησαι, ἀλλὰ καὶ ἀκοῆς, καὶ ὀσφρήσεως.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀλαζόνων, ἀδύνατα κατεπαγγέλλονται, καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις ἐλέγχονται.

Σφῆκες καὶ πέρδικες.

Σφῆκες καὶ πέρδικες δίψῃ συνεχόμενοι, πρὸς γεωργὸν ἦλθον παρ' αὐτοῦ αἰτοῦντες πιεῖν, ἐπαγγελλόμενοι ἀντὶ τοῦ ὕδατος ταύτην τὴν χάριν ἀποδώσειν. οἱ μὲν πέρδικες, σκάψειν τὰς ἀμπέλους,

uidetur deſiderat, & propterea uidetur quictum.

Affabulatio.

Fabula ſignificat calamitates hominibus documenta eſſe.

Punica & malus. 50

PVnica & malus de pulchritudine contendebant. Multis contentionibus interim factis, rubus ex proxima ſepe audiens, deſinamus ait, ô amicæ, aliquando pugnare.

Affabulatio.

Fabula ſignificat in præſtantiorum ſeditionibus, uiliſſimos quocꝫ conari eſſe aliquos.

Talpa. 51

TAlpa cæcum animal eſt. Dixit igitur aliquando matri, morum mater uideo. Dein de rurſus ait: thuris odore plena ſum. Et tertio iterum, ærei, inquit, lapilli fragorem audio. Mater uero reſpondendo, ait: ô filia, ut iam percipio, non ſolum uiſu priuata es, ſed & auditu, & olfactu.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos iactabundos, impoſſibilia promittere, & in minimis redargui.

Veſpæ & perdices. 52

VEſpę, et perdices ſitibūdę, ad agricolā iuerūt, ab eo petētes bibere, promittētes ꝓ aqua hāc gratiā reddituras, ꝑdices ſodere uineas,

οἱ δὲ σφῆκες κύκλῳ περιϊόντες, τοῖς κέντροις ἀπωσθεῖν τοὺς κλέπτας. ὁ δὲ γεωργὸς ἔφη, ἀλλ' ἔμοιγέ εἰσι δύο βόες, οἳ μηδὲν ἐπαγγελλόμενοι, πάντα ποιοῦσιν. ἄμεινον οὖν ἐστὶν ἐκείνοις δοῦναι, ἤπερ ὑμῖν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας ἐξώλεις, ὠφελεῖν μὲν ἐπαγγελλομένους, βλάπτοντας δὲ μεγάλα.

Ταὼς καὶ κολιός.

Τῶν ὀρνίθων βουλομένων ποιῆσαι βασιλέα, ταὼς ἑαυτὸν ἠξίου διὰ τὸ κάλλος χειροτονεῖν. αἱρουμένων δὲ τοῦτον πάντων, κολιὸς ὑπολαβὼν ἔφη. ἀλλ' εἰ σοῦ βασιλεύοντος ἀετὸς ἡμᾶς καταδιώκειν ἐπιχειρήσει, πῶς ἡμῖν ἐπαρκέσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ἄρχοντας οὐ διὰ κάλλος μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥώμην καὶ φρόνησιν ἐκλέγεσθαι δεῖ.

Μονιὸς καὶ ἀλώπηξ.

Μονιὸς ἄγριος ἐπί τινος ἑστὼς δένδρου, τοὺς ὀδόντας ἔθηγεν. ἀλώπεκος δ' ἐρομένης τὴν αἰτίαν, ὅτι μηδεμιᾶς προσκειμένης ἀνάγκης, τί τοὺς ὀδόντας θήγει. ἔφη, οὐκ ἀλόγως τοῦτο ποιῶ. εἰ γάρ με κίνδυνος περισταίη, οὔκουν με τηνικαῦτα πρὸς τοὺς ὀδόντας ἀκονᾶν ἀσχολεῖσθαι δεήσει, ἀλλὰ μᾶλλον ἑτοίμοις οὖσι χρῆσθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ πρὸς τὸν κίνδυνον προπαρασκευάζεσθαι.

Κορυδαλός.

Κορυδαλὸς εἰς πάγην ἁλοὺς, θρηνῶν ἔλεγεν, οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ, καὶ δυστήνῳ πτηνῷ, οὐ χρυ

ueſpæ circumcirca eundo aculeis arcere fures. At Agricola ait, ſed mihi ſunt duo boues, qui nihil promittendo, omnia faciunt. Melius igitur eſt illis dare, quàm uobis.

Affabulatio.

Fabula in uiros pernicioſos, qui promittunt quidem iuuare, lædunt autem admodum.

Pauo & monedula. 53

AVibus creaturis regē, Pauo orabat ut ſe ob pulcritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus, monedula ſuſcepto ſermone, ait: ſed ſi te regnante aquila nos perſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opē feres?

Affabulatio.

Fabula ſignificat principes non modo propter pulchritudinem, ſed et fortitudinem et prudentiam eligi oportere.

Singularis animal, & uulpes. 54

SIngularis agreſtis, cuidam adſtans arbori, dentes acuebat. Vulpe rogante cauſam, quare nulla propoſita neceſſitate dētes acueret, ait, nō ab re hoc facio: Nam ſi me periculū inuaſerit, minime me tunc acuendis dentibus occupatum eſſe oportebit, ſed potius paratis uti.

Affabulatio.

Fabula ſignificat aduerſus periculum præparatum eſſe oportere.

Caſſita. 55

CAſſita laqueo capta, plorans dicebat: hei mihi miſeræ, & infelici uolucri. Non au-

στόμ' ἐνὸς ὑπεσάμην τινὸς, οὐκ ἄργυρον, οὐκ ἄλλο τι τῶν τιμίων. κώνειος δὲ σῖτος μόνος, ὃς θάνατόν μοι προὐξενήσεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς διὰ κέρδος εὐτελὲς, μέγαν ὑφισταμένους κίνδυνον.

Νεβρός.

Νεβρός ποτε πρὸς τὸν ἔλαφον εἶπε. πάτερ, σὺ καὶ μείζων καὶ ταχύτερος κυνῶν πέφυκας, ἔτι κέρατα πρὸς τούτοις ὑπερφυᾶ φέρεις πρὸς ἄμυναν. τί δή ποτ' οὖν οὕτω τοὺς κύνας φοβῇ; κἀκεῖνος γελῶν εἶπεν. ἀληθῆ μὲν ταῦτα φὴς τέκνον, ἓν δ' οἶδα, ὡς ἐπειδὰν κυνὸς ὑλακὴν ἀκούσω, αὐτίκα πρὸς φυγὴν οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκφέρομαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς φύσει δειλοὺς οὐδεμία παραίνεσις ῥώννυσι.

Λαγωοὶ καὶ βάτραχοι.

Οἱ λαγωοί ποτε συνελθόντες, τὸν ἑαυτῶν πρὸς ἀλλήλους ἀπεκλαίοντο βίον, ὡς ἐπισφαλὴς εἴη καὶ δειλίας πλέως. καὶ γὰρ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ κυνῶν, καὶ ἀετῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἀναλίσκονται. βέλτιον οὖν εἶναι θανεῖν ἅπαξ, ἢ διὰ βίου τρέμειν. τοῦτο τοίνυν κυρώσαντες, ὥρμησαν κατὰ ταὐτὸν εἰς τὴν λίμνην ὡς εἰς αὐτὴν ἐμπεσούμενοι καὶ ἀποπνιγησόμενοι. τῶν δὲ καθημένων κύκλῳ τῆς λίμνης βατράχων, ὡς τὸν τοῦ δρόμου κτύπον ᾔσθοντο, εὐθὺς εἰς ταύτην εἰσπηδησάντων, τῶν λαγωῶν τις ἀγχινούστερος εἶναι δοκῶν τῶν ἄλλων, ἔφη. στῆτε ἑταῖροι, μηδὲν δεινὸν ὑμᾶς αὐτοὺς διαπράξησθε, ἤδη ὡς ὁρᾶτε καὶ ἡμῶν ἕτερ'

rum ſurripui cuiuſquam, non argentum non aliud quicquã pretioſum. Granũ autem tritici paruũ, mortis mihi cauſa fuit. Affabulatio. Fabula in eos, qui ob uile lucrum, magnum ſubeunt periculum.

Hinnulus. 56

HInnulus aliquando ceruo ait: Pater, tu & maior, & celerior canibus, & cornua prętere ingentia geſtas ad uindictam, cur nam igitur ſic eos times? Et ille ridens, ait: uera quidem hæc inquis fili, unũ uero ſcio, quòd cum canis latratum audiuero, ſtatim ad fugam neſcio quomodo efferor.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, natura timidos nulla admonitione fortificari.

Lepores & ranæ. 57

LEpores aliquando in unũ profecti, ſuã ipſorum deplorabãt uitam, quòd foret periculis obnoxia, & timoris plena, quòd & ab hominibus, & canib. & aquilis, & alijs multis conſumantũ. Melius itaq; eſſe mori ſemel, quàm toto uitæ tempore timere. Hoc igitur firmato, impetũ fecerũt ſimul in paludẽ, quaſi in eam inſulturi & ſuffocandi. Sed cũ ranæ, quæ circũ paludem ſedebãt, curſus ſtrepitu percepto, ilico in hanc inſiluiſſent, ex leporib. quidã prudentior eſſe uiſus alijs, ait: ſiſtite ô ſocij, nulla re graui uos ipſos afficite, iam ut uidetis, & nobis alia

ſunt

ἐστὶ ζῷα δειλότερα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ δυστυχοῦντες, ἐξ ἑτέρων χείρονα παθόντων παραμυθοῦνται.

Ὄνος καὶ ἵππος.

Ὄνος ἵππον ἐμακάριζεν, ὡς ἀφθόνως τρεφόμενον καὶ ἐπιμελῶς, αὐτὸς μὴ δ᾽ ἀχύρων ἅλις ἔχων, καὶ ταῦτα πλεῖστα ταλαιπωρῶν. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἐπέστη πολέμου, καὶ ὁ στρατιώτης ἔνοπλος ἀνέβη τὸν ἵππον πανταχόσε τοῦτον ἐλαύνων, καὶ δὴ καὶ μέσον τῶν πολεμίων εἰσήλασε, καὶ ὁ ἵππος πληγεὶς ἔκειτο. ταῦτα ἑωρακὼς ὁ ὄνος, τὸν ἵππον μεταβαλλόμενος ἐταλάνιζεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ πλουσίους ζηλοῦν, ἀλλὰ τὸν κατ᾽ ἐκείνων φθόνον, καὶ τὸν κίνδυνον ἀναλογιζομένους τὴν πενίαν ἀγαπᾶν.

Φιλάργυρος.

Φιλάργυρός τις ἅπασαν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐξαργυρισάμενος, καὶ χρυσοῦν βῶλον ποιήσας, ἔν τινι τόπῳ κατώρυξε, συγκατορύξας ἐκεῖ καὶ ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸν νοῦν, καὶ καθ᾽ ἡμέραν ἐρχόμενος, αὐτὸν ἔβλεπε. τῶν δ᾽ ἐργατῶν τις αὐτὸν παρατηρήσας, καὶ τὸ γεγονὸς συννοήσας, ἀνορύξας τὸν βῶλον ἀνείλετο. μετὰ δὲ ταῦτα κἀκεῖνος ἐλθὼν, καὶ κενὸν τὸν τόπον ἰδὼν, θρηνεῖν ἤρξατο, καὶ τίλλειν τὰς τρίχας. τοῦτον δέ τις ὀλοφυρόμενον οὕτως ἰδὼν, καὶ τὴν αἰτίαν πυθόμενος. μὴ οὕτως εἶπεν ὦ οὗτος ἀθύμει, οὐδὲ γὰρ ἔχων τὸν χρυσὸν εἶχες. λίθον οὖν ἀντὶ χρυσοῦ λαβὼν θὲς, καὶ νόμιζέ σοι τὸν χρυσὸν εἶναι. τὴν αὐτὴν γάρ σοι πληρώσει χρείαν. ὡς ὁρῶ γὰρ οὐδ᾽ ὅτε ὁ χρυσὸς ἦν, ἐν χρήσει

ſunt animalia timidiora. Affabulatio.
Fabula ſignificat, miſeros grauioribus aliorum conſolari calamitatibus.

Aſinus, & equus. 58

ASinus equũ beatũ putabat, quòd abundanter nutriretur & accurate, cum ipſe neq; palearũ ſatis haberet, præſertimq; defatigatus. Cum aũt tempus inſtitit belli, et miles armatũ aſcendit equũ, huc illuc ipſum impellẽdo, cæterum & in medios hoſtes inſiliuit, & equus uulneratus iacebat. His uiſis aſinus equũ mutata ſentẽtia miſerũ exiſtimabat. Affabulatio.
Fabula ſignificat, non oportere principes & diuites æmulari, ſed in illos inuidia, & periculo conſideratis, paupertatem amare.

Auarus. 59

AVarus quidã cum omnia ſua bona uẽdidiſſet, & aureã maſsã feciſſet, in loco quodam infodit, unà defoſſo illic & animo ſuo & mente. Atq; quotidie eundo, ipſam uidebat. Id autem ex operis quidã obſeruãdo cognouit, & refoſſam maſſam abſtulit. Poſt hæc & ille profectus, & uacuũ locũ uidens lugere cœpit, & capillos euellere. Hunc cum quidã uidiſſet ſic plorantẽ, & cauſam audiuiſſet: ne ſic ait ô tu triſtare. Neq; enim habens aurũ, habebas. Lapidem igitur pro auro acceptũ reconde, et puta tibi aurum eſſe, eundem enim tibi uſum pręſtabit. Nam, ut uideo, neq; cum aurum erat, utebare.

ἤθα τοῦ κτήματος. Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδὲν ἡ κτῆσις, ἐὰν μὴ χρῆσις προσῇ.

Χῆνες καὶ γέρανοι.

Χῆνες καὶ γέρανοι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λειμῶνος ἐνέμοντο. τῶν δὲ θηρευτῶν ἐπιφανέντων, οἱ μὲν γέρανοι κοῦφοι ὄντες, ταχέως ἀπέπτησαν. οἱ δὲ χῆνες διὰ τὸ βάρος τῶν σωμάτων μείναντες, συνελήφθησαν.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ ἐν ἁλώσει πόλεως, οἱ μὲν ἀκτήμονες εὐχερῶς φεύγουσιν, οἱ δὲ πλούσιοι δουλεύουσιν ἁλισκόμενοι.

Χελώνη καὶ ἀετός.

Χελώνη ἀετοῦ ἐδεῖτο ἵπτασθαι ταύτην διδάξαι. τοῦ δὲ παραινοῦντος πόῤῥω τοῦτο τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι. ἐκείνη μᾶλλον τῇ δεήσει προσέκειτο. λαβὼν οὖν ταύτην τοῖς ὄνυξι, καὶ εἰς ὕψος ἀνενεγκὼν, εἶτ᾽ ἀφῆκεν. ἡ δὲ κατὰ πετρῶν πεσοῦσα, συνετρίβη.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ἐν φιλονεικίαις τῶν φρονιμωτέρων παρακούσαντες, ἑαυτοὺς ἔβλαψαν.

Ψύλλα.

Ψύλλα ποτὲ πηδήσασα, ἐπὶ πόδα ἀνδρὸς ἐκάθισεν. ὁ δὲ τὸν ἡρακλῆν ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλει. τῆς δὲ, ἐκεῖθεν αὖθις ἀφαλομένης στενάξας εἶπεν. ὦ ἡράκλεις, εἰ ἐπὶ ψύλλῃ οὐ συνεμάχησας, πῶς ἐπὶ μείζοσιν ἀνταγωνισταῖς συνεργήσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, μὴ δεῖν ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων τοῦ θεοῦ δεῖσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων.

Ἔλαφος

bare. Affabulatio.

Fabula ſignificat, nihil eſſe poſſeſſionem, niſi uſus adfuerit.

Anſeres & grues. 60

ANſeres, & grues in eodem prato paſcebãtur. Venatorib. aũt uiſis, grues, quòd eſſent leues ſtatim euolauerunt: anſeres uero ob onus corporum cum manſiſſent, capti fuerunt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, et in expugnatione urbis, inopes facile fugere, diuites autẽ ſeruire captos.

Teſtudo, & Aquila. 61

TEſtudo orabat aquilam, ut ſe uolare doceret. Ea autem admonente procul hoc à natura ipſius eſſe, illa magis precib. inſtabat. Accepit igitur ipſam unguibus, & in altum ſuſtulit, inde demiſit. Hæc autem in petras cecidit, et contrita eſt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, multos, quia in contentionibus prudentiores nõ audierint, ſeipſos læſiſſe.

Pulex. 62

PVlex aliquando ſaltans, uiri pedibus inhæſit, hic aũt Herculẽ in auxilium inuocabat. At cum illinc rurſus ſaltaſſet, ſuſpirando ait: ô Hercules, ſi cõtra pulicẽ nõ auxiliatus es, quomodo contra maiores aduerſarios adiuuabis?

Affabulatio.

Fabula ſignificat non oportere in minimis deũ rogare, ſed in neceſſarijs.

Cerua

Ἔλαφος.

Ἔλαφος τὸν ἕτερον πεπηρωμένη τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπ᾽ ἠιόνος ἐνέμετο, τὸν μὲν ὑγιᾶ τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὴν ξηρὰν διὰ τοὺς κυνηγέτας ἔχουσα, τὸν δὲ λοιπὸν πρὸς θάλατταν, ὅθεν οὐδὲν ὑπώπτευε. παραπλέοντες δέ τινες, καὶ τούτου στοχασάμενοι, αὐτὴν κατετόξευσαν. ἡ δ᾽ ἑαυτὴν ὠλοφύρετο, ὡς ὑφ᾽ ἧς μὲν ἐδεδίει, μηδὲν παθοῦσα, ἣν δ᾽ οὐκ ᾤετο κακὸν ἐπάξειν, ὑπὸ ταύτης προδεδομένη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἡμῖν τὰ βλαβερὰ δοκοῦντα ὠφέλιμα γίνεται, τὰ δ᾽ ὠφέλιμα, βλαβερά.

Ἔλαφος καὶ λέων.

Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα, εἰς ἄντρον εἰσῆλθε. λέοντι δ᾽ ἐκεῖ περιτυχοῦσα, ὑπ᾽ αὐτοῦ συνελήφθη, θνήσκουσα δ᾽ ἔλεγεν, οἴμοι ὅτι ἀνθρώπους φεύγουσα, τῷ τῶν θηρίων ἀγριωτάτῳ περιέπεσον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μικροὺς κινδύνους φεύγοντες, μεγάλων ἐπειράθησαν.

Ἔλαφος καὶ ἄμπελος.

Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα ὑπ᾽ ἀμπέλῳ ἐκρύβη. παρελθόντων δ᾽ ὀλίγον ἐκείνων, ἡ ἔλαφος τελέως ἤδη λαθεῖν δόξασα, τῆς ἀμπέλου φύλλων ἐσθίειν ἤρξατο. τούτων δὲ σειομένων, οἱ κυνηγοὶ ἐπιστραφέντες, καὶ ὅπερ ἦν ἀληθές, νομίσαντες τῶν ζώων ὑπὸ τοῖς φύλλοις τι κρύπτεσθαι, βέλεσιν ἀνεῖλον τὴν ἔλαφον. ἡ δὲ θνήσκουσα, τοιαῦτ᾽ ἔλεγε, δίκαια πέπονθα· οὐ γὰρ ἔδει τὴν σώσασάν με λυμαίνεσθαι.

Cerua. 63

CErua altero obcæcata oculo, in littore pascebatur, sanum oculum ad terram propter uenatores habens, alterum uero ad mare, unde nihil suspicabatur. Præternauigantes autem quidam, & hoc coniectantes, ipsam sagittarunt. Hæc autem seipsam lugebat, quòd unde timuerat, nihil passa foret: quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Affabulatio.

Fabula significat, sæpe quæ nobis noxia uidentur, utilia fieri: quæ uero utilia, noxia.

Cerua & leo. 64

CErua uenatores fugiens, in speluncam ingressa est: in leonem autem ibi cum incidisset, ab eo cõprehensa est: moriens autem dicebat, hei mihi quod homines fugiens, in ferarum immitissimum incidi. Affabulatio.

Fabula significat, multos homines dum parua fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerua & uitis. 65

CErua uenatores fugiens, sub uite delituit. Cum præteriissent aũt parũper illi, cerua prorsus iam latêre arbitrata, uitis folia depasci incepit. Illis uero agitatis, uenatores cõuersi, & quod erat uerum arbitrati, animal aliquod sub folijs occultari, sagittis confecerũt ceruam. Hæc autẽ moriens talia dicebat: Iusta passa sum, non enim offendere oportebat, quæ me seruarat.

 Affabulatio

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ ἀδικοῦντες τοὺς εὐεργέτας, ὑπὸ θεοῦ κολάζονται.

Ὄνος καὶ λέων.

Ὄνῳ ποτὲ ἀλεκτρυὼν συνεβόσκετο. λέοντος δ' ἐπελθόντος τῷ ὄνῳ, ὁ ἀλεκτρυὼν ἐφώνησε. καὶ ὁ μὲν λέων, φασὶ γὰρ τοῦτον τὴν ἀλεκτρυόνος φωνὴν φοβεῖσθαι, ἔφυγεν. ὁ δ' ὄνος νομίσας δι' αὐτὸν πεφοβῆσθαι, ἐπέδραμεν εὐθὺς τῷ λέοντι. ὡς δὲ πόῤῥω τοῦτον ἐδίωξεν, ἔνθα μηκέτι ἡ τοῦ ἀλεκτρυόνος ἐφικνεῖτο φωνὴ, στραφεὶς ὁ λέων κατεθοινήσατο. ὁ δὲ θνήσκων ἐβόα, ἄθλιος ἐγὼ καὶ ἀνόητος. πολεμιστῶν γὰρ μὴ ὢν γονέων, τίνος χάριν εἰς πόλεμον ἐξωρμήθην;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ταπεινουμένοις ἐπίτηδες τοῖς ἐχθροῖς ἐπιτίθενται, καὶ οὕτως ὑπ' ἐκείνων ἀπόλλυνται.

Κηπωρὸς καὶ κύων.

Κηπωροῦ κύων εἰς φρέαρ κατέπεσεν. ὁ δὲ κηπωρὸς βουλόμενος αὐτὸν ἐκεῖθεν ἀνενεγκεῖν, κατῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ φρέαρ. οἰηθεὶς δ' ὁ κύων ὡς κατωτέρω μᾶλλον αὐτὸν παραγέγονε καταδῦσαι, τὸν κηπωρὸν στραφεὶς ἔδακεν. ὁ δὲ μετ' ὀδύνης ἐπανιὼν, δίκαιά φησι πέπονθα. τί δήποτε γὰρ τὸν αὐτόχειρα σῶσαι ἐσπούδασα;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀδίκους, καὶ ἀχαρίστους.

Σῦς καὶ κύων.

Σῦς καὶ κύων ἀλλήλοις διελοιδοροῦντο. καὶ ἡ μὲν σῦς ὤμνυε κατὰ τῆς ἀφροδίτης, ἢ μὴν τοῖς ὀδοῦσιν ἀναῤῥήξειν

Affabulatio.

Fabula ſignificat, qui iniuria benefactores affi ciunt, à deo puniri.

Aſinus & leo. 66

CVm aſino gallus aliquando paſcebatur. Leone autem aggreſſo aſinũ, gallus exclamauit, & leo (aiunt enim hunc galli uocẽ timere) fugit. At aſinus ratus propter ſe fugere, aggreſſus eſt ſtatim leonem. Vt uero procul hunc perſecutus eſt, quò non amplius galli perueniebat uox, conuerſus leo deuorauit. Hic uero moriens clamabat, me miſerũ & dementẽ. Ex pugnacibus enim nõ natus parentibus, cuius gratia in aciem irrui? Affabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſq; homines, inimicos, qui ſe de induſtria humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & canis. 67

OLitoris canis in puteũ decidit: olitor autẽ ipſum illinc extracturus, deſcendit & ipſe in puteum. Ratus autem canis acceſſiſſe, ut ſe inferius magis obrueret, olitorem uerſus momordit. Hic autem cum dolore reuerſus, iuſta, inquit, patior. Nam cur unquam ſui interfectorem ſeruare ſtudui? Affabulatio.

Fabula in iniuſtos, & ingratos.

Sus & canis. 68

SVs et canis mutuò cõuiciabantur. Et ſus iurabat per Venerem, proculdubio dentibus

ἀναῤῥήξειν τὴν κύνα. ἡ δὲ κύων πρὸς ταῦτα εἰρωνικῶς εἶπε, καλῶς γε τῆς ἀφροδίτης ἡμῖν ὀμνύεις. δηλοῖς γὰρ ὑπ' αὐτῆς ὅτι μάλιστα φιλεῖσθαι, ἣ τὸν τῶν σῶν ἀκαθάρτων σαρκῶν γευσάμενον, οὐδ' ὅλως εἰς ἱερὸν προσίεται. καὶ ἡ σῦς, διὰ τοῦτο μὲν οὖν μᾶλλον δήλη ἐστὶν ἡ θεὸς στέργουσά με. τὸν γὰρ κτείναντα, ἢ ἄλλως λυμαινόμενον παντάπασιν ἀποστρέφεται. σὺ μέν τοι κακῶς ὄζεις, καὶ ζῶσα καὶ τεθνηκυῖα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ῥητόρων, τὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὀνείδη, εὐμεθόδως εἰς ἔπαινον μετασχηματίζουσιν.

Ὗς καὶ κύων.

Ὗς καὶ κύων περὶ εὐτοκίας ἤριζον. ἔφη δ' ἡ κύων, εὔτοκος εἶναι μάλιστα πάντων τῶν πεζῶν. καὶ ἡ ὗς ὑποτυχοῦσα πρὸς ταῦτά φησιν, ἀλλ' ὅταν τοῦτο λέγῃς, ἴσθι ὅτι καὶ τυφλοὺς τοὺς σαυτῆς σκύλακας τίκτεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ τάχει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐν τῇ τελειότητι κρίνεται.

Ὄφις καὶ καρκῖνος.

Ὄφις καρκίνῳ συνδιῃτᾶτο, ἑταιρείαν πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος. ὁ μὲν οὖν καρκῖνος ἁπλοῦς ὢν τὸν τρόπον, μεταβαλέσθαι κἀκεῖνον παρῄνει τῆς πανουργίας. ὁ δὲ οὐδὲν τι οὖν ἑαυτὸν παρεῖχε πειθόμενον. ἐπιτηρήσας δ' ὁ καρκῖνος αὐτὸν ὑπνοῦντα, καὶ ὅσον οἷόν τε πιέσας, φονεύει. τοῦ δ' ὄφεως μετὰ θάνατον ἐκταθέντος, ἐκεῖνος εἶπεν, οὕτως ἔδει καὶ πρόσθεν εὐθὺν καὶ ἁπλοῦν εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἂν ταύτην τὴν

discissurum canem. Canis uero ad hæc per ironiam dixit, bene per Venerem nobis iuras. Significas enim ab ipsa uehementer amari, quæ impuras tuas carnes degustantem, nullo pacto in sacellum admittit. Et sus, propter hoc igitur magis præ se fert dea amare me. Nam occidentem, aut alio quouis modo lædentem omnino auersat; tu tamen male oles, et uiua & mortua.

Affabulatio.

Fabula significat, prudentes oratores, quæ ab inimicis obijciuntur, artificiose in laudem conuertere.

Sus & canis. 69

SVs & canis de fœcunditate certabant: dixit autem canis, fœcunda esse maxime pedestrium omnium. & sus occurrens ad hæc inquit: sed cum hæc dicis, scito & cæcos tuos te catulos parere. Affabulatio.

Fabula significat, non in celeritate res, sed in perfectione iudicari.

Serpens & cancer. 70

SErpens unà cum cancro uiuebat, inita cum eo societate. Itaq; cancer simplex moribus, ut & ille mutaret admonebat astutiam. Hic autem minime obediebat. Cum obseruasset igitur cancer ipsum dormientem, & pro uiribus compressisset, occidit. At serpente post mortem extenso, ille ait: sic oportebat antehac rectum & simplicem esse. Neque enim hanc

δίκην ἔτισας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς φίλοις σὺν δόλῳ προσιόντες, αὐτοὶ μᾶλλον βλάπτονται.

Ποιμὴν καὶ λύκος.

Ποιμὴν νεογνὸν λύκου σκύμνον εὑρὼν, καὶ ἀνελόμενος, σὺν τοῖς κυσὶν ἔτρεφεν. ἐπεὶ δ' ηὐξήθη, εἴποτε λύκος πρόβατον ἥρπασε, μετὰ τῶν κυνῶν καὶ αὐτὸς ἐδίωκε. τῶν δὲ κυνῶν ἔσθ' ὅτε μὴ δυναμένων καταλαβεῖν τὸν λύκον, καὶ διὰ ταῦτα ὑποστρεφόντων, ἐκεῖνος ἠκολούθει, μέχρις αὐτὸν καταλαβὼν, οἷα δὴ λύκος συμμετάσχῃ τῆς θήρας, εἶτα ὑπέστρεφεν. εἰ δὲ μὴ λύκος ἔξωθεν ἁρπάσειε πρόβατον, αὐτὸς λάθρα θύων, ἅμα τοῖς κυσὶν ἐθοινεῖτο. ἕως ὁ ποιμὴν στοχασάμενος, καὶ συνεὶς τὸ δρώμενον, εἰς δένδρον αὐτὸν ἀναρτήσας ἀπέκτεινεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι φύσις πονηρὰ χρηστὸν ἦθος οὐ τρέφει.

Λέων καὶ λύκος.

Λέων γηράσας, νόσει κατακεκλιμένος ἐν ἄντρῳ. παρῆσαν δ' ἐπισκεψόμενα τὸν βασιλέα πλὴν ἀλώπεκος, τἄλλα τῶν ζώων. ὁ τοίνυν λύκος λαβόμενος εὐκαιρίας, κατηγόρει παρὰ τῷ λέοντι τῆς ἀλώπεκος, ἅτε δὴ παρ' οὐδὲν τιθεμένης τὸν πάντων αὐτῶν κρατοῦντα, καὶ διὰ ταῦτα μηδ' εἰς ἐπίσκεψιν ἀφιγμένης. ἐν τοσούτῳ δὲ παρῆν καὶ ἡ ἀλώπηξ, καὶ τῶν τελευταίων ἠκροάσατο τοῦ λύκου ῥημάτων. ὁ μὲν οὖν λέων κατ' αὐτῆς ἐβρυχᾶτο. ἡ δ' ἀπολογίας καιρὸν αἰτήσασα, καὶ τίς ἔφη, τῶν συνελθόντων τοσοῦτον

ὠφέλησεν

pœnam dediſſes. Affabulatio.
Fabula ſignificat, qui cũ dolo amicos adeunt, ipſos offendi potius.

Paſtor & lupus. 71

PAſtor nuper natum lupi catulum reperit, ac ſuſtulit, unaq́ꝫ cum canibus nutriuit. At cum adoleuiſſet, ſi quando lupus ouem rapuiſſet, cum canibus & ipſe perſequebatur. Cum canes uero aliquando non poſſent aſſequi lupum, atqꝫ ideo reuerterẽtur, ille ſequebatur, ut cum ipſum aſſecutus eſſet, ut lupus particeps foret uenationis, inde redibat. Sin autẽ lupus extra non rapuiſſet ouem, ipſe clàm occidens, unà cum canibus comedebat, donec paſtor cũ cõiectaſſet & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit, & occidit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, naturam prauam bonos mores non nutrire.

Leo & lupus. 72

LEo cum conſenuiſſet ægrotabat iacens in antro: acceſſerunt autem uiſitatura regem præter uulpem, cætera animalia. Lupus igitur capta occaſione accuſabat apud leonem uulpem, quaſi nihili facientem ſuum omnium dominum, & propterea neque ad uiſitationem profectam. Interim affuit & uulpes, & ultima audiuit lupi uerba. Leo igitur contra eam infremuit: ſed defenſionis tempore petito: & quis inquit, eorũ qui conuenerũt, tantum

ὠφέλησεν, ὅσον ἐγὼ πανταχόσε περινοστήσασα, καὶ θεραπείαν ὑπὲρ σοῦ παρ᾽ ἰατροῦ ζητήσασα, καὶ μαθοῦσα· τοῦ δὲ λέοντος εὐθὺς τὴν θεραπείαν εἰπεῖν κελεύσαντος, ἐκείνη φησίν. εἰ λύκον ζῶντα ἐκδείρας, τὴν αὐτοῦ δορὰν θερμὴν ἀμφιέσῃ. καὶ τοῦ λύκου κειμένου, ἡ ἀλώπηξ γελῶσα εἶπε, οὕτως οὐ χρὴ τὸν δεσπότην πρὸς δυσμένειαν κινεῖν, ἀλλὰ πρὸς εὐμένειαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ καθ᾽ ἑκάστην μηχανώμενος, καθ᾽ ἑαυτοῦ τὴν πάγην περιτρέπει.

Γυνή.

Γυνή τις ἄνδρα μέθυσον εἶχε. τοῦ δὲ πάθους αὐτὸν ἀπαλλάξαι θέλουσα, τοιόνδε τι σοφίζεται. κεκαρωμένον γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης παρατηρήσασα, καὶ νεκροῦ δίκην ἀναισθητοῦντα, ἐπ᾽ ὤμων ἄρασα, ἐπὶ τὸ πολυάνδριον ἀπενεγκοῦσα κατέθετο, καὶ ἀπῆλθεν. ἡνίκα δ᾽ αὐτὸν ἤδη ἀνανήφειν ἐστοχάσατο, προσελθοῦσα τὴν θύραν ἔκοπτε τοῦ πολυανδρίου. ἐκείνου δὲ φήσαντος, τίς ὁ τὴν θύραν κόπτων; ἡ γυνὴ ἀπεκρίνατο, ὁ τοῖς νεκροῖς τὰ σιτία κομίζων, ἐγὼ πάρειμι. κἀκεῖνος, μή μοι φαγεῖν, ἀλλὰ πιεῖν ὦ βέλτιστε μᾶλλον προσένεγκε. λυπεῖς γάρ με βρώσεως, ἀλλὰ μὴ πόσεως μνημονεύων. ἡ δὲ τὸ στῆθος πατάξασα, οἴμοι τῇ δυστήνῳ φησίν. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σοφισαμένη ὤνησα. σὺ γὰρ ἄνερ οὐ μόνον οὐκ ἐπαιδεύθης, ἀλλὰ καὶ χείρων σαυτοῦ γέγονας, εἰς ἕξιν σοι καταστάντος τοῦ πάθους.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ταῖς κακαῖς πράξεσιν ἐγχρονίζειν. ἔστι γὰρ ὅτε καὶ μὴ θέλοντι τῷ ἀνθρώπῳ

profuit, quantũ ego, quæ in omnẽ partẽ circuiui, & medicamentũ pro te à medico quæsiui, & didici? Cũ aũt leo statim, ut medicamentũ diceret, imperasset, illa inquit: si lupo uiuente excoriato, ipsius calidã pellẽ indueris. Et lupo iacente uulpes ridens, ait: sic non oportet dominũ ad maleuolentiã mouere, sed ad beneuolentiam.

Affabulatio.

Fabula significat, eum qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum uertere.

Mulier. 77

MVlier quædã uirũ ebriũ habebat: ipsum aũt à morbo liberatura, tale quid cõmenta est. Aggrauatũ enim ipsum ab ebrietate cum obseruasset, et mortui instar insensatũ, in humeros eleuatũ, in sepulchretũ allatum deposuit, & abiuit. Cũ uero ipsum iam sobriũ esse coniecta ta est, profecta ianuam pulsauit sepulchreti: ille autem cum diceret, quis est qui pulsauit ianuã? uxor respondit, mortuis cibaria ferens, ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere ô optime potius affer. tristificas enim me, cum cibi, non potus meministi. Hæc aũt pectus plangendo, hei mihi miseræ, inquit: nam neq; astu profui. tu enim uir non solum non emendatus es, sed peior quoq; te ipso euasisti: in habitum tibi deductus est morbus.

Affabulatio.

Fabula significat, non oportere malis actibus immorari: nam & nolentẽ quandoq; hominẽ,

τὸ ἔθος ἐπιτίθεται.

Κύκνος.

Ανὴρ εὔπορος χῆνά τε ἅμα καὶ κύκνον ἔτρεφεν, οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μέντοι. τὸν μὲν γὰρ, ὠδῆς, τὸν δὲ, τραπέζης γένεκεν. ἐπεὶ δὲ ἔδει τὸν χῆνα παθεῖν ἐφ᾽ οἷς ἐτρέφετο, νὺξ μὲν ἦν, καὶ διαγινώσκειν ὁ καιρὸς οὐκ ἀφῆκεν ἑκάτερον. ὁ δὲ κύκνος ἀντὶ τοῦ χηνὸς ἀπαχθεὶς, ᾆδει τι μέλος θανάτου προοίμιον. καὶ τῇ μὲν ᾠδῇ μηνύει τὴν φύσιν, τὴν δὲ τελευτὴν διαφεύγει τῷ μέλει.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἡ μουσικὴ, τελευτῆς ἀναβολὴν ἀπεργάζεται.

Αἰθίοψ.

Αἰθίοπά τις ὠνήσατο, τοιοῦτον αὐτῷ τὸ χρῶμα εἶναι δοκῶν ἀμελείᾳ τοῦ πρότερον ἔχοντος. καὶ παραλαβὼν οἴκαδε, πάντα μὲν αὐτῷ προσῆγε τὰ ῥύματα, πᾶσι δὲ λουτροῖς ἐπειρᾶτο καθαίρειν. καὶ τὸ μὲν χρῶμα μεταβαλεῖν οὐκ εἶχε, νοσεῖν δὲ τὸ πονεῖν παρεσκεύασεν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι μένουσιν αἱ φύσεις, ὡς προῆλθον τὴν ἀρχήν.

Χελιδὼν καὶ κορώνη.

Χελιδὼν καὶ κορώνη περὶ κάλλους ἐφιλονείκουν. ὑποτυχοῦσα δὲ ἡ κορώνη, πρὸς αὐτὴν εἶπεν, ἀλλὰ τὸ μὲν σὸν κάλλος τὴν ἐαρινὴν ὥραν ἀνθεῖ, τὸ δ᾽ ἐμὸν σῶμα καὶ χειμῶνι παρατείνεται.

Επιμύθιον.

consuetudo inuadit.

Cygnus. 74

VIr diues anseremque simul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen, sed alterum cantus, alterũ mensæ gratia. Cum autem oporteret anserem pati ea, quorum causa nutriebaẽ, nox erat, ac discernere tempus non permisit utrunque. Cygnus autem pro ansere abductus, cantat cantum quendam, mortis exordium, & cantu significat naturam, mortem uero effugit suauitate canendi.

Affabulatio.

Fabula significat, sæpe Musicẽ differre mortẽ.

Aethiops. 75

AEthiopem quidam emit, talem ei colorẽ inesse ratus negligentia eius, qui prius habuit. Ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit abstersiones, omnib. lauacris tentauit mũdare: & colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum uexatio parauit.

Affabulatio.

Fabula significat, manere naturas, ut à principio prouenerunt.

Hirundo & cornix. 76

HIrundo & cornix de pulchritudine contendebant. Respõdens autem cornix ei, dixit: sed tua pulchritudo uerno tempore floret, meum uero corpus etiam hyeme durat.

Affabulatio.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ περίστασις τοῦ σώματος, εὐπρεπείας κρείττων ἐστί.

Βούταλις.

Βούταλις ἀπό τινος θυρίδος ἐκρέματο. νυκτερὶς δὲ προσελθοῦσα, ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἡμέρας μὲν ἡσυχάζει, νύκτωρ δὲ ἄδει. τῆς δὲ μὴ μάτην τοῦτο ποιεῖν λεγούσης· ἡμέρας γάρ ποτε ᾄδουσα συνελήφθη, καὶ διὰ τοῦτο ἀπ' ἐκείνου ἐσωφρονίσθη· ἡ νυκτερὶς εἶπεν, ἀλλ' οὐ νῦν σε φυλάττεσθαι δεῖ, ὅτε μηδέν ὄφελος, ἀλλὰ πρὶν ἢ συλληφθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐπὶ τοῖς ἀτυχήμασιν ἀνόνητος ἡ μετάνοια.

Κοχλίαι.

Γεωργοῦ παῖς ὤπτα κοχλίας. ἀκούσας δὲ αὐτῶν τριζόντων, ἔφη· ὦ κάκιστα ζῶα, τῶν οἰκιῶν ὑμῶν ἐμπιπραμένων, αὐτοὶ ᾄδετε;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ παρὰ καιρὸν δρώμενον ἐπονείδιστον.

Γυνὴ καὶ θεράπαιναι.

Γυνὴ χήρα φιλεργὸς θεραπαινίδας ἔχουσα, ταύτας εἰώθει νυκτὸς ἐγείρειν ἐπὶ τὰ ἔργα, πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. αἱ δὲ, συνεχῶς τῷ πόνῳ ταλαιπωρούμεναι, ἔγνωσαν δεῖν τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκτεῖναι ἀλεκτρυόνα, ὡς ἐκείνου νύκτωρ ἐξανιστάντος τὴν δέσποιναν. συνέβη δὲ αὐταῖς τοῦτο διαπραξαμέναις χαλεπωτέροις περιπεσεῖν τοῖς δεινοῖς. ἡ γὰρ δεσπότις ἀγνοοῦσα τὴν τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν, ἐννυχώτερον

ταύτας

Fabula ſignificat, durationem corporis decore meliorem eſſe.

Butalis. 77

BVtalis à feneſtra quadã pendebat: ueſpertilio autem profecta rogauit cauſam, quare die ſilet, nocte canit. Cum autem ea non incaſſum hoc facere dixiſſet, nam die canendo olim capta fuerat, et propterea ex illo prudẽs eua ſit: ueſpertilio ait, ſed non nunc te cauere oportet cum nulla utilitas, ſed antequam capereris.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, in infortunijs inutilem eſſe pœnitentiam.

Cochleæ. 78

RVſtici filius aſſabat cochleas. Cum autem audiret eas ſtridentes, ait: ô peſſimæ animantes, domibus ueſtris incenſis uos canitis.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, omne intempeſtiue factum, uituperabile.

Mulier & ancillæ. 79

MVlier uidua operoſa ancillas habens, has ſolebat noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus. His uero aſſidue defatigatis labore, uiſum eſt oportere domeſticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. Euenit autem ipſis, hoc facto, ut in grauiora inciderent mala. Nam hera ignorans gallorum horam, temporius

eas

ταύτας αὐτίκα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ βουλεύματα, κακῶν αἴτια γίνεται.

Γυνὴ μάγος.

Γυνὴ μάγος θείων μηνιμάτων ἀποτροπιασμοὺς ἐπαγγελλομένη, πολλὰ διατέλει ποιοῦσα, καὶ κέρδος ἐντεῦθεν ἔχουσα. γραψάμενοι δέ τινες αὐτὴν ἀσεβείας, εἷλον, καὶ καταδικασθεῖσαν ἀπῆγον εἰς θάνατον. ἰδὼν δέ τις ἀπαγομένην αὐτὴν ἔφη. ἡ τὰς τῶν θεῶν ὀργὰς ἀποτρέπειν ἐπαγγελλομένη, πῶς οὐδὲ ἀνθρώπων βουλὴν μεταπεῖσαι ἠδυνήθης;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ μεγάλα ἐπαγγέλλονται, μὴ δὲ μικρὰ ποιῆσαι δυνάμενοι.

Γαλῆ.

Γαλῆ εἰς ἐργαστήριον εἰσελθοῦσα χαλκέως, τὴν ἐκεῖ κειμένην περιέλειχε ῥίνην. ξυομένης δὲ τῆς γλώττης, αἷμα πολὺ ἐφέρετο. ἡ δὲ ἥδετο, νομίζουσά τι τοῦ σιδήρου ἀφαιρεῖν, ἄχρις οὗ παντελῶς πᾶσαν τὴν γλῶσσαν ἀνήλωσεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς ἐν φιλονεικίαις ἑαυτοὺς βλάπτοντας.

Γεωργός.

Γεωργός τις σκάπτων, χρυσίῳ περιέτυχε. καθ᾽ ἑκάστην οὖν τὴν γῆν ὡς ὑπ᾽ αὐτῆς εὐεργετηθεὶς ἔστεφε. τῷ δὲ ἡ τύχη ἐπιστᾶσα, φησίν. ὦ οὗτος, τί τῇ γῇ τὰ ἐμὰ δῶρα προσανατίθης, ἅπερ ἐγώ σοι δέδωκα, πλουτίσαι σε βουλομένη; εἰ γὰρ ὁ καιρὸς μεταβάλοι,

καὶ

eas excitabat. Affabulatio.
Fabula ſignificat, pleriſq; hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

Mulier uenefica. 80

MVlier uenefica diuinarum irarum propulſiones promittens, multa facere perſeuerabat, & lucrum inde facere. quidã igitur accuſauerunt eam impietatis, & conuicerunt, & damnatã ducebant ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait: tu quæ deorum iras auertere promittebas, quomodo neq; hominũ conſilium mutare potuiſti?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, multos magna promittentes, ne parua quidem facere poſſe.

Muſtela. 81

MVſtela in officinam ingreſſa ferrarij, ibi iacentem circumlambebat limam. Raſa igitur lingua, ſanguis multus ferebatur. Hæc autem lætabatur, rata ex ferro aliquid auferre, donec penitus totam linguam abſumpſit.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui ni cõtentionibus ſe ipſos offendunt. Agricola. 82

AGricola quidã fodiendo aurum reperit. quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autem Fortuna adſtans, inquit: heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quę ego tibi dedi ditatura te? nam ſi tem

καὶ πρὸς ἑτέρας χεῖρας τοῦτό σοι τὸ χρυσίον ἔλθοι, οἶδ᾿ ὅτι τηνικαῦτά με τὴν τύχην μέμψῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι χρὴ τὸν εὐεργέτην ἐπιγινώσκειν, καὶ τούτῳ χάριτας ἀποδιδόναι.

Ὁδοιπόροι.

ύο τινὲς κατὰ ταυτὸν ὡδοιπόρουν, καὶ θατέρου πέλεκυν εὑρόντος, ἅτερος ὁ μὴ εὑρὼν παρῄνει αὐτὸν μὴ λέγειν εὕρηκα, ἀλλ᾿ εὑρήκαμεν. μετὰ μικρὸν δὲ ἐπελθόντων αὐτοῖς τῶν τὸν πέλεκυν ἀποβεβληκότων, ὁ ἔχων αὐτὸν διωκόμενος, πρὸς τὸν μὴ εὑρόντα συνοδοιπόρον ἔλεγεν, ἀπολώλαμεν. ὁ δ᾿ εἶπεν, ἀπόλωλα λέγε, οὐκ ἀπολώλαμεν. καὶ γὰρ καὶ ὅτε τὸν πέλεκυν εὗρες, εὕρηκα ἔλεγες, οὐχ εὑρήκαμεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ μὴ μεταλαμβάνοντες τῶν εὐτυχημάτων, οὐδ᾿ ἐν ταῖς συμφοραῖς βέβαιοί εἰσι φίλοι.

Βάτραχοι.

ύο βάτραχοι ἀλλήλοις ἐγειτνίων. ἐνέμοντο δέ, ὁ μὲν εἰς ἐν βαθείᾳ καὶ πόρρω τῆς ὁδοῦ λίμνῃ. ὁ δέ, ἐν ὁδῷ μικρὸν ὕδωρ ἔχων. καὶ δὴ τοῦ ἐν τῇ λίμνῃ θατέρῳ παραινοῦντος πρὸς αὐτὸν μεταβῆναι, ὡς ἂν ἀσφαλεστέρας διαίτης μεταλάβῃ, ἐκεῖνος οὐκ ἐπείθετο, λέγων δυσαποσπάστως ἔχειν τῆς τοῦ τόπου συνηθείας, ἕως οὗ συνέβη ἅμαξαν παρελθοῦσαν αὐτὸν συνθλάσαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τοῖς φαύλοις ἐπιχειροῦντες, φθάνουσιν ἀπολλύμενοι, πρὶν ἐπὶ τὸ βέλτιον τραπέσθαι.

pus immutetur, & in alias manus hoc tuum au
rum eat, ſcio te tunc me Fortunam accuſaturũ.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, oportere benefactorẽ cogno
ſcere, atq; huic gratiam referre.

Viatores. 83

DVo quidam unà itinerabantur, & cum al
ter ſecurim reperiſſet, alter, qui non inue-
nit, admonebat ipſum, ne diceret inueni, ſed
inuenimus. Sed paulo pòſt cum aggrederent
ipſos qui ſecurim perdiderant, habens ipſam,
perſequentibus illis, ad eum qui unà itineraba-
tur, dicebat, perijmus. Hic autem ait, perij dic,
non perijmus. Etenim et tunc, cum ſecurim in-
ueniſti, inueni dixiſti, non inuenimus.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, qui non fuerunt participes
felicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe
amicos.

Ranæ. 84

DVæ ranæ uicinæ ſibi erant. Paſcebantur
autem, altera in profundo et procul à uia
ſtagno, altera in uia parum aquæ habens. Ve-
rum, cum quæ in ſtagno, alteram admoneret,
ut ad ſe migraret, ut tutiore cibo frueretur: illa
non paruit, dicens, firmiſſima teneri huiuſce lo
ci cõſuetudine, quouſq; obtigit currũ prætereũ
tem ipſam confringere.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, homines quoq; praua aggre-
dientes citius mori, quàm mutentur in melius.

Μελισσουργός.

Εἰς μελισσουργεῖόν τις εἰσελθὼν, τοῦ κεκτημένου ἀπόντος, τὸ κηρίον ἀφείλετο. ὁ δὲ ἐπανελθὼν, ἐπειδὴ τὰς κυψέλας εἶδεν ἐρήμους, εἱστήκει τὸ κατ᾽ αὐτὰς διερευνώμενος. αἱ δὲ μέλισσαι ἀπὸ τῆς νομῆς ἐπανήκουσαι, ὡς κατέλαβον αὐτὸν, τοῖς κέντροις ἔπαιον, καὶ τὰ χείριστα διετίθουν. ὁ δὲ πρὸς αὐτὰς, κάκιστα ζῷα, τὸν μὲν κλέψαντα ὑμῶν τὰ κηρία ἀθῷον ἀφήκατε, ἐμὲ δὲ τὸν ἐπιμελούμενον ὑμῶν πλήττετε;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω τῶν ἀνθρώπων τινὲς, δι᾽ ἄγνοιαν τοὺς ἐχθροὺς μὴ φυλαττόμενοι, τοὺς φίλους ὡς ἐπιβούλους ἀπωθοῦνται.

Ἀλκυών.

Ἀλκυὼν ὄρνις ἐστὶ φιλέρημος, ἀεὶ τῇ θαλάττῃ διαιτωμένη. ταύτην λέγεται τὰς τῶν ἀνθρώπων θήρας φυλαττομένην, ἐν σκοπέλοις παραθαλαττίοις νεοττοποιεῖσθαι. καὶ δή ποτε τίκτειν μέλλουσα, ἐνεοττοποιήσατο. ἐξελθούσης δέ ποτε αὐτῆς εἰς νομὴν, συνέβη τὴν θάλασσαν ὑπὸ λάβρου κυματωθεῖσαν πνεύματος, ὑπεραρθῆναι τῆς καλιᾶς, καὶ ταύτην ἐπικλύσασαν, τοὺς νεοττοὺς διαφθεῖραι. ἡ δὲ ἐπανελθοῦσα, καὶ γνοῦσα τὸ πραχθὲν, εἶπε· δειλαία ἔγωγε, ἥτις τὴν γῆν ὡς ἐπίβουλον φυλαττομένη, ἐπὶ ταύτην κατέφυγον, ἥ μοι πολλῷ γέγονεν ἀπιστοτέρα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τοὺς ἐχθροὺς φυλαττόμενοι, λανθάνουσι πολλῷ χαλεπωτέροις τῶν ἐχθρῶν φίλοις ἐμπίπτοντες.

Apiarius.

IN mellarium ingreſſus quidam domino abſente, fauum abſtulit. Hic autem reuerſus, ut alueolos uidit inanes, ſtando quod in his erat, perſcrutabatur. Apes autem è paſtu redeuntes, ut deprehenderunt ipſum, aculeis percutiebant, peſſimeq́ꝫ tractabant. Hic autem ad eas, ô peſſimæ animantes, furatum ueſtros fauos illæſum dimiſiſtis, me uero ſatagentem ueſtri percutitis.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ſic hominum quoſdam ob ignorantiam inimicos non cauere, amicos autem ut inſidiatores repellere.

Alcedo.

ALcedo auis eſt ſolitaria, ſemper in mari uitam degens. Hanc dicitur, hominum uenationes cauentem, in ſcopulis maritimis nidificare: cæterum aliquando paritura, nidum fecit. Egreſſa autem ea ad pabulum, euenit mare à uehementi concitatū uento, eleuari ſupra nidum, atq́ꝫ hoc ſubmerſo, pullos perdere. Hæc uerò reuerſa, re cognita, ait: me miſeram, quæ terram ut inſidiatricē cauens, ad hoc confugi, quod mihi longe eſt inſidius.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, homines etiam quoſdam ab inimicis cauendo, ignaros in multo grauiores inimicis amicos incidere.

Αλιεύς.

Αλιεύς ἐν τινι ποταμῷ ἡλίευεν. διατείνας δὲ τὰ δίκτυα, καὶ τὸ ῥεῦμα περιλαβὼν, ἑκατέρωθεν καλωδίῳ προσδήσας λίθον, τὸ ὕδωρ ἔτυπτεν, ὅπως οἱ ἰχθύες φεύγοντες, ἀπαραφυλάκτως τοῖς βρόχοις ἐμπέσωσι. τῶν δὲ περὶ τὸν τόπον οἰκούντων τὶς θεασάμενος αὐτὸν τοιοῦτα, ἐμέμφετο ὡς τὸν ποταμὸν θολοῦντα, καὶ διαυγὲς ὕδωρ μὴ συγχωροῦντα πίνειν. καὶ ὃς ἀπεκρίνατο, ἀλλ' εἰ μὴ οὕτως ὁ ποταμὸς ταράττεται, ἐμὲ δεήσει λιμώττοντα ἀποθανεῖν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν πόλεων οἱ δημαγωγοὶ, τότε μάλιστα ἐργάζονται, ὅταν τὰς πατρίδας εἰς στάσιν περιάγωσιν.

Πίθηκος καὶ δελφίς.

Εθους ὄντος τοῖς πλέουσι μελιταῖα κυνίδια καὶ πιθήκους ἐπάγεσθαι πρὸς παραμυθίαν τοῦ πλοῦ, πλέων τὶς εἶχε σὺν ἑαυτῷ καὶ πίθηκον. γενομένων δ' αὐτῶν κατὰ τὸ σούνιον τὸ τῆς ἀττικῆς ἀκρωτήριον, χειμῶνα σφοδρὸν συνέβη γενέσθαι. τῆς δὲ νεὼς περιτραπείσης, καὶ πάντων διακολυμβώντων, ἐνήχετο καὶ ὁ πίθηκος. δελφὶς δέ τις αὐτὸν θεασάμενος, καὶ ἄνθρωπον εἶναι ὑπολαβὼν, ἀπελθὼν ἀνεῖχε διακομίζων ἐπὶ τὴν χέρσον. ὡς δὲ κατὰ τὸν πειραιᾶ ἐγίνετο τὸ τῶν ἀθηναίων ἐπίνειον, ἐπυνθάνετο τοῦ πιθήκου, εἰ τὸ γένος ἐστὶν ἀθηναῖος. τοῦ δὲ εἰπόντος, καὶ λαμπρῶν ἐνταῦθα τετυχηκέναι γονέων, ἐπανήρετο εἰ καὶ τὸν πειραιᾶ ἐπίσταται. ὑπολαβὼν δὲ ὁ πίθηκος περὶ ἀνθρώπου αὐτὸν λέγειν, ἔφη, καὶ μάλα φίλον εἶναι αὐτῷ καὶ

Piſcator. 87

PIſcator in fluuio quodam piſcabatur. Extenſis autem retibus, & fluxu comprehenſo, utrinq; funi alligato lapide, aquam uerberabat, ut piſces fugientes incautè in retia inciderent. Cum quidam uero ex ijs qui circa locum habitabant, id facere uideret, increpabat quòd fluuium turbaret, & claram aquam non ſineret bibere. Et is reſpondit, ſed niſi ſic fluuius perturbetur, me oportebit eſurientem mori.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ciuitatũ etiam rectores tunc maxime operari, cum patrias in ſeditionem induxerint.

Simius, & delphis. 88

MOris cum eſſet nauigantibus, Melitenſes catulos & ſimios adducere in ſolamẽ nauigationis, quidam habebat ſecum & ſimium. Cum autem perueniſſent ad Sunium Atticæ promontorium, tempeſtatem uehementem fieri contigit. Naui autem euerſa, & omnibus natantibus, natabat & ſimius: delphis aũt quis ipſum conſpicatus, & hominem eſſe ratus, digreſſus leuabat, ad terram perferens. Vt uero in Piræo fuit Athenienſium nauali, rogauit ſimium, an genere eſſet Athenienſis. Cum autẽ hic diceret, et claris ibi eſſe parentibus, rogauit, an & Piræum noſſet. Ratus autẽ ſimius de homine eum dicere, ait, et ualde amicum eſſe ei, et

συνήθη. καὶ ὁ δελφὶς ἐπὶ τούτῳ ψεύδει ἀγανακτήσας, βαπτίζων αὐτὸν ἀπέκτεινεν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἳ τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἰδότες, ἀπατᾶν νομίζουσιν.

Μυῖαι.

ΕΝ τινι ταμείῳ μέλιτος ἐκχυθέντος, μυῖαι προσπτᾶσαι κατήσθιον. ἐμπαγέντων δὲ τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἀναπτῆναι οὐκ εἶχον. ἀποπνιγόμεναι δ' ἔλεγον, ἄθλιαι ἡμεῖς, ὅτι διὰ βραχεῖαν βρῶσιν ἀπολλύμεθα.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἡ λιχνεία πολλῶν κακῶν αἰτία γίνεται.

Ερμῆς καὶ ἀγαλματοποιός.

ΕΡμῆς γνῶναι βουλόμενος ἐν τίνι τιμῇ παρ' ἀνθρώποις ἐστίν, ἧκεν εἰς ἀγαλματοποιοῦ, ἑαυτὸν εἰκάσας ἀνθρώπῳ. καὶ θεασάμενος ἄγαλμα τοῦ διὸς, ἠρώτα, πόσου τις αὐτὸ πρίασθαι δύναται; τοῦ δὲ εἰπόντος δραχμῆς. γελάσας, πόσου τὸ τῆς ἥρας ἔφη. εἰπόντος δὲ πλείονος, ἰδὼν καὶ τὸ ἑαυτοῦ ἄγαλμα, καὶ νομίσας ὡς ἐπειδὴ ἄγγελός ἐστι θεῶν καὶ κερδῷος, πολὺν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι τὸν λόγον, ἤρετο περὶ αὐτοῦ. ὁ δ' ἀγαλματοποιὸς ἔφη, ἐὰν τούτους ὠνήσῃ, καὶ τοῦτον προσθήκην σοι δίδωμι.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς ἄνδρα κενόδοξον, οὐδεμιᾷ παρὰ ἄλλοις ὄντα τιμῇ.

Ερμῆς καὶ τειρεσίας.

ΕΡμῆς βουλόμενος τὴν τειρεσίου μαντικὴν εἰ ἀληθής

familiarē. Et delphis tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Affabulatio.

Fabula in uiros qui ueritatem ignorantes, existimant se decipere.

Muscæ. 89

IN cella quadã melle effuso, muscæ aduolantes comedebant. Implicitis autem earum pedibus, euolare non poterant. Cum uero suffocarentur, dicebant: Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus. Affabulatio.

Fabula significat, multis gulam multorũ malorum esse causam.

Mercurius, & statuarius. 90

MErcurius scire uolens, quanti apud homines esset, iuit in statuarij, transformatus in hominem. & uisa statua Iouis rogabat, quanti quis ipsam emere posset? Hic autem cũ dixisset drachma, risit: & quanti Iunonis, ait. cum dixisset, pluris: uisa & sua ipsius statua, ac opinatus cum nuncius sit deorum, & lucrosus, maximam de se apud homines haberi rationē, rogauit de se. statuarius uerò ait, si hasce emeris, & hanc additamentum do.

Affabulatio.

Fabula in uirum gloriosum, qui nullius apud alios est precij.

Mercurius, & Tiresias. 91

MErcurius uolens Tiresiæ uaticiniũ an ue

δεῖ γνῶναι, κλέψας τὰς αὐτοῦ βοῦς ἐξ ἀγροικίας, ἧκεν ὡς αὐτὸν εἰς ἄστυ ὁμοιωθεὶς ἀνθρώπῳ, καὶ παρ' αὐτοῦ κατήχθη. τῆς δὲ τῶν βοῶν ἀπωλείας ἀγγελθείσης τῷ τειρεσίᾳ, ἐκεῖνος παραλαβὼν τὸν ἑρμῆν ἐξῆλθεν, οἰωνόν τινα περὶ τοῦ κλέπτου σκεψόμενος. καὶ τούτῳ παραινεῖ φράζειν αὐτῷ, ὅν τινα αὐτῶν ὀρνίθων θεάσηται. ὁ δ' ἑρμῆς τὸ μὲν πρῶτον θεασάμενος ἀετὸν ἐξ ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ διιπτάμενον, ἔφρασε. τοῦ δὲ φήσαντος μὴ πρὸς αὐτοὺς εἶναι τοῦτον, ἐκ δευτέρου κορώνην εἶδεν ἐπί τινος δένδρου καθημένην, καὶ ποτὲ μὲν ἄνω βλέπουσαν, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν γῆν κατακύπτουσαν, καὶ τῷ μάντει φράζει. καὶ ὃς ὑποτυχὼν εἶπεν. ἀλλ' αὕτη γε ἡ κορώνη διόμνυται τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὡς ἐὰν σὺ θέλης, τὰς ἐμὰς ἀπολήψομαι βοῦς.

Ἐπιμύθιον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις πρὸς ἄνδρα κλέπτην.

Κύνες.

Ἔχων τις δύο κύνας, τὸν μὲν ἕτερον θηρεύειν ἐδίδαξε, τὸν δὲ λοιπὸν οἰκοφυλακεῖν. καὶ δὴ εἴ ποτε ὁ θηρευτικὸς ἤγρευέ τι, καὶ ὁ οἰκουρὸς συμμετεῖχεν αὐτῷ τῆς θοίνης. ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ θηρευτικοῦ, κἀκεῖνον ὀνειδίζοντος, εἴ γε αὐτὸς μὲν καθ' ἑκάστην μοχθεῖ, ἐκεῖνος δὲ μηδὲν πονῶν τοῖς αὐτοῦ τρέφεται πόνοις. ὑπολαβὼν αὐτὸς εἶπε, μὴ ἐμὲ, ἀλλὰ τὸν δεσπότην μέμφου, ὃς οὐ πονεῖν με ἐδίδαξεν, ἀλλὰ πόνους ἀλλοτρίους ἐσθίειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν νέων οἱ μηδὲν ἐπιστά-

rum esset cognoscere, furatus ipsius boues ex rure, uenit ad ipsum in urbẽ, similis factus homini, & ad ipsum diuertit. Boum autem amissione renunciata Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exiuit, auguriũ aliquod de fure consideraturus, & huic iubet dicere sibi, quam nã auim uiderit: Mercurius autem, primum uidisse aquilã à sinistris ad dexteram uolantẽ, dixit. Hic non ad se id attinere cum dixisset, secundò cornicẽ super arbore quadam sedentem uidit, & modò superius aspicientem, modò ad terram declinatam: & uati refert. Et is re cognita, ait, sed hæc cornix iurat & cœlum & terrã, si tu uelis, meas me recepturum boues.

Affabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit aduersus uirum furacem.

Canes. 92

HAbens quidam duos canes, alterum uenari docuit, alterum domum seruare. Cæterum si quando uenaticus caperet aliquid, & domituus particeps unà cum eo erat cœnæ. ægre ferente autem uenatico, & illi obÿciente, quòd ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutriretur laboribus, respondens ipse, ait: non me, sed herum reprehende, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Affabulatio.

Fabula significat, adolescẽtes qui nihil sciunt,

μένοι, οὐ μεμπτοί εἰσιν, ὅταν αὐτοὺς οἱ γονεῖς οὕτως ἀγάγωσιν.

Ανὴρ καὶ γυνή.

Ε Χων τὶς γυναῖκα, πρὸς τοὺς κατ᾽ οἶκον ἅπαντας ἀπεχθῶς ἔχουσαν, ἠβουλήθη γνῶναι εἰ καὶ πρὸς πατρῴους οἰκέτας οὕτω διάκειται. διὸ δὴ καὶ μετ᾽ εὐλόγου προφάσεως πρὸς τὸν αὐτῆς αὐτὴν ἀποστέλλει πατέρα. μετὰ δ᾽ ὀλίγας ἡμέρας ἐπανελθούσης αὐτῆς, ἐπυνθάνετο πῶς πρὸς τοὺς ἐκεῖ διηγάγετο. τῆς δὲ φαμένης, ὡς οἱ βουκόλοι καὶ οἱ ποιμένες με ὑπέβλεπον το, πρὸς αὐτὴν ἔφη· ἀλλ᾽ ὦ γύναι, εἰ τούτοις ἀπεχθάνῃ, οἳ ὄρθρου μὲν τὰς ποίμνας ἐξελαύνουσιν, ὀψὲ δὲ εἰσίασι, τί χρὴ προσδοκᾶν περὶ τούτων, οἷς πᾶσαν συνδιέτριβες τὴν ἡμέραν;

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω πολλάκις ἐκ τῶν μικρῶν τὰ μεγάλα, κἀκ τῶν προδήλων τὰ ἄδηλα γνωρίζεται.

Εριφος καὶ λύκος.

Ε Ριφος ὑστερήσασα τῆς ποίμνης, ὑπὸ λύκου κατεδιώκετο. ἐπιστραφεῖσα δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν, ὦ λύκε, ἐπεὶ πέπεισμαι ὅτι σὸν βρῶμα γενήσομαι, ἵνα μὴ ἀηδῶς ἀποθάνω, αὔλησον πρῶτον ὅπως ὀρχήσωμαι. τοῦ δὲ λύκου αὐλοῦντος, καὶ τῆς ἐρίφου ὀρχουμένης, οἱ κύνες ἀκούσαντες τὸν λύκον ἐδίωκον. ὁ δὲ ἀποστραφεὶς τῇ ἐρίφῳ φησί, δικαίως ταῦτά μοι γίνεται. ἔδει γάρ με μάγειρον ὄντα, αὐλητὴν μὴ μιμεῖσθαι.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῶν μὲν πρὸς ἃ πεφύκασιν

haud eſſe reprehendendos, cum eos parentes ſic educauerint.

Maritus & uxor. 93

HAbens quidam uxorem, quæ domeſticis omnibus inimica erat, uoluit ſcire an etiã erga paternos domeſticos ita afficeretur: quapropter cum rationabili prætextu ad ſuum ipſam miſit patrem. Paucis uero pòſt diebus ea reuerſa, rogauit quomodo aduerſus illos habuiſſet. Hæc uero cum dixiſſet, bubulci & paſtores me ſuſpectabant. ad eam ait: ſed ô uxor, ſi eos odiſti, qui mane greges agunt, ſerò autem redeunt, quid ſperare oportet in ijs, quibus cum tota conuerſaris die?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ſic ſæpe ex paruis magna, & ex manifeſtis incerta cognoſci.

Hœdus & lupus. 94

HOedus derelictus à grege perſequente lupo, conuerſus ad eum, dixit, ô lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, ne iniucunde moriar, cane tibia primum ut ſaltem. Lupo autem canente tibia, atq; hœdo ſaltante, canes cum audiuiſſent, lupum perſecuti ſunt. Hic conuerſus hœdo inquit, merito hæc mihi fiunt. oportebat enim me cocus cum ſim, tibicinem non agere.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, qui ea, quibus natura apti

ſunt,

ἀμελοῦντες, τὰ δὲ ἑτέρων ἐπιτηδεύειν πειρώμενοι, δυστυχίαις περιπίπτουσιν.

Καρκῖνος καὶ ἀλώπηξ.

Καρκῖνος ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβὰς, ἐπί τινος γνώμενος τόπου. ἀλώπηξ δὲ λιμώττουσα ὡς ἐθεάσατο, προσελθοῦσα συνέλαβεν αὐτόν. ὁ δὲ μέλλων καταβιβρώσκεσθαι, ἔφη. ἀλλ' ἔγωγε δίκαια πέπονθα, ὃς θαλάττιος ὢν, χερσαῖος ἠβουλήθην γενέσθαι.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τὰ οἰκεῖα καταλιπόντες ἐπιτηδεύματα, καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν ἐπιχειροῦντες, εἰκότως δυστυχοῦσιν.

Κιθαρῳδός.

Κιθαρῳδὸς ἀφυὴς ἐν οἴκῳ κεκονιαμένῳ συνήθως ᾄδων, καὶ ἀντηχούσης αὐτῷ τῆς φωνῆς, ᾤήθη σφόδρα εὔφωνος εἶναι. καὶ δὴ ἐπαρθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἔγνω δεῖν καὶ θεάτρῳ ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι. ἀφικόμενος δ' ἐπιδείξασθαι, καὶ κακῶς ᾄδων πάνυ, λίθοις αὐτὸν ἐξωσάντων ἀπήλασαν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ῥητόρων ἔνιοι ἐν ταῖς σχολαῖς δοκοῦντες εἶναί τινες, ὅταν ἐπὶ τὰς πολιτείας ἀφίκωνται, οὐδενὸς ἄξιοί εἰσιν.

Κλέπται.

Κλέπται εἴς τινα εἰσελθόντες οἰκίαν οὐδὲν εὗρον, ὅτι μὴ ἀλεκτρυόνα. καὶ τοῦτον λαβόντες ἀπῄεσαν. ὁ δὲ μέλλων ὑπ' αὐτῶν θύεσθαι, ἐδεῖτο ὡς ἂν αὐτὸν ἀπολύσωσι, λέγων, χρήσιμος εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, νυκτὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα ἐγείρων. οἱ δὲ ἔφασαν,

ſunt, negligunt, quæ uero aliorum ſunt, exerce
re conantur, in infortunia incidere.

Cancer & uulpes. 95

CAncer è mari cum aſcẽdiſſet, in loco quo
dam paſcebatur. Vulpes eſuriens ut ui-
dit, acceſſit, ac eum rapuit. Ille deuorandus ait,
ſed ego condigna patior, qui marinus cũ ſim,
terreſtris eſſe uolui. Affabulatio.
Fabula ſignificat homines, etiam qui proprijs
derelictis exercitijs, ea quæ nihil conueniunt
aggrediuntur, meritò infortunatos eſſe.

Citharœdus. 96

CItharœdus rudis in domo calce incruſtata
familiariter, ut ſolebat, canens, & contra
reſonante in ſe uoce, exiſtimabat ualde cano-
rus eſſe. Verum elatus ſuper hoc, cogitauit &
theatro ſeſe committere oportere. Profectus ue
ro ad ſe oſtendendum, cum male admodum ca
neret, lapidibus ipſum exploſum abegerunt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ſic ex rhetoribus quoſdam,
qui in ſcholis uidentur eſſe aliqui, cum ad res
publicas ſe conferunt, nullius precij eſſe.

Fures. 97

FVres in domum quandam ingreſſi, nihil
inuenerunt niſi gallum, atq; hoc capto abie
runt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut ſe di-
mitterent, dicens, utilem eſſe hominibus no-
ctu eos ad opera excitando. Hi uero dixe-
runt,

σαν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο σε μᾶλλον θύομεν. ἐκείνους γὰρ ἐγείρων, κλέπτειν ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ταῦτα μάλιστα τοῖς πονηροῖς ἐναντιοῦται, ἃ τοῖς χρηστοῖς ἐστιν εὐεργετήματα.

Κορώνη καὶ κόραξ.

Κορώνη φθονήσασα κόρακι, ὑπὲρ τοῦ δὴ οἰωνῶν τοῖς ἀνθρώποις μαντεύεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μαρτυρουμένῳ ὡς προλέγοντι τὸ μέλλον, θεασαμένη τινὰς ὁδοιπόρους παριόντας, ἧκεν ἐπί τι δένδρον, καὶ στᾶσα, μεγάλως ἔκραξεν. τῶν δὲ πρὸς τὴν φωνὴν ἐπιστραφέντων, καὶ καταπλαγέντων, ὑποτυχών τις ἔφη· ἀπίωμεν ὦ οὗτοι. κορώνη γάρ ἐστιν, ἥ τις κέκραγε, καὶ οἰωνισμὸν οὐκ ἔχει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τοῖς κρείττοσιν ἁμιλλώμενοι, πρὸς τῷ τῶν ἴσων μὴ ἐφικέσθαι, καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσι.

Κορώνη καὶ κύων.

Κορώνη ἀθηνᾷ θύουσα, κύνα ἐπὶ ἑστίασιν ἐκάλει. ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν ἔφη, τί μάτην τὰς θυσίας ἀναλίσκεις; ἡ γὰρ θεὸς οὕτω σε μισεῖ, ὡς καὶ τῶν συντρόφων σοι οἰωνῶν τὴν πίστιν περιελεῖν. καὶ ἡ κορώνη πρὸς αὐτόν, διὰ τοῦτο μᾶλλον αὐτῇ θύω, ἵνα διαλλαγῇ μοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ διὰ κέρδος τοὺς ἐχθροὺς εὐεργετεῖν οὐκ ὀκνοῦσιν.

Κόραξ καὶ ὄφις.

Κόραξ τροφῆς ἀπορῶν, ὡς κατεῖδεν ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ

ὄφιν

rūt, ſed propter hoc te tanto magis occidimus. Illos enim excitando, furari nos non ſinis.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ea maxime prauis eſſe aduerſa, quæ bonis ſunt beneficia.

Cornix, & coruus. 98

COrnix coruo inuidens, quòd is per auguria hominibus uaticinaretur, ob idq́; crederetur uti futura prædicens, conſpicata uiatores quoſdam prætereuntes, iuit ſuper arborem quandam, ſtansq́; ualde crocitauit. Illis uero ad uocem conuerſis, & admiratis, re cognita quidam inquit: abeamus heus uos, cornix enim eſt quæ crocitauit, & augurium non habet.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eodem modo & homines cū præſtantioribus certantes, præter quàm quòd non ad æqua perueniunt, riſum quoq; debere.

Cornix, & canis. 99

COrnix Mineruæ ſacrificans, canē inuitauit ad epulas. ille uero ad eam dixit, quid fruſtra ſacrificia abſumis? dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoq; tibi augurijs fidem ſuſtulerit. Cui cornix, ob id magis ei ſacrifico, ut reconcilietur mihi.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſq; ob lucrum non uereri inimicos beneficijs proſequi.

Coruus, & ſerpens. 100

COruus cibi indigēs, ut ſerpentē in aprico quodam

ὄφιν κοιμώμενον, τοῦτον καταπλὰς ἥρπασε. τοῦ δὲ ὑποστραφέντος, καὶ δακόντος αὐτὸν, ἀποθνήσκειν μέλλων εἴρηκε· δείλαιος ἔγωγε, ὃς τοιοῦτον εὕρομ' ἕρμαιον, ἐξ οὗ καὶ ἀπόλλυμαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα, διὰ θησαυρῶν εὕρεσιν περὶ σωτηρίας κινδυνεύσαντα.

Κολοιὸς καὶ περιστεραί.

Κολοιὸς ἔν τινι περιστερεῶνι περιστερὰς ἰδὼν καλῶς τρεφομένας, λευκάνας ἑαυτὸν ἦλθεν, ὡς καὶ αὐτὸς τῆς αὐτῆς διαίτης μεταληψόμενος. αἱ δὲ μέχρι μὲν ἡσύχαζον, οἰόμεναι περιστερὰν αὐτὸν εἶναι, προσίεντο. ἐπεὶ δέ ποτε ἐκλαθόμενος ἐφθέγξατο, τηνικαῦτα τὴν αὐτοῦ γνοῦσαι φύσιν, ἐξήλασαν παίουσαι. καὶ ὃς, ἀποτυχὼν τῆς ἐνταῦθα τροφῆς, ἐπανῆκε πρὸς τοὺς κολοιοὺς πάλιν, κἀκεῖνοι διὰ τὸ χρῶμα αὐτὸν οὐκ ἐπιγνόντες τῆς μετ' αὐτῶν διαίτης ἀπεῖρξαν, ὥστε δυοῖν ἐπιθυμήσαντα μηδετέρας τυχεῖν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ καὶ ἡμᾶς τοῖς ἑαυτῶν ἀρκεῖσθαι, λογιζομένους, ὅτι ἡ πλεονεξία πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν, ἀφαιρεῖται καὶ τὰ προσόντα πολλάκις.

Κολοιός.

Κολοιόν τις συλλαβὼν, καὶ δήσας αὐτοῦ τὸν πόδα λίνῳ, τῷ ἑαυτοῦ παρέδωκε παιδί. ὁ δὲ, μὴ ὑπομείνας τὴν μετ' ἀνθρώπων δίαιταν, ὡς πρὸς ὀλίγον ἀδείας ἔτυχε, φυγὼν ἧκεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ καλιάν. περιειληθέντος δὲ τοῦ δεσμοῦ τοῖς κλάδοις, ἀποπτῆναι μὴ δυνάμενος, ἐπειδὴ ἀποθνήσκειν ἔμελλε, πρὸς ἑαυτὸν

quodam loco dormientẽ uidit, hunc deuolando rapuit. Hic cum ſe uertiſſet, atq; momordiſſet ipſum, coruus moriturus dixit, me miſerũ, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo.

Affabulatio.

Fabula in uirum, qui ob theſaurorũ inuentionem de ſalute periclitatur.

Monedula, & columbæ. 101

MOnedula in columbario quodam colũbis uiſis bene nutritis, dealbauit ſeſe, iuitq́; ut & ipſa eodem cibo impertiretur. Hæ uero, donec tacebat, ratæ eam eſſe columbam, admiſerunt. Sed cum aliquando oblita uocẽ emiſiſſet, tunc eius cognita natura, expulerunt percutiẽdo, eaq́; priuata eo cibo rediјt ad monedulas rurſum. Et illæ ob colorem, cum ipſam non noſſent, à ſuo cibo abegerunt, ut duorum appetens, neutro potiretur.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, oportere & nos noſtris contentos eſſe, conſiderantes auaritiã, præterquã quod nihil iuuat, auferre ſæpe & quæ adſunt bona.

Monedula. 102

MOnedulam cum quis cepiſſet, & pedẽ alligaſſet filo, ſuo tradidit filio. Hæc non ferendo uictum inter homines, ubi parumper libertatem nacta eſt, fugit, in ſuumq́; nidum ſe contulit. Circumuoluto uero ramis uinculo, euolare haud ualens, cum moritura eſſet, ſe-

ἑαυτὸν ἔφη, δείλαιος ἔγωγε, ὃς τὴν παρ' ἀνθρώποις μὴ ὑπομείνας δουλείαν, ἔλαθον ἐμαυτὸν τῆς ζωῆς στερήσας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τινὲς ἔσθ' ὅτε μετρίων κινδύνων ἑαυτοὺς βουλόμενοι ῥύσασθαι, εἰς μείζους περιπίπτουσιν.

Ἑρμῆς.

Ζεὺς ἑρμῇ προσέταξε πᾶσι τοῖς τεχνίταις ψεύδους φάρμακον ἐγχέειν. ὁ δὲ τοῦτο τρίψας, καὶ μέτρον ποιήσας, ἴσον ἑκάστῳ ἐνέχεεν. ἤδη δὲ μόνου τοῦ σκυτέως ὑπολειφθέντος, πολὺ καταλέλειπτο φάρμακον, ὅλην λαβὼν τὴν θυείαν ἐνέχεεν αὐτῷ. κἀκ τούτου συνέβη τοὺς τεχνίτας ἅπαντας ψεύδεσθαι, μάλιστα δὲ πάντων τοὺς σκυτέας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ψευδολόγους τεχνίτας.

Ζεύς.

Ζεὺς πλάσας τοὺς ἀνθρώπους, τὰς μὲν ἄλλας διαθέσεις αὐτοῖς ἐνέθηκε, μόνην δ' ἐνθεῖναι τὴν αἰσχύνην ἐπελάθετο. διὸ καὶ μὴ ἔχων πόθεν αὐτὴν εἰσαγάγῃ, διὰ τοῦ ὄχλου αὐτὴν εἰσελθεῖν ἐκέλευσεν. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀντέλεγεν ἀναξιοπαθοῦσα. ἐπεὶ δὲ σφόδρα αὐτῇ ἐνέκειτο, ἔφη. ἀλλ' ἔγωγε ἤδη ταύταις εἰσέρχομαι ταῖς ὁμολογίαις, ὡς ἂν ἔρως μὴ εἰσέλθῃ. ἂν δ' εἰσέλθῃ, αὐτὴ ἐξελεύσομαι παραυτίκα. ἀπὸ δὴ τούτου συνέβη πάντας τοὺς πόρνους ἀναισχύντους εἶναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ὑπ' ἔρωτος κατεχομένους, ἀναισχύντους εἶναι συμβαίνει.

Ζεὺς

cum loquebatur, me miseram, quæ apud homi nes non ferendo seruitutem, incaute mea me uita priuaui. Affabulatio.

Fabula significat, nonnunquã quosdam, dum se à mediocribus student periculis liberare, in maiora incidere.

Mercurius. 103

IVpiter Mercurio iussit, ut artificibus omnibus mendacij medicamentum misceret. Hic eo trito, & ad mensuram facto, æquabiliter singulis miscuit. Cũ uero solo relicto sutore, multum superesset medicamenti totum acceptum mortariũ ei miscuit. Atque hinc contigit artifices omneis mentiri, maximè uero omnium sutores. Affabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Iupiter. 104

IVpiter formatis hominibus, omneis illis affectus indidit, solum indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens, unde nã ipsum introduceret, per turbã ingredi eum iussit. Hic uero primum contradicebat, quòd indigna ferret. Vehemẽtius uero eo instante, ait: Sed ego sanè his ingredior pactis, si amor non ingrediatur. Sin ingrediatur, ipse exibo quamprimum. Ex hoc sanè euenit, omnia scorta inuerecunda esse. Affabulatio.

Fabula significat, captos amore inuerecundos esse.

Ζεύς.

Ζεὺς γάμους τελῶν, πάντα τὰ ζῶα εἱστία. μόνης δὲ τῆς χελώνης ὑστερησάσης, διαπορῶν τὴν αἰτίαν τῆς ὑστερήσεως, ἐπυνθάνετο αὐτῆς, τίνος χάριν αὐτὴ ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὐ παρεγένετο. τῆς δὲ εἰπούσης, οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος. ἀγανακτήσας κατ᾽ αὐτῆς, κατεδίκασε τὸν οἶκον βαστάζουσαν περιφέρειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἱροῦνται μᾶλλον λιτῶς παρ᾽ ἑαυτοῖς ζῆν, ἢ παρ᾽ ἄλλοις πολυτελῶς.

Λύκος καὶ πρόβατον.

Λύκος ὑπὸ κυνῶν δηχθεὶς, καὶ κακῶς πάσχων, ἐβέβλητο. τροφῆς δὲ ἀπορῶν, θεασάμενος πρόβατον, ἐδεῖτο ποτὸν ἐκ τοῦ παραρρέοντος αὐτοῦ ποταμοῦ κομίσαι. εἰ γὰρ σύ μοί φησι δώσεις ποτὸν, ἐγὼ τροφὴν ἐμαυτοῦ εὑρήσω. τὸ δὲ ὑποτυχὸν, ἔφη, ἀλλ᾽ ἐὰν ἐγὼ ποτὸν ἐπιδῶ σοι, σὺ καὶ τροφῇ μοι χρήσῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κακοῦργον, δι᾽ ὑποκρίσεως ἐνεδρεύοντα.

Λαγωοί.

Λαγωοί ποτε πολεμοῦντες ἀετοῖς, παρεκάλουν εἰς συμμαχίαν ἀλώπεκας. αἱ δὲ ἔφασαν, ἐβοηθήσαμεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ ᾔδειμεν τίνες ἐστὲ, καὶ τίσι πολεμεῖτε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς κρείττοσι φιλονεικοῦντες, τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καταφρονοῦσι.

Μύρμηξ.

Iupiter. 105

IVpiter nuptias celebrãs, omnia animalia accipiebat. Sola uero teſtudine tarde profecta, admiratus cauſam tarditatis, rogauit eam, quãobrem ipſa ad cœnam nõ acceſſerit. Cum hæc dixiſſet, domus chara, domus optima: iratus ipſi, damnauit ut domũ baiulans circumferret.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſq; homines eligere, parce potius apud ſe uiuere, ꝙ apud alios laute.

Lupus & ouis. 106

LVpus à canibus morſus, & male affectus, abiectus iacebat. Cibi uero indigens, uiſa oue, rogabat ut potum ex præterfluente flumine ſibi afferret. Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipſi inueniam. Illa, re cognita, ait: ſed ſi ego potum do tibi, tu & cibo me uteris.

Affabulatio.

Fabula in uirum maleficum, per ſimulationẽ inſidiantem.

Lepores. 107

LEpores olim belligerantes cum aquilis, inuocarunt in auxilium uulpes. Hæ autem dixerũt, uobis auxiliaremur, niſi ſciremus qui uos eſtis, & cum quibus bellamini.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos qui cum præſtãtioribus certant, ſuam ſalutem contemnere.

Formica. 108

Μύρμηξ ὁ νῦν, τὸ παλαιὸν ἄνθρωπος ἦν. καὶ τῇ γεωργίᾳ διηνεκῶς προσέχων, οὐ τοῖς ἰδίοις ἠρκεῖτο πόνοις, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν γειτόνων καρποὺς ὑφῃρεῖτο. ὁ δὲ ζεὺς ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ τούτου πλεονεξίᾳ, μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ ζῶον, ὃ μύρμηξ καλεῖται. ὁ δὲ τὴν μορφὴν ἀλλάξας, τὴν διάθεσιν οὐ μετέβαλε. μέχρι γὰρ τοῦ νῦν τὰς ἀρούρας περιϊὼν, τοὺς τῶν ἑτέρων πόνους συλλέγει, καὶ ἑαυτῷ ἀποθησαυρίζει.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φύσει πονηροὶ, κἂν τα μάλιστα τὸ εἶδος μεταβληθῶσι, τὸν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

Νυκτερὶς καὶ γαλῆ.

Νυκτερὶς ἐπὶ γῆς πεσοῦσα, ὑπὸ γαλῆς συνελήφθη. καὶ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι, περὶ σωτηρίας ἐδεῖτο. τῆς δὲ φαμένης, μὴ δύνασθαι αὐτὴν ἀπολῦσαι· φύσει γὰρ πᾶσι τοῖς πτηνοῖς πολεμεῖν. αὐτὴ ἔλεγεν, οὐκ ὄρνις, ἀλλὰ μῦς εἶναι. καὶ οὕτως ἀφείθη. ὕστερον δὲ πάλιν πεσοῦσα, καὶ ὑφ᾽ ἑτέρας συλληφθεῖσα γαλῆς, μὴ βρωθῆναι ἐδεῖτο. τῆς δὲ εἰπούσης ἅπασιν ἐχθραίνειν μυσίν. αὐτὴ μὴ μῦς, ἀλλὰ νυκτερὶς ἔλεγεν εἶναι, καὶ πάλιν ἀπελύθη. καὶ οὕτω συνέβη δὶς αὐτὴν ἀλλαξαμένην τὸ ὄνομα, σωτηρίας τυχεῖν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ καὶ ἡμᾶς μὴ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ ἐπιμένειν, λογιζομένους, ὡς οἱ τοῖς καιροῖς συμμετασχηματιζόμενοι, πολλάκις τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσιν.

Οδοιπόροι.

QVæ nunc formica, homo olim fuit. Hic agriculturæ aſſidue incumbẽs, non erat proprijs laboribus contentus, ſed & uicinorũ fructus ſurripiebat. Iupiter autem indignatus huius auaritia, tranſmutauit eum in hoc animal, quæ formica appellatur. Verum cum mutaſſet formam, non & affectum mutauit. Nam uſq; nunc arua circumeundo, aliorum labores ſurripit, & ſibi recondit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, natura prauos, etſi maxime ſpeciem tranſmutarint, mores non mutare.

Veſpertilio & muſtela. 109

VEſpertilio in terram cum cecidiſſet, à muſtela capta eſt. Et cum occidẽda foret, pro ſalute rogabat. Hac uero dicente, non poſſe ipſam dimittere, quod natura uolucribus omnibus inimica foret: ait, non auem, ſed murem eſſe. & ſic dimiſſa eſt. Poſtremò autem cum iterũ cecidiſſet, et ab alia capta muſtela, ne uoraretur orabat. Hac autem dicente, cunctis inimicã eſſe muribus: hæc non mus, ſed ueſpertilio eſſe dicebat, & rurſus dimiſſa eſt. Atque ita euenit, bis mutato nomine, ſalutem cõſecutam fuiſſe.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, neq; nos in ijſdem ſemper eſſe oportere, conſiderantes eos qui ad tempus mutantur, plerunq; pericula effugere.

Viatores. 110

Ὁδοιπόροι κατά τινα αἰγιαλὸν ὁδεύοντες, ἦλθον ἐπί τινα σκοπιάν. κἀκεῖθεν θεασάμενοι φρύγανα πόῤῥωθεν ἐπιπλέοντα, ναῦν εἶναι μεγάλην ᾠήθησαν. διὸ δὴ προσέμενον ὡς μελλούσης αὐτῆς προσορμίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ ἀνέμου φερόμενα τὰ φρύγανα, ἐγγυτέρω ἐγένετο, οὐκέτι ναῦν, ἀλλὰ πλοῖον ἐδόκουν βλέπειν. ἐξενεχθέντα δ' αὐτὰ φρύγανα ὄντα ἰδόντες, πρὸς ἀλλήλους ἔφασαν, ὡς ἄρα μάτην ἡμεῖς τὸ μηδὲν ὂν προσεδεχόμεθα;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἐξ ἀπροόπτου δοκοῦντες φοβεροὶ εἶναι, ὅταν εἰς πεῖραν ἔλθωσιν, οὐδενὸς εὑρίσκονται ἄξιοι.

Ὄνος ἄγριος.

Ὄνος ἄγριος ὄνον ἰδὼν ἥμερον ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ, προσελθὼν αὐτὸν ἐμακάριζεν, ἐπί τε τῇ εὐεξίᾳ τοῦ σώματος, καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει. ὕστερον δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἀχθοφοροῦντα, καὶ τὸν ὀνηλάτην ὄπισθεν ἑπόμενον, καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν παίοντα, ἔφη. ἀλλ' ἔγωγε οὐκέτι σε εὐδαιμονίζω. ὁρῶ γὰρ, ὡς οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων τὴν εὐδαιμονίαν ἔχεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἔστι ζηλωτὰ τὰ μετὰ κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν κέρδη.

Ὄνοι.

Ὄνοι ποτὲ ἀχθόμενοι ἐπὶ τῷ συνεχῶς ἀχθοφορεῖν καὶ ταλαιπωρεῖν, πρέσβεις ἔπεμψαν πρὸς τὸν Δία, λύσιν τῶν πόνων αἰτούμενοι. ὁ δ' αὐτοῖς ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, ὅτι τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, ἔφη, τότε αὐτοὺς

ἀπαλ-

Viatores secundum littus quoddam iter facientes, uenerunt in speculam quandam, & illic conspicati sarmenta procul natantia, nauim esse magnam existimarunt: quamobrem expectarunt, tanquã appulsura ea esset. Cum uero à uento lata sarmenta propius forent, nõ nauim amplius, sed scaphã uidere uidebantur. Aduectis autem illis, cum sarmenta esse uidissent, inter se dixerũt: ut nos igitur frustra, quod nihil est expectabamus? Affabulatio.
Fabula significat, nonnullos homines, qui ex improuiso terribiles esse uidentur, cum periculum feceris, nullius esse precij inueniri.

Asinus syluestris. 111

Asinus syluestris asino uiso domestico in loco quodã aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat & corporis habitudine, & cibi perceptione. Deinde uero cum uidisset eum ferentem onera, & agasonẽ retrò sequentem, & baculis ipsum percutientẽ, ait: ast ego nõ amplius beatũ te existimabo. Video enim nõ sine magnis malis habere te felicitatẽ. Affabulatio.
Fabula significat, non esse æmulanda lucra, in quibus insunt pericula, & miseriæ.

Asini. 112

Asini olim propterea quòd assidue onera ferrent, & fatigarentur, legatos miserunt ad Iouem, solutionẽ laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis uolens, id nõ posse fieri, ait:

ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς κακοπαθείας, ὅταν οὐροῦντες ποιήσωσι ποταμόν. κἀκεῖνοι αὐτὴν ἀληθεύειν ὑπολαβόντες, ἀπ᾽ ἐκείνου καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἔνθα οὖρον ἑτέρων ἴδωσιν ὄνων, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ περιϊστάμενοι οὐροῦσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἑκάστῳ τὸ πεπρωμένον ἀθεράπευτόν ἐστιν.

Ὄνος καὶ ἀλώπηξ.

ΟΝΟΣ ἐνδυσάμενος λεοντῆν, περιῄει, τἄλλα τῶν ζώων ἐκφοβῶν. καὶ δὴ θεασάμενος ἀλώπεκα, ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην δεδίττεσθαι. ἡ δὲ, ἐτύγχανε γὰρ αὐτοῦ φθεγξαμένου προακηκουῖα, πρὸς αὐτὸν ἔφη. ἀλλ᾽ εὖ ἴσθι, ὡς καὶ ἐγὼ ἄν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκωμένου ἤκουσα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀπαιδεύτων, τοῖς ἔξω δοκοῦντές τινες εἶναι, ὑπὸ τῆς ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

Ὄνος καὶ βάτραχοι.

ΟΝΟΣ ξύλα βαστάζων, διέβαινέ τινα λίμνην. ὀλισθήσας δὲ, ὡς κατέπεσεν, ἐξαναστῆναι μὴ δυνάμενος, ὠδύρετό τε καὶ ἔστενεν. οἱ δὲ ἐν τῇ λίμνῃ βάτραχοι τῶν στεναγμῶν τούτου ἀκούσαντες, ὦ οὗτος, ἔφασαν, καὶ τί ἂν ἐποίησας, εἰ τοσοῦτον ἐνταῦθα χρόνον διέτριβες, ὅσον ἡμεῖς, ὅτε πρὸς ὀλίγον πεσὼν, οὕτως ὀδύρῃ.

Ἐπιμύθιον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτ᾽ ἄν τις πρὸς ἄνδρα ῥάθυμον, ἐπ᾽ ἐλαχίστοις πόνοις δυσφοροῦντα, αὐτὸς τοὺς πλείους ῥᾳδίως ὑφιστάμενος.

Tunc eos liberatū iri laboribus, cum mingendo fluuium fecerint. Ac illi eum uerum dicere existimantes, ex illo & nunc usq;, ubi aliorum urinam uiderint asinorum, illic & ipsi circunstando mingunt. Affabulatio.

Fabula significat, unicuiq; quod fatale est, incurabile esse.

Asinus & uulpes. 113

ASinus indutus pelle leonis, uagabatur reliqua bruta perterrendo. Cæterum uisa uulpe, tentauit & hanc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius uocem audiuerat) ad ipsum ait: sed bene scias, quod & ego te timuissem, nisi rudentem audiuissem.

Affabulatio.

Fabula significat, nonnullos indoctos, qui ijs qui extrà sunt, aliqui esse uidenť, ex sua linguacitate redargui. Asinus & ranæ. 114

ASinus ligna ferens, pertransibat paludē quandam. Lapsus autem, ut decidit, nec surgere posset, lamentabatur, ac suspirabat. Ranę autem quæ erant in palude, auditis suspirijs, heus tu, dixerunt, & quid faceres, si tanto hic tempore, quanto nos, fuisses, cum quia ad breue tempus cecidisti, sic lamenteris.

Affabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit in uirum segnem, qui ob minimos quosq; labores tristatur, cum ipse maioribus facile resistat.

Asinus

Ὄνος καὶ κόραξ.

ΟΝΟΣ ἡλκωμένος τὸν νῶτον, ἔν τινι λειμῶνι ἐνέμετο. κόρακος δὲ ἐπικαθίσαντος αὐτῷ, καὶ τὸ ἕλκος ξαίνοντος, ὁ ὄνος ὀγκᾶτο καὶ ἥλατο. τοῦ δὲ ὀνηλάτου πόῤῥωθεν ἱσταμένου, καὶ γελῶντος, λύκος παριὼν αὐτὸν εἶδε, καὶ ἔφη· ἄθλιοι ἡμεῖς, οἳ κἂν μόνον ὀφθῶμεν αὐτῷ διωκόμεθα, τούτῳ δὲ καὶ προσεγγελῶσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ κακοῦργοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μόνον φανέντες δῆλοί εἰσιν.

Ὄνος καὶ ἀλώπηξ.

ΟΝΟΣ καὶ ἀλώπηξ κοινωνίαν συνθέμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἐξῆλθον εἰς ἄγραν. λέοντος δὲ αὐτοῖς περιτυχόντος, ἡ ἀλώπηξ τὸν ἐπηρτημένον ὁρῶσα κίνδυνον, προσελθοῦσα τῷ λέοντι, παραδώσειν αὐτῷ τὸν ὄνον ὑπέσχετο, ἐὰν αὐτῇ τὸ ἀκίνδυνον ἐπαγγέλληται. τοῦ δὲ ἀπολύσειν αὐτὴν φήσαντος, ἐκείνη παραγαγοῦσα τὸν ὄνον, εἴς τινα πάγην ἐμπεσεῖν παρεσκεύασε. καὶ ὁ λέων ὁρῶν ἐκεῖνον φεύγειν μὴ δυνάμενον, πρώτην τὴν ἀλώπεκα συνέσχεν, εἶθ᾽ οὕτως ἐπὶ τὸν ὄνον ἐτράπη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς κοινωνοῖς ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις καὶ αὐτοὺς προσαπολοῦντες.

Ὄρνις καὶ χελιδών.

ΟΡΝΙΣ ὄφεως ὠὰ εὑροῦσα, ἐπιμελῶς ἐκθερμάνασα ἐξεκόλαψε. χελιδὼν δὲ θεασαμένη αὐτὴν, ἔφη· ὦ ματαία, τί ταῦτα τρέφεις ἅπερ αὐξηθέντα, ἀπὸ σοῦ πρώτης τοῦ ἀδικεῖν ἄρξεται;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦ-

Asinus, & coruus. 115

ASinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur. Coruo autem insidente sibi, & ulcus percutiente, asinus rudebat ac saltabat. Sed agasone procul stante ac ridente, lupus prӕteriēs, ipsum uidit & dixit: miseri nos, quos si tantum uiderit, persequitur, huic autem & arrident. Affabulatio.

Fabula significat, maleficos homines, si tantum appareant, dignosci.

Asinus & uulpes. 116

ASinus & uulpes, inita inter se societate, exiuerunt ad uenationē. Leo uero, cum occurrisset ipsis uulpes, imminens periculũ uidens, profecta ad leonem, tradituram ei asinũ pollicita est, si sibi impunitatē promiserit. Qui cum dimissurum eam dixisset, illa adducto asino in casses quosdam ut incideret, fecit. Sed leo uidens illum fugere minime posse, primam uulpem comprehendit, deinde sic ad asinum uersus est. Affabulatio.

Fabula significat, eos qui socijs insidiantur, sӕpe & seipsos nescios perdere.

Gallina, & hirundo. 117

GAllina serpentis ouis inuentis, diligenter calefacta excudit. Hirundo autem cum eam uidisset, ait, ô demēs quid hӕc nutris? quӕ cum excreuerint, à te prima iniuriam auspicabuntur. Affabulatio.

Fabula

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀτιθάσευτός ἐστιν ἡ πονηρία, κἂν τὰ μέγιστα εὐεργετῆται.

Κάμηλος.

Ὅτε πρῶτον κάμηλος ὤφθη, οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες, καὶ τὸ μέγεθος καταπλαγέντες, ἔφευγον. ὡς δὲ χρόνου προϊόντος, συνεῖδον αὐτῆς τὸ πρᾶον, ἐθάρρησαν μέχρι τοῦ προσελθεῖν. αἰσθόμενοι δὲ κατὰ μικρόν, τὸ ζῶον ὡς χολὴν οὐκ ἔχει, εἰς τοσοῦτον καταφρονήσεως ἦλθον, ὥστε καὶ χαλινοὺς αὐτῇ περιθέντες, παισὶν ἐλαύνειν δεδώκασιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων, ἡ συνήθεια εὐκαταφρόνητα ποιεῖ.

Ὄφις.

Ὄφις ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων πατούμενος, τῷ Διὶ ἐνετύγχανεν. ὁ δὲ Ζεὺς πρὸς αὐτὸν εἶπεν, ἀλλ' εἰ τὸν πρότερον πατήσαντα ἔπληξας, οὐκ ἂν ὁ δεύτερος ἐπεχείρησε τοῦτο ποιῆσαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πρότερον ἐπιβαίνουσιν ἀνθιστάμενοι, τοῖς ἄλλοις φοβεροὶ γίνονται.

Περιστερά.

Περιστερὰ δίψῃ συνεχομένη, ὡς ἐθεάσατο ἔν τινι τόπῳ κρατῆρα ὕδατος γεγραμμένον, ἐνόμισεν ἀληθινὸν εἶναι. διὸ καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ ἐνεχθεῖσα, ἔλαθεν ἑαυτὴν τῷ πίνακι ἐμπεσοῦσα, ὡς καὶ τῶν πτερῶν αὐτῆς περικλασθέντων καταπεσεῖν ἐπὶ γῆν, καὶ ὑπό τινος τῶν παρατυχόντων ἁλῶναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος

Fabula ſignificat, implacabilem eſſe prauitatē, licet afficiatur maximis beneficijs.

Camelus. 118

CVm primum uiſa eſt camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati fugiebant. Vbi uero procedente tempore cognouerunt ipſius manſuetudinem, confiſi ſunt eouſq;, ut ad eam accederent. At intellecto paulo pòſt beluæ non ineſſe bilem, eò contemptus ſe re ut & frena ei imponerent, et pueris agendam traderent.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, terribiles res conſuetudine contemptibiles fieri.

Serpens. 119

SErpens à multis hominibus peſſundatus, Iouem poſtulauit. Iupiter autem ad eum dixit, ſed ſi qui prior conculcauit, pupugiſſes, nequaquam id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos qui prius inuadentibus reſiſtunt, alijs formidoloſos fieri.

Columba. 120

COlumba ſiti correpta, ut uidit quodam in loco poculū aquæ depictum, uerum rata, atq; multo elata impetu, inſcia in tabulam offendit, ut & pennis ipſius perfractis in terram decideret, atq; à quodam occurrentium caperetur.

Affabulatio.

Fabula

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ σφοδρὰς προθυμίας, ἀπερισκέπτως πράγμασιν ἐγχειροῦντες, ἐμβάλλουσιν ἑαυτοὺς εἰς ὄλεθρον.

Περιστερὰ καὶ κορώνη.

Περιστερὰ ἔν τινι περιστερεῶνι τρεφομένη, ἐπὶ πολυτεκνίᾳ ἐφρυάττετο. κορώνη δ' αὐτῆς ἀκούσασα ἔφη, ἀλλ' ὦ αὕτη, πέπαυσο ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένη. ὅσῳ γὰρ ἂν πλείονα τίκτῃς, τοσούτῳ καὶ πλείους λύπας συνάγεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν οἰκετῶν δυστυχέστατοί εἰσιν, ὅσοι ἐν τῇ δουλείᾳ πολλὰ τέκνα ποιοῦσιν.

Πλούσιος.

Πλούσιος δύο θυγατέρας ἔχων, τῆς μιᾶς ἀποθανούσης, θρηνούσας ἐμισθώσατο. τῆς δὲ ἑτέρας παιδὸς λεγούσης, ὡς ἄθλιαι ἡμεῖς, αἵγε αὐταὶ ὧν ἐστι τὸ πένθος θρηνεῖν οὐκ ἴσμεν, αἱ δὲ μὴ προσήκουσαι οὕτω σφοδρῶς κόπτονται. ἡ μήτηρ ἔφη, μὴ θαύμαζε τέκνον, εἰ αὗται οὕτω θρηνοῦσιν, ἐπὶ γὰρ ἀργυρίῳ τοῦτο ποιοῦσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ φιλαργυρίαν οὐκ ὀκνοῦσιν ἀλλοτρίας συμφορὰς ἐργολαβεῖν.

Ποιμήν.

Ποιμὴν ἐλάσας εἴς τινα δρυμῶνα τὰ πρόβατα, ὑποστρώσας ὑπὸ δρυῒ τὸ ἱμάτιον, καὶ ἀναβὰς τὸν καρπὸν κατέσειε. τὰ δὲ πρόβατα ἐσθίοντα τοὺς βαλάνους ἔλαθον καὶ τὰ ἱμάτια συγκαταφαγόντα. ὁ δὲ ποιμὴν καταβὰς, ὡς εἶδε τὸ γεγονὸς, ὦ κάκιστα ἔφη ζῶα· ὑμεῖς τοῖς λοιποῖς ἔρια εἰς ἐσθῆτας παρέχετε, ἐμοῦ δὲ τρέφοντος ὑμᾶς καὶ τὸ ἱμάτιον ἀφείλεσθε.

Ἐπιμύ-

Fabula ſignificat, nonnullos homines ob uehementes alacritates, inconſultò res aggredientes, inijcere ſeſe in perniciem.

Columba, & cornix. 121

COlumba in columbario quodam nutrita, fœcunditate ſuperbiebat. cornix uero ea audita, ait: ſed heus tu deſine hac re gloriari. nã quo plures paris, eo plus mœroris accumulas.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ex famulis quocꝫ eos eſſe infeliciſſimos, qui in ſeruitute multos filios faciunt.

Diues. 122

DIues duas habẽs filias, altera mortua, præficas conduxit. cum uero altera filia dixiſſet: ut nos miſerę, ipſæ, ad quas pertinet luctus, lamentari neſcimus, hæ uero non neceſſarię ſic uehementer plangunt. Mater ait, ne mirare filia, ſi hæ ita lamentantur, nam nummorum gratia id agunt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos homines ob auaritiam non uereri alienis calamitatibus quæſtũ facere.

Paſtor. 123

PAſtor actis in quercetũ quoddam ouibus, ſtrata ſub quercu ueſte, aſcendit, & fructũ decutiebat. Oues uero inter edendũ glandes, neſciæ & ueſtes unà deuorarũt. At cũ paſtor deſcẽdiſſet, ut quod erat actũ uidit, ô peſſima, ait, animalia: uos cæteris uellera ac ueſtes prębetis, à me uero qui uos nutrio, & ueſtem ſurripitis.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ ἄνοιαν, τοὺς μηδὲν προσήκοντας εὐεργετοῦντες, ὑπὸ τῶν οἰκείων φαῦλα ἐργάζονται.

Ἁλιεὺς καὶ σμαρίς.

Ἁλιεὺς τὸ δίκτυον χαλάσας ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀνήνεγκε σμαρίδα. σμικρὰ δὲ οὖσα, ἱκέτευεν αὐτὸν νῦν μὲν μὴ λαβεῖν αὐτὴν, ἀλλ᾽ ἐᾶσαι διὰ τὸ σμικρὰν τυγχάνειν. ἀλλ᾽ ὅταν αὐξηθῶ καὶ μεγάλη φησὶ γένωμαι, συλλαβεῖν με δυνήσῃ, ἐπεὶ καὶ εἰς μείζονά σοι ὠφέλειαν ἔσομαι. καὶ ὁ ἁλιεὺς εἶπεν· ἀλλ᾽ ἔγωγε ἄνους ἂν εἴην, εἰ τὸ ἐν χερσὶ παρεὶς κέρδος κἂν σμικρὸν ᾖ, τὸ προσδοκώμενον κἂν μέγα ὑπάρχῃ ἐλπίζειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀλόγιστος ἂν εἴη, ὁ διὰ ἐλπίδα μείζονος, τὰ ἐν χερσὶν ἀφεὶς σμικρὰ ὄντα.

Ἵππος καὶ ὄνος.

Ἄνθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. ὁδευόντων δὲ ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ· ἆρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναί με σῶον. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη. ὁ δὲ ὄνος πεσὼν ἐκ τοῦ κόπου ἐτελεύτησεν. τοῦ δὲ δεσπότου πάντα ἐπιθέντος αὐτῷ, καὶ αὐτὴν τὴν ὄνου δορὰν, θρηνῶν ὁ ἵππος ἐβόα· οἴμοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπώρῳ; μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν βάρος λαβεῖν, ἰδοὺ ἅπαντα βαστάζω, καὶ τὸ δέρμα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες, ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν βίῳ.

Ἄνθρωπος καὶ σάτυρος.

Ἀνθρω

Fabula significat, plerosq; homines ob demen tiam, eos qui nihil ad se attinēt, beneficio afficere, in domesticos mala operari.

Piscator & cerrus. 124

PIscator demisso reti in mare retulit cerrũ. qui paruus cum esset, supplicabat ipsum ne tunc se caperet, sed dimitteret, quòd paruus foret. At cum creuero, & magnus, inquit, euasero, me capere poteris, quoniã & maiori tibi erò utilitati. Tum piscator ait, sed ego demens fuerim, si quod in manibus est dimisso lucro, licet sit paruum, expectando magnum sperem.

Affabulatio.

Fabula significat inconsideratum esse, qui spe maioris rei, quæ inter manus est, amittat, quia parua fuerit.

Equus & asinus. 125

HOmo quidam habebat equum & asinũ, cum autē iter facerent in uia, ait asinus equo: tolle à me oneris partē si uis me esse saluũ. Illo non persuaso, asinus cecidit, atq; è labore mortuus est. Ab hero aũt omnib. impositis ei, & ipsa asini pelle, cõquerens equus clamabat: heu mihi miserrimo, quid mihi obtigit afflicto? quia enim parum oneris nolui accipere, ecce omnia gesto, & pellem.

Affabulatio.

Fabula significat, si magni cum paruis iungantur, utrosq; seruari in uita.

Homo & satyrus. 126

Ἄνθρωπός τις πρὸς σάτυρον φιλίαν ποιησάμενος, συνεσθίων τὴν αὐτῷ, χειμῶνος δὲ καὶ ψύχους γενομένου, ὁ ἄνθρωπος τὰς χεῖρας αὐτοῦ προσφέρων τῷ στόματι ἀπέπνει. τοῦ δὲ σατύρου ἐπερωτήσαντος, διὰ τὴν αἰτίαν τοῦτο πράττει, ἔφη. τὰς χεῖράς μου θερμαίνω ἐκ τοῦ κρύους. μετὰ μικρὸν δὲ ἐδέσματος θερμοῦ προσενεχθέντος, ὁ ἄνθρωπος προσφέρων τῷ στόματι, ἐφύσα αὐτό. πυνθανομένου δὲ πάλιν διὰ τὴν αἰτίαν τοῦτο πράττει, ἔφη, τὸ ἔδεσμα καταψύχω. ὑπολαβὼν δὲ ὁ σάτυρος, ἀλλ᾽ ἔγωγε, ἔφη, ἀποτάσσομαί σου τῆς φιλίας, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ φεύγειν ἡμᾶς τὰς φιλίας, ὧν ἀμφίβολός ἐστιν ἡ διάθεσις.

Ἀλώπηξ καὶ δρυοτόμος.

Ἀλώπηξ κυνηγοὺς φεύγουσα, καὶ ἐν ἐρημίᾳ πολὺν δρόμον ἀνύουσα, ἄνδρα δρυοτόμον εὑρίσκει ἐν ταύτῃ, ὃν καθικέτευε τοῦ κρύψαι αὐτήν. τοῦ δὲ ὑποδείξαντος αὐτῇ τὴν ἑαυτοῦ καλύβην, εἰσελθοῦσα ἐκρύπτετο εἰς τὰς γωνίας. τῶν δὲ κυνηγετῶν ἐλθόντων καὶ ἐρωτώντων τὸν ἄνδρα, οὗτος τῇ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο μηδὲν εἰδέναι, τῇ δὲ χειρὶ αὐτοῦ τὸν τόπον ὑπεδείκνυε. οἱ δὲ μὴ προσχόντες, ἀπῆλθον παραχρῆμα. ὡς οὖν εἶδεν αὐτοὺς ἡ ἀλώπηξ παρελθόντας, ἐξῆλθεν οὐ προσφωνοῦσα. μεμφομένου δὲ αὐτὴν ἐκείνου, ὡς σωθεῖσαν μὲν διὰ αὐτοῦ, χάριτας δὲ αὐτῷ οὐχ ὁμολογοῦσαν. ἡ ἀλώπηξ ἐπιστραφεῖσα, ἔφη, ὦ οὗτος, ἀλλ᾽ ἔγωγε ᾔδειν ἄν σοι χάριτας, εἰ τοῖς λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα τῆς χειρὸς, καὶ τοὺς τρόπους εἶχες.

Homo quidam cum satyro inita societate, unà cum eo comedebat. Hyems uero & frigus cum foret, homo manus suas admotas ori afflabat. Rogante autem satyro, quam ob causam hoc faceret, ait, manus meas calefacio propter frigus. Sed paulo pòst edulio calido allato, homo admotum ori insufflabat ipsum. Consulente rursus, quare id faceret, ait, ferculum frigefacio. Suscepto sermone satyrus, sed ego, ait, ex nunc renuncio tuam amicitiam: quia ex eodem ore & calidum emittis, & frigidum.

Affabulatio.

Fabula significat, fugere nos amicitias oportere, quarum anceps est affectio.

Vulpes & lignator. 127

VVlpes uenatores fugiens, & in deserto multa decursa uia, uirum lignatorem in eo inuenit, cui supplicabat, ut se absconderet. à quo ei ostenso suo tugurio, ingressa delituit in angulis. At uenatoribus profectis, & uirum rogantibus, hic uoce quidem negabat scire quicquam, sed manu ibi locum ostendebat. Hi uero cum id non egissent, statim abiere. Vt igitur uidit eos uulpes præterijsse, exiuit nihil allocuta: eo ipsam accusante, quòd seruata à se, gratias sibi non ageret, uulpes conuersa ait: heus tu, ego uero egissem tibi gratias, si uerbis similes & manuum gestus, & mores

ἄχθει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς χρηστὰ μὲν ἐπαγγελλομένους τοῖς λόγοις, ἐναντία δὲ ποιοῦντας τοῖς ἔργοις.

Ἄνθρωπος, καταθραύσας ἄγαλμα.

Ἄνθρωπός τις ξύλινον ἔχων θεὸν, καθικέτευε τοῦ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν. ὡς οὖν ταῦτα ἔπραττεν, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐν πενίᾳ διῆγε, θυμωθεὶς, ἄρας αὐτὸν τῶν σκελῶν, ἔρριψεν εἰς τὸ ἔδαφος. προσκρουσάσης οὖν τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα κλασθείσης, χρυσὸς ἐξέρρευσεν ὅτι πλεῖστος, ὅνπερ δὴ συνάγων ὁ ἄνθρωπος ἐβόα· στρεβλὸς ὑπάρχεις ὥς γε οἶμαι, καὶ ἀγνώμων. τιμῶντά σε ἐν ἥκιστα με ὠφέλησας, τύψαντα δέ σε πολλοῖς καλοῖς ἀμείβῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ὠφελήσει τιμῶν πονηρὸν ἄνθρωπον, τύπτων δὲ αὐτὸν μᾶλλον ὠφελήσει.

Ἄνθρωπος καὶ κύων.

Ἄνθρωπός τις ἡτοίμαζε δεῖπνον, ἑστιάσων τινὰ τῶν φίλων αὐτοῦ καὶ οἰκείων. ὁ δὲ κύων αὐτοῦ ἄλλον κύνα ἐκάλει λέγων, ὦ φίλε, δεῦρο συνδείπνησόν μοι. ὁ δὲ προσελθὼν χαίρων ἵστατο, βλέπων τὸν μέγαν δεῖπνον, βοῶν ἐν τῇ καρδίᾳ· βαβαί, πόση μοι χαρὰ ἄρτι ἐξαπιναίως ἐφάνη. τραφήσομαί τε γὰρ, καὶ εἰς κόρον δειπνήσω, ὥστε με αὔριον μηδαμῇ γε πεινᾶσαι. ταῦτα καθ᾽ ἑαυτὸν λέγοντος τοῦ κυνὸς, καὶ ἅμα σείοντος τὴν κέρκον, ὡς δὴ εἰς τὸν φίλον θαρροῦντος. ὁ μάγειρος ὡς εἶδε τοῦτον ὧδε κἀκεῖσε τὴν κέρκον περιστρέφοντα, κατασχὼν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἔρριψε παραχρῆμα ἔξωθεν τῶν θυρίδων. ὁ δὲ κατιὼν, ἀπῄει

μεγάλως

habuiſſes. Affabulatio.

Fabula in eos, qui uerbis quidem utilia promittunt, ſed contrà rebus faciunt.

Homo perfractor ſtatuæ. 128

HOmo quidam ligneũ cum haberet deum, ſupplicabat ut ſibi benefaceret. Cum igitur hæc faceret, & nihilominus in paupertate degeret, iratus eleuatum ipſum cruribus, proiecit in pauimentum. Illiſo igitur capite, ac ſtatim diffracto, auri quamplurimũ effluxit. quod iam ille dum colligeret, exclamabat: peruerſus es ut puto, & ingratus. colenti enim mihi nequaquã profuiſti, uerberanti autem te multa donaſti bona. Affabulatio.

Fabula ſignificat, nõ profuturũ te tibi, honorãdo prauum hominem, ſed uerberando ipſum, profuturum magis. Homo & canis. 129

HOmo quidã parabat cœnã, accepturus amicũ quendã ſuũ & familiarẽ. canis item ipſius aliũ inuitãdo canẽ, dicebat: ô amice ueni, cœna unà mecũ. Is cũ acceſſiſſet, lætus aſtabat, magnã ſpectans cœnam, ſecum loquẽs: Papæ, quanta mihi lætitia nuper derepẽte oblata eſt. nam & nutriar, & ad ſatietatem cœnabo, ita ut nullo modo cras eſuriã. Hæc ſecũ dũ diceret canis, ſimulq́ꝫ moueret caudã, ut qui iam amico fideret, cocus ut uidit ipſum huc & illuc caudam circumagentem, arreptis ipſius cruribus, eiecit ſtatim de feneſtris, At is cum decidiſſet, ibat

μεγάλως ἐκράζων. τῶν τις δὲ κυνῶν, τῶν καθ᾽ ὁδὸν αὐτῷ συναντώντων, ἐπηρώτα, πῶς ἐδείπνησας φίλος; ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπολαβὼν ἔφη· ἐκ γὰρ πολλῆς πόσεως μεθυσθεὶς ὑπὲρ κόρον, οὐδὲ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ὅθεν ἐξῆλθον οἶδα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ θαῤῥεῖν τοῖς ἐξ ἀλλοτρίων εὖ ποιεῖν ἐπαγγελλομένοις.

Ἁλιεύς.

Ἁλιεὺς ἁλιευτικῆς ἄπειρος, λαβὼν αὐλοὺς καὶ δίκτυα, παρεγένετο εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας, τὸ μὲν πρῶτον ηὔλει, νομίζων πρὸς τὴν ἡδυφωνίαν τοὺς ἰχθύας ἐφάλλεσθαι. ὡς δ᾽ ἤδη πολὺ διατεινόμενος οὐδὲν ἤνυεν, ἀποθέμενος τοὺς αὐλοὺς, ἀναλαμβάνει τὸ ἀμφίβληστρον, καὶ βαλὼν κατὰ τοῦ ὕδατος, πολλοὺς ἰχθύας ἤγρευσεν. ἐκβαλὼν δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δικτύου, ὡς εἶδε πηδῶντας, ἔφη. ὦ κάκιστα ζῶα, ὅτε ηὔλουν, οὐκ ὠρχεῖσθε. ὅτε δὲ πέπαυμαι, τοῦτο ποιεῖτε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς παρὰ λόγον, καὶ παρὰ καιρόν τι πράττοντας.

Βουκόλος.

Βουκόλος ἀγέλην ταύρων βόσκων, ἀπώλεσε μόσχον. περιελθὼν δὲ πᾶσαν τὴν ἔρημον διέτριβεν ἐρευνῶν, ὡς δὲ οὐδὲν εὑρεῖν ἐδυνήθη, ηὔξατο τῷ Διῒ, ἂν τὸν λαβόντα μόσχον κλέπτην ὑποδείξῃ, ἔριφον εἰς θυσίαν προσάξειν. καὶ διερχόμενος εἴς τινα δρυμῶνα, εὑρίσκει λέοντα κατεσθίοντα τὸν μόσχον. ἔμφο-

βος

uehementer exclamando. Sed canum quidam cũ illi in uia occurrisset, percõtabatur, ut belle cœnatus es amice? Is suscipiens ei dixit: Multo potu inebriatus supra satietatem, ne ipsam quidem uiam, qua egressus sum, noui.

Affabulatio.

Fabula significat, non oportere confidere ijs, qui ex alienis benefacere pollicentur.

Piscator. 130

PIscator piscandi rudis, acceptis tibijs ac retibus perrexit ad mare, & stans super petra quadam, primum quidem sonabat tibijs, existimans ad uocis suauitatẽ pisces assilire. Vt uero multum contendens, nihil profecit, depositis tibijs, assumit rete, ac iacto in aquam, multum piscium cepit. quibus euacuato reti, ut salientes uidit, ait: ô pessimæ animantes, cum sonarẽ tibia non saltabatis: cum uero cessaui, id agitis.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui præter rationem, et inopportune aliquid agunt.

Bubulcus. 131

BVbulcus armentum taurorũ pascens, amisit uitulũ, lustrandoq; omnem solitudinẽ, indagando moram traxit. Vbi inuenire nihil potuit, precatus est Iouem, si furem qui uitulũ cepit ostenderit, hœdum in sacrificium oblaturum. Cæterum proficiscens in quercetũ quoddam, inuenit à leone deuorari uitulum. Trepi-

βος συν γινόμενος, καὶ μέγα δειλιάσας, ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν· ὦ δέσποτα ζεῦ, ἐπηγγειλάμην σοι ἔριφον δώσειν, ἐὰν τὸν κλέπτην εὕρω. νῦν ταῦρον σοι θύσειν ὑπισχνοῦμαι, ἐὰν τούτου τὰς χεῖρας ἐκφύγω.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς ἄνδρας δυστυχεῖς, οἳ τινὰ ἀπολοῦντες μὲν, εὔχονται εὑρεῖν, εὑρόντες δὲ ζητοῦσιν ἀποφυγεῖν.

Κόραξ.

ΚΟραξ νοσῶν ἔφη τῇ μητρὶ, μῆτερ εὔχου τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ θρήνει. ἡ δ᾽ ὑπολαβοῦσα ἔφη· τίς σε ὦ τέκνον τῶν θεῶν ἐλεήσει; τίνος γὰρ κρέας ὑπὸ σοῦ γε οὐκ ἐκλάπη;

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες, οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὑρήσουσιν.

Αετός.

ΥΠεράνωθεν πέτρας ἀετὸς ἐκαθέζετο, λαγωὸν θηρεῦσαι ζητῶν. τοῦτον δέ τις ἔβαλε τοξεύσας, καὶ τὸ μὲν βέλος ἐντὸς αὐτοῦ εἰσῆλθεν. ἡ δὲ γλυφὴ σὺν τοῖς πτεροῖς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν εἱστήκει. ὁ δὲ ἰδὼν ἔφη· καὶ τοῦτό μοι ἑτέρα λύπη, τὸ τοῖς ἰδίοις πτεροῖς ἐναποθνήσκειν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεινόν ἐστιν, ὅταν τις ἐκ τῶν ἰδίων κινδυνεύσῃ.

Τέττιξ καὶ μύρμηκες.

ΧΕιμῶνος ὥρᾳ τῶν σίτων βραχέντων, οἱ μύρμηκες ἔψυχον, τέττιξ δὲ λιμώττων, ᾔτει αὐτοὺς τροφήν.

ctus igit̃, & perterrefactus, eleuatis manib. ſuis in cœlum, ait: ô domine Iupiter, promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem inuenirẽ: nunc taurum tibi recipio ſacrificaturũ, ſi huius manus effugero.

Affabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum carent, ut inueniant precantur: cum inuenerint, quærunt effugere.

Coruus. 132

COruus ægrotans, ait matri, mater precare deũ, ne lamentare. Ea uero ſuſcipiẽs, ait, quis deus ô fili miſerebit̃ tui? cuius enim tu carnes non es furatus?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, qui in uita multos inimicos habent, amicum in neceſſitate inuenturos neminem.

Aquila. 133

SVper petra aquila ſedebat, leporem captura: hanc autẽ quidam percuſſit ſagitta, quæ intra ipſam ingreſſa eſt. Sed crena cum pennis ante oculos ſtabat: quam cum uidiſſet, & hæc inquit mihi altera mœſtitia, quòd proprijs pennis inteream.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, durum eſſe, cum quis à ſuis periculum patiatur.

Cicada & formicæ. 134

HYemis tp̃e cũ triticũ efferueret, formicę refrigerabãt: cicada autẽ eſuriẽs petebat ab

eis ci-

προφήν. οἱ δὲ μύρμηκες εἶπον αὐτῷ, διατί τὸ θέρος οὐ συνῆγες τροφήν; ὁ δὲ εἶπεν, οὐκ ἐσχόλαζον, ἀλλ' ᾖδον μουσικῶς. οἱ δὲ γελάσαντες εἶπον· ἀλλ' εἰ θερινοῖς ὥραις ηὔλεις, χειμῶνος ὀρχοῦ.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τινα ἀμελεῖν ἐν παντὶ πράγματι, ἵνα μὴ λυπηθῇ καὶ κινδυνεύσῃ.

Σκώληξ καὶ ἀλώπηξ.

Ο τῷ πηλῷ κρυπτόμενος σκώληξ, εἰς γῆν ἐξελθὼν, ἔλεγε πᾶσι τοῖς ζώοις· ἰατρός εἰμι φαρμάκων ἐπιστήμων, οἷός ἐστιν ὁ τῶν θεῶν ἰατρὸς παίων. καὶ πῶς, εἶπεν ἀλώπηξ, ἄλλους ἰώμενος, σαυτὸν χωλὸν ὄντα οὐκ ἰάσω;

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ἡ πεῖρα, πᾶς λόγος ἀργὸς ὑπάρχει.

Ορνις χρυσοτόκος.

Ορνιθά τις εἶχεν ὠὰ χρυσᾶ τίκτουσαν, καὶ νομίσας ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσίου εἶναι, κτείνας εὕρηκεν ὁμοίαν τῶν λοιπῶν ὀρνίθων. ὁ δὲ ἀθρόον πλοῦτον ἐλπίσας εὑρήσειν, καὶ τοῦ μικροῦ ἐστέρηται ἐκείνου.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι, καὶ τὴν ἀπληστίαν φεύγειν.

Λέων καὶ ἀλώπηξ.

Λέων γηράσας, καὶ μὴ δυνάμενος διαρκέσαι αὐτῷ εἰς τροφὴν, ἔγνω δι' ἐπινοίας τι πρᾶξαι. καὶ δὴ παραγενόμενος ἐν σπηλαίῳ τινὶ, καὶ κατακλιθεὶς, προσεποιεῖτο νοσεῖν. παραγενόμενα οὖν τὰ

cibum. formicæ uero dixerūt ei: Cur æſtate nō colligebas alimentū? Hæc ait, non eram ocioſa, ſed canebam muſicè. Tum hę ridendo dixerūt: ſi æſtiuo tempore modulabaris, nunc ſalta.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, non oportere quenquam aliqua in re eſſe negligentem, ne mœreat, ac periclitetur.

Vermis, & uulpes. 135

QVi ſub cœno celabatur uermis, ſuper terram egreſſus dicebat omnibus animalibus, medicus ſum medicaminū doctus, qualis eſt Pæon deorū medicus. Et quomodo, ait uulpes, alios curans, teipſum claudum non curas?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, niſi præſto experientia fuerit, omne uerbum inane eſſe.

Gallina auripera. 136

GAllinam quis habens oua aurea parientem, ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam alijs gallinis ſimilē reperit. Hic multum ſperans inuenire diuitiarum, & exiguis illis priuatus eſt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, oportere contentum eſſe præſentibus, & fugere inexplebilitatem.

Leo, & uulpes. 137

LEo ſenio confectus, cum ſuppeditare ſibi cibum non poſſet, decreuit aſtu id facere. Itaq; profectus in antrum quoddam, & deiectus, ſimulabat ægrotare. Aduenientes igitur

ani

ζῶα ὑποσκέψεως χάριν, συλλαμβάνων κατήσθιεν αὐτά. πολλῶν οὖν ζώων ἀναλωθέντων, ἀλώπηξ τὸ τέχνασμα τοῦτο γνοῦσα, παρεγένετο πρὸς αὐτὸν. καὶ στᾶσα ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου, ἐπυνθάνετο πῶς ἔχει. τοῦ δὲ εἰπόντος κακῶς, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου δι᾽ ἣν οὐκ εἰσέρχεται, ἡ ἀλώπηξ ἔφη, ὅτι ὁρῶ ἴχνη πολλῶν εἰσιόντων, ὀλίγων δὲ ἐξιόντων.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων ἐκ τεκμηρίων προορώμενοι τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσιν.

Λύκος καὶ γραῦς.

Λύκος λιμώττων περιῄει ζητῶν τροφήν. γενόμενος δὲ κατά τινα τόπον, ἤκουσε παιδίου κλαίοντος. καὶ γραὸς λεγούσης αὐτῷ, παῦσαι τοῦ κλαίειν. εἰ δὲ μή, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπιδώσω σε τῷ λύκῳ. οἰόμενος δὴ ὁ λύκος ὅτι ἀληθεύει ἡ γραῦς, ἵστατο πολλὴν ἐκδεχόμενος ὥραν. ὡς δ᾽ ἑσπέρα κατέλαβεν, ἀκούει πάλιν τῆς γραὸς κολακευούσης τὸ παιδίον, καὶ λεγούσης αὐτῷ, ἐὰν ἔλθῃ ὁ λύκος δεῦρο, φονεύσομεν ὦ τέκνον αὐτὸν. ταῦτα ἀκούσας ὁ λύκος, ἐπορεύετο λέγων, ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαύλει ἄλλα μὲν λέγουσιν, ἄλλα δὲ πράττουσιν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς ἀνθρώπους, οἵτινες τὰ ἔργα τοῖς λόγοις οὐκ ἔχουσιν ὅμοια.

Εριφος καὶ λύκος.

Εριφος ἐπί τινος δώματος ἑστὼς, ἐπειδὴ λύκον παριόντα εἶδεν, ἐλοιδόρει τε καὶ ἔσκωπτεν αὐτόν. ὁ δὲ λύκος ἔφη, ὦ οὗτος οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ᾽ ὁ τόπος.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος

animantes uiſitationis gratia, cōprehenſas deuorabat. Multis igitur abſumptis animātibus, uulpes ea arte cognita, acceſſit ad ipſum, & ſtās extra ſpeluncā rogitabat quomodo ſe haberet. Cum autem is dixiſſet, male, cauſamq́ rogaret, quam ob rem non ingrederet̄: uulpes ait, quia me ueſtigia terrent, omnia ad intorſum ſpectantia, nulla retrorſum. Affabulatio.

Fabula ſignificat, prudentes homines cōiecturis præuiſa pericula euitare.

Lupus, & uetula. 138

LVpus eſuriens circuibat quærendo cibū. profectus autem ad locum quendā, audiuit lugentem puerulum, eiq́ dicentem anum, deſine plorare, ſin minus, hac hora tradam te lupo. ratus igitur lupus ſeriò loqui aniculam, expectabat ad multā horam. ſed cum aduenisſet ueſpera, audit rurſus anum blandientem puerulo, ac dicentē: ſi uenerit lupus huc, interficiemus eum fili. His auditis, lupus eundo dicebat, in hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Affabulatio.

Fabula in homines, quorum facta uerbis non reſpondent. Hœdus, & lupus. 139

HOedus ſuper domo quadam cum ſtaret, uiſo lupo prætereunte, conuiciabatur, & mordebat ipſum. ſed lupus ait: heus tu, non tu mihi, ſed locus conuiciatur.

Affabulatio.

Fabula

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς δίδωσι τὸ θράσος κατὰ τῶν ἀμεινόνων.

Ημίονος.

Ημίονος ἐκ κριθῆς παχυνθεὶς, ἀνεσκίρτησε βοῶν καὶ λέγων, πατήρ μου ἐστὶν ἵππος ὁ ταχυδρόμος, κἀγὼ αὐτῷ ὅλος ἀφωμοιώθην. καί ποτε ἀνάγκης ἐπελθούσης τρέχειν, ἐπειδὴ τοῦ δρόμου ἐπαύσατο, τοῦ πατρὸς ὄνου εὐθὺς ὑπεμνήσθη.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ὁ χρόνος εἰς δόξαν φέρῃ τινὰ, τῆς ἑαυτοῦ γενῆς τύχης μὴ ἐπιλανθανέσθω. ἀβέβαιος γάρ ἐστι ὁ βίος οὗτος.

Οφις καὶ γεωργός.

Οφις ἐν γεωργοῦ προθύροις φωλεύων, ἀνεῖλεν αὐτοῦ τὸ νήπιον παιδίον. πένθος δὲ τοῖς γονεῦσιν ἐγένετο μέγα. ὁ δὲ πατὴρ ὑπὸ τῆς λύπης πέλεκυν λαβὼν, ἔμελλεν τὸν ὄφιν ἐξελθόντα φονεύσειν. ὡς δὲ ἐκύψε μικρὸν, σπεύσας ὁ γεωργὸς τοῦ πατάξαι αὐτὸν, ἠστόχησε, μόνον κρούσας τὴν τῆς τρώγλης ὀπήν. ἀπελθόντος δὲ τοῦ ὄφεως, ὁ γεωργὸς νομίσας τὸν ὄφιν μηκέτι μνησικακεῖν, λαβὼν ἄρτον καὶ ἅλας ἔθηκεν ἐν τῇ τρώγλῃ. ὁ δὲ ὄφις λεπτὸν συρίξας, εἶπεν. οὐκ ἔσται ἡμῖν ἀπάρτι πίστις ἢ φιλία, ἕως ἂν ἐγὼ τὴν πέτραν ὁρῶ, σὺ δὲ τὸν τύμβον τοῦ τέκνου.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδεὶς μίσους, ἢ ἀμοιβῆς ἐπιλανθάνεται, ἐφ' ὅσον βλέπει μνημόσυνον, δι' οὗ ἐλυπήθη.

Σαλπιγκτής.

Σαλπιγκτὴς στρατὸν ἐπισυνάγων, καὶ κρατηθεὶς

Fabula ſignificat, plerunq; et locum & tempus præbere audaciam aduerſus præſtantiores.

Mulus. 140

MVlus ordeo pinguefactus, laſciuiebat, clamās ac dicēs, pater meus eſt equus curſor, & ego ei totus ſum ſimilis: atq; aliquando cum neceſſe foret ei currere, ut à curſu ceſſauit, patris aſini ſtatim recordatus eſt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, etſi tempus ad gloriam promoueat aliquem, non ſuæ tamen ipſius fortunæ obliuiſcatur: inſtabilis enim eſt uita hæc.

Serpens & agricola. 141

SErpens in agricolæ ueſtibulis deliteſcens, ſuſtulit eius infantē puerulū. Luctus autem parentibus fuit magnus. At pater præ mœrore accepta ſecuri, egreſſum ſerpentem occiſurus erat. Vt uero proſpexit parumper, feſtinando agricola, ut ipſum percuteret, errauit, tantū percuſſo foraminis orificio. Digreſſo aūt ſerpente, agricola ratus ſerpentem non amplius iniuriæ meminiſſe, accepit panem & ſalem, appoſuitq; in foramine. Sed ſerpens tenui ſibilo ait, non erit nobis amodo fides amicitiáue, quandiu ego lapidē uideo, tu tui filij tumulū. Affabulatio.

Fabula ſignificat, nullū odij, aut uindictæ obliuiſci, quādiu uidet monimētū, quo triſtatus eſt.

Tubicen. 142

TVbicen exercitum congregans, ac ſupera

ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐβόα, μὴ κτείνετέ με ὦ ἄνδρες εἰκῆ καὶ μάτην. οὐδένα γὰρ ὑμῶν ἀπέκτεινα, πλὴν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τούτου οὐδὲν ἄλλο κτῶμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφασαν, διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον τεθνήξῃ, ὅτι σὺ μὴ δυνάμενος πολεμεῖν, τοὺς πάντας πρὸς μάχην ἐγείρεις.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πλέον πταίουσιν, οἱ τοὺς κακοὺς καὶ βαρεῖς δυνάστας ἐπεγείροντες εἰς τὸ κακοποιεῖν.

Κάλαμος καὶ ἐλαία.

Ιὰ καρτερείαν καὶ ἰσχὺν καὶ ἡσυχίαν κάλαμος καὶ ἐλαία ἤριζον. τοῦ δὲ καλάμου ὀνειδιζομένου ὑπὸ τῆς ἐλαίας, ὡς ἀδυνάτου καὶ ῥαδίως ὑποκλινομένου πᾶσι τοῖς ἀνέμοις, ὁ κάλαμος σιωπῶν οὐκ ἐφθέγξατο. καὶ μικρὸν ὑπομείνας, ἐπειδὴ ἄνεμος ἔπνευσεν ἰσχυρός, ὁ μὲν κάλαμος ὑποσεισθεὶς καὶ ὑποκλινθεὶς τοῖς ἀνέμοις, ῥαδίως διεσώθη. ἡ δ᾽ ἐλαία ἐπειδὴ ἀντέτεινε τοῖς ἀνέμοις, κατεκλάσθη τῇ βίᾳ.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῷ καιρῷ καὶ τοῖς κρείττοσιν αὐτῶν μὴ ἀνθιστάμενοι, κρείττους εἰσὶ τῶν πρὸς μείζονας φιλονεικούντων.

Λύκος καὶ γέρανος.

Λ
Ύκου λαιμῷ ὀστέον ἐπεπήγει. ὁ δὲ γεράνῳ μισθὸν παρέξειν εἶπεν, εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐμβαλοῦσα, τὸ ὀστοῦν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ ἐκβάλοι. ἡ δὲ τοῦτ᾽ ἐκβαλοῦσα, δολιχόδειρος οὖσα, τὸν μισθὸν ἐπεζήτει. ὅστις γελάσας, καὶ τοὺς ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι μισθός, ἔφη, τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ ὀδόντων ἐξῆρας κάραν σώαν μηδὲν παθοῦσαν.

tus ab hostibus clamabat, ne me temere & frustra uiri occidite. Nõ enim uestrũ quẽq̃ occidi. nam preter ęs hoc possideo aliud nihil. & hi ad ipsum dixere, ob id magis morieris, qui cũ nequeas ipse pugnare, omneis ad pugnã excitas.

Affabulatio.

Fabula significat, plus peccare, qui malos ac graueis principes cõcitant ad male agendum.

Arundo, & Oliua. 143

De tolerãtia, & uiribus, & quiete, arundo & oliua cõtendebant: cum arundini oliua conuicium faceret, utpote imbecillæ, ac facile cedenti uentis omnibus, arundo tacendo nihil locuta est. Ac parũper præstolata, ubi acer afflauit uentus, arundo succussa, & declinata uentis, facile euasit. oliua autem cum uentis restitisset, ui diffracta est.

Affabulatio.

Fabula significat, eos qui tempori ac præstantioribus nõ resistunt, meliores esse ijs qui cum potentioribus contendunt.

Lupus & grus. 144

Lupus gutturi osse infixo, mercedem grui præbiturum dixit, si capite iniecto, os ex gutture sibi extraxerit. Hæc autem eo extracto, quippe quæ procero esset collo, mercedem efflagitabat: qui subridẽdo, dentesq; exacuendo, sufficiat tibi, ait, illa sola merces, ꝙ ex ore lupi et dentibus saluum caput & illæsum exemeris.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἵ τινες ὑπὲρ κινδύνου διασωθέντες, τοῖς εὐεργέταις τοιαύτας ἀπονέμουσι χάριτας.

Ἀλέκτορες.

Ἀλεκτόρων δύο μαχομένων περὶ θηλειῶν ὀρνίθων, ὁ εἷς τὸν ἕτερον κατετροπώσατο. καὶ ὁ μὲν ἡττηθεὶς, εἰς τόπον κατάσκιον ἀπιὼν ἐκρύβη. ὁ δὲ νικήσας, εἰς ὕψος ἀρθεὶς, καὶ ἐφ' ὑψηλοῦ τοίχου στὰς, μεγαλοφώνως ἐβόησε. καὶ παρ' εὐθὺς ἀετὸς καταπτὰς, ἥρπασεν αὐτόν. ὁ δ' ἐν σκότῳ κεκρυμμένος, ἀδεῶς ἔκτοτε ταῖς θηλείαις ἐπέβαινε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Γέρων καὶ θάνατος.

Γέρων ποτὲ ξύλα κόψας, καὶ ταῦτα φέρων, πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε. διὰ δὲ τὸν πολὺν κόπον ἀποθέμενος ἐν τόπῳ τινὶ τὸν φόρτον, τὸν θάνατον ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ θανάτου παριόντος, καὶ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν δι' ἣν αὐτὸν ἐκάλει, δειλιάσας ὁ γέρων, ἔφη· ἵνα μου τὸν φόρτον ἄρῃς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, εἰ καὶ δυστυχεῖ, καὶ πτωχός ἐστι.

Βάτραχοι.

Βάτραχοι δύο ξηρανθείσης τῆς λίμνης ἐν ᾗ κατῴκουν, περιῄεσαν ζητοῦντες ποῦ καταμεῖναι. καὶ ἐλθόντες εἰς φρέαρ βαθὺ, καὶ κύψαντες κάτω, καὶ ἰδόντες τὸ ὕδωρ, ὁ μὲν εἷς συνεβούλευεν ἵνα πηδήσωσι παρευθὺς κάτω. ὁ δ' ἕτερος εἶπεν· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ξηρανθῇ, πῶς δυνησόμεθα ἀναβῆναι;

Ἐπι-

Affabulatio.

Fabula in uiros qui à periculo ſeruati, bene de ſe meritis eam gratiam referunt.

Galli. 145

DVobus gallis pugnantib. de gallinis fœminis, alter alterũ in fugã uertit, ac uictus in locũ obſcurũ profectus delituit. Sed qui uicit, in altum eleuatus, ſtanſq; ſuper alto pariete, magna uoce clamauit, & ſtatim aduolans aquila eũ rapuit. At qui in tenebris deliteſcebat, ex illo intrepide gallinas cõſcendit. Affabulatio. Fabula ſignificat, dominum ſuperbis opponi, dare autem humilibus gratiam.

Senex & mors. 146

SEnex olim inciſa à ſe ligna cum ferret, multam ibat uiam, ac ob multum laborem depoſito in loco quodam onere, mortẽ inuocabat. ſed mors cum adeſſet, cauſamq; peteret, propter quam ſe uocaret, perterrefactus ſenex, ait, ut meum onus attollas. Affabulatio. Fabula ſignificat, omnem hominem eſſe uitæ ſtudioſum, licet infortunatus ſit, & mendicus.

Ranæ. 147

DVæ ranæ ſiccata palude, ubi habitabant, circuibant quærendo ubi manerent, ac profectæ in profundum puteum, & acclinatæ deorſum, uiſa aqua, altera conſulebat, ut ſaltarent continuo deorſum: altera uero ait, ſi & hic aruerit, quomodo poterimus aſcendere?

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ἄνευ συμβουλῆς μὴ ποιεῖν τι.

Ἄρνος καὶ λύκος.

Ἀρνὸς ἐφ᾽ ὑψηλοῦ τόπου ἱστάμενος, λύκον κάτωθεν παριόντα τὴν ὁδὸν ἔσκωπτε. καὶ θηρεῖον κακὸν ἀπεκάλει, καὶ ὠμοβόρον. ὁ δὲ λύκος στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν. οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ᾽ ὁ πύργος ἐν ᾧ ἵστασαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς ὑπομένοντας ὕβριν παρὰ ἀναξίων ἀνθρώπων, διὰ φόβον ὑψηλοτέρων.

Κώνωψ καὶ λέων.

Κώνωψ πρὸς λέοντα ἐλθὼν εἶπεν· οὐδὲ φοβοῦμαί σε, οὐδὲ δυνατώτερός μου εἶ. εἰ δὲ μή, τί σοί ἐστιν ἡ δύναμις; ὅτι ξύεις τοῖς ὄνυξι, καὶ δάκνεις τοῖς ὀδοῦσι; τοῦτο καὶ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ μαχομένη ποιεῖ. ἐγὼ δὲ λίαν ὑπάρχω σου ἰσχυρότερος. εἰ δὲ θέλεις, ἔλθωμεν καὶ εἰς πόλεμον. καὶ σαλπίσας ὁ κώνωψ, ἐνεπήγετο δάκνων τὰ περὶ τὰς ῥίνας αὐτοῦ ἄτριχα πρόσωπα. ὁ δὲ λέων τοῖς ἰδίοις ὄνυξι κατέλυεν ἑαυτὸν, ἕως οὗ ἠγανάκτησεν. ὁ δὲ κώνωψ νικήσας τὸν λέοντα, καὶ σαλπίσας, καὶ ἐπινίκιον ᾄσας, ἔπτατο. ἀράχνης δὲ δεσμῷ ἐμπλακείς, ἐσθιόμενος ἀπωδύρετο, ὅτι μεγίστοις πολεμῶν, ὑπὸ εὐτελοῦς ζώου τοῦ ἀράχνης ἀπώλετο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς καταβάλλοντας μέγα, καὶ ὑπὸ μικρῶν καταβαλλομένους.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ

αἰσώπου μύθων.

Affabulatio.

Fabula significat, ne quid inconsultò fiat.

Agnus & lupus. 148

Agnus in alto cũ staret loco, lupũ inferius prætereuntẽ uiã, mordebat, & ferã malã & crudiuorã appellabat. Sed lupus conuersus ait ad ipsum, nõ tu contumeliaris mihi, sed ubi stas turris. Affabulatio.

Fabula ad eos qui ferunt iniurias ab indignis hominibus, metu sublimiorum.

De culice & Leone. 149

CVlex ad leonem accedens, ait, neq; timeo te, neq; fortior me es. Sin minus, quod tibi est robur? quod laceras unguibus, et mordes dentibus, hoc & fœmina cũ uiro pugnans facit. Ego uero longe sum te fortior. si uero uis, ueniamus ad pugnam. & cum tuba cecinisset culex, inhæsit mordẽs circa nares ipsius leonis genas: leo aũt proprijs unguibus dilaniauit seipsum, donec indignatus est. Culex autẽ uicto leone cum sonuisset tuba, & epinicium cecinisset, euolauit. Araneæ uero uinculo implicitus, cũ deuoraretur, lamẽtabatur, quod cum maximis pugnãs, à uili animali aranea occideretur.

Affabulatio.

Fabula in eos qui prosternũt magnos, & à paruis prosternuntur.

FINIS AESOPI FABVLARVM.

ΓΑΒΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ.

Περὶ ἀνθρώπου καὶ λιθίνου λέοντος.

Ἀνδρὸς ποσὶν πατεῖτο πέτρινος λέων.
καί τις λέοντί φησι, τὴν ἰσχὺν βλέπεις;
ἀλλ' εἰ λέοντες, εἶπεν, ᾔδεισαν γλύφειν,
πολλοὺς ἂν εἶδες ὄντας ἀνθρώπους λίθους.

Ἐπιμύθιον, ὅτι ἐπ' ἀρετῇ οὐ δεῖ σεμνύνεσθαι.

Περὶ λέοντος κοιμωμένου καὶ μυός.

Λέοντος ὑπνώττοντος, αὐχένος μέσον
διέδραμεν μῦς, ὃς δ' ἀνέστη συντόμως.
γελᾷ δ' ἀλώπηξ, καὶ λέων ἀπεκρίθη·
οὐ μὲν φοβοῦμαι, τὴν ὁδὸν δ' ἀνατρέπω.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ καὶ μικρὰν καταφρόνησιν ἀνεπιστρέφεσθαι.

Περὶ λέοντος καὶ κάπρου καὶ γυπῶν.

Λέων μάχην ἔστησε πρὸς ποτε κάπρον.
γῦπες δ' ἄνωθεν ἐκκόπτουσι τὴν ἔριν,
βρῶσιν τὸν ἡττηθέντα ποιῆσαι τάχα.
φίλους δ' ὁρῶντες ἤστοχουν τῶν ἐλπίδων.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ ἀλλοτρίοις κακοῖς ἐπιχαίρειν.

Περὶ δορκάδος καὶ λέοντος θυμωθέντος.

Λέοντα δορκὰς ὡς ἴδεν μεμηνότα,
ὦ μοῖρα θηρῶν εἶπεν ἀθλιωτάτη,
εἰ σωφρονῶν γε, δυσκάθεκτος εἶ λέων,
πῶς νῦν μανεὶς οὐ μετὰ δακρύων δράσεις;

Ἐπιμύθιον, ὅτι ἐξουσίαν ἔχοντα οὐ δεῖ θυμοῦσθαι.

Περὶ λέοντος, ὄνου, ἀλώπεκος.

Λέων

TETRASTICHA.

De homine & leone lapideo.

IRI pedibus calcabatur lapideus Leo.
Et qdã leoni, ecquid robur, inquit, intueris?
At si leones, ait ille, sciuissent scalpere,
Multos uidisses esse homines lapides.

Affabulatio. Quod non oporteat inflari uirtute.

De Leone dormiente, & mure.

Leone dormiente, per mediam ceruicem
Percurrit mus. Is autem surrexit ilico.
Ridet uulpes, ac Leo respondit:
Non timeo, sed interrumpo iter.

Affabulatio. Quod non oporteat, ne paruum quidem contemptum negligere.

De Leone, & apro, & uulturibus.

Leo pugnam parauit aduersus aprum.
Vultures uero deinsuper speculabantur litem,
Vt deuorarent statim, qui uinceretur.
Sed amicis ijsdem uisis frustrati sunt spe.

Affabulatio. Quod non oporteat alienis malis lætari.

De Caprea, & leone furente.

Leonem caprea ut uidit furentem,
O fatum ferarum, ait, miserrimum,
Si compos mentis intolerabilis es Leo,
Quomodo nunc furens non plena facies lachrymarum?

Affabulatio. Quod non oporteat eum, qui potestatem habet, excandescere.

De Leone, Asino, Vulpe.

λέων, ὄνος, κερδώ τε, πρὸς θήραν ἴσαν.
ὄνου δὲ ταύτην εἰς τρίτον διελασμένου,
λέων κατεσπάραξε. κερδὼ δὲ πλέον
γέγονεν αὐτοῦ, σωφρονισθεῖσ' ἐξ ὄνου.

Επιμύθιον, ὅτι δεῖ ἐξ ὧν πάσχουσιν ἕτεροι, παιδεύεσθαι.

Περὶ ὄνου βαστάζοντος εἴδωλον.

Ωμοις ὄνος ἤνεγκεν ἀργυροῦν βρέτας,
ὅπερ συναντῶν, πᾶς τις αὖ ἐπροσκύνει.
τύφῳ δ' ἐπαρθεὶς, μὴ θέλων μένειν ὄνος,
ἤκουσεν, οὐ θεὸς σὺ, τὸν θεὸν δ' ἄγεις.

Επιμύθιον, ὅτι τοὺς ἐν ἀξιώμασι τιμωμένους δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν.

Περὶ παιδὸς ἐσθίοντος σπλάγχνα.

Βοὸς φαγὼν παῖς εἰς ἑορτὴν ἔγκατα,
οἴμοι κέκληγ' ὡς σπλάγχνα μῆτερ ἐκχέω.
ἡ δ' αὖ γελῶσα, μὴ φοβοῦ τέκνον, ἔφη.
τῶν σῶν γὰρ οὐδὲν, ἀλλ' ἐμεῖς ἀλλοτρίων.

Επιμύθιον, ὅτι δεῖ τἀλλότρια ἀντιστρέφειν, καὶ μὴ γογγύζειν.

Περὶ ἀλώπεκος καὶ βάτου.

Φραγμοὺς ἀλώπηξ ὡς ὑπερβαίνειν θέλων,
ὀλισθάνουσα, καὶ βάτου δεδραγμένη,
ἔξεσο πέλμα, λοιδορεῖ δὲ τὴν βάτον.
μέμφου σεαυτὴν, μὴ μέ περ κεῖνος φάτο.

Επιμύθιον, πρὸς τοὺς τὰ ἑαυτῶν κακὰ σιωπῶντας, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων κατηγοροῦντας.

Περὶ κώνωπος καὶ ταύρου.

Κώνωψ καθῆστο πρὸς κέρας ταύρου πάλαι,
ὅν περ κέλευσεν εἴπερ ἐκπτῆναι θέλει.

ἤκουσε

Leo, asinus, uulpes, ad prædam iere.
In treis parteis eam cum asinus diuisisset,
A leone dilaceratus est. at uulpes plus
Ei tribuit, edocta ab asino. Affabulatio.
Quòd ex ijs quæ alij patiuntur, doceri oporteat.

De asino gestante simulacrum.

Humeris asinus gestabat simulacrum argenteum,
Quòd unusquisq; occurrens adorabat.
Superbia uero elatus, nolens manere asinus,
Audiuit: non es tu deus, sed fers deum.

Affabulatio.

Quòd oporteat eos qui in dignitatibus constituti sunt, cognoscere se esse homines.

De puero comedente intestina.

Bouis puer festo die cum comedisset uiscera,
Hei mihi clamabat, quod intestina effundo mater,
Hæc ridendo ait, ne timeas fili,
Non enim ex tuis quicquam, sed uomis ex alienis.

Affabulatio.

Quòd oporteat aliena restituere, & non murmurare.

De uulpe, & rubo.

Sepem uulpes transilire ut uoluit.
Lapsa, ac rubo innixa,
Percussa planta, conuicia dicebat rubo.
Increpa teipsam, non me, ille ait. Affabulatio.
Aduersus eos qui sua tacent uitia, & aliena reprehendũt.

De culice, & tauro.

Culex olim in cornu tauri sedebat,
Quem dicere iussit, an se uolare uelit,

Audiuit

ἤκουσε, δ᾽ ὥσπερ οὐκ ἔγνω καθημένου,
οὕτω δὲ μὴ πλήσαντος αἴσθησιν λάβῃ.
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς λογιζομένους ἑαυτοὺς εἶναι ἢ σοφοὺς, ἢ δυνατοὺς, ἢ φρονίμους, μὴ ὄντας δέ.

Περὶ ἐλάφου καὶ ἀμπέλου.

Ἔλαφον διήλαυνον οἱ κυνηγέται,
ἥ τις δασείαις ἀμπέλοις ἀπεκρύβη,
τὰ φύλλα βιβρώσκουσα δὴ τῶν ἀμπέλων,
κυνηγέταισιν ἐνδίκως ἐθηράθη.
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς κακοποιοῦντας τοὺς αὐτῶν εὐεργέτας.

Περὶ ὄφεως καὶ γεωργοῦ.

Ὄφιν θέλων τις, αὐτῷ ὀλέθρου παιδίου
πλήσσειν, πέτραν τ᾽ ἔσχιζε, καὶ φιλεῖν θέλων.
ὄφις δέ φησι· πῶς γένοιντο συμβάσεις,
ἕως σὺ τύμβον τόνδ᾽, ἐγὼ πέτραν βλέπω;
Ἐπιμύθιον, ὅτι αἱ μεγάλαι ἔχθραι ἀδιάλλακτοί εἰσιν.

Περὶ παιδὸς καὶ σκορπίου.

Ὡς ἀκρίδας θήρευε παῖς τις, σκορπίῳ
προύτεινε χεῖρας. ὃς δὲ, μὴ ψαύσῃς, ἔφη.
ὡς εἴγε μου ψαύσειας, ἐκ κόλπων σῶν,
καὶ τὰς ἀληθεῖς ἐκπτώσεις ἀκρίδας.
Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ κακοῖς ἀνθρώποις μὴ συμμίγνυσθαι.

Περὶ συὸς καὶ μυός.

Σῦς εἷλκέ τις μυῶ ἔγγον ὄντ᾽ ἀσιτίας.
οὓς χαλκέου βλέποντες, ἔστησαν γέλων.
ὁ μῦς δ᾽ ἔτι ζῶν, εἶπε μεστὸς δακρύων,
ὡς οὐδὲ σοῦ δύνασθε καὶ τρέφειν ἔνα;
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς τὰ ἑαυτῶν πρὸ τὰ πλῶματα

πρα-

Audiuit, quemadmodum non nouerat ſedentem,
Itaq; neq; euolantem ſentiret. Affabulatio.
Aduerſus eos qui uolunt eſſe docti, potentes'ue, aut prudentes, nec ſunt.

De Cerua, & uite.

Ceruam perſequebantur uenatores,
Quæ denſis in uitibus delituit.
Sed folia uitium cum comederet,
Venatoribus iure præda fuit.

Affabulatio. Aduerſus eos, qui malefaciunt benefactoribus ſuis.

De Serpente & agricola. 225

Serpentem quis pro filij interitu
Percuſſurus, petramq; ſcidit, & amare uolebat.
Sed ait ſerpens, quomodo fient conuentiones?
Quandiu tu tumbam hanc, ego lapidem uideo?

Affabulatio. Magnas inimicitias eſſe irreconciliabiles.

De Puero, & ſcorpio.

Cum locuſtas cepiſſet puer quidam, ſcorpioni
Porrigebat manus. is autem, ne attigeris, ait:
Nam ſi me tetigeris, ſuſpirando ex ſinu
Veras quoq; locuſtas abijcies.

Affabulatio.

Cum malis hominibus conuerſari non oportere.

De Sue & mure.

Sus quidam murem trahebat ad ſedandam eſuriem.
Quos uidentes fabri ferrarij riſerunt.
Mus uero adhuc uiuens ait lachrymarum plenus,
Ne unum quidem poteſtis paſcere ſuem?

Affabulatio. Aduerſus eos, qui ſuos caſus

uegli-

παραβλέποντας, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων γελῶντας.

Περὶ ὄνου καὶ λεοντῆς.

Φορῶν λέοντος δέρμα τοῖς ὤμοις ὄνος,
ηὔχει λέων εἶναί τις, αἰπόλους βλέπων.
ἐπεὶ δὲ γυμνὸς τῆς λεοντῆς εὑρέθη,
ξύλον μύλων ἔμνησε τῆς ἀταξίας.

Ἐπιμύθιον, ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι αἱ παρ' ἀξίαν τιμαὶ τάχιστα λύονται.

Περὶ τράγου καὶ ἀμπέλου.

Τράγῳ προσεῖπεν ἄμπελος, βλάπτεις σύ με
κείρων τὰ φύλλα. μὴ γὰρ οὐκ ἔστι χλόη;
ὅμως γὰρ ἂν βλάψειας, εὑρήσω τάχα
πρὸς θυσίαν σὴν εἰς θεοὺς οἶνον βλύσαι.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις θέλων τις ἀδικεῖν τινα, ὠφελεῖ αὐτόν.

Περὶ ἀνδρὸς καὶ γαλῆς γυναικός.

Ἀνὴρ γαλῆν γυναῖκα πρὸς δόμους ἄγε.
παρῆν δὲ Κύπρις, εἰς ἑορτὴν τοῦ γάμου.
νύμφη δὲ μῦν βλέψασα, συντόνῳ τάχει
δίωκε τοῦτον, μὴ τραπεῖσα τὴν φύσιν.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τὸ ἐκ φύσεως ὂν, οὐ μετατρέπεται.

Περὶ δορκάδος τὴν τῶν ποδῶν λεπτότητα μεμφομένης.

Πηγαῖς ὁρῶσα δορκὰς αὐτῆς τοι θέαν,
λεπτοὺς πόδας μωμεῖτο, χαῖρε δ' εἰς κέρα.
λέων δ' ἐπεὶ δίωκε, τούτους ἠγάπα,
κέρα καθυβρίζουσα, θήρας ὡς πάγην.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις τις ὠφελεῖται, ἐξ ὧν δοκεῖ βλάπτεσθαι.

Περὶ ἀλώπεκος καὶ σταφυλῆς.

Κορδῶ

Negligunt, alienos uero derident.

De asino & pelle leonis.

Leonis pellem humeris ferens asinus,
Iactabat esse leo quispiam, uidendo caprarios.
Sed ubi sine leonis inuentus est pelle,
Pistrinum eum memorem turbationis reddidit.

Affabulatio.

Fabula significat, immeritos honores quamprimum solui.

De hirco, & uite.

Hircum uitis allocuta est, offendis tu me,
Tondendo folia, num'nam non est herba?
Quamuis enim nocueris, inueniam statim
Ad mactationem tui erga deos uinum ut scaturias.

Affabulatio.

Quòd plerunq; uolens quis aliquem iniuria afficere, iuuet eum.

De uiro, & fele uxore.

Vir felem uxorem in domum duxit,
Adfuit Venus in nuptiarum solennitate,
Sponsa uero uiso mure contenta celeritate
Eum persecuta est, non mutata natura.

Affabulatio.

Quòd id quod à natura est, non transmutetur.

De caprea reprehendente pedum tenuitatem.

In fontibus suam imaginem uidens caprea,
Tenueis carpebat pedes, sed gaudebat cornibus.
Cum uero leo persecutus est ipsam, eos amabat,
Cornua repræhendens, ut prædæ laqueum.

Affabulatio, quod plerunque quis iuuatur, ex quibus uidetur lædi.

De uulpe, et uua.

Vulpes

Κερδὼ βότρυν βλέπουσα μακρᾶς ἀμπέλου
πρὸς ὕψος ᾖρτο, καὶ καμοῦσα πολλάκις
ἑλεῖν, ἀπεῖπε. πρὸς δ' ἑαυτὴν τοῦτ' ἔφη,
μὴ κάμνε, ῥᾶγες ὀμφακίζουσιν μάλα.
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν.

Περὶ κόρακος καὶ ἀλώπεκος.

Τυρὸν κόραξ ἔδακνε. κερδὼ δ' ἠπάτα.
εἰ γλῶσσαν εἶχες, ζηλωτὸς ἦς ὄρνις μέγας.
εὐθὺς δ' ὁ τυρὸν ῥίψεν, ἡ δ' αὐτὸν φάγεν.
ἔχεις κόραξ ἅπαντα, νοῦν κτῆσαι μόνον.
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐπὶ κολακείας χαίροντας.

Περὶ βατράχων καὶ ἡλίου.

Γάμοις ἔχαιρον βάτραχοι τοῦ ἡλίου,
καί τις πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, ὦ δειλὸν γένος.
εἰ γὰρ μόνας τρέμοιμεν αὐγὰς ἡλίου,
τίς εἴ γε τεκνώσειε τοῦτον βαστάσει;
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐπὶ ἰδίᾳ βλάβῃ ἀγνωσίας χαίροντας.

Περὶ ὄρνιθος ᾠὸν χρυσοῦν τικτούσης, καὶ φιλαργύρου.

Ἔτικτε χρυσοῦν ᾠὸν ὄρνις εἰσάπαξ.
καί τις πλανηθεὶς χρυσοραστὴς τὴν φρένα,
ἔκτεινε ταύτην, χρυσὸν ὡς λαβεῖν θέλων.
ἐλπὶς δὲ μεῖζον δῶρον ὤλεκε τύχης.
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐλπίδι κέρδους εἰς ζημίαν ἐκ μικροψυχίας ἐμπίπτοντας.

Περὶ ἀστροσκόπου καὶ ὁδοιπόρου.

Ἄστροις προσκοπῶν τις ἀστροσκόπος,
πίπτει λεληθὼς πρὸς φρέαρ. τυχὼν δέ τις
ὁδοιπόρος, στένοντι τοῦτ' ἔφη λέγων,

νοῶν

Vulpes racemum proceræ uidens uitis,
In altum eleuabatur: cumq; diu laboraßet,
Vt caperet, defatigata est. sed secum hæc locuta est:
Ne labora, acini uuæ exacerbescunt admodum.

Affabulatio.

Ad eos qui de neceßitate uoluntatem faciunt.

De Coruo & uulpe.

Caseum coruus mordebat, sed uulpes decipiebat:
Si linguam haberes, esses magna Iouis auis.
Continuo uero is eum abiecit, ea autem comedit.
Habes corue omnia, mentē solā cōpara. Affabulatio.
Aduersus eos qui adulationibus delectantur.

De Ranis, & Sole.

Ob nuptias Solis lætabantur ranæ.
Quædamq; ad eas ait, ô miserum genus.
Nam si solos radios solis timemus,
Si genuerit filios, quis eum feret? Affabulatio.
Aduersus eos, qui suo damno præ ignorātia gaudent.

De Gallina aureum ouum pariente, & auaro.

Ouum aureum gallina semel peperit.
Quidamq; auarus deceptus animo,
Eam occidit, aurum accepturus.
Sed spes perdidit maius fortunæ donum.
Affabulatio, in eos qui spe lucri in damnum ex pusillanimitate incidunt.

De stellarum speculatore, & uiatore.

Stellis intentus quidam stellarum speculator,
Cadit imprudenter in puteum. sed quidam superueniens
Viator, suspiranti hæc inquit, dicendo:

νοῦν θεὶς ἄνω. βέλτιστε, τὴν γῆν οὐ βλέπεις.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλοὶ τὰ ἐνεστῶτα μὴ γινώσκοντες, τὰ μέλλοντα καυχῶνται γινώσκειν.

Περὶ ἵππου καὶ κάπρου.

Ἤριζεν ἵππος ἀγριωτάτῳ κάπρῳ.
ὁρμὴν δὲ θηρὸς ἵππος οὐ φέρων ὅλως,
ἑαυτὸν ἐκδέδωκεν, εὑρὼν σύμμαχον
ἔμπειρον ἄνδρα πρὸς σφαγὴν τοῦ θηρίου.

Ἐπιμύθιον, ὅτι διὰ ἔχθραν τινὲς καὶ εἰς δουλείαν ἑαυτοὺς ἐμβάλλουσιν.

Περὶ ἀνδρὸς μιξότριχος, καὶ δυοῖν ἑταίραιν.

Ἐρωμένας δύ' εἶχεν ἀνὴρ μιξόθριξ.
χρόνῳ δ' ἐνωχοῦσαι πάντη καὶ τρόπῳ,
ἡ μὲν μελαίνας, ἡ δὲ λευκὰς ἐκφόρουν.
ἐξ ὧν ψιλωθεὶς, πᾶσιν ὤφθη γέλως.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς εἰς δύο ἐναντία πράγματα ἑαυτοὺς ἐμβάλλοντας.

Περὶ ἀετοῦ καὶ κολοιοῦ.

Ἀρνὸν καταπτὰς αἰετὸς καθαρπάσας,
ἰδὼν κολοιὸς, ἐν κρεῷ πράττει τάδε.
ὃν εἷλε ποιμὴν, παισὶ δ' ἐφώνει τοῦτό τι,
ἐμοὶ κολοιὸς, αἰετὸς δ' αὐτῷ θέλει.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ μιμεῖσθαι τοὺς κρείττονας.

Περὶ κολοιοῦ τε καὶ ἄλλων ὀρνέων.

Ἀλλοτρίοις πτεροῖσιν ἠμφιεσμένος
ηὔχει κολοιὸς ὀρνέων ὑπερφέρειν.
πρῶτον δὲ δῶρον ἡ χελιδὼν ἥρπακει,
μεθ' ἣν ἅπαντες, εἶτα γυμνὸς εὑρέθη.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τὸ ἐξ ὀθνείου κάλλος διαλύεται.

Περὶ

Animum applicando sursum ô optime, terram non uides.
Affabulatio. Quòd pleriq; cum præsentia nesciant, futura cognoscere gloriantur.

De Equo, & apro.

Pugnabat equus cum ferocissimo apro,
Impetum uerò feræ equus cum penitus non sustineret,
Sese dedidit, inuento socio,
Viro iugulandæ feræ perito. Affabulatio.
Quod nonnulli ob inimicitias in seruitutem sese dedunt.

De Viro misticapillo, & duabus amicis.

Amicas duas habebat uir misticapillus,
Aetate autem & moribus omnino dissimileis,
Altera nigros capillos, albos altera euellebant.
Quapropter depilatus, omnibus ridiculo fuit.

Affabulatio.

Aduersus eos qui in duas res contrarias sese inijciūt.

De Aquila & cornicula.

Agnum deuolans aquila cum rapuisset,
Idq; uidisset monedula, in ariete facit eadem,
Quam pastor cepit. filius autem clamabat tale quid:
Mihi monedula, aquila autem sibi est.

Affabulatio.

Quòd non oportet imitari præstantiores.

De Cornicula & cæteris auibus.

Alienis pennis induta,
Gloriabatur cornicula præstare auibus.
Primum donum hirundo rapuit,
Post eam omnes. hinc nuda inuenta est. Affabulatio.
Quòd ex collatione pulchritudo dissoluatur.

Περὶ ἀετοῦ καὶ ὀϊστοῦ.

Βέλει τὸ στῆθος ἀετὸς τρώθη πάλαι.
ἀλγῶν δὲ λοιπὸν ἦσο πολλὰ δακρύων,
Βλέπων δ' ὀϊστὸν εἶπεν ἐπτερωμένον.
Βαβαί, πτερόν με τὸν πτερωτὸν ὀλλύει.
Επιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐκ τῶν ἰδίων κακῶς πάσχοντας.

Περὶ θηρῶν καὶ ὀρνέων μάχης καὶ στρουθοῦ.

Πᾶσι πεφύκει θηρσὶ, καὶ πτηνοῖς μάχη.
ἦλω λίβυσσα στρουθὸς, ἥ τούς δ' ἐπλάνα.
ἐστὶν μὲν ὄρνις, ἐκ μορφῆς δὲ θηρείου.
πτηνοῖς κάραν δεικνῦσα, τοῖς θηρσὶ πόδας.
Επιμύθιον, πρὸς τοὺς δυσὶ κυρίοις δουλεύοντας, καὶ πλανῶντας ἀμφοτέρους.

Περὶ χελιδόνος καὶ κριτηρίου.

Πῆξε χελιδὼν νεοσσιὰν κριτηρίου
ὕπερθεν, ἥσπερ τὴν γονὴν βλάπτει δράκων.
ἡ δ' αὖτ' ἔφησεν, ὦ πολυστόνου τύχης,
ὅπου γὰρ ἐκδίκησις, ἐβλάβην μόνη. Επιμύθιον,
πρὸς τοὺς παθόντας κακὸν ἀπὸ καλῶν ἀνθρώπων.

Περὶ τριῶν βοῶν ὁμοφώνων, εἶτα ἀσυμφώνων, καὶ (λέοντος.

Ομόφρονες νέμοντο τρεῖς ὁμοῦ βόες,
οὓς οὐδὲ θὴρ ἔβλαπτε πολλάκις λέων.
ἔχθρας δὲ μίσει, καὶ μάχης διαχίσας,
ἕκαστον ἐκβέβρωκε γυμνὸν ὡς γῦα.
Επιμύθιον, πρὸς τοὺς σχιζομένους ἐκ τῶν ἰδίων, καὶ διὰ τοῦτο κακῶς πάσχοντας.

Περὶ γεωργοῦ καὶ γεράνου.

Εθνει γεράνων πῆξέ τις σπορεὺς πάγην.
μεθ' ὧν πελαργὸν εἷλεν, ὃς θρηνεῖ μέγα,

ἔφη

De Aquila, & sagitta.

Sagitta pectus aquila uulnerata est olim.
Dolens autem postea sedebat admodum plorans.
Videns autem sagittam pennatam, ait:
Papæ, penna me pennatam occidit. Affabulatio.
In eos, qui à suis mala patiuntur.

De Pugna ferarum ac uolucrum, & struthione.

Omnes inter se feræ & uolucres concertabant,
Capta est struthio Libyca, quæ hasce decipiebat.
Esse quidem auis, ex parte uero fera:
Volucribus caput, feris pedes ostendens.

Affabulatio.

Aduersus eos qui duobus seruiendo dominis, utrosque decipiunt.

De Hirundine & prætorio.

Hirundo fixit nidulum in prætorio,
Cuius prolem lædit serpens.
Hæc autem dixit: ô ingemiscendam fortunam.
Vbi enim ultio est, sola offensa sum. Affabulatio.
Ad eos, qui malum à bonis patiuntur.

De tribus bob. cõcordibus, inde discordib. & leone.

Concordes pascebantur tres simul boues.
Quos ne fera quidem lædebat leo.
Cum uero inimicitiarum odio & pugna dissensissent,
Singulos deuorauit nudos ut unum.
Affabulatio, aduersus eos qui à suis dißident, & propterea mala patiuntur.

De Agricola, & ciconia.

Gruibus tetendit agricola quidam laqueum.
Cum quibus ciconiam cepit, quæ uehementer lugebat.

ἔφη δ' ἀροτρεύς, ὡς φίλος μὲν εἶ σύ μοι.
ἀλλ' ἡ πάγη λαβοῦσα, σὺν κακοῖς ἔχει.
Ἐπιμύθιον, πρὸς φίλον τινὸς, εὑρημένον τοῖς ἐχθροῖς τοῦ φίλου αὐτοῦ.

Περὶ κυνὸς καὶ εἰδώλου αὐτοῦ ἐν ὕδατι.

Φέρων ποταμοῦ πλησίον κύων κρέας.
κύψας ἑαυτὸν, ἄλλον εἰς ὕδωρ βλέπει.
χανὼν δὲ λοιπὸν τοῦ κάτω λαβεῖν κρέας,
ἀπεστερεῖτο καὶ τοῦ, ὅπερ ἐκράτει.
Ἐπιμύθιον, ὅτι ὁ πλεονεκτῶν μᾶλλον ζημιοῦται.

Περὶ ὄνου καὶ ἁλὸς καὶ σπόγγων.

Περῶν ποταμὸν, φόρτον ἦγ' ἁλὸς ὄνος.
ἐν ᾧ τε καὶ πέπτωκε κουφισθεὶς βάρος.
σπόγγων ἔπειτα πλῆθος οὕτως ὡς φέρων,
πεσὼν ἑκοντὶ, δυστυχῶς ἀπεπνίγη.
Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις προσδοκίᾳ κέρδους, εἰς ζημίαν καταντᾷ.

Περὶ καμήλου καὶ Διός.

Κυρτὴ θεὸν κάμηλος ἐζήτει κέρα,
ἣν ἐξεμυκτήρισε δι' ἀβουλίας.
ζημοῖ γὰρ αὐτὴν λοιπὸν, ὦτα, καὶ κάραν,
ὡς ἄν γε παντάπασιν αἰσχίστη πέλῃ.
Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ παρὰ τοῦ θεοῦ αἰτεῖν τὰ προσήκοντα.

Περὶ λύκου καὶ ἀρνός.

Λύκος πρὸς ἄρνα φησὶν, οὐ προάγων σύ μοι
ὕδωρ ταράττεις; ἄρτι γαστρὸς ἐξέφυν,
καὶ πῶς ὕδωρ ταράττειν ἀγνοῶ ποτε.
θοίνη γοῦν μοι, κἂν θέμις, κἂν μὴ θέμις.
Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἀδίκως φανερῶς ἀδικοῦντας.

Περὶ

Dixit autem agricola, ut amica quidem tu mihi es:
Sed laqueus, qui cepit te, cum malis tenet.

Affabulatio.

In amicum cuiusdã, cõiunctum cum inimicis amici ipsius.

De cane & imagine ipsius in aqua.

Canis secundum flumen carnes ferens,
Cum se acclinasset, alium in aqua uidet.
Hiscens autem ut inferiores alias carnes caperet,
Priuatus & ijs est quarũ dominus erat. Affabulatio.
Quòd cupidus magis damno afficitur.

De Asino & sale, & spongijs.

Transeundo fluuium onus salis portabat asinus,
In quo etiam cecidit leuatus onere.
Dehinc cum itidem multum spongiarum ferret,
Cecidit sponte, & infeliciter suffocatus est.

Affabulatio.

Quòd plerunq; expectatio lucri in damnum incurrit.

De Camelo & Ioue.

Curua camelus à deo petebat cornua,
Quam derisit ob malum consilium.
Minuit enim ei de cætero aures: & caput
Vt ab omni parte foret turpissima. Affabulatio.
Quòd oporteat à deo conuenientia petere.

De Lupo & agno.

Lupus agno inquit, nonne dudum tu mihi
Aquam perturbasti? nuper ex uentre natus sum,
Et quomodo aquam perturbarim nescio quando.
Cœna fies mihi & iure, & iniuria. Affabulatio.
Aduersus eos, qui intrepide palàm iniurij sunt.

Περὶ δειλοῦ κυνηγοῦ καὶ ποιμένος.

Δειλὸς κυνηγὸς πρὸς τὸν εἶπε ποιμένα,
εἴπου λέοντος ἴχνος εἶδες, μοὶ φράσον.
σοὶ τοῦτον, εἶπεν, ἐθέλεις, δείξω, πέλας
ἴχνος. κυνηγὸς εἶπεν, οὐ ζητῶ πλέον.

Ἐπιμύθιον, πρὸς ἀνθρώπους θρασεῖς πρὸς λόγους, καὶ πρὸς ἔργα δειλούς.

Περὶ ἱππότου καὶ ἀγροίκου.

ᾔτει λαβεῖν ἀγροῖκον λαγὼν ἱππότης,
λαβὼν δὲ χερσὶ τοῦτον, ἠρώτα, πόσου;
καὶ πῶλον ἐξήλαυνεν, ἀγροῖκος δ᾽ ἔφη·
μὴ ἀποδίδε, σοὶ δ᾽ ὥρημα τοῦτο προσφέρω.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐξ ἀνάγκης προϊεμένους τὰ ἴδια.

Περὶ λύκου καὶ ὄνου.

Ὁ δ᾽ οὖσιν ἧλον εἷλεν ἐξ ὄνου λύκος,
αἰτῶν δὲ μισθὸν, πλήττεται λὰξ τὴν γνύην.
λύκος δέ φησι, πῶς μάγειρος ὢν πάλαι
ἰατρικῆς μετῆλθον ἔργ᾽ ἀναξίως;

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς τὴν ἰδίαν τέχνην καταλιμπάνοντας, καὶ ἑτέραν μετερχομένους ἐπὶ βλάβῃ.

Περὶ λύκου καὶ γεράνου.

Εἰς λαιμὸν ὀστοῦν ἐμπεπήγει τοῦ λύκου.
μισθῷ δ᾽ ἑλὼν γέρανος, ᾔτει τὴν χάριν.
σῶον τράχηλον ἐκ λύκου λαιμοῦ φέρων,
μήδ᾽ ἄλλο μηδὲ μισθὸν, ἢ τοῦτο σκόπει.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐπικίνδυνον πρᾶξιν ἐγχειρήσαντας, καὶ μετὰ τὸ σώθημα ζητοῦντας μισθόν.

Περὶ ταύρου καὶ τράγου.

ἤλαυνε ταῦρον ἐξ ἑῆς κοίτης τράγος.

ὄμ

De Venatore timido, & pastore.

Timidus uenator pastori cuidam ait,
Sicubi leonis uestigium nosti, dic mihi,
Tibi ipsum, ait, uis ostendam, longè
Vestigium. Venator ait, non quæro amplius,

Affabulatio.

Aduersus homines audaces uerbis, & factis timidos.

De Equite, & agricola.

Petebat leporem ab agricola, ut acciperet miles,
Accepto eo manibus, rogabat, quanti?
Et equum admisit: agricola autem ait,
Ne festina, tibi donum hoc offero. Affabulatio.

Aduersus eos, qui necessariò recusant res suas.

De Lupo, & asino.

Ex asino clauum dentibus extraxit lupus.
Petens mercedem, percutitur calcibus genam.
Lupus autem inquit, quomodo cocus cum essem olim,
Medicinæ opera indigne exercui? Affabulatio.

In eos qui propriam artem derelinquunt, & aliã ingrediuntur incommode. De Lupo, & Grue.

In lupi gutture os infixum erat.
Mercede autem, cum extraxisset grus, petebat precium.
Saluum collum ex lupi gutture ferens,
Nullam aliam mercedem, quàm hoc considera.

Affabulatio.

In eos qui periculosum negocium aggrediuntur, & post conuentionem quærunt mercedem.

De Tauro & Hirco.

Expellebat taurum ex suo cubili hircus,

ὃν θὴρ λέων δίωκεν, εἶπε δὲ στένων·
εἴπερ με μὴ λέοντος ἔπλησε φόβος,
ἔγνως ὅσον ταύρου τε καὶ τράγου σθένος.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς καταδεχομένους ὑβρίζεσθαι ὑπὸ μικρῶν, διὰ φόβον ἑτέρων μειζόνων.

Περὶ μύρμηκος καὶ τέττιγος.

ᾔτει τροφὴν μύρμηκα τέττιξ ἐν κρύει.
μύρμηξ δ' ἔφησε, τί θέρους ὄντος ἔδρας;
ὡς ἐν θέρει εἴρηκεν ᾖδον ὀξέως.
χειμῶνος ὀρχοῦ φησι, μὴ τροφῆς ἔρα.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς μὴ θέλοντας ἐν νεότητι κοπιᾶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ γήρᾳ πτωχεύοντας.

Περὶ ὄφεως καὶ γεωργοῦ.

Ἔθαλπέ τις γεωργὸς ἐν κόλποις ὄφιν
ὥρᾳ κρύους, ἐπεὶ δὲ θέρμης ᾔσθετο,
ἔπληξε τὸν θάλψαντα, κἄκτεινε τάχος.
οὕτω κακοὶ ποιοῦσι τοὺς εὐεργέτας.

Περὶ χελιδόνος καὶ ἀηδόνος.

Ἀγροῦ χελιδὼν μακρὰν ἐξεπωτήθη,
εὗρε δ' ἐρήμοις ἐγκαθημένην ὕλαις
ἀηδόν' ὀξύφωνον. ἣ δ' ἀπεθρήνει
τὸν Ἴτυν, ἄωρον ἐκπεσόντα τῆς ὥρης.
χ' ἡ μὲν χελιδών φησι, φιλτάτη ζώοις,
πρῶτον βλέπω σε σήμερον μετὰ Θρᾴκην.
ἀλλ' ἐλθ' εἰς ἀγρόν, καὶ πρὸς οἶκον ἀνθρώπων.
σύσκηνος ἡμῖν, καὶ φίλη κατοικήσεις,
ὅπου γεωργοῖς, κοὐχὶ θηρίοις ᾄσεις.
τὴν δ' αὖτ' ἀηδὼν ὀξύφωνος ἠμείφθη,
ἔα με πέτραις ἐμμένειν ἀοικήτοις.

οἶκος

Quem fera leo insectabatur. ait autem suspirans:
Nisi me leonis timor perterreret,
Scires quanta tauri & hirci uis sit.

Affabulatio.

Ad eos qui affici iniuria ferunt à paruis metu maiorum.

De Formica, & cicada.

Petebat à formica cicada cibum.
Sed formica ait, quid æstate faciebas?
Quod acute æstate caneret, dixit.
Hyeme salta, inquit, ne ama cibum. Affabulatio.
Aduersus eos, qui in iuuentute nolunt laborare, & propterea in senectute mendicant.

De Serpente, & agricola.

Agricola quidam in sinu fouit serpentem
Frigoribus: ubi autem calorem sensit,
Percußit eum qui fouit, atq; occidit statim. Affabulatio.
Sic mali tractant benefactores.

De Hirundine, & Philomela.

Procul ab agro hirundo euolauit.
Reperit autem in desertis sidentem syluis
Acute canentem lusciniam: ea uero lugebat
Itym immaturum excessisse è uita.
Et hirundo inquit, charissima salua sis,
Primum hodie te post Thraciam uideo.
Sed ueni rus & in domum hominum.
Contubernalis nobis, & chara habitabis,
Vbi agricolis, & non feris cantabis.
Cui luscinia canora respondit,
Sine me in petris manere desertis.

Nam

οἶκος δέ μοι πᾶς, ἥτε μίξις ἀνθρώπων
μνήμην παλαιῶν συμφορῶν ἀναφλέξει.

Ἐπιμύθιον, ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κρεῖττον ἐν ἐρήμοις ζῆν ἀλύπως, ἢ συνοικεῖν ἐν πόλεσι τοῖς κακοῖς.

ΤΩΝ ΓΑΒΡΙΟΥ
μύθων τέλος.

Nam domus omnis & consuetudo hominum
Memoriam antiquarum calamitatum reaccendet.

Affabulatio. *Fabula significat, præstare sine dolore uiuere in desertis, quàm cũ malis habitare in ciuitatib.*

GABRIAE FABVLARVM FINIS.

Ἐκ τῶν ἀφθονίου σοφιστοῦ προγυμνασμάτων.

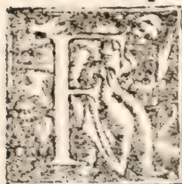
Μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθε, γεγένηται δὲ καὶ ῥητόρων κοινὸς ἐκ παραινέσεως. ἔστι δὲ μῦθος, λόγος ψευδὴς εἰκονίζων ἀλήθειαν. καλεῖται δὲ συβαριτικὸς, καὶ κίλιξ, καὶ κύπριος πρὸς τοὺς εὑρόντας μεταθεὶς τὰ ὀνόματα. νικᾷ δὲ μᾶλλον αἰσώπιος λέγεσθαι, διὰ τὸ τὸν αἴσωπον ἄριστα πάντων συγγράψαι τοὺς μύθους. τοῦ δὲ μύθου τὸ μέν ἐστι λογικὸν, τὸ δὲ ἠθικὸν, τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικὸν μὲν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται. ἠθικὸν δὲ, τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενον. μικτὸν δὲ, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, ἀλόγου καὶ λογικοῦ. τὴν δὲ παραίνεσιν δι' ἣν ὁ μῦθος τέτακται, προτάξας μὲν ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ τελευταῖον ἐπενεγκών.

Μῦθος ὁ τῶν μυρμήκων, καὶ τῶν τεττίγων, προτρέπων τοὺς νέους εἰς πόνους.

Θ

Ἔρους ἦν ἀκμὴ, καὶ οἱ μὲν τέττιγες μουσικὴν ἀνεβάλλοντο σύντονον. τοῖς μύρμηξι δὲ πονεῖν ἐπῄει, καὶ συλλέγειν καρποὺς, ἐξ ὧν ἔμελλον τοῦ χειμῶνος τραφήσεσθαι. χειμῶνος δὲ ἐπιγεγονότος, μύρμηκες μὲν οἷς ἐπόνουν ἐτρέφοντο, τοῖς δὲ ἡ τέρψις ἐτελεύτα πρὸς ἔνδειαν. οὕτω νεότης πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα, παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ.

Ex Aphthonij sophistæ exercitamentis.

Abula profecta quidē est à poëtis, sed et rhetoribus cōmunis facta est admonendi gratia. Est autē fabula sermo fictus, imagine quadam repræsentans ueritatem. Atq; alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicitur, accepto ab inuentoribus nomine. Verum quoniā Aesopus egregie præter cæteros conscripsit fabulas, euicit ut potius Aesopia diceretur. Ea uero est triplex, Rationalis, Moralis, Mista. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri cōfingit. Moralis, quæ eorum imitatur mores, quę sunt rationis expertia. Mista uero, quæ rationale irrationaleq; complectitur. Eam autē admonitionē cuius causa fabulam constitueris, Antefabulationem præpositā, postpositam uero Affabulationē dices.

Fabula qua formicarū & cicadarū exemplo hortantur iuuenes ad laborem.

Icadæ olim æstate assiduis cātibus indulgebāt: formicæ uero hyemis memores, laboribus fructibusq; colligendis operā dabant. Verum cū hyēs aduenisset, formicæ ijs quæ collegerāt, pascebantur: Cicadas autem delectatio illa, & canendi uoluptas, eò indigētiæ, miseriæq; perduxit, ut esurirent omnes, & fame conficerentur. Sic iuuentus laborum fugitans, male habet in senectute.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΚΟΝΩΝ.

ΜΥΘΟΙ.

Φοιτῶσιν οἱ μῦθοι παρὰ τὸν αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτόν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ ὁμήρῳ μύθου, καὶ ἡσιόδῳ. ἔτι δὲ καὶ ἀρχιλόχῳ πρὸς λυκάμβην. ἀλλ' αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται, καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε, λόγου ἕνεκα. πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει, καὶ ἀπάτην. καὶ ταῦτα λέων τις αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ ἀλώπηξ, καὶ ἵππος νὴ Δία, καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος, ὑφ' ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. ὁ δέ, οἶμαί τινα ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί, κατὰ τῆς γῆς ἑστῶτες τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος, ὅτι αἱ τῶν μύθων φροντίδες, ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. Φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν μύθων σώματα, θηρία συμβάλλουσα ἀνθρώποις, περιΐστησι χορὸν τῷ αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα. κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ.

EX PHILOSTRATI IMAGINIBVS FABVLAE.

Abulæ ſe ad Aeſopum, ſua in eũ beneuolentia cõferunt, quòd satagat ſui: fabula quippe & Homero, & Heſiodo, nec non & Archilocho in Lycambẽ curæ fuit. ſed ab Aeſopo humana omnia ad fabellas redacta ſunt, ſermone brutis nõ temere impertito: nam & cupiditatem tollit, & libidinem inſectatur, & fraudem. Atq; hæc ei leo quiſpiã agit, et uulpes, & per Ioue͂ equus, nec teſtudo muta: ex quibus pueri diſcũt, quæ in uita gerantur. Habentur igitur in precio fabulę, propter Aeſopum. Accedunt ad ianuam docti huius, uittis eum deuincturæ, coronaćq; oleagina coronaturæ. hic ut puto fabulam aliquam texit. riſus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ ſe ferunt. pictorem, fabularum curas remiſſiore animo indigere, non latuit. Philoſophatur autẽ pictura & fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus conferens, cœtum circa Aeſopum ſtatuit, ex illius ſcena confictum. Chori dux uulpes depicta eſt. utitur enim ea Aeſopus miniſtra argumentorum plurium, ceu Dauo Comœdia.

Ex Hermogenis exercitamentis, Prisciano interprete.

FAbula est oratio ficta, uerisimili dispositione imaginē exhibēs ueritatis. Ideo autem hāc primā tradere pueris solent oratores, quia animos eorū adhuc molles ad meliores facile uias rite instituūt. Vsi sunt ea tamen uetustissimi quoq; autores, ut Hesiodus, Archilochus, Horatius: Hesiodus quidem lusciniæ, Archilochus autem uulpis, Horatius muris. Nominantur autem ab inuentoribus fabularū, alię Aesopiæ, aliæ Cypriæ, aliæ Lybicę, aliæ Sybariticę. omnes autē cōmuniter Aesopiæ dicūtur, quoniam in conuentibus frequenter solebat Aesopus fabulis uti. Mendacem quidē esse uolunt fabulam, sed ad uitā utilem, nec nō & uerisimilem. Est autē uerisimilis, si res, quæ subiectis accidunt personis, aptè reddantur: utputa de pulchritudine aliquis certat, pauo supponatū hic: oportet alicui astutiam tribuere, uulpecula est subijcienda: imitatores aliquos hominū uolumus ostendere, hic simijs est locus. Oportet igitur modo breuiter, modo latius eas differere. quomodo autē hoc fiet? si nūc narratione simplici proferantur, nunc etiā sermo inductis fingatur personis. exempli causa: Simiæ conuenerunt, & consiliū habuerūt de urbe condenda, & quia placuit illis, paratæ erant incipere ædificationē, sed uetus simia prohibuit ab incepto eas

eas, docens quòd facile capiantur, si intra muros cōcludantur. sic breuiter dices. Si uelis producere, sic: Simiæ cōuenerunt, & cōsiliabantur de urbe cōdenda, quarū una in mediū ueniens cōcionata est, quia oportet ipsas quoq; ciuitatē habere. Videtis enim, aiebat, quod ciuitatē habendo felices homines sint: domos etiā habēt singuli. & in concionē uniuersi, & in theatrum ascendētes, delectāt animos spectationibus et auditionibus uarijs. Et sic profers orationē in orando, dicēs, quòd & plebiscitū scriptū est, & finges etiam orationē ueteris simiæ. Expositio autem fabularū uult circuitionibus carere, et iucundior esse. Sed oratio, qua utilitas fabulæ retegitur, quā ἐπιμύθιον uocāt, quod nos affabulationem possumus dicere, à quibusdam prima, à plerisq; rationabilius postrema ponitur. Sciēdum uero, quod etiam oratores inter exempla solent fabulis uti.

Quas fabulas philosophia recipiat, quas item reijciat: ex commentario Macrobij in somnium Scipionis.

FAbulæ, quarum nomē indicat falsi professionem, aut tantū conciliandę auribus uoluptatis, aut adhortationis quoq; in bonā frugem gratia repertæ sunt. Auditum mulcent, uelut comœdiæ, quales Menander, eius ue imitatores agendas dederunt: uel argumenta fictis casibus amatorum referta, quibus uel multum se Arbiter exercuit, uel Apuleiū nōnunquam

 lusisse

lusisse miramur. Hoc totum fabularum genus quod solas auriũ delicias profitetur, è sacrario suo in nutricũ cunas sapientiæ tractatus eliminat. Ex his aũt quę ad quandã uirtutũ speciem intellectũ legẽtis hortanť, fit secunda discretio. In quibusdã enim & argumentũ ex ficto locatur, & per mendacia ipse relationis ordo contexiť, ut sunt illę Aesopicę fabulę, elegãtia fictionis illustres. At in alijs argumentũ qdẽ fundatur ueri soliditate, sed hæc ipsa ueritas per quædam cõposita & ficta profertur: & hæc iam uocatur narratio fabulosa, non fabula, ut ceremoniarum sacra Hesiodi & Orphei, quæ de deorum progenie actúue narrãtur, ut mystica Pythagoreorũ sensa referũt. Ergo ex hac secunda diuisione, quam diximus, à philosophiæ libris prior species, quæ concepta de falso per falsum narratur, aliena est. Sequẽs in aliã rursus discretionem scissa diuiditur. Nam quũ ueritas argumento subest, solaq́; fit narratio fabulosa, non unus reperitur modus per figmentũ uera referendi. Aut enim contextio narrationis per turpia & indigna numinibus, ac monstro similia cõponitur, ut dei adulteri, Saturnus patris Cœlij pudenda abscindens, & ipse rursus à filio regno potito in uincula coniectus, quod genus totum philosophi nescire malunt. Aut sacrarũ rerum notio sub pio figmentorũ uelamine, honestis & tecta rebus & uestita nominibus enũciatur.

ciatur. Et hoc est solum figmenti genus, quod cautio de diuinis reb. philosophantis admittit.

Ex Auli Gellij libro secundo, capite undetrigesimo,

Apologus Aesopi Phrygis memoratu non inutilis.

AEsopus ille è Phrygia fabulator haud immeritò sapiens existimatus est, cum quæ utilia monitu, suasuq; erant, non seuere, nō imperiose pręcepit & censuit, ut philosophis mos est, sed festiuos, delectabilesq; apologos commentus, res salubriter ac prospicienter animaduersas, in mentes animosq; hominum cum audiendi quadam illecebra induit: uelut hæc eius fabula de auiculæ nidulo lepide atque iucunde pręmonet, spem fiduciamq; rerū, quas efficere quis possit, haud unq; in alio, sed in semetipso habendam. Auicula, inquit, est parua, nomen est Cassita, habitat nidulaturq; in segetibus, id fermè tēporis, ut appetat messis, pullis iamiam plumantibus. Ea cassita in sementes fortè concesserat tempestiuiores: propterea frumētis flauescentibus, pulli etiam tunc inuolucres erant. Cum igitur ipsa iret cibū pullis quęsitū, monet eos, ut si quid ibi nouæ rei fieret, diceretur ue, animaduerterēt, idq; sibi, ubi redisset, renūciarent.

rent. Dominus postea segetum illarum filium adolescentem uocat. Et uides'ne, inquit, hæc ematuruisse, & manus iam postulare? Idcirco die crastino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges ueniãt, operamq; mutuam dent, & messem hanc nobis adiuuent: hæc ille ubi dixit, discessit. Atq; ubi redit Cassita, pulli trepiduli circũstrepere, orareq; matrem, ut statim iam properet, atq; alium in locũ sese asportet: nam dominus, inquiũt, misit qui amicos rogaret, uti luce oriente ueniant & metant. Mater iubet eos à metu ociosos esse: Si enim dominus, inquit, messem ad amicos reijcit, crastino seges non metetur: neq; necesse est, hodie uti uos auferã. Die igitur postero mater in pabulum uolat, dominus quos rogauerat operitur: sol feruit, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rursum ad filium, amici isti, inquit, magnã in partem cessatores sunt. Quin potius imus, & cognatos, affinesq; nostros oramus, ut adsint cras tempori ad metendũ. Itidem hoc pulli pauefacti, matri nunciant. Mater hortatur, ut tum quoq; sine metu, ac sine cura sint: cognatos, affinesq; nullos fermè tam obsequibileis esse, ait, ut ad laborẽ capessendũ nihil cunctentur, & statim dicto obediãt: uos modo, inquit, aduertite, si modo quid denuo dicetur. Alia luce orta, auis in pastum profecta est: cognati & affines operam, quam dare rogati sunt, superse-
derunt

derũt. Ad poſtremũ igitur dominus filio, ualeant, inquit, amici cum propinquis. Afferes prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum noſmetipſi manibus noſtris cras metemus. Id ubi ex pullis dixiſſe dominum mater audiuit, tempus, inquit, eſt cedendi & abeundi: fiet nũc dubio procul, quod futurum dixit. In ipſo enim uertitur, cuia eſt res, non in alio, unde petitur. Atque ita caſſita nidum migrauit, & ſeges à domino demeſſa eſt. Hæc quidẽ eſt Aeſopi fabula de amicorũ & propinquorũ leui plerũq; & inani fiducia. Sed quid aliud ſanctiores libri philoſophorũ monent, q̃ ut in nobis tantũ ipſis nitamur? alia autẽ omnia quę extra nos, extraq; noſtrum animum ſunt, neq; pro noſtris, neq; pro nobis ducamus? Hũc Aeſopi apologum Q. Ennius in Satyris ſcite admodum, & uenuſte uerſibus quadratis cõpoſuit: quorum duo poſtremi iſti ſunt, quos habere cordi, & memoriæ, operæprecium eſſe hercle puto.

Hoc erit tibi argumentũ ſemꝑ in prõptu ſitũ,
Ne q̃d expectes amicos, q̃ tu poſſis ꝑ te agere.

APOLOGI AESOPICI DE CASSITA FINIS.

ΟΜΗΡΟΥ

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος πρῶτον μουσῶν χορὸν ἐξ ἑλικῶνος,
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι εἵνεκ' ἀοιδῆς,
ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα,
δῆριν ἀπειρεσίην πολεμόκλονον ἔργον ἄρηος.
εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι,
πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην, τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ. τὸν δὲ κατεῖδε
λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον.
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα.
καί με πατὴρ πηλεύς ποτε γείνατο ὑδρομεδούσῃ
μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας ἠριδανοῖο.
καί σε ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων

σκη.

HOMERI RANARVM ET MVRIVM PVGNA.

Ncipiens primum Musarum cœtum ex
Helicone,
Venire in meum cor supplico, gratia
cantus,
Quem nuper in libellis meis super genua posui,
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
supplicans hominibus in aures omnibus mittere,
Quomodo mures in ranas principantes iuerunt,
Terrigenûm uirorum imitati opera gigantum.
Sic sermo inter mortales erat, tale autē habuit principiū.
Mus aliquando sitibundus felis periculum euitans,
Propinquum in lacum teneram adposuit barbam,
Aqua delectatus dulci: hunc autem uidit
Limnocharis obstrepera, uerbum autem locuta est tale.
O hospes quis es? unde uenisti ad littus? quis autē te pro
Omnia aūt uere dic, ne mendacē te intellexero. (duxit?
Si enim te nouerim amicum dignum, ad domum ducam.
Dona autem tibi dabo hospitalitia multa & bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes.
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ
Mixtus in amore apud ripam Eridani,
Et te quidem uideo pulchrumq; & fortem egregiū aliorū

Λιμνόχαρις palude gaudens. φυσίγναθος inflans maxillas.
Ὑδρομεδούση, regina aquarum.

 Sceptriferum

σκηπτοῦχον βασιλῆα καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
ἔμμεναι. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἡμείβετο, φώνησέν τε.
τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς φίλε δῆλον ἅπασιν,
ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι. εἰμὶ δὲ κοῦρος
τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος. ἡ δέ νυ μήτηρ
λειχομύλη θυγάτηρ πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς,
σύκοις, καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸν εἰς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν. αὐτὰρ ἔμοι γε
ὅσα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἔθος, οὐδέ με λήθει
ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,
οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολλὴν σισαμῖδα,
οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
οὐδὲ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος.
οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
οὐδέ ποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀϋτὴν,
ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν, προμάχοισιν ἐμίχθην,
οὐ δέδι' ἄνθρωπον καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα.
ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον καταδάκνω,
καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα.
νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμοῖο,
ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσιν,
καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος.

πλεῖστον

Sceptriferum regem, & in bellis pugnacem
Esse. sed age citius tuam generationem concionare.
Huic autem rursus Psicharpax respondit, dixitq́;:
Quidnã genus meũ perquiris ô amice, manifestũ omnib.
Hominibusq́; dijsq́; & cœlestibus uolatilibus?
Psicharpax quidem ego uocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnamini: at mater
Lichomyle, filia Pternotroctæ regis.
Genuit autem in lignario me, & enutriuit cibarijs,
Ficubus & nucibus, & edulijs omnigenis.
Quomodo autem amicũ facies me in naturã nihil similẽ?
Tibi quidem enim uita est in aquis, sed mihi certe
Quæcunq; apud homines comedere cõsuetudo, neq; me
Panis ter pistus à bene rotunda cista, (latet
Neq; placenta extensa habens multam sisamida,
Non sectio ex perna, non iecora albam uestem habentia,
Neq; caseus nuper pressus à suaui lacte,
Non bonum dulcearium, quod & diui desiderant,
Neq; quæcunq; ad conuiuia hominum faciunt coci,
Ornantes ollas condimentis uarijs.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnam iens propugnantibus mixtus sum.
Non timui hominem, & quamuis magnũ corpus ferentẽ.
Sed ad lectum iens, summum digitum mordeo,
Et à pede accepi, & non labor occupauit uirum,
Suauis non aufugit somnus mordente me.
Sed duo ualde omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem et felem, qui mihi magnum luctum adferunt,
Et decipulam gemituosam, ubi dolosum existit fatum.

πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥ τις ἀρίστη,
ἣ καὶ τρωγλοδιώοντα κατὰ τρώγλην ἐρεείνει.
οὐ τρώγω ῥαφανίας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας,
οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις.
ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστιν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα.

Ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι. ἔστι καὶ ἡμῖν
πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ, καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
σκιρτῆσαι κατὰ γῆν, καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστι.
αἴρω σ' ἐν νώτοισι. κράτει δέ με μή ποτ' ὄληαι,
ὅππως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.

Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου, ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα
χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος, ἅλματι κούφῳ.
καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους
νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου. ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα
κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων,
ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο. τίλλε δὲ χαίτας,
καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος. ἐν δέ οἱ ἦτορ
πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλετ' ἰδέσθαι.
δεινὰ δ' ὑπεστονάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
οὐρὴν μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν, ἠΰτε κώπην
σύρων, εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο. πολλὰ δ' ἐβόα,
καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευεν.

Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην,
ὡς ἐμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον

Plurimum iam felem ſupertimeo, qui optimus,
Qui & foramen ingredientem per foramen perquirit.
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non porris uiridibus paſcor, neq; apijs.
Hæc enim ueſtra ſunt edulia per lacum.
Ad hæc autē ſubridens Phyſignatus cōtrà locutus eſt,
O hoſpes ualde gloriaris ob uentrem. adſunt & nobis
Multa ualde in lacu & in terra mirabilia uiſu.
Vtriuitam enim dedit paſcuam ranis Saturnius Iupiter,
Exultare per terram, & in aquis corpus cooperire.
Si autem uis & hæc ſcire, facile eſt
Portem te in humeris. tene autē me, ne aliquādo pereas,
Sic gauiſus in meam domum uenias.
Sic certe inquit, & terga dat, ille autē aſcēdebat uelociter
Manus habens tenerum per collum, ſaltu facili.
Et inprimis quidē gaudebat, quādo intuebatur uicinos por
Natatione gaudēs Phyſignathi. ſed quādo iam utiq; (tus
Vndis purpureis ſubmergebatur, multū lachrymabatur,
Inutilem pœnitentiam accuſabat: uellebat autem comas:
Et pedes ſtringebat per uentrem, in illo autem cor
Concutiebatur inſolentia, & in terram uolebat uidere.
Vehemēter autē ingemiſcebat timoris frigidi neceßitate.
Caudam quidem in primis extēdit in aquis, tanquā remū
Trahens, ſupplicansq; deis in terram uenire,
Aquis purpureis ſubmergebatur: multum autē clamabat.
Et talem dixit ſermonem, ab ore autem concionabatur:
Non ſic humeris portauit onus amoris
Taurus, quando Europam per undam duxit in Cretam,
Vt me nauigans ſuperhumeralem duxit ad domum

Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ,
ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὅραμα
ἀμφοτέροις, ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
τοῦτον ἰδὼν κατέδυ φυσίγναθος, οὔ τι νοήσας
οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι κατὰ λίμνην.
δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
κεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐν ὕδωρ.
χεῖρας δ' ἔσφιγγεν καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.
πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
λακτίζων ἀνέδυνε, μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.
δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος εἷλκον ἐπ' αὐτῷ,
ὕδασι δ' ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους.
Οὐ λήσεις γε θεοὺς φυσίγναθε ταῦτα ποιήσας,
ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος ὡς ἀπὸ πέτρης.
οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα κάκιστε.
παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ εἰς δρόμον, ἀλλὰ πλανήσας
εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας. ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα.
ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν στρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι, τὸν δὲ κατεῖδε
λειχοπίναξ, ὄχθῃσιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι.
δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας.
καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
κηρύσσειν ἀγορὴν δ' ἐς δώματα τρωξάρταο
πατρὸς δυστήνου ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
ὕπτιος ἐξήπλωτο, νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθαις
ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
τρωξάρτης ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον.

ὦ φίλοι

Rana, eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus aũt ex improuiso apparebat horrendũ spectaculũ
Vtrisq;, erectum super aquam habebat collum.
Hunc uidẽs ingressus est Physignathus, nõ quicq̃ intelli-
Qualem socium futurus erat perdere per lacum. (gens
Ingressus est autẽ profunditatẽ lacus, & euitauit parcã ni
Ille autẽ ut relictus est, cecidit supinus in aquã. (grã.
Manus autem stringebat, & moriens stridebat.
Sæpe quidem ingrediebatur in aquam, sæpe autem rursus
Calcitrans egrediebatur, mortem autem nõ erat euitare.
Madentes autem pili plurimũ pondus trahebant in ipso.
Aquis autem periens, tales loquutus est sermones:
Non latebis utiq; deos Physignate hæc faciens,
Naufragum iaciens à corpore ut à petra.
Non certe me per terram melior eras ô peßime,
Pancratioq; luctáq;, & ad cursum, sed decipiens
In aquam me proiecisti. habet deus iustum oculum.
Pœnam tu solues murium exercitui, neq; euitabis.
Hæc locutus expirauit in aquis: hunc autem uidit
Lichopinax, ripis insidens mollibus. (ribus.
Vehementer autem ululauit, currens aũt annũciauit mu-
Vt autẽ didicerunt mortẽ, ingressa est ira perniciosa uni-
Et tunc præconib. suis iusserunt sub diluculũ (uersos
Proclamare ad concionem in domos Troxartæ
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Supinus natabat, mortuum corpus, neq; iuxta ripas
Erat iam miser, medio autem natabat ponto.
Vt autem uenerunt festinantes cũ aurora, primũ surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitq; sermonem:

ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
εἰμὶ δ' ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσα.
καὶ τὸν μὲν πρῶτόν γε κατέκτανεν ἁρπάξασα,
ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.
τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν,
καινοτέραις τέχναις ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας.
ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεσθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς,
σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
καὶ τοὺς μέν ῥ' ἐκόρυσσεν Ἄρης πολέμοιο μεμηλώς.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
ῥήξαντες κυάμους χλωρούς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιστάντες κατέτρωξαν.
θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν,
οὓς γαλέην δείραντες ἐπισταμένως ἐποίησαν.
ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον. ἡ δέ νυ λόγχη,
εὐμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος.
ἡ δὲ κόρυς τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.
οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἐνόπλοι. ὡς δ' ἐνόησαν
Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος. εἰς δ' ἕνα χῶρον
ἐλθόντες, βουλὴν ξύναγον πολέμοιο κακοῖο.
σκεπτομένων δ' αὐτῶν πόθεν ἡ στάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,
κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσί,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος Ἐμβασίχυτρος
ἀγγέλλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπέ τε μῦθον.

O amici, tametſi ſolus ego mala multa paſſus
Ex ranis, ſors mala omnibus facta eſt,
Sum autem ego infelix, poſtquàm treis filios perdidi.
Et quidem primum utiq; occidit rapiens
Inimiciſsimus felis, foramen extra capiens.
Alium autem rurſus uiri crudeles ad mortem duxerunt,
Vanioribus artibus ligneum dolum inuenientes,
Quam decipulam uocãt murium perditr'cem exiſtentẽ.
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ,
Hunc ſuffocauit Phyſignathus in profundum ducens.
Sed agedum armemur, & exeamus in ipſas,
Corpora ornantes in armis uarijs.
Hæc locutus perſuaſit armari uniuerſos.
Hos quidem utiq; armauit Mars belli curam habens.
Tibiaria arma quidem primum circa tibias poſuerunt,
Frangentes fabas uirides, benéq; aptantes,
Quas ipſi per noctem ſtantes comederunt.
Thoraces autem habebant calamis circundatis à corijs,
Quos felem excoriantes ſcienter fecerunt.
Clypeus autẽ erat lucernæ medius umbilicus: at certe lã
Longæ acus omnino æreum opus Martis. (cea
At caſsis teſta in temporibus nucis.
Sic quidem mures erant armati. ut autem intellexerunt
Ranæ, egreſſæ ſunt ab aqua, in unum locum
Venientes, conſilium congregauerunt belli mali.
Conſiderãtibus aũt ipſis unde ſeditio, uel quis tumultus,
Præco propè uenit, ferens ſceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnamini Embaſichytros,
Nuncians belli famam, dixitq; ſermonem.

Ὦ βάτραχοι, μῦς ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
εἰπεῖν ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πόλεμόν τε μάχην τε.
εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὅν κατέπεφνεν
ὑμέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος, ἀλλὰ μάχεσθε
οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.

Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε. λόγος δ' εἰς οὔατα μυῶν
εἰσελθὼν, ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
μεμφομένων δ' αὐτῶν Φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς·

Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
ὀλλύμενον. πάντως ἐπνίγη παίζων παρὰ λίμνην,
νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος. οἱ δὲ κάκιστοι
νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον, ἀλλ' ἄγε βουλὴν
ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
σώματα κοσμήσαντες, ἔνοπλοι στῶμεν ἅπαντες,
ἄκροις παρ χείλεσιν ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος.
ἡνίκα δ' ὁρμηθέντες ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσι,
δραξάμενοι κορύθων, ὅς τις σχεδὸν ἀντίον ἔλθοι,
ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἔντεσιν εὐθὺ βάλωμεν.
οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε τρόπαιον.

Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν.
θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων.
φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν.
ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κάρατ' ἀμφεκάλυπτον.
φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλαῖσι,
σείοντες λόγχας, θυμοῦ δ' ἔπλητο ἕκαστος.

ζεὺς

O ranæ, mures uobis minitantes miserunt
Dicere armari ad bellumq; pugnamq;.
Viderunt enim per aquam Psicharpaga, quem occidit
Vester rex Physignathus. sed pugnate
Quæcunq; inter ranas egregiæ genitæ estis.
Sic locutus disparuit. sermo autem in aures murium
Ingrediens, conturbauit mentes ranarum superbarum.
Accusantibus autem ipsis Physignathus dixit surgens:
O amici, non occidi ego murem, neq; uidi
Pereuntem, omnino suffocatus est ludens iuxta lacum,
Natatus ranarum imitatus, ad peßimi
Nunc me accusant inculpabilem: sed age consilium
Inquiramus, ut dolosos mures deperdamus.
Etenim ego dico, ut mihi apparent esse optima.
Corpora ornantes armati stemus uniuersi
Summas iuxta ripas, ubi præceps locus.
Quando autem impetum facientes in nos uenerint,
Accipientes à galeis quicunq; propè obuius uenerit,
In lacum ipsos cum armis statim deijciamus.
Sic enim suffocantes in aquis experteis natandi,
Constituemus statim murium occisorum hic trophæum.
Sic certe loquutus, armis induit uniuersos.
Folijs quidem maluarum tibias suas circumcooperuerũt.
Thoraces autem habuerunt uiridibus latis à corijs,
Folia autem caulium in clypeos bene aptauerunt.
Lancea autem acutus iuncus unicuiq; longus aptatus erat.
Et galeæ cochleis subtilibus capita circumcooperiebant.
Circundantes autem steterunt in ripis altis.
Conquassantes lãceas, animo aũt plenus erat unusquisq;.

Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς
πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
οἷος κενταύρων στρατὸς ἔρχεται ἠδὲ γιγάντων,
ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε· τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ,
ἢ μυσὶν ἀθανάτων; καὶ Ἀθηναίην προσέειπεν·
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦρ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
καὶ γὰρ σοῦ κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
κνίσῃ τερπόμενοι, καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης, τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
ὦ πάτερ, οὐκ ἂν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
ἐλθοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
στέμματα βλάπτοντες, καὶ λύχνους εἵνεκ' ἐλαίου.
τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν,
υφαινα' πέπλον μου κατέτρωξαν ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα.
τρώγλας τ' ἐμποίησαν, ὁ δ' ἠπητής μοι ἐπέστη,
καὶ πράσσει με τόκους, τούτου χάριν ἐξώργισμαι.
χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
ἀλλ' οὐδ' ὣς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω.
εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά με πρώην
ἐκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπεὶ λίην ἐκοπώθην
ὕπνου δευομένην οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες,
οὐδ' ὀλίγον καταμῦσαι. ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην
τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
ἀλλ' ἄγε παυσώμεθα θεοὶ τούτοισιν ἀρήγειν,
μή κέ τις ὑμμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι.
εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς αὐτίος ἔλθοι.
πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.

Iupiter autem deos uocans in cœlum astriferum,
Et belli multitudinem ostendens, potentesq; pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas ferentes,
Qualis centaurorum exercitus procedit & gigantum.
Suauiter ridens interrogabat: qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortalium? & Palladem allocutus est:
O filia, muribus, nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuũ per templum semper exultãt uniuersi mures,
Odore delectati & cibarijs ex sacrificijs.
Sic certe dixit Saturnius. hunc aũt allocuta est Pallas:
O pater, non certe unquam ego muribus consumptis
Venirem auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt,
Coronas destruentes, & lucernas causa olei,
Hoc autem meas ualde momordit mentes quale fecerunt.
Peplum meum corroserunt, quod texui laborans
Ex trama subtili, & stamen subtile neui,
Foraminaq; fecerunt: at sutor mihi institit,
Exigit à me usuras: huius gratia irata sum.
Mutuata enim subtextum, & non habeo restituere.
Sed neq; sic ranis auxiliari non uelim.
Sunt enim neq; ipsæ mentibus firmæ, sed me recens
Ex bello redeuntem, postquam ualde defatigata fui,
Somno indigentem non permiserunt tumultuantes
Neq; parum oculos conniuere: ego aũt insomnis iacebam
Caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
Sed age cessemus dei ijs auxiliari,
Ne utiq; aliquis uestrum uulneretur telo acuto.
Sunt enim cominus pugnãtes, etiã si deus contrà ueniret:
Omnes autem de cœlo delectemur litem uidentes.

Ὡς ἄρ' ἔφη. τῇ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
πάντες. ὁμῶς δὲ ἀολλέες ἤλυθον εἰς ἕνα χῶρον.
κὰδ δ' ἦλθον κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντε.
καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες,
δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον. οὐρανόθεν δὲ
ζεὺς κρονίδης βρόντησε, τέρας πολέμοιο κακοῖο.

Πρῶτος δ' ὑψιβόας λειχήνορα οὔτασε δουρὶ
ἑσταότ' ἐν προμάχοις κατὰ γαστέρα εἰς μέσον ἧπαρ,
κὰδ δ' ἔπεσεν πρηνής, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας.
τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε πηλείωνα,
πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ, τὸν δὲ πεσόντα
εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ ἐμβασίχυτρον.
ἀρτοφάγος δὲ πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν,
ἤριπε δὲ πρηνής, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον πολύφωνον,
τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδέϊ τρῶσεν ὑποφθὰς,
αὐχένα πὰρ μέσσον. τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, καθ' ἧπαρ. ὡς δ' ἐνόησε
κραμβοφάγος ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτόν,
κάππεσε δ' οὐκ ἀνένευσεν, ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
πορφυρέῳ. αὐτὸς δὲ παρ' ἠιόν' ἐξετανύσθη.
χορδῆσι λιπαρῆσι τε πορνύμενος λαγόνεσιν.
λιμνήσιος δ' ὄχθαισι τυρόγλυφον ἐξενάριξε.
πτερνογλύφον δὲ ἰδὼν καλαμίνθιος, εἰς φόβον ἦλθεν,
ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
ὑδρόχαρις δέ τε πέφνε πτερνοφάγον βασιλῆα,

χέρμα-

Vt certe dixit, huic autem pòst paruerunt dei alij.
Omnes simul autem collecti uenerunt in unum locum.
At uenerunt præcones duo, signum belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes,
Vehementer tuba clangebant belli strepitum. cœlitus aũt
Iupiter Saturnius intonuit, signum belli mali.
Primus autem alte clamans Lichenorẽ uulnerauit lancea
Stãtem inter propugnatores per uentrẽ in medium epar.
Cõcidit aũt pronus, teneras aũt puluerulẽtas ferit comas.
Troglodytes autem post ipsum iaculatus est Peliona,
Infixit autem in pectore solidã lanceã. hunc aũt cadentẽ
Cepit nigra mors, anima autem ex corpore euolauit.
Seutlæus autẽ utiq; occidit percutiens cor Embasichytrũ.
Artophagus autem Polyphonum per uentrem percussit,
Cecidit autem supinus, anima autem membris euolauit.
Lymnocharis autem ut uidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petra molari uulnerauit anticipans
Collum iuxta medium. huic aũt caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem ipsius concutiebatur lancea lucida.
Et percussit, neq; aberrauit, per epar. ut autem intellexit
Crambophagus, ripis profundis incidit fugiens.
Sed neq; sic cessauit in aquis, impulit autem ipsum.
Cõcidit aũt, nõ respirauit. tingebatur aũt sanguine lacus
Purpureo, ipse autem iuxta littus extensus est,
Venis pinguibus incitatus intestinis.
Lymnesius autem in ripis Tyroglyphum spoliauit.
Pternoglyphum aũt uidẽs Calaminthius in timorẽ uenit.
Saltauit autem in lacum fugiens clypeum iaciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum regem,

χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ
ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα βορβοροκοίτην
ἔγχει ἐπαΐξας, τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
πρασσοφάγος δ' ἐσιδὼν, ποδὸς εἵλκυσε κνισσοδιώ-
ἐν λίμνῃ ἀπέπνιξε κρατήσας χειρὶ τένοντα. (κτην
ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων περὶ τεθνειώτων,
καὶ βάλε πηλούσιον κατὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ.
πῖπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' ἀϊδόσδε βεβήκει.
πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτὸν,
καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δ' ἔτι χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον ἄχθος ἀρούρης,
τῷ βάλε πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ' ἐκλάσθη
κνήμη δεξιτερή· πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτὸν,
τύψε μέσην δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα· πᾶς δέ οἱ εἴσω
ὀξύσχοινος δῦνε. χαμαὶ δ' ἔκχυντο ἅπαντα
ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ,
σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο
σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς.
ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅπως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.
τρωξάρτης δ' ἔβαλεν φυσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον,
ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.
τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
καί οἱ ἐπέδραμεν αὖθις ἀποκτάμεναι μενεαίνων.
πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ.
οὐδ' ἔρρηξε σάκος· σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.

ἣν

Saxo percutiens per guttur: cerebrum autem
Ex naribus stillabat, polluebatur autem sanguine terra.
Lichopinax aũt occidit irreprehẽsibilem Borborocœtẽ,
Lancea impetũ faciens: obscuritas aũt oculos cooperuit.
Praßiphagus autem uidens pede traxit Cnissodioctem,
In lacu autem suffocauit tenens manu neruum.
Psicharpax autem ultus est socijs mortuis,
Et percußit Pelusium per uentrem in medium epar:
Cecidit autem illi ante, anima autem ad infernum iuit.
Pelobates autem uidens, luti manipulum iecit in ipsum,
Et frontem inunxit, & excæcabatur propemodum.
Iratus est autem certe ille capiens utiq; manu forti
Iacentem in campo lapidem ponderosum pondus terræ,
Hoc percußit Pelobatẽ sub genua: tota autem fracta est
Tibia dextra: cecidit autem supinus in pulueribus.
Craugasides autem ultus est, & rursus ibat in ipsum,
Percußit mediũ autẽ ipsum per uentrẽ, totus autẽ ei intrò
Acutus iuncus ingrediebatur: humi autẽ effundebantur
Intestina, extracta à lancea manu graui. (uniuersa
Sitophagus autem ut uidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat, cõsumebatur aũt ualde.
Saltauit autem in fossam, ut aufugeret diram perniciem,
Troxartes autẽ percußit Physignathũ in pedis sumitatẽ,
Celeriter autem consumptus in lacum saltauit fugiens,
Troxartes autẽ ut uidit adhuc semiuiuũ, q ante ceciderat
Et illi incurrit rursus occidere desiderans.
Prassæus autẽ ut uidit adhuc semiuiuũ, qui ante ceciderat
Venit per propugnatores, & iaculatus est acuto iunco,
Neq; fregit scutum, tenebatur autẽ ipsius lanceæ acies.

Ἦν δέ τις ἐν μύεσσι νέος παῖς ἔξοχος ἄλλων,
ἀγχέμαχος φίλος υἱὸς ἀμύμονος ἀρτεπιβούλου,
ὄρχαμος· αὐτὸν ἀρηφαίνων κρατερὸς μεριδάρπαξ.
ὃς μόνος ἐν μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος οἶος ἀπ᾽ ἄλλων,
στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
εἰ μὴ ἄρ᾽ ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καὶ τότ᾽ ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε κρονίων.
κινήσας δὲ κάρη, τοίην δ᾽ ἐφθέγξατο φωνήν.

Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
οὐ μικρόν μ᾽ ἔπληξε μεριδάρπαξ κατὰ λίμνην
ἐν ναίρειν βατράχους βλεμεαίνων· ἀλλὰ τάχιστα
παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον ἠδὲ καὶ ἄρην,
οἵ μιν ἀπισχύσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.

Ὣς ἄρ᾽ ἔφη κρονίδης. ἄρης δ᾽ ἀπαμείβετο μύθῳ·
οὔτ᾽ ἄρ᾽ ἀθηναίης κρονίδη σθένος, οὔτε ἄρηος
ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
ἀλλ᾽ ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες, ἢ τὸ σὸν ὅπλον
κινείσθω μέγα τιτανοκτόνον ὀβριμοεργόν,
ᾧ τιτᾶνας πέφνες ἀρίστους ἔξοχα πάντων,
ἐγκέλαδόν τ᾽ ἐπέδησας, ἰδ᾽ ἄγρια φῦλα γιγάντων.

Ὣς ἄρ᾽ ἔφη. κρονίδης δ᾽ ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν,
πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ᾽ ἐλέλιξεν ὄλυμπον.
αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν δειμαλέον διὸς ὅπλον
ἧκ᾽ ἐπιδινήσας. ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος,
πάντας μέν ῥ᾽ ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε.
ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὡς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ᾽ ἔτι μᾶλλον
ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.

Erat aũt qdã inter mures iuuenis filius egregius inter alios
Cominus pugnãs, charus filius irreprehẽsibilis Artepibu
Princeps ipsum Martẽ ostendẽs robustus Meridarpax, (li
Qui solus inter mures dominabatur pugnando,
Stetit autem iuxta lacum elatus solus ab alijs.
Iactabat autẽ depopulatum ire ranarũ genus iaculatricũ.
Et certe perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexisset pater hominumq; deorumq;,
Et tunc pereuntes ranas miseratus fuisset Saturnius.
Mouens autem caput, talem locutus est uocem'
O dij, certe magnum opus in oculis uideo.
Non parum me stupefecit Meridarpax per lacum,
Trucidare ranas desiderans, sed celerrime
Palladem mittamus tumultuosam, etiam & Martem,
Qui ipsum arcebũt à pugna robustum quãuis existentẽ.
Sic certe locutus Iupiter: Mars aũt respõdebat sermõe,
Neq; certe Palladis ô Iupiter potentia, neq; Martis
Poterit ranis auxiliari diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores, uel tuum iaculum
Moueatur magnum quod Titanas sustulit, potens opus,
Quo Titanas occidisti egregios ultra omnes, (tum.
Enceladũq; tumultuose ligasti, & agrestia genera gigan-
Sic certe dixit: Saturnius aũt iaculatus est ardẽs fulmẽ.
Primum quidem intonuit, magnum autem cõmouit cœlũ,
Sed postea fulmen terribile, Iouis telum,
Misit inuoluens, illud autem certe euolauit à manu regis.
Omnes quidem utiq; terruit iaculatus, ranasq; muresq;,
Sed neq; sic cessauit muriũ exercitus, sed adhuc amplius,
Cupiebat depopulatum ire ranarum genus iaculatricum,
Nisi

εἰ μὴ ἀπ' οὐλύμπου βατράχους ἐλέησε κρονίων,
ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
λοξοβάται, στρεβλοί, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
βλαισοί, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες.
ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες· οἱ δὲ καλεῦνται
καρκίνοι, οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας. ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι,
οὓς καὶ ὑπέδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν.
ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο. ἐδύετο δ' ἥλιος ἤδη,
καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑΣ.

Nisi ab olympo ranas miseratus fuisset Saturnius,
Qui utiq; tunc ranis auxiliatores ilico misit.
Venerunt aūt ex improuiso habētes incudes in tergo, ungulis
Obliqua ingredientes, tortuosi, habentes cortices, in ore
Ossei natura, lati hūeros, rutilātes in hūeris. (ostripelles
Blæsi, neruosis manibus à pectoribus intuentes
Octopedes, bicipites manib. incapabiles: illi aūt uocantur
Cancri, qui utiq; murium caudas oribus incidebant,
Etiam pedes & manus, flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miseri mures, neq; sustinuerunt.
In fugam autem uertebantur: occidebat autem sol iam,
Et belli finis unius diei profectus est.

FINIS HOMERI BATRACHOMYOMACHIAE.

ψιχάρπαξ, micarū raptor. τρωξάρταο, uorantis panem. λειχομύλη, lambens molas. πτερνοτρώκτου, pernas uorantis. λειχοπίναξ, lambens quadras. τυρογλύφου, excauatoris caseorum. ἐμβασίχυτρος, in ollas irrepens. λειχήνωρ, à lambenda cauda. τρωγλοδύτης, ingrediens foramina. σευτλαῖος, à beta uel porro. ἀρτοφάγος, paniuorus. πολύφωνον, multiuocam. κραμβοφάγος, uorans caules. τυρογλύφος cauator caseorum. βορβοροκοίτην, in cœno iacentem. πρασσοφάγος edens porrum. κνισσοδιώκτην, nidorum sectatorem. πηλοβάτης, per lutum incedens. κραυγασίδης, caulium speciem referens. σιτοφάγος, cibos absumens. πρασσαῖος, caulis colori similis. ἀρτεπιβούλου, pani insidiantis. μεριδάρπαξ, raptor particularū.

Ἐπιτάφιον εἰς ὅμηρον ἀντιπά-
τρου σιδωνίου.

Τὰν μερόπων πειθὼ, τὸ μέγα στόμα, τὰν ἴσα μούσαις
 φθεγξαμέναν κεφαλὰν ὦ ξένε μαιονίδεω,
ἁδ' ἔλαχον νασῖτις ἴου σπιλάς. οὐ γὰρ ἐν ἄλλᾳ
 ἱρὸν, ἀλλ' ἐν ἐμοὶ πνεῦμα θανὼν ἔλιπεν.
ᾧ νεῦμα κρονίδαο τὸ παγκρατὲς, ᾧ καὶ ὄλυμπον,
 καὶ τὰν αἴαντος ναύμαχον εἶπε βίαν,
καὶ τὸν ἀχιλλείοις φαρσαλίσιν ἕκτορα πώλοις
 ὀστέα δαρδανικῷ δρυπτόμενον πεδίῳ
εἰ δ' ὀλίγα κρύπτω τὸν τηλίκον, ἴσθ' ὅτι κεύθει
 καὶ θέτιδος γαμέταν ἁ βραχύβωλος ἴκος.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὅμηρον.

Νηὸς ἔλω ἀνὰ σηκόν, ἀγίνεον ἦχι θυηλάς,
κυπρογενεῖ, σπένδοντες ἐτήσιον. αὐτὰρ ὁ τόξον,
ἦλθ' ἔρως βαστάζε. διοϊστεῦσαι δὲ μεμαώς,
ὀξέα δινδίλλεσκε. πικρὸν δ' ἴθυνεν ὀϊστόν.
μητρὸς ἐπ' ἀρήτειραν. ὑπαπέρχων δ' ἐπελάσθη,
ἥπατι λειάνδροιο κόρης φρένα αἶψα πρήσας.
ἀμφότεροι δὲ πόθου, αὐτῷ πεφορημένοι οἴστρῳ,
ἀλλήλων ἀπόναντο. γάμων δὲ συνίστορα λύχνον
λαθριδίων θήκαντο. σιδήρειον δὲ λελογχὼς
αἷμα, πολυπλάγκτης προὔδωκε ποθεινῶντας ἀέλλας,
καί σφε φάους μὲν ἄμερσεν, ἄμερσε δὲ καὶ φιλοτήτων.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς μουσαῖον.

Καὶ φρένας ἀδρήσεια θεῶν ἕλε, δὴ γὰρ ἀοιδαῖς,
 στεῦτο λαχεῖν ἀρής, μοῦνος ἄποινα πόνων.
τοῦ κλύων νεμέσησ'. ὅτ' ἑοῖς ἐπεγνώσθεν ἔργοις
 ἀχλὺς ἄδην. ἄρδυς τ' οὐχ ἅδεν ὕβριν ἔρως.
μουσαίῳ δ' ἐπέτελλεν, ὃ δ' ἐκλήϊζε ποθεινῶν
 οἶστρον, ἀποδρέψαι παρθενίης κάλυκας.
συνείαθω δὲ μικρῆσιν ὑπεστίξας σελίδεσσιν,
 ὅσσ' ὀλίγαις παίζων χερσὶν ἔοργεν ἔρως.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΑ ΚΑΤ ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

Εἰπὲ θεὰ κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχνον ἐρώτων,
καὶ νύχιον πλωτῆρα θαλασσοπόρων ὑμεναίων,
καὶ γάμον ἀχλυόεντα, τὸν οὐκ ἴδεν ἄφθιτος ἠώς.
καὶ σηστὸν καὶ ἄβυδον, ὅπη γάμος ἔννυχος ἡροῦς.
νηχόμενόν τε λέανδρον ὁμοῦ, καὶ λύχνον ἀκούω,
λύχνον ἀπαγγέλλοντα διακτορίην ἀφροδίτης,
ἡροῦς νυκτιγάμοιο γαμοστόλον ἀγγελιώτην,
λύχνον ἔρωτος ἄγαλμα, τὸν ὤφελεν αἰθέριος ζεὺς,
ἐννύχιον μετ᾽ ἄεθλον ἄγειν ἐφ᾽ ὁμήγυριν ἄστρων,
καί μιν ἐπικλῆσαι νυμφοστόλον ἄστρον ἐρώτων.
ὅττι πέλεν συνέριθος ἐρωμανέων ὀδυνάων.
ἀγγελίην δ᾽ ἐφύλαξεν ἀκοιμήτων ὑμεναίων,
πρὶν χαλεπὸν πνοιῇσιν ἀήμεναι ἐχθρὸν ἀήτην.
ἀλλ᾽ ἄγε μοι μέλποντι μίαν ξυνάειδε τελευτὴν
λύχνου σβεννυμένοιο καὶ ὀλλυμένοιο λεάνδρου.
Σηστὸς ἔην καὶ ἄβυδος ἐναντίον ἐγγύθι πόντου,
γείτονές εἰσι πόληες· ἔρως δ᾽ ἀνὰ τόξα τιταίνων,
ἀμφοτέρῃς πολίεσσιν ἕνα ξυνέηκεν ὀϊστὸν,
ἠΐθεον φλέξας καὶ παρθένον. οὔνομα δ᾽ αὐτῶν
ἱμερόεις τε λέανδρος ἔην καὶ παρθένος ἡρὼ,
ἡ μὲν σηστὸν ἔναιεν, ὁ δὲ, πτολίεθρον ἀβύδου,
ἀμφοτέρων πολίων περικαλλέες ἀστέρες ἄμφω
ἴκελοι ἀλλήλοισι. σὺ δ᾽ εἴποτε κεῖθι περήσεις,
δίζεό μοι τινὰ πύργον, ὅπη ποτὲ σηστιὰς ἡρὼ
ἵστατο λύχνον ἔχουσα, καὶ ἡγεμόνευε λεάνδρῳ.
δίζεο δ᾽ ἀρχαίης ἁλιηχέα πορθμὸν ἀβύδου,

MVSAEVS DE ERO ET LEANDRO.

DIc Dea occultorũ testem lucernã amorum, (rũ,
Et nocturnũ natatorẽ p mare transeuntiũ nuptia
Et coniũ tenebrosum, quẽ nõ uidit incorruptibilis aurora,
Et Sestum & Abydum, ubi nuptiæ nocturnæ Erûs,
Natantemq; Leandrum simul & lucernam audio,
Lucernam annunciantem nuncium Veneris,
Erûs nocte nubentis, nuptias ornantem nuncium
Lucernã amoris simulachrũ, quã debuit æthereus Iupiter
Nocturnum post officium ducere ad cõsortium astrorũ,
Ac ipsam appellasse Sponsas ornantem stellam amorum,
Quoniam fuit ministra amatoriarum curarum,
Nunciumq; seruauit insomnium nuptiarum,
Antequam molestum flatibus flaret inimicus uentus.
Sed eia mihi canenti unum concine finem
Lucernæ extinctæ, & pereuntis Leandri.
Sestus erat & Abydus è regione prope mare
Vicinæ sunt urbes. Cupido autem arcum tendens,
Ambabus urbibus unam commisit sagittam,
Iuuenem urens & uirginem, nomen uero eorum
Suauisq; Leander erat, & uirgo Ero.
Hæc quidem Sestum habitat, ille uero oppidum Abydi,
Ambarum urbium perpulchræ stellæ ambo,
Similes inter se. Tu uero si quando illac transibis,
Quære mihi quandam turrim ubi quondam Sestias Ero
Stabat, lucernam habens, & dux erat Leandro.
Quære & antiquæ marisonum fretum Abydi,

εἰσέτι που κλαίοντα μόρον, καὶ ἔρωτα λεάνδρου.
ἀλλὰ πόθεν λείανδρος ἀβυδόθι δώματα ναίων
ἡροῦς εἰς πόθον ἦλθε, πόθῳ δ' ἐνέδησε καὶ αὐτήν;
Ἡρὼ μὲν χαρίεσσα διοτρεφὲς αἷμα λαχοῦσα
κύπριδος ἦν ἱέρεια, γάμων δ' ἀδίδακτος ἐοῦσα,
πύργον ἀπὸ προγόνων παρὰ γείτονι ναῖε θαλάσσῃ,
ἄλλη κύπρις ἄνασσα, σαοφροσύνῃ δὲ καὶ αἰδοῖ
οὐδέποτ' ἀγρομένῃσιν ἐνωμίλησε γυναιξίν.
οὐδὲ χορὸν χαρίεντα μετήλυθεν ἥλικος ἥβης
μῶμον ἀλευομένη ζηλήμονα θηλυτεράων.
καὶ γὰρ ἐπ' ἀγλαΐῃ ζηλήμονές εἰσι γυναῖκες.
ἀλλ' αἰεὶ κυθέρειαν ἱλασκομένη ἀφροδίτην,
πολλάκι καὶ τὸν ἔρωτα παρηγορέσκε θυηλαῖς,
μητρὶ σὺν οὐρανίῃ φλογερὴν τρομέουσα φαρέτρην.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀλέεινε πυριπνείοντας ὀϊστούς.
δὴ γὰρ κυπριδίη πανδήμιος ἦλθεν ἑορτή,
τὴν ἀνὰ σηστὸν ἄγουσιν ἀδώνιδι καὶ κυθερείῃ.
πασσυδίῃ δ' ἔσπευδον ἐς ἱερὸν ἦμαρ ἱκέσθαι,
ὅσσοι ναιετάεσκον ἁλιστεφέων σφυρὰ νήσων,
οἱ μὲν ἀφ' αἱμονίης, οἱ δ' εἰναλίης ἀπὸ κύπρου.
οὐδὲ γυνή τις ἔμιμνεν ἐνὶ πτολίεσσι κυθήρων,
οὐ λιβάνου θυόεντος ἐνὶ πτερύγεσσι χορεύων,
οὐ φρυγίης ναιέτης, οὐ γείτονος ἀστὸς ἀβύδου,
οὐδέ τις ἠϊθέων φιλοπάρθενος, ἦ γὰρ ἐκεῖνοι
αἰὲν ὁμαρτήσαντες ὅπῃ φάτις ἐστὶν ἑορτῆς,
οὐ τόσον ἀθανάτων ἀγέμεν σπεύδουσι θυηλάς,
ὅσσον ἀγειρομένων διὰ κάλλεα παρθενικάων.
ἡ δὲ θεῆς ἀνὰ νηὸν ἐπῴχετο παρθένος ἡρώ,

μαρμα-

Adhuc deflens mortem & amorem Leandri.
Verum unde Leander in Abydo domos habitans
Erûs ad amorem uenit, amore uero deuinxit & ipsam?
Ero elegans generosum sanguinem sortita,
Veneris erat sacerdos: nuptiarum uero imperita cũ esset,
Turrim à parentibus apud uicinum habitabat mare
Altera Venus regina: castitate uero & pudore
Nunquam collectarum commercio usa est mulierum,
Neq; tripudium elegans adiuit iuuenilis ætatis,
Liuorem euitans inuidum mulierum.
Nam ob pulchritudinem inuidæ sunt fœminæ.
Sed semper Cithercam placans Venerem,
Sæpe & Cupidinem conciliabat libamentis,
Matre cum cœlesti flammeam tremens pharetram,
Sed neq; sic euitauit ignitas sagittas.
Iamq; Venereum populare uenit festum,
Quod Sesti celebrant Adonidi & Veneri.
Cateruatimq; festinabant ad sacrum diem ire,
Quotquot habitabãt mari circũdatarũ extrema insularũ.
Aliqui quidẽ ab Hæmonia, aliqui uero maritima à Cypro,
Neq; mulier ulla remansit in oppidis Cytherorum,
Non Libani odoriferi in summitatibus saltans,
Non Phrygiæ incola, non uicinæ ciuis Abydi,
Neq; ullus iuuenis amator uirginum. certe enim illi,
Semper secuti, ubi fama est festi,
Non tantum immortalium afferre festinant sacrificia,
Quantum aggregatarum ob pulchritudines uirginum.
Verum deæ per ædem incessit uirgo Ero,

μαρμαρυγὴν χαρίεσσαν ἀπαστράπτουσα προσώπου,
οἷά τε λευκοπάρῃος ἐπαντέλλουσα σελήνη.
ἄκρα δὲ χιονέων φοινίσσετο κύκλα παρειῶν,
ὡς ῥόδον ἐκ καλύκων διδυμόχροον, ἦ τάχα φαίης
ἡροῦς ἐν μελέεσσι ῥόδων λειμῶνα φανῆναι.
χροιὴ γὰρ μελέων ἐρυθαίνετο. νισσομένης δὲ ἡροῦς
καὶ ῥόδα λευκοχίτωνος ὑπὸ σφυρὰ λάμπετο κούρης,
πολλαὶ δ' ἐκ μελέων χάριτες ῥέον. οἱ δὲ παλαιοὶ
τρεῖς χάριτας ψεύσαντο πεφυκέναι, εἷς δέ τις ἡροῦς
ὀφθαλμὸς γελόων ἑκατὸν χαρίτεσσι τεθήλει.
ἀτρεκέως ἱέρειαν ἐπάξιον εὕρετο κύπρις.
ὣς ἡ μὲν περὶ πολλὸν ἀριστεύουσα γυναικῶν,
κύπριδος ἀρήτειρα νέη διεφαίνετο κύπρις.
δύσατο δ' ἠιθέων ἁπαλὰς φρένας, οὐδέ τις ἀνδρῶν
ἦεν, ὃς οὐ μενέαινεν ἔχειν ὁμολέκτριον ἡρώ.
ἡ δ' ἄρα καλλιθέμεθλον ὅπῃ κατὰ νηὸν ἀλᾶτο,
ἑσπόμενον νόον εἶχε, καὶ ὄμματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καί τις ἐν ἠιθέοισιν ἐθαύμασε, καὶ φάτο μῦθον.
Καὶ σπάρτης ἐπέβην, λακεδαίμονος ἔδρακον ἄστυ,
ἧχι μόθον καὶ ἄεθλον ἀκούομεν ἀγλαϊάων.
τοίην δ' οὔπω ὄπωπα νέην ἰδνήν θ' ἁπαλήν τε.
καὶ τάχα κύπρις ἔχει χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων.
παπταίνων ἐμόγησα, κόρον δ' οὐχ εὗρον ὀπωπῆς.
αὐτίκα τεθναίην λεχέων ἐπιβήμενος ἡροῦς.
οὐκ ἂν ἐγὼ κατ' ὄλυμπον ἐφιμείρω θεὸς εἶναι.
ἡμετέρην παράκοιτιν ἔχων ἐνὶ δώμασιν ἡρώ.
εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέοικε τεὴν ἱέρειαν ἀφάσσειν,
τοίην μοι κυθέρεια νέην παράκοιτιν ὀπάσσαις.
τοῖα μὲν ἠιθέων τις ἐφώνεεν, ἄλλοθεν ἄλλος

ἕλκος

Splendorem gratum emittens facie,
Qualis alba genas oriens luna.
Summi uero niuearum rubebant circuli genarum,
Vt rosa ex thecis bicolor, certe diceres
Erûs in membris rosarum pratum apparere.
Colore enim membrorũ rubebat: euntis uero Erûs (læ
Etiã rosæ candidã indutæ tunicã sub talis splendebãt puel
Multæ uero ex membris gratiæ fluebant, sed antiqui
Treis Gratias mentiti sunt esse, alteruter uero Erûs
Oculus ridens centum gratijs pullulabat.
Profectò sacerdotem dignam nacta est Venus.
Sic ea quidem plurimum antecellens fœminas
Veneris sacerdos noua apparebat Venus.
Subijt autem iuuenum teneras mentes: neq; ullus uir
Erat, qui nõ affectaret habere coniugem Ero.
Illa autem benefundatam quacunq; per ædem uagabatur,
Sequentẽ mentẽ habebat & oculos et præcordia uirorũ.
Atq; aliquis inter iuuenes admiratus est, & dixit uerbum.
Et Sparten peragraui, Lacedæmonis uidi urbem,
Vbi laborem & certamen audimus pulchritudinum.
Talem autem non uidi puellam, prudentemq; teneramq;.
Et forte Venus habet Gratiarum unam iuuenum:
Intuens defessus sum, satietatẽ autem nõ inueni aspectus.
Statim moriar, cubilia ubi conscenderim Erûs.
Non ego in cœlo cuperem deus esse,
Nostram uxorem habẽs domi Ero.
Si autem mihi non licet tuam sacerdotem tractare,
Talem mihi Cytherea puellam uxorem præbeas.
Talia iuuenum quisq; locutus est, undiq; alius

ἕλκος ὑποκλέπτων ἐπεμήνατο κάλλει κούρης.
Αἰνοπαθὲς λέιανδρε, σὺ δ' ὡς ἴδες εὐκλέα κούρην
οὐκ ἔθελες κρυφίοισι κατατρύχειν φρένα κέντροις,
ἀλλὰ πυριπνεύστοισι δαμεὶς ἀδόκητον ὀϊστοῖς,
οὐκ ἔθελες ζώειν περικαλλέος ἄμορος ἡροῦς,
σὺν βλεφάρων δ' ἀκτῖσιν ἀέξετο πυρσὸς ἐρώτων,
καὶ κραδίη πάφλαζεν ἀνικήτου πυρὸς ὁρμῇ.
κάλλος γὰρ περίπυστον ἀμωμήτοιο γυναικὸς
ὀξύτερον μερόπεσσι πέλει πτερόεντος ὀϊστοῦ.
ὀφθαλμὸς δ' ὁδός ἐστιν· ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων
ἕλκος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει,
Αἱρῶ εἷλε δέ μιν τότε θάμβος, ἀναιδείη, τρόμος, αἰδώς.
ἔχω ἔτρεμε μὲν κραδίη, αἰδὼς δέ μιν εἶχεν ἁλῶναι.
θάμβεε δ' εἶδος ἄριστον, ἔρως δ' ἀπενόσφισεν αἰδῶ,
θαρσαλέως δ' ὑπ' ἔρωτος ἀναιδείην ἀγαπάζων,
ἠρέμα ποσσὶν ἔβαινε, καὶ ἀντίον ἵστατο κούρης.
ἑλίσσω λοξὰ δ' ὀπιπεύων δολερὰς ἐλέλιξεν ὀπωπάς,
νεύμασιν ἀφθόγγοισι παραπλάζων φρένα κούρης.
ἵκω αὐτὴ δ' ὡς ξυνέηκε πόθον δολόεντα λεάνδρου,
χαίρω χαῖρεν ἐπ' ἀγλαΐῃσιν, ἐν ἡσυχίῃ δὲ καὶ αὐτὴ
πολλάκις ἱμερόεσσαν ἑὴν ἀπέκρυψεν ὀπωπήν,
νεύμασι λαθριδίοισιν ὑπαγγελέουσα λεάνδρῳ,
καὶ πάλιν ἀντέκλινεν. ὁ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἰάνθη,
ὅτι πόθον ξυνέηκε, καὶ οὐκ ἀπεσείσατο κούρη.
ὄφρα μὲν οὖν λείανδρος ἐδίζετο λάθριον ὥρην,
φέγγος ἀναστείλασα κατήιεν ἐς δύσιν ἠώς
ἐκ περάτης δ' ἀνέφαινε βαθύσκιος ἕσπερος ἀστήρ.
τίεμαι αὐτὰρ ὁ θαρσαλέως μετεκίαθεν ἐγγύθι κούρης,
ὡς ἴδε κυανόπεπλον ἐπιθρώσκουσαν ὀμίχλην,

ἠρέμα

Vulnus celans insaniuit pulchritudine puellæ.
Grauia passe Leander, tu autē ut uidisti inclytā puellā,
Nolebas occultis consumere mentem stimulis,
Sed ardentibus domitus inopinato sagittis,
Nolebas uiuere perpulchræ expers Erûs.
Simul in oculorum radijs crescebat fax amorum,
Et cor feruebat inuicti ignis impetu.
Pulchritudo enim celebris immaculatæ fœminæ,
Acutior hominibus est ueloce sagitta.
Oculus uero uia est. ab oculi ictibus
Vulnus delabitur, & in præcordia uiri uiat.
Cepit autē ipsum tunc stupor, impudētia, tremor, pudor.
Tremuit quidem corde, pudor non ipsum tenebat captū,
Obstupuit uero pulchritudinē optimā: amor uero ademit
Audacter aūt ob amorē impudentiā affectans (pudorē.
Tacite pedibus incedebat, & contra stetit puellam.
Obliquè uero intuens dolosos torquebat oculos,
Nutibus mutis deuians mentem puellæ.
Ipsa uero ut sensit amorem dolosum Leandri,
Gauisa est ob gratias suas, tacite uero & ipsa
Sæpe gratam suam deiecit faciem.
Nutibus occultis innuens Leandro,
Et rursus extulit: ille uero intus animo gaudebat,
Quod amorem sensit, & non renuit puella.
Dum igitur Leander quærebat occultam horam,
Lucem contrahens descendit ad occasum aurora.
È regione autem apparuit umbrosa uesperæ stella.
Sed ipse audacter adibat prope puellam,
Vt uidit atratas insurgere tenebras,

ἠρέμα μὲν θλίβων ῥοδοειδέα δάκτυλα κούρης
βυσσόθεν ἐστονάχιζεν ἀθέσφατον. ἡ δὲ σιωπῇ
οἷά τε χωομένη ῥοδέην ἐξέσπασε χεῖρα.
ὡς δ' ἐρατῆς ἐνόησε χαλίφρονα νεύματα κούρης,
θαρσαλέως παλάμῃ πολυδαίδαλον εἷλκε χιτῶνα.
ἔσχατα τιμήεντος ἄγων ἐπὶ κεύθεα νηοῦ.
ὀκναλέως δὲ πόδεσσιν ἐφέσπετο παρθένος ἡρώ,
οἷά περ οὐκ ἐθέλουσα. τοίην δ' ἀνενείκατο φωνήν,
θηλυτέροις ἐπέεσσιν ἀπειλείουσα λεάνδρῳ.

Ξεῖνε, τί μαργαίνεις, τί με δύσμορε παρθένον ἕλκεις;
ἄλλην δεῦρο κέλευθον. ἐμὸν δ' ἀπόλειπε χιτῶνα,
μῆνιν ἐμῶν ἀπόειπε πολυκτεάνων γενετήρων.
κύπριδος οὔ σοι ἔοικε θεῆς ἱέρειαν ἀφάσσειν.
παρθενικῆς ἐπὶ λέκτρον ἀμήχανόν ἐστιν ἱκέσθαι.
τοῖα μὲν ἠπείλησεν ἐοικότα παρθενικῇσιν.

Θηλείης δὲ λέανδρος ἐπεὶ κλύεν οἶστρον ἀπειλῆς,
ἔγνω πειθομένων σημήια παρθενικάων.
καὶ γάρ, ὅτ' ἠιθέοισιν ἀπειλείωσι γυναῖκες,
κυπριδίων ὀάρων αὐτάγγελοί εἰσιν ἀπειλαί,
παρθενικῆς δ' εὔοδμον ἐύχροον αὐχένα κύσας,
τοῖον μῦθον ἔειπε πόθου βεβολημένος οἴστρῳ.

Κύπρι φίλη μετὰ κύπριν, ἀθηναίη μετ' ἀθήνην,
οὐ γὰρ ἐπιχθονίῃσιν ἴσην καλέω σε γυναιξίν,
ἀλλά σε θυγατέρεσσι διὸς κρονίωνος ἐίσκω.
ὄλβιος ὅς σ' ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ,
γαστὴρ ἥ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη, ἀλλὰ λιτάων
ἡμετέρων ἐπάκουε. πόθου δ' οἴκτειρον ἀνάγκην.
κύπριδος ὡς ἱέρεια μετέρχεο κύπριδος ἔργα,
παρθένον οὐκ ἐπέοικεν ὑποδρήσσειν ἀφροδίτῃ.

παρ

Tacite quidem stringens roseos digitos puellæ,
Ex imo suspirabat uehementer: illa uero silentio
Tanquam irascens, roseam retraxit manum.
Vt uero amatæ sensit instabileis nutus puellæ,
Audacter manu uariam traxit uestem,
Vltima uenerandi ducens ad penetralia templi.
Pigre autem pedibus sequebatur uirgo Ero,
Tanquam nolens, talemq; emisit uocem,
Fœmineis uerbis minans Leandro:
Hospes quid insanis? quid me infelix uirginem trahis?
Alia ito uia, meamq; dimitte uestem,
Iram meorum euita locupletum parentum.
Veneris non te decet deæ sacerdotem solicitare,
Virginis ad lectum difficile est ire.
Talia minata est conuenientia uirginibus.
Fœminearũ autem Leander ubi audiuit furorẽ minarũ,
Sensit persuasarum signa uirginum:
Etenim cum iuuenibus minantur fœminæ,
Venerearum consuetudinum per se nunciæ sunt minæ.
Virginis autem beneolens bonicoloris collum osculatus,
Tale uerbum locutus est amoris ictus stimulo:
Venus chara post Venerem, Minerua post Mineruam,
Non enim terrestribus æqualem uoco te mulieribus,
Sed te filiabus Iouis Saturnij aßimilo.
Beatus qui te plantauit, & beata quæ peperit mater,
Venter qui te portauit felicißimus, sed preces
Nostras exaudi, amorisq; miserere necessitatis.
Veneris ut sacerdos exerce Veneris opera,
Virginem non decet administrare Veneri.

παρθενικαῖς οὐ κύπρις ἰαίνεται. ἢν δ' ἐθελήσῃς
θεσμὰ θεῆς ἐρόεντα καὶ ὄργια πιστὰ δαῆναι,
ἔστι γάμος καὶ λέκτρα. σὺ δ' εἰ φιλέεις κυθέρειαν
θελξινόων ἀγάπαζε μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων,
σὸν δ' ἱκέτην με κόμιζε, καὶ ἢν ἐθέλῃς παρακοίτην
τόν σοι ἔρως ἤγρευσεν ἑοῖς βελέεσσι κιχήσας.
ὡς θρασὺν ἡρακλῆα θοὸς χρυσόρραπις ἑρμῆς
θητεύειν ἐκόμιζεν ἰαρδανίῃ ποτὶ νύμφην.
σοὶ δέ με κύπρις ἔπεμψε καὶ οὐ σοφὸς ἤγαγεν ἑρμῆς.
παρθένος οὐ σε λέληθεν ἀπ' ἀρκαδίης ἀταλάντη,
ἥ ποτε μειλανίωνος ἐρασσαμένου φύγεν εὐνὴν
παρθενίης ἀλέγουσα· χολωσαμένης δ' ἀφροδίτης
τὸν πάρος οὐκ ἐπόθησεν, ἐνὶ κραδίῃ θέτο πάσῃ.
πείθεο καὶ σὺ φίλη, μὴ κύπριδι μῆνιν ἐγείρῃς.
ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀναινομένης φρένα κούρης,
θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παραπλάγξας ἐνὶ μύθοις.
Παρθενικὴ δ' ἄφθογγος ἐπὶ χθόνα πῆξεν ὀπωπήν,
αἰδοῖ ἐρυθιόωσαν ὑποκλέπτουσα παρειήν,
καὶ χθονὸς ἔξεεν ἄκρον ἐπ' ἴχνεσιν, αἰδομένη δὲ
πολλάκις ἀμφ' ὤμοισιν ἑὸν ξυνέεργε χιτῶνα,
πειθοῦς γὰρ τάδε πάντα προάγγελα· παρθενικῆς δὲ
πειθομένης ποτὶ λέκτρον, ὑπόσχεσις ἐστὶ σιωπή.
ἤδη καὶ γλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων.
θέρμετο δὲ κραδίην γλυκερῷ πυρὶ παρθένος ἡρώ,
κάλλεϊ δ' ἱμερόεντος ἀνεπτοίητο λεάνδρου.
Ὄφρα μὲν οὖν ποτὶ γαῖαν ἔχεν νεύουσαν ὀμίχλην,
τόφρα δὲ καὶ λείανδρος ἐρωμανέεσσι προσώποις,
οὐ κάμεν εἰσορόων ἁπαλόχροον αὐχένα κούρης.
ὀψὲ δὲ λειάνδρῳ γλυκερὴν ἀνενείκατο φωνήν,

αἰδοῦς

Virginibus Venus non gaudet. si uero uolueris
Instituta deæ desideranda, & cerimonias fidas discere,
Sunt nuptiæ & lecti. tu autem si amas Venerem,
Mulcentium mentem ama suauem legem amorum,
Tuumq; supplicem me accipe: & si uolueris coniugem
Quem tibi Cupido uenatus est, suis sagittis assecutus:
Sicut audacem Herculem uelox aurivirga Mercurius
Seruitum duxit Iardaniam ad puellam.
Tibi uero me Venus misit, & non sapiens attulit Mercu-(rius.
Virgo non te latet ex Arcadia Atalanta,
Quæ olim Melanionis amantis fugit lectum,
Virginitatem curans: irata autem Venere,
Quem prius non amauit, in corde posuit toto.
Persuadere & tu chara, ne Veneri iram excites.
Sic fatus, persuasit recusantis mentem puellæ,
Animum amoriperis errare faciens uerbis.
Virgo autem muta, in terram fixit aspectum,
Pudore rubefactam abscondens genam.
Et terræ rasit summitatem in uestigijs: cum puderet autẽ,
Sæpe circa humeros suam contraxit uestem.
Persuasionis enim hæc omnia prænuncia. uirginis autem
Persuasæ ad lectum. promißio est silentium.
Iam suauamarum suscepit stimulum amorum,
Vrebatur autem cor dulci igne uirgo Ero,
Pulchritudineq; suauis stupescebat Leandri.
Dum igitur ad terram habebat inclinatam caliginem,
Tunc & Leander amore furente uultu
Non laborabat uidens tenerum collum uirginis.
Serò uero Leandro suauem emisit uocem,

Verecundiæ

αἰδοῦς ὑγρὸν ἔρευθος ἀποστάζουσα προσώπου·
Ξεῖνε, τεοῖς ἐπέεσσι τάχ' ἂν καὶ πέτρον ὀρίναις.
τίς σε πολυπλανέων ἐπέων ἐδίδαξε κελεύθους;
οἴμοι, τίς σ' ἐκόμισσεν ἐμὴν ἐς πατρίδα γαῖαν;
ταῦτα δὲ πάντα μάτην ἐφθέγξαο. πῶς γὰρ ἀλήτης
ξεῖνος ἐὼν καὶ ἄπιστος, ἐμῇ φιλότητι μιγείης;
ἀμφαδὸν οὐ δυνάμεθα γάμοις ὁσίοισι πελάσσαι.
οὐ γὰρ ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐπανδάνεν. ἢν δ' ἐθελήσῃς
ὡς ξεῖνος πολύφοιτος ἐμὴν ἐς πατρίδα μίμνειν,
οὐ δύνασαι σκοτόεσσαν ὑποκλέπτειν ἀφροδίτην.
γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος· ἐν δὲ σιωπῇ
ἔργον ὅπερ τελέει τις, ἐνὶ τριόδοισιν ἀκούει.
εἰπὲ δὲ μὴ κρύψῃς τεὸν οὔνομα, καὶ σέο πάτρην.
οὐ γὰρ ἐμόν σε λέληθεν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν ἡρώ.
πύργος δ' ἀμφιβόητος ἐμὸς δόμος οὐρανομήκης,
ᾧ ἔνι ναιετάουσα σὺν ἀμφιπόλῳ τινὶ μούνῃ
σηστιάδος πρὸ πόληος ὑπὲρ βαθυκύμονας ὄχθας
γείτονα πόντον ἔχω στυγεραῖς βουλῇσι τοκήων.
οὐδέ μοι ἐγγὺς ἔασιν ὁμήλικες, οὐδὲ χορεῖαι
ἠϊθέων παρέασιν. ἀεὶ δ' ἀνὰ νύκτα καὶ ἠῶ
ἐξ ἁλὸς ἠνεμόεντος ἐπιβρέμει οὔασιν ἠχή.
ὣς φαμένη ῥοδέην ὑπὸ φάρεϊ κρύπτε παρειὴν,
ἔμπαλιν αἰδομένη, σφετέροις δ' ἐπεμέμφετο μύθοις.
Λείανδρος δὲ πόθου βεβολημένος ὀξέϊ κέντρῳ,
φράζετο πῶς κεν ἔρωτος ἀεθλεύσειεν ἀγῶνα.
ἄνδρα γὰρ αἰολόμητις ἔρως βελέεσσι δαμάζει,
καὶ πάλιν ἀνέρος ἕλκος ἀκέσσεται. οἷσι δ' ἀνάσσει
αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ βουληφόρος ἐστὶ βροτοῖσιν.
αὐτὸς καὶ ποθέοντι τότε χραίσμησε λεάνδρῳ.

Verecundiæ madidum ruborem stillans à facie:
Hospes tuis uerbis forsan & petram moueres,
Quis te uariorum uerborum docuit uias?
Hei mihi, quis te duxit meam ad patriam terram?
Hæc autē omnia frustra locutus es. quomodo enim uagus
Hospes cum sis, & infidus, meo amori miscearis?
Manifeste non possumus nuptijs legitimis coniungi.
Non enim meis parentibus placet. si autem uoles,
Vt hospes profugus mea in patria manere,
Non potes tenebrosam abscondere Venerem.
Lingua enim hominum amica conuicij: in silentio autem
Opus quod perficit aliquis, in triuijs audit.
Dic uero ne celes tuum nomen, & tuam patriam.
Non enim meum te lateat, mihi nomen inclytum Ero.
Turris autem circumsona, mea domus altissima,
Qua inhabitans cum ancilla quadam sola
Sestiensem ante urbem, supra profundas undas
Vicinum mare habeo, inuisis consilijs parentum.
Neq; me prope sunt coëtaneæ, neq; choreæ
Iuuenum adsunt: semper autem nocte & die
Ex mari uentoso insonat auribus sonitus.
Sic fata, roseam sub ueste celabat genam.
Rursus pudore affecta. suis autem accusabat uerbis.
Leander autem amoris percussus acuto stimulo.
Cogitabat quomodo amoris exerceret certamen.
Virum enim uarius consilijs amor sagittis domat,
Et rursus uiri uulnus medicatur. quibus autem dominatur
Ipse omnidomitor consultor est mortalibus.
Ipse etiam amanti auxiliatus est Leandro.

Tandem

ὀψὲ δ᾽ ἀλαστήσας πολυμήχανον ἔννεπε μῦθον·
Παρθένε, σὸν δι᾽ ἔρωτα καὶ ἄγριον οἶδμα περήσω,
εἰ πυρὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔσσεται ὕδωρ.
οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα τεὴν μετανεύμενος εὐνὴν,
οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυγδούποιο θαλάσσης,
ἀλλ᾽ αἰεὶ κατὰ νύκτα φορεύμενος ὑγρὸς ἀκοίτης
νήξομαι ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οὐχ ἑκὰς γὰρ
ἀντία σεῖο πόληος ἔχω πτολίεθρον ἀβύδου.
μοῦνον ἐμοὶ ἕνα λύχνον ἀπ᾽ ἠλιβάτου σέο πύργου
ἐκ περάτης ἀνάφαινε κατὰ κνέφας, ὄφρα νοήσας
ἔσσομαι ὁλκὰς ἔρωτος, ἔχων σέθεν ἀστέρα λύχνον,
δυνω καί μιν ὀπιπεύων οὐκ ὄψομαι δύντα βοώτην
οὐ θρασὺν ὠρίωνα, καὶ ἄβροχον ὁλκὸν ἁμάξης,
ἱκω πατρίδος ἀντιπόροιο ποτὶ γλυκὺν ὅρμον ἱκοίμην,
ἀλλὰ φίλη πεφύλαξο βαρυπνείοντας ἀήτας
μή μιν ἀποσβέσωσι, αὐτίκα θυμὸν ὀλέσσω
λύχνον ἐμοῦ βιότοιο φαεσφόρον ἡγεμονῆα.
εἰ ἐτεὸν δὲ θέλεις ἐμὸν οὔνομα καὶ σὺ δαῆναι,
οὔνομά μοι λείανδρος ἐϋστεφάνου πόσις ἡροῦς.
τίθεμαι Ὣς οἱ μὲν κρυφίοισι γάμοις συνέθεντο μιγῆναι
καὶ νυχίην φιλότητα, καὶ ἀγγελίην ὑμεναίων,
λύχνου μαρτυρίῃσιν ἐπεστώσαντο φυλάσσαι,
ἡ μὲν φῶς τανύειν, ὁ δὲ κύματα μακρὰ περῆσαι.
παννυχίδας δ᾽ ἀνύσαντες ἀκοιμήτων ὑμεναίων,
σφίζω ἀλλήλων ἀέκοντες ἐνοσφίσθησαν ἀνάγκῃ,
ἡ μὲν ἑὸν ποτὶ πύργον, ὁ δ᾽ ὀρφναίην ἀνὰ νύκτα
μή τι παραπλάζοιτο βαλὼν σημήϊα πύργου.
πλῶε βαθυκρήπιδος ἐπ᾽ εὐρέα δῆμον ἀβύδου.
παννυχίην δ᾽ ὀάρων κρυφίους ποθέοντες ἀέθλους,

πολλάκι-

Tandem autem ingemens, percallidum dixit uerbum.
Virgo tuum propter amorē, & asperā undā transibo,
Si igni ferueat, & innauigabilis erit aqua,
Non timeo grauem undam, tuum adiens cubile,
Non fremitum resonantem grauis murmur maris.
Sed semper per noctem portatus madidus maritus,
Nauigabo Hellespontum ualde fluentem. nō longe enim
Contra tuam urbem habeo oppidum Abydi.
Tantum mihi unam lucernam ab excelsa tua turri
E regione ostende in tenebris, ut intuens
Sim nauis amoris, habens tuum stellam lychnum,
Atq; ipsum aspiciens ne uideam occidentem Booten,
Nec asperum Orionem, ac immadidam tractionē currus,
Patriæ obuiæ ad dulcem portum uenirem.
Sed chara caue grauiter flanteis uentos,
Ne ipsum extinguant, & statim animam perdam,
Lychnum meæ uitæ luciferum ducem.
Si uere autem uis meum nomen & tu scire,
Nomen mihi Leander benecomptæ coniunx Erûs.
Sic ij quidem clandestinis nuptijs componebāt misceri,
Et nocturnam amicitiam, & nuncium nuptiarum
Lucernæ testimonijs pacti sunt seruare:
Illa quidem lucē extendere, hic aūt undas longas trāsire.
Pernoctationes autem experti uigilum nuptiarum
A se inuiti separati sunt necessitate:
Hæc quidem suam ad turrim, hic aūt obscurā per noctē,
Ne quid erraret iaciens signa turris,
Nauigabat profundi fundamenti ad latum populū Abydi,
Totāq; noctē coniugū clādestina desiderātes certamina,

Sæpe

πολλάκις ἠρήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὄρφνην,
τρεχω ἤδη κυανόπεπλος ἀνέδραμε νυκτὸς ὀμίχλη,
ἀνδράσιν ὕπνον ἄγουσα, καὶ οὐ ποθέοντι λεάνδρῳ.
ἀλλὰ πολυφλοίσβοιο παρ' ἠιόνεσσι θαλάσσης
ἀγγελίην ἀνέμιμνε φαεινομένων ὑμεναίων,
μαρτυρίην λύχνοιο πολυκλαύτοιο δοκεύων,
εὐνῆς τε κρυφίης τηλεσκόπον ἀγγελιώτην.
ὡς δ' ἴδε κυανέης λιποφεγγέα νυκτὸς ὀμίχλην,
ἡρὼ λύχνον ἔφαινεν. ἀναπτομένοιο δὲ λύχνου
θυμὸν ἔρως ἔφλεξεν ἐπειγομένοιο λεάνδρου,
λύχνῳ καιομένῳ συνεκαίετο. πὰρ δὲ θαλάσσης
μαινομένων ῥοθίων πολυηχέα βόμβον ἀκούων,
ἔτρεμε μὲν τὸ πρῶτον. ἔπειτα δὲ θάρσος ἀείρας
τοίοισι προσέλεκτο παρηγορέων φρένα μύθοις.

Δεινὸς ἔρως, καὶ πόντος ἀμείλιχος, ἀλλὰ θαλάσσης
ἔστιν ὕδωρ. τὸ δ' ἔρωτος ἐμὲ φλέγει ἐνδόμυχον πῦρ.
Δειδω λάζεο πῦρ κραδίη, μὴ δείδιθι νήχυτον ὕδωρ
δεῦρό μοι εἰς φιλότητα. τί δὴ ῥοθίων ἀλεγίζεις;
ἀγνώσσεις ὅτι κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης,
καὶ κρατέει πόντοιο καὶ ἡμετέρων ὀδυνάων;

Ὡς εἰπὼν μελέων ἐρατῶν ἀπεδύσατο πέπλον
ἀμφοτέραις παλάμῃσιν. ἑῷ δ' ἔσφιγξε καρήνῳ.
ἠιόνος δ' ἐξῶρτο, δέμας δ' ἔρριψε θαλάσσῃ.
λαμπομένου δ' ἔσπευδεν ἀεὶ κατεναντία λύχνου
αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς.
ἡρὼ δ' ἠλιβάτοιο φαεσφόρος ὑψόθι πύργου
λευγαλέης αὔραισιν ὅθεν πνεύσειεν ἀήτης
φάρεϊ πολλάκι λύχνον ἀπέσκεπεν. εἰσόκε σηστοῦ
πολλὰ καμὼν λείανδρος ἔβη ποτὶ ναύλοχον ἀκτήν,

καὶ

Sæpe optarunt uenire cubiculum ornantem noctem.
Iam atrata cucurrit noctis caligo,
Viris somnum afferens, & non amanti Leandro:
Sed multifremi apud littora maris
Nuncium expectabat lucentium nuptiarum.
Testimonium lucernæ lugubris expectans,
Lectiq; clandestini procul speculantem nuncium.
Vt uero uidit nigræ obscuram noctis caliginem,
Ero lucernam ostendit: accensa uero lucerna
Animum Cupido exußit festinantis Leandri,
Lucerna ardente coardebat: apud uero mare
Insanarum undarum multisonum fremitum audiens,
Tremebat quidem primum. postea autem audaciā excitās
Talibus alloquebatur, consolans mentem, uerbis:
Grauis amor, & mare implacabile, sed maris
Est aqua, uerum amoris me urit intestinus ignis.
Assume ignem cor, ne time effusam aquam,
Ades mihi in amorem, cur fluctus curas?
Ignoras quòd Venus nata est è mari,
Et dominatur ponto, & nostris doloribus?
Sic fatus, membra amabilia exuit uestem
Ambabus manibus, suoq; astrinxit capiti,
Littoreq; exiluit, corpusq; deiecit in mare,
Splendentemq; festinabat semper aduersus lucernam,
Ipse remex, ipse claßis, ipse sibi nauis.
Ero autem alta lucifera super turri,
Perniciosis auris undecunq; spiraret uentus
Veste sæpe lucernam tegebat, donec Sesti
Multum fatigatus Leander iuit ad portuosum littus,

καί μιν ἑὸν ποτὶ πύργον ἀνήγαγεν, ἐκ δὲ θυράων
νυμφίον ἀσθμαίνοντα περιπτύξασα σιωπῇ,
ἀφροκόμους ῥαθάμιγγας ἔτι στάζοντα θαλάσσης
ἤγαγε νυμφοκόμοιο μυχοὺς ἔπι παρθενεῶνος,
καὶ χρόα πάντα κάθηρε. δέμας δ' ἔχρισεν ἐλαίῳ
εὐόδμῳ ῥοδέῳ, καὶ ἁλίπνοον ἔσβεσεν ὀδμήν.
εἰσέτι δ' ἀσθμαίνοντα βαθυστρώτοις ἐνὶ λέκτροις
νυμφίον ἀμφιχυθεῖσα φιλήνορας ἔννεπε μύθους.

Νυμφίε, πολλὰ μόγησας, ἃ μὴ πάθε νυμφίος ἄλλος,
νυμφίε πολλὰ μόγησας, ἅλις νύ τοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
ὀδμή τ' ἰχθυόεσσα βαρυγδούποιο θαλάσσης,
δεῦρο τεοὺς ἱδρῶτας ἐμοῖς ἐνὶ κάτθεο κόλποις.

Ὡς ἡ μὲν ταῦτ' εἶπεν. ὁ δ' αὐτίκα λύσατο μίτρην,
καὶ θεσμῶν ἐπέβησαν ἀριστονόου Κυθερείης.
ἦν γάμος, ἀλλ' ἀχόρευτος. ἦν λέχος, ἀλλ' ἄτερ ὕμνων.
οὐ ζυγίην Ἥρην τις ἐπευφήμησεν ἀοιδός,
οὐ δαΐδων ἤστραπτε σέλας θαλαμηπόλον εὐνήν,
οὐδὲ πολυσκάρθμῳ τις ἐπεσκίρτησε χορείῃ,
οὐχ ὑμέναιον ἄεισε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
ἀλλὰ λέχος στορέσασα τελεσσιγάμοισιν ἐν ὥραις
σιγὴ παστὸν ἔπηξεν, ἐνυμφοκόμησε δ' ὀμίχλη,
καὶ γάμος ἦν ἀπάνευθεν ἀειδομένων ὑμεναίων.
νὺξ μὲν ἔην κείνοισι γαμοστόλος, οὐδέ ποτ' ἠὼς
νυμφίον εἶδε Λέανδρον ἀριγνώτοις ἐνὶ λέκτροις.
νήχετο δ' ἀντιπόροιο πάλιν ποτὶ δῆμον Ἀβύδου
ἐννυχίων ἀκόρητος ἔτι πνείων ὑμεναίων.
Ἡρὼ δ' ἑλκεσίπεπλος ἑοὺς λήθουσα τοκῆας
παρθένος ἠματίη, νυχίη γυνή. ἀμφότεροι δὲ
πολλάκις ἠρήσαντο κατελθέμεν εἰς δύσιν ἠῶ.

Ὡς δὲ

Et ipſum ſuam ad turrim adduxit: ex ianuis uero
Sponſum anhelantem complexa ſilentio,
Spumeas ex capillis guttas adhuc ſtillantem maris
Duxit ſponſam ornãtis ad penetralia uirginalis cubiculi,
Et cutem totam abſterſit, corpusq́; unxit oleo
Beneolenti roſeo, & mareolentem extinxit odorem.
Adhuc autem anhelantem alteſtratis in lectis
Sponſum circunfuſa, blanda emiſit uerba:
Sponſe multũ laboraſti, quæ nõ paßus eſt ſpõſus alius,
Sponſe multum laboraſti, ſatis tibi eſt ſalſa aqua,
Fetorq́; piſcoſus frementis maris,
Huc tuos ſudores in meos pone ſinus.
Sic illa hæc locuta eſt: ille uero ſtatim ſoluit zonam,
Et leges inierunt beneuolæ Veneris.
Erãt nuptiæ, ſed ſine choreis: erat lectus, ſed ſine hymnis.
Non coniugium ſacrum quiſquam laudauit poëta,
Non tædarum illuminabat lux cubicularium lectum,
Neq; peragili quiſquam inſiluit chorea.
Non hymenæum cantauit pater, & ueneranda mater.
Sed lectum ſternens perficientibus nuptias in horis
Silentium thalamum fixit, ſponſam uero ornauit caligo,
Et nuptiæ erant longe à canendis hymenæis.
Nox quidem erat illis nuptiarũ ornatrix, nunquã aurora
Sponſum uidit Leandrum manifeſtis in lectis.
Nauigabat autem è regione poſiti rurſus ad populũ Abydi
Nocturnos inſatiabilis adhuc ſpirans hymenæos.
Aſt Ero longa induta ueſte ſuos latens parentes
Virgo diurna, nocturna mulier: utriq; autem
Sæpe optarunt deſcendere ad occaſum auroram.

Ὡς οἱ μὲν φιλότητος ὑποκλέπτοντες ἀνάγκην,
κρυπταδίην τέρποντο μετ' ἀλλήλων κυθερείην.
ἀλλ' ὀλίγον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἔτι δηρὸν
ἀλλήλων ἀπόναντο πολυπλάγκτων ὑμεναίων.
ἀλλ' ὅτε παχνήεντος ἐπήλυθε χείματος ὥρη,
φρικαλέας δονέουσα πολυστροφάλιγγας ἀέλλας
βένθεα δ' ἀστήρικτα καὶ ὑγρὰ θέμεθλα θαλάσσης
χειμέριοι πνείοντες ἐπεστυφέλιζον ἀῆται,
λαίλαπι μαστίζοντες ὅλην ἅλα· τυπτομένης δὲ,
ἤδη νῆα μέλαιναν ἀπέκλασε διχθάδι χέρσῳ,
χειμερίην καὶ ἄπιστον ἀλυσκάζων ἅλα ναύτης.
ἀλλ' οὐ χειμερίης σε φόβος κατέρυκε θαλάσσης,
καρτερόθυμε λέανδρε. διακτορίη δέ σε πύργου,
ἠθάδα σημαίνουσα φαεσφορίην ὑμεναίων,
μαινομένης σ' ὤτρυνεν ἀφειδήσαντα θαλάσσης,
νηλειὴς καὶ ἄπιστος. ὄφελλε δὲ δύσμορος ἡρὼ,
χείματος ἱσταμένοιο μένειν ἀπάνευθε λεάνδρου
μηκέτ' ἀναπτομένη μινυώριον ἀστέρα λέκτρων,
ἀλλὰ πόθος καὶ μοῖρα βιήσατο, θελγομένη δὲ
μοιράων ἀνέφαινε, καὶ οὐκέτι δαλὸν ἐρώτων.

Νὺξ ἦν εὖτε μάλιστα βαρυπνείουσιν ἀῆται
χειμερίης πνοιῇσιν ἀκοντίζοντες ἀῆται,
ἀθρόον ἐμπίπτουσιν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δὴ τότε λείανδρός περ ἐθήμονος ἐλπίδι νύμφης,
δυσκελάδων πεφόρητο θαλασσαίων ὑμεναίων.
ἤδη κύματι κῦμα κυλίνδετο, σύνθετο δ' ὕδωρ,
αἰθέρι μίσγετο πόντος. ἀνέγρετο πάντοθεν ἡ γῆ
μαρναμένων ἀνέμων. ζεφύρῳ δ' ἀντέπνεεν εὖρος,
καὶ νότος εἰς βορέην μεγάλας ἐφέηκεν ἀπειλάς.

καὶ

Sic ij quidem amoris abſcondentes uim,
Occulta delectabantur inter ſe Venere.
Sed paruum uixerunt in tempus, neq; diu
Inuicem potiti ſunt multiuagis nuptijs.
Sed quando pruinoſæ uenit hyemis hora,
Horrendas commouens multarum uortiginum procellas,
Profunditatesq; infirmas, & madida fundamenta maris,
Hyemales ſpirantes uerberabant uenti,
Nimbo percutientes totum mare: uerberato autem,
Iam nauem nigram fregit bipertita terra
Hyemale & infidum effugiens mare nauta.
Sed non hyemalis te timor coërcebat maris
Fortanime Leander, nuncius ſed te turris
Conſuetam ſignificans lucem nuptiarum,
Furentis te impulit ſecurum maris,
Crudelis & perfidus. debebat autem infelix Ero
Hyeme inſtante manere ſine Leandro,
Non amplius accendens indicem ſtellam lectorum.
Sed amor & fatum cogebat: geſtiens autem
Parcarum oſtendebat non amplius ſtipitem amorum.
Nox erat, cum maxime ſpiranteis uentos
Hyemalibus flatibus iaculantes uenti
Collectim irruunt in littus maris.
Tunc Leander conſuetæ ſpe ſponſæ
Perſonantium ferebatur marinarum nuptiarum.
Iam ab unda uolu ebatur: accumulabatur uero aqua.
Aetheri miſcebatur mare, concitata eſt undiq; terra
Pugnātibus uentis: Zephyro autē contraſpirabat Eurus,
Et Notus in Boream magnas immiſit minas.

καὶ κτύπος ἦν ἀλίαστος ἐρισμαράγοιο θαλάσσης.
αἰνοπαθὴς δὲ λέανδρος ἀκηλήτοις ἐνὶ δίναις
πολλάκι μὲν λιτάνευε θαλασσαίην ἀφροδίτην,
πολλάκι δ' αὐτὸν ἄνακτα ποσειδάωνα θαλάσσης,
ἀτθίδος οὐ βορέην ἀμνήμονα κάλλιπε νύμφης.
ἀλλά οἱ οὔτις ἄρηγεν. ἔρως δ' οὐκ ἤρκεσε μοίρας.
πάντοθι δ' ἀγρομένοιο δυσαντέϊ κύματος ὁρμῇ
θρυπτόμενος πεφόρητο. ποδῶν δέ οἱ ὤκλασεν ὁρμὴ,
καὶ σθένος ἦν ἀδόνητον ἀκοιμήτων παλαμάων.
πολλὴ δ' αὐτομάτη χύσις ὕδατος ἔρρεε λαιμῷ.
καὶ ποτὸν ἀχρήϊστον ἀμαιμακέτου πίεν ἅλμης.
καὶ δὴ λύχνον ἄπιστον ἀπέσβεσε πικρὸς ἀήτης,
καὶ ψυχὴν καὶ ἔρωτα πολυκλαύτοιο λεάνδρου.
Εἰσέτι δ' ἰθύνοντος, ἐπ' ἀγρύπνοισιν ὀπωπαῖς
ἵστατο κυμαίνουσα πολυκλαύτοισι μερίμναις.
ἤλυθε δ' ἠριγένεια, καὶ οὐκ ἴδε νυμφίον ἡρώ.
πάντοθι δ' ὄμμα τίταινεν ἐς εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
εἴ που ἐσαθρήσειεν ἀλώμενον ὃν παρακοίτην.
λύχνου σβεννυμένοιο, παρὰ κρηπῖδα δὲ πύργου
θρυπτόμενον σπιλάδεσσιν ὅτ' ἔδρακε νεκρὸν ἀκοίτην
δαιδάλεον ῥήξασα περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
ῥοιζηδὸν προκάρηνος ἀπ' ἠλιβάτου πέσε πύργου
κὰδ δ' ἡρὼ τέθνηκεν ἐπ' ὀλλυμένῳ παρακοίτῃ,
ἀλλήλων δ' ἀπόναντο, καὶ ἐν πυμάτῳ περ ὀλέθρῳ.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ

τέλος.

Et fragor fuit ineuitabilis ualde fremi maris.
Grauia autem passus Leander, implicabilibus in littorib.
Sæpe quidem precabatur æquoream Venerem,
Sæpe autem & ipsum regem Neptunum maris,
Atthææ non Boream immemorem reliquit puellæ,
Sed ei nullus auxiliatus est: amor autẽ non coërcuit fata,
Vndiq; autem accumulati male obuio fluctus impetu
Contritus ferebatur: pedum autem eius defecit uigor.
Et uis fuit immobilis inquietarum manuum.
Multa autem spontanea effusio fluebat in guttur,
Et potum inutilem indomabilis potauit maris,
Et iam lucernam infidam extinxit amarus uentus,
Et animam & amorem deflendi Leandri.
Cum adhuc autem dirigeret iter, uigilibus oculis
Stabat fluctuans miseris curis.
Venit autem aurora, & non uidit sponsum Ero,
Circumquaq; autem oculũ dirigebat in lata dorsa maris,
Sicubi uideret errantem maritum.
Lucerna extincta, apud fundamentum turris
Obtritum procellis cum uidisset mortuum maritum,
Variam populata circa pectus uestem,
In fluctus præceps ab excelsa cecidit turre,
Ero commortua ob eum qui perierat coniugem.
Se inuicem autem fruiti sunt etiam in suprema morte.

MVSAEI FINIS.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΑΡΑΙ-

νετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ ἀγαπητοῦ διακόνου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας· ὧν ἡ ἀκρόστιξις ὧδέ πως ἔχει.

Τῷ θειοτάτῳ, καὶ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ ἡμῶν ἰουστινιανῷ, ἀγαπητὸς ὁ ἐλάχιστος διάκονος.

1 Ιμῆς ἁπάσης ὑπέρτερον ἔχων ἀξίωμα βασιλεῦ, τιμᾶς ὑπὲρ ἅπαντας τὸν τούτου σε ἀξιώσαντα θεόν. ὅτι καὶ καθ' ὁμοίωσιν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, ἔδωκέ σοι τὸ σκῆπτρον τῆς ἐπιγείου δυναστείας, ἵνα τοὺς ἀνθρώπους διδάξῃς τὴν τοῦ δικαίου φυλακὴν, καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ λυσσώντων ἐκδιώξῃς τὴν ὑλακὴν, ὑπὸ τῶν αὐτοῦ βασιλευόμενος νόμων, καὶ τῶν ὑπὸ σὲ βασιλεύων ἐννόμως.

2 Ὡς κυβερνήτης ἀγρυπνεῖ διαπαντὸς ὁ τοῦ βασιλέως πολυόμματος νοῦς, διακατέχων ἀσφαλῶς τῆς εὐνομίας τοὺς οἴακας, καὶ ἀπωθούμενος ἰσχυρῶς τῆς ἀνομίας τοὺς ῥύακας, ἵνα τὸ σκάφος τῆς παγκοσμίου πολιτείας μὴ περιπίπτῃ κύμασιν ἀδικίας.

3 Θεῖον μάθημα καὶ πρῶτον οἱ ἄνθρωποι, τὸ γνῶναί τινα ἑαυτὸν διδασκόμεθα. ὁ γὰρ ἑαυτὸν γνοὺς, γνώσεται θεόν. θεὸν δὲ ὁ γνοὺς, ὁμοιωθήσεται θεῷ. ὁμοιωθήσεται δὲ θεῷ, ὁ ἄξιος γενόμενος θεοῦ. ἄξιος δὲ

γίνεται

EXPOSITIO CAPITVM ADMONItoriorũ, edita ex tempore ab Agapeto diacono sanctissimæ Dei magnæ ecclesiæ. Quorum apex literarius sic posite habet.

Diuo & pientissimo Imperatori nostro Iustiniano, Agapetus minimus Diaconus.

HONORE quolibet sublimiorem quum habeas dignitatẽ, ô Imperator, honoras supra omnes qui hoc te dignatus est Deum: quoniam iuxta similitudinẽ cœlestis regni tradidit tibi sceptrum terrenæ potestatis, ut homines edoceres iusti custodiam, & eorum qui aduersus ipsum rabiunt insectareris latratũ, tum ipsius obtemperando legibus, tum subditos tibi regendo pro iure.

Ceu gubernator uigilat perpetuò imperatoris oculatissimus intellectus, cõtinẽs tuto ęquitatis clauos, atq; expellens fortiter impetuosos iniquitatis fluctus, ut ne cymba mundanæ reipublicæ illidatur fluctibus iniquitatis.

Diuinũ documentũ & potissimũ nos homines, ut cognoscat se quisq; docemur. qui enim seipsum cognouit, cognoscet deum: deũ uero qui cognouit, assimilabitur deo: assimilabitur aũt deo, q̃ dignus factus deo est. dignus deniq;

γίνεται θεοῦ, μηδὲν ἀνάξιον πράττων θεοῦ, ἀλλὰ φρονῶν μὲν τὰ αὐτοῦ, λαλῶν δὲ ἃ φρονεῖ, ποιῶν δὲ ἃ λαλεῖ.

4 Ἐπὶ προγόνων εὐγενείᾳ μηδεὶς γαβριούσθω. πηλὸν γὰρ ἔχουσι πάντες τοῦ γένους προπάτορα, καὶ οἱ ἐν πορφύρᾳ καὶ βύσσῳ καυχώμενοι, καὶ οἱ ἐν πενίᾳ καὶ νόσῳ τρυχώμενοι, καὶ οἱ διαδήματα περικείμενοι, καὶ οἱ διὰ δώματα προσκείμενοι. μὴ τοίνυν εἰς πήλινον ἐγκαυχώμεθα γένος, ἀλλ' ἐν τῇ χρηστότητι σεμνυνώμεθα τρόπων.

5 Ἴσθι ὦ εὐσεβείας θεότευκτον ἄγαλμα, ὅτι ὅσῳ μεγάλων ἠξιώθης παρὰ θεοῦ δωρεῶν, τοσούτῳ μείζονος ἀμοιβῆς ὀφειλέτης ὑπάρχεις αὐτῷ. οὐκοῦν ἀπόδος τῷ εὐεργέτῃ τὸ χρέος τῆς εὐχαριστίας, τῷ λαμβάνοντι τὸ χρέος ὡς χάριν, καὶ τὴν χάριτος χάριν ἀντιδιδόντι. αὐτὸς γὰρ ἀεὶ καὶ χαρίτων ἄρχει, καὶ ὡς χρέος τὰς χάριτας ἀποδίδωσιν. εὐχαριστίαν δὲ ζητεῖ παρ' ἡμῶν, οὐ τὴν διὰ ῥημάτων ἀγαθῶν προσφοράν, ἀλλὰ τὴν διὰ πραγμάτων εὐσεβῶν προσφοράν.

6 Οὐδὲν οὕτως εὐδόκιμον ἐργάζεται ἄνθρωπον, ὡς δύνασθαι μὲν ἃ βούλεται πράττειν, ἀεὶ δὲ φιλάνθρωπα καὶ βούλεσθαι καὶ πράττειν. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ θεοῦ σοι κεχάρισται δύναμις, ἧς ἐδεῖτο δι' ἡμᾶς ἡ ἀγαθή σου βούλησις, πάντα καὶ βούλου, καὶ πράττε, ὡς ἀρέσκει τῷ ταύτην σοι δεδωκότι.

7 Τῶν περιγείων χρημάτων ὁ ἄστατος πλοῦτος, τῶν ποταμίων ῥευμάτων μιμεῖται τὸν δρόμον. πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπιρρέων τοῖς ἔχειν νομίζουσι. μετ' ὀλίγον δὲ παραρρέων, εἰς ἄλλους ἀπέρχεται, μόνος δὲ τῆς

fit deo, qui nihil indignũ patrat deo: sed qui ut cogitat quæ ipsius sunt, ita tam loquitur quę cogitat, quàm facit quæ loquitur.

Maiorũ nobilitate ne quis delicietur. Limũ enim habent omnes generis autorẽ, & qui purpura bissoq́; turgent, & q paupertate & aduersa ualetudine affligũtur, tam qui diademate redimiti sunt, q̃ qui per cubicula excubant. Ne igitur lutulentum iactemus genus, sed morum integritate gloriemur.

Scito ô pietatis diuinitus fabricatũ specimẽ, qa quãto maiorib. dignus habitus es tribuente deo munerib. tanto maius ipsi nomẽ es. Ergo redde bñfactiori debitũ gratitudinis, acceptãti debitũ ut meritũ, & beneficio beneficiũ rependenti: ipse enim semper & beneficijs prior promeret̃, & ut debitũ bñficia repensat. Gratitudinẽ aũt exigit à nobis nõ quę uerborũ blandorũ ꝓlatione, sed quę rerũ piarũ oblatione peragit̃.

Nulla res adeò cõmendabilem reddit hominem, ut posse quidẽ quæ uelit efficere: semper autẽ humana & uelle, & agere. Quoniam igit̃ à deo tibi donata est facultas, qua indigebat propter nos bona tua uoluntas, omnia & uelis & agas prout ei placet, qui eam tibi dedit.

Terrenarum opũ instabiles diuitiæ fluuiatilium undarũ imitantur cursum. Modicũ enim affluunt his qui habere se eas arbitrantur, mox uero refluentes ad alios accedũt. Solus autem

bene-

εὐποιΐας ὁ θησαυρός, μόνιμός ἐστι τοῖς κεκτημένοις αὐτόν. τῶν γὰρ ἀγαθῶν ἔργων αἱ χάριτες ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας ἐπαναστρέφουσιν.

8 Ἀπρόσιτος μὲν ὑπάρχεις ἀνθρώποις, διὰ τὸ ὕψος τῆς κάτω βασιλείας. εὐπρόσιτος δὲ γίνῃ τοῖς δεομένοις, διὰ τὸ κράτος τῆς ἄνω ἐξουσίας. καὶ ἀνοίγεις τὰ ὦτα τοῖς ὑπὸ πενίας πολιορκουμένοις, ἵνα εὕρῃς τὴν τοῦ θεοῦ ἀκοὴν ἀνεῳγμένην. οἷοι γὰρ ἂν τοῖς ἡμετέροις γενώμεθα συνδούλοις, τοιοῦτον περὶ ἡμᾶς εὑρήσομεν τὸν δεσπότην.

9 Τὴν πολυμέριμνον τοῦ βασιλέως ψυχήν, κατόπτρου δίκην ἀποσμήχεσθαι χρή, ἵνα ταῖς θείαις αὐγαῖς ἀεὶ καταστράπτηται, καὶ τῶν πραγμάτων τὰς κρίσεις ἐκεῖθεν διδάσκηται. οὐδὲν γὰρ οὕτω ποιεῖ τὰ δέοντα καθορᾶν, ὡς τὸ φυλάσσειν ἐκείνην διὰ παντὸς καθαράν.

10 Ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλεόντων, ὅταν μὲν ὁ ναύτης σφαλῇ, μικρὰν φέρει τοῖς συμπλέουσι βλάβην. ὅταν δὲ αὐτὸς ὁ κυβερνήτης, παντὸς ἐργάζεται τοῦ πλοίου ἀπώλειαν. οὕτω καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἂν μέν τις τῶν ἀρχομένων ἁμάρτῃ, οὐ τὸ κοινὸν τοσοῦτον, ὅσον ἑαυτὸν ἀδικεῖ. ἂν δὲ αὐτὸς ὁ ἄρχων, πάσης ἐργάζεται τῆς πολιτείας τὴν βλάβην. ὡς οὖν μεγάλας ὑφέξων εὐθύνας, εἴ τι παρείδοι τῶν δεόντων, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ λεγέτω πάντα, καὶ πραττέτω.

11 Κύκλος τις τῶν ἀνθρωπίνων περιτρέχει πραγμάτων, ἄλλοτε ἄλλως φέρων αὐτά, καὶ περιφέρων. καὶ τούτοις ἀνισότης ἐστί, τὸ μηδὲν τῶν παρόντων ἐν ταυτότητι μένειν. δεῖ οὖν σε κράτιστε βασιλεῦ, ἐν τῇ τούτων

ἀγχι-

beneficentiæ thesaurus stabilis est possidentibus eum. bonarum enim actionum meritum ad autores retorquetur.

Inaccessus nimirum existis hominib. propter celsitudinem huius, quod hic deorsum est imperij. facilis idē aditu es indigentib. ob uim supernæ illius potestatis, atque aperis aureis his qui à paupertate obsidentur, ut inuenias dei auditū adapertum. quales enim erga nostros fuerimus cō seruos, talem circa nos reperiemus dominum.

Solicitā Imperatoris animā speculi in modū abstergi oportet, ut diuinis splendorib. semper coruscet, rerumque distincta iudicia inde condiscat. nihil enim adeò facit quæ peragenda sunt conspicere, atque custodire eam perpetuò sincerā.

Sicuti fit apud nauigantes, quum nauta errat modicū, affert nauigātib. nocumētū: quū uero ipse gubernator, totius efficit nauigij perniciem. sic et in ciuitatibus, siquis ex subditis peccet, nō tam remp. quàm seipsum lædit: sin uero ipse princeps, uniuersæ infert reipub. detrimentū. is igitur ut nō exiguam redditurus rationem, siquid neglexerit eorum quæ facto opus sunt, cū exquisita diligentia & dictitet cuncta, & factitet.

Circulus quidam humanarū reuoluitur rerum, qui modo sic, modo aliter agitat ipsas, & circumfert. atque in his inæqualitas est, eo quod nihil ex præsentibus in eodē statu maneat. oportet igitur te potentissime Imperator in hac rerū

ἀγχιστρόφῳ μεταβολῇ, ἀμετάβλητον ἔχειν τὸν εὐσεβῆ λογισμόν.

12 Ἀποστρέφου τῶν κολάκων τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους, ὥσπερ τῶν κοράκων τοὺς ἁρπακτικοὺς τρόπους. οἱ μὲν γὰρ τοὺς τοῦ σώματος ἐξορύττουσιν ὀφθαλμούς, οἱ δὲ τοὺς τῆς ψυχῆς ἐξαμβλύνουσι λογισμούς, μὴ συγχωροῦντες ὁρᾷν τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. ἢ γὰρ ἐπαινοῦσιν ἔσθ' ὅτε τὰ ψόγου ἄξια, ἢ ψέγουσι πολλάκις τὰ ἐπαίνων κρείττονα, ἵνα δυοῖν θάτερον αὐτοῖς ἁμαρτάνηται, ἢ τὸ κακὸν ἐπαινούμενον, ἢ τὸ καλὸν ὑβριζόμενον.

13 Ἴσον εἶναι χρὴ πάντοτε τοῦ βασιλέως τὸ φρόνημα. τὸ γὰρ συμμεταβάλλεσθαι ταῖς τῶν πραγμάτων μεταβολαῖς, διανοίας ἀβεβαίου τεκμήριον γίνεται. τὸ δὲ παγίως ἐν τοῖς καλοῖς ἐρηρεῖσθαι, ὡς τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν ἐστήρικται κράτος, καὶ μήτε πρὸς ἀλαζονείαν ὑπεραίρεσθαι, μήτε πρὸς ἀθυμίαν καταφέρεσθαι, βεβηκότων ἐστὶν ἀσφαλῶς, καὶ ἀκράδαντον ἐχόντων τὴν ψυχήν.

14 Εἴ τις κεκαθαρμένον ἔχει τὸν λογισμὸν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπάτης, καὶ βλέπει τὸ οὐτιδανὸν τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, τό, τε βραχὺ καὶ ὠκύμορον τῆς ἐνταῦθα ζωῆς, καὶ τὸν συνεζευγμένον τῇ σαρκὶ ῥύπον, εἰς τὸν τῆς ὑπερηφανίας οὐκ ἐμπεσεῖται κρημνόν, κἂν ἐν ἀξιώματι ὑπάρχῃ ὑψηλῷ.

15 Ὑπὲρ πάντα τῆς βασιλείας τὰ ἔνδοξα, τῆς εὐσεβείας τὸ στέμμα τὸν βασιλέα κοσμεῖ. ὁ μὲν πλοῦτος ἀπέρχεται, καὶ ἡ δόξα μετέρχεται. τὸ δὲ κλέος τῆς ἐνθέου πολιτείας ἀθανάτοις αἰῶσι συμπαρεκτείνεται, καὶ λήθης

ἐπέκει-

uerſatili mutatiõe, immutabilẽ habere pietatis
Auerſare adulatorũ pellaceis (cognitionẽ.
ſermões, ut coruorũ rapaceis mores. Illi nanq;
corporis effodiunt oculos, iſti autẽ animę hebe
tãt cogitatus, quũ nõ pmittãt perſpicere rerũ ue
ritatẽ: uel enim cõmendant nõnunq̃ quę repre
henſione digna ſunt, uel reprehendunt plerũq;
quæ omni laude ſunt maiora: ut de duobus al-
terum ab ipſis cõmittatur, uel prauorum laus,
uel contumelioſus bonorum contemptus.

Aequalem oportet ſemper eſſe Imperatoris
animũ: mutari enim ꝓ rerũ uarietatibus, mẽtis
inſtabilis argumentũ efficitur. Firmiter aũt bo
nis inhęrere, qua firmitate piũ ueſtrũ corrobo-
ratũ & fixũ eſt imperiũ, & neq; uſq; ad inſolen
tiã extolli, neq; uſq; ad animi conſternationem
deijci, in tuta ueluti baſi ſtabilitorum eſt homi
num, animamq́; inconcuſſam habentium.

Si quis purũ habet cogitatũ humanæ decep-
tionis, perſpicitq́; ſuæ naturæ uilitatem, breui-
tatemq́; ueloci fato obnoxiæ pręſentis uitæ, tũ
carni coniunctas inſitasq́; ſordes, ad ſuperbiæ
nunq̃ illabetur præcipitium, quamuis in excel
ſo dignitatis faſtigio conſiſtat.

Super omnia præclara quę regnũ habet, pie-
tatis cultusq́; diuini corona regẽ exornat. Diui
tiæ nanq; euaneſcunt, uulgi fauor & aura tran
ſit. Sola uitæ deo placentis gloria immortalib.
ſeculis coextenditur, & trãs obliuiõis tenebras
collocat

ἐπέκεινα, τοὺς ἔχοντας ἴσησι.

16 Σφόδρα μοι δοκεῖ ἀτοπώτατον εἶναι, ὅτι πλούσιοι καὶ πένητες ἄνθρωποι, ἐξ ἀνομοίων πραγμάτων βλάβην πάσχουσιν ὁμοίαν. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ κόρου διαρρήγνυνται, οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διαφθείρονται. καὶ οἱ μὲν κατέχουσι τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, οἱ δὲ οὐκ ἔχουσι ποῦ στῆσαι τὰ πέλματα. ἵνα τοίνυν ἄμφω τῆς ὑγείας τύχωσιν, ἀφαιρέσει καὶ προσθέσει τούτους θεραπευτέον, καὶ πρὸς ἰσότητα τὴν ἀνισότητα μετενεκτέον.

17 Ἐφ' ὑμῖν ἀνεδείχθη τῆς εὐζωΐας ὁ χρόνος, ὃν προεῖπέ τις τῶν παλαιῶν ἔσεσθαι, ὅταν ἢ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν, ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι. καὶ γὰρ φιλοσοφοῦντες, ἠξιώθητε βασιλείας· καὶ βασιλεύσαντες οὐκ ἀπέστητε φιλοσοφίας. εἰ γὰρ τὸ φιλεῖν σοφίαν ποιεῖ φιλοσοφίαν, ἀρχὴ δὲ σοφίας ὁ τοῦ θεοῦ φόβος, ὃν ἐν τοῖς στέρνοις ὑμῶν διαπαντὸς ἔχετε, εὔδηλον ὡς ἀληθὲς τὸ παρ' ἐμοῦ λεγόμενον.

18 Βασιλέα σε κατὰ ἀλήθειαν ὁρίζομαι, ὡς βασιλεύειν καὶ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν δυνάμενον. καὶ τὸν στέφανον τῆς σωφροσύνης ἀναδησάμενον, καὶ τὴν πορφύραν τῆς δικαιοσύνης ἀμφιεσάμενον. ἡ μὲν γὰρ ἄλλη ἐξουσία, τὸν θάνατον ἔχει διαδοχήν. ἡ δὲ τοιαύτη βασιλεία, τὴν ἀθάνατον σώζει διαμονήν. καὶ ἡ μὲν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ λύεται, ἡ δὲ τῆς αἰωνίου κολάσεως ῥύεται.

19 Εἰ τὴν ἐκ πάντων βούλει καρποῦσθαι τιμήν, γίνου τοῖς ἅπασιν εὐεργέτης κοινός. οὐδὲν γὰρ οὕτω πρὸς εὔνοιαν ἐφέλκεται, ὡς εὐποιΐας χάρις. διδομένη τοῖς χρήζουσιν. ἡ γὰρ διὰ φόβον γινομένη θεραπεία, κα-

τέχει

collocat possidenteis. Vehemẽter mihi uidetᷣ absurdissimũ esse, ꝙ diuites & pauperes homines ex dissimilibus rebus detrimentũ simile patiũtur. Illi nãq; à copia rerũ perrũpuntur, hi uero fame pereũt. Item illi occupãt ultimos mũdi terminos, hi nõ habẽt ubi callosa pedũ uestigia sistãt. Vt igitur utraq; ps sanitatis fiãt cõpotes, auferẽdo & diminuendo istos regere oportet. atq; ad æqualitatẽ inęqualitas transferenda est.

Nostris tpib9 ostensum est ꝓsperæ uitæ tp̃s, ꝙ prædixit qdã ex ueterib. futurũ, cũ uel philosophi regnabũt, uel reges philosophabũtᷣ. nam tũ philosophãdo digni habiti regno estis, tũ uero regnãdo à philosophia nõ desciuistis. Si em̃ amare sapiẽtiã efficit philosophiã: principiũ ãt sapientiæ dei est timor, quẽ in pectorib. uestris iugiter habetis: clarũ q̃ uerũ sit ꝙ à me dicitur.

Te reuera Imperatorẽ asserimus, quippe qui & imperare ac dominari uoluptatibus uales, et tũ corona castitatis reuinctus, tũ purpurã iustitiæ indutus incedis. Alijs nanq; potestatibus mors ipsa succedit: huiuscemodi uero regnum immortalẽ seruat perpetuitatẽ. Itẽ aliæ hoc in seculo soluuntur, hæc aũt à perpetuo supplicio liberatur.

Si honore qui ab omnibus proficiscitur perfrui uis, præsta te communem omnium benefactorẽ. nihil enim adeò attrahit ad beneuolẽtiã, ut bñficij gratia, quæ detur indigẽtibus. ꝙ enim ob metũ pręstatᷣ obsequiũ, fu-

τε χηματισμένη ἐστὶ θωπεία, πεπλασμένης τιμῆς ὀνόματι φενακίζουσα τοὺς αὐτῇ προσανέχοντας.

20 Στεπτὴ δικαίως ἐστὶν ἡ ὑμῶν βασιλεία, ὅτι τοῖς πολεμίοις μὲν δεικνύει τὴν ἐξουσίαν, τοῖς ὑπηκόοις δὲ νέμει φιλανθρωπίαν. καὶ νικῶσα ἐκείνους τῇ δυνάμει τῶν ὅπλων, τῇ ἀόπλῳ ἀγάπῃ τῶν οἰκείων ἡττᾶται. ὅσον γὰρ θηρίου καὶ προβάτου τὸ μέσον, τοσοῦτον ἀμφοτέρων ἡγεῖται τὸ διάφορον.

21 Τῇ μὲν οὐσίᾳ τοῦ σώματος, ἴσος παντὶ ἀνθρώπῳ ὁ βασιλεύς, τῇ ἐξουσίᾳ δὲ τοῦ ἀξιώματος ὅμοιός ἐστι τῷ ἐπὶ πάντων θεῷ. οὐκ ἔχει γὰρ ἐπὶ γῆς τὸν αὐτοῦ ὑψηλότερον. χρὴ τοίνυν αὐτὸν καὶ ὡς θεὸν μὴ ὀργίζεσθαι, καὶ ὡς θνητὸν μὴ ἐπαίρεσθαι. εἰ γὰρ καὶ εἰκόνι θεϊκῇ τετίμηται, ἀλλὰ καὶ κόνει χοϊκῇ συμπέπλεκται, δι᾽ ἧς ἐκδιδάσκεται τὴν πρὸς πάντας ἰσότητα.

22 Ἀποδέχου τοὺς τὰ χρηστὰ συμβουλεύειν ἐθέλοντας, ἀλλὰ μὴ τοὺς κολακεύειν ἑκάστοτε σπεύδοντας. οἱ μὲν γὰρ τὸ συμφέρον συνορῶσιν ἐν ἀληθείᾳ. οἱ δὲ πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς κρατοῦσιν ἀφορῶσι, καὶ τῶν σωμάτων τὰς σκιὰς μιμούμενοι, τοῖς παρ᾽ αὐτῶν λεγομένοις συνᾴδουσι.

23 Τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, οἷον εὔχῃ σοὶ τὸν δεσπότην γενέσθαι. ὡς γὰρ ἀκούομεν ἀκουσθησόμεθα, καὶ ὡς ὁρῶμεν ὁραθησόμεθα ὑπὸ τοῦ θείου καὶ παντεφόρου βλέμματος. προσάγωμεν οὖν τῷ ἐλέῳ τὸν ἔλεον, ἵνα τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἀντιλάβωμεν.

24 Ὥσπερ τὰ ἀκριβῆ τῶν κατόπτρων τοιαύτας δείκνυσι τὰς τῶν προσώπων ἐμφάσεις, οἷά περ ἐστὶ τὰ πρω

τότυπα

cata figurataq́ꝫ est adulatio, ficti honoris titulo fallens eos qui ipsi animum aduertunt.

Venerandũ iure est uestrũ imperiũ, quia hostibus quidem suæ demonstrat potestatis aculeos, subditis uero exhibet humanitatẽ. Et quũ illos uincat amorũ ui, inermi charitate uincitur à suis. Quantum enim ferę & ouis interstitium est, tantum esse inter eos discrimen arbitratur.

Essentia corporis æqualis est cuilibet homini Imperator, potestate autẽ dignitatis cunctorum præsidi deo. Non enim habet in terris sequenq́ꝫ altiorem. Oportet igitur ipsum ut deũ non irasci, ut mortalem nõ efferri. Nam etsi effigie diuina honoratus est, at puluere tamẽ terrena connexus est: quo edocetur, ut erga omnes seruet æqualitatem.

Accepta eos qui bonorũ te consiliorum admonitum uolunt, non eos qui adulari sæpenumero student. Illi enim quod reuera expedit, perspiciunt. Hi uero ad ea quæ placent potentibus respiciũt, corporumq́ꝫ umbras imitantes, singulis eorum dictis applaudunt.

Talẽ te pręsta tuos erga famulos, qualẽ optas erga te dominũ eẽ. Prout enim audimus, audiemur, & ut respicimus, respiciemur à diuino cũctaq́ꝫ obtuente aspectu. priores igitur nos misericordiæ misericordiã cõferam9, ut pari par recipiamus.

Sicut exquisita specula tales mõstrant uultuũ apparentias, qualia ipsa sunt ar-

τότυπα φαιδρὰ μὲν τῶν φαιδρυνομένων, σκυθρωπὰ δὲ τῶν σκυθρωπαζόντων. οὕτω καὶ ἡ δικαία τοῦ Θεοῦ κρίσις, ταῖς ἡμετέραις πράξεσιν ἐξομοιοῦται. οἷα γὰρ ἂν ᾖ τὰ παρ' ἡμῶν εἰργασμένα, τοιαῦτα ἡμῖν ἐκ τῶν ὁμοίων παρέχει.

25 Βουλεύου μὲν τὰ πρακτέα βραδέως, ἐκτέλει δὲ τὰ κριθέντα σπουδαίως. ἐπεὶ λίαν ἐστὶ σφαλερὸν, τὸ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀπερίσκεπτον. εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀβουλίας τις ἐννοήσει κακὰ, τότε γνώσεται καλῶς τῆς εὐβουλίας τὰ χρήσιμα, ὡς καὶ τῆς ὑγείας τὴν χάριν, μετὰ τὴν πεῖραν τῆς νόσου. δεῖ τοίνυν εὐφρονέστατε βασιλεῦ, καὶ βουλῇ συνετωτέρᾳ, καὶ εὐχῇ συντονωτέρᾳ, ἐξερευνᾶν ἀκριβῶς τὰ συνοίσοντα τῷ κόσμῳ.

26 Ἄριστα διοικήσεις τὴν ἀγαθήν σου βασιλείαν, εἰ πάντα σπουδάζεις ἐφορᾶν, καὶ μηδὲν ἀνέχῃ παρορᾶν. οὐ γὰρ μικρόν ἐστι σοὶ, ὅπερ μικρὸν εἶναι δοκεῖ ἐν συγκρίσει τῶν σῶν. ἐπειδὴ καὶ ῥῆμα βασιλέως ψιλὸν, μεγάλην ἔχει παρὰ πᾶσιν ἰσχύν.

27 Σαυτῷ τὴν τοῦ φυλάττειν τοὺς νόμους ἐπίθες ἀνάγκην, ὡς μὴ ἔχων ἐπὶ γῆς τὸν δυνάμενον ἀναγκάζειν. οὕτω γὰρ καὶ τῶν νόμων ἐπιδείξεις τὸ σέβας, αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων τούτους αἰδούμενος, καὶ τοῖς ὑπηκόοις φανήσεται τὸ παρανομεῖν οὐκ ἀκίνδυνον.

28 Ἴσον τῷ πλημμελεῖν, τὸ μὴ κωλύειν τοὺς πλημμελοῦντας λογίζου. κἂν γάρ τις πολιτεύηται μὲν ἐνθέσμως, ἀνέχηται δὲ τῶν βιούντων ἀθέσμως, συνεργὸς τῶν κακῶν παρὰ Θεῷ κρίνεται. εἰ δὲ βούλει διττῶς εὐδοκιμεῖν, καὶ τοὺς τὰ κάλλιστα ποιοῦντας προτί-

μα

chetypa, nitidas uidelicet nitentiũ, tristeis autẽ tristantiũ. Eodẽ pacto iustũ dei iudiciũ nostris actionib. assimilat. Qualia enim sunt quæ à nobis prçstãtur, talia ipse nobis par pari referẽs ex (hibet.

Cõsulta quæ agenda sunt cunctanter, exequere aũt quæ decreueris mature. Quoniã periculosum est admodũ incõsiderata in rebus temeritas. Si quis enim quæ ex inconsulta mẽte proueniũt mala, cõceperit animo, facile cõperiet boni cõsilij cõmoda: ut qui sanitatis dotem post ægrotationis experimentũ persentiscunt. Debes igitur cordatissime rex, tũ cõsilio prudentiore, tũ precib. ad deũ impensiorib. exquirere diligẽter, quæ mũdo sunt expeditura.

Optimè reges egregiũ tuũ imperiũ, si omnia des operã pspicere, nec negligere patiare qcq̃; neq; enim paruũ est in te, q̃ puũ esse apparet cõparatione tuorũ: quoniã uel exile imperatoris uerbũ et minimũ, ingẽtẽ obtinet apud omneis (uim.

Tibi ipsi custodiẽdi leges impõe necessitatẽ, quũ non habeas in terris q te possit cogere. Sic enim tũ legũ prę te feres cultũ ipse, ante alios eas reuerendo: tũ subditis cõstabit, legũ præuaricationem periculi nõ esse immunem.

Peccare & nõ cohibere peccanteis iuxtà æstima. Si qs enim in ciuitate uitã qdem ipse traducat ęquè, toleret aũt uiuẽteis iniquè, socius malorũ apud deũ iudicatur. Quod si uelis bifariã ap,pbari, ut pulcherrima quæq; gerẽteis hono

μα, καὶ τοῖς τὰ χείριστα δρῶσιν ἀντίτιμα.

29 Λίαν συμφέρειν ὑπολαμβάνω, τὸ φεύγειν τὰς τῶν κακῶν συνδιαιτήσεις. τὸν γὰρ συνόντα πάντοτε ἀνθρώποις πονηροῖς, ἢ παθεῖν ἢ μαθεῖν ἀνάγκη τι πονηρόν. ὁ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς συνδιάγων, ἢ μίμησιν τῶν καλῶν ἐκδιδάσκεται, ἢ μείωσιν τῶν κακῶν ἐκπαιδεύεται.

30 Ἐγκόσμιον ὑπὸ θεοῦ πιστευθεὶς βασιλείαν, μηδέγε χρῶ τῶν πονηρῶν πρὸς τὰς τῶν πραγμάτων διοικήσεις. ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνοι κακῶς διαπράξωνται, λόγον ὑφέξει θεῷ ὁ τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς δεδωκώς. μετὰ πολλῆς οὖν ἐξετάσεως αἱ τῶν ἀρχόντων προβολαὶ γινέσθωσαν.

31 Ἴσον νομίζω κακόν, καὶ τῶν ἐχθρῶν θυμοῦσθαι ταῖς κακουργίαις, καὶ τῶν φίλων θέλγεσθαι ταῖς κολακείαις. δεῖ γὰρ πρὸς ἑκατέρους γενναίως ἀνθίστασθαι, καὶ τοῦ πρέποντος μηδαμῶς ἀφίστασθαι, μήτε τὴν ἀλόγιστον ἐκείνων δυσμένειαν ἀμυνόμενον, μήτε τὴν ἐπίπλαστον τούτων εὐμένειαν ἀμειβόμενον.

32 Ἡγοῦ τούτους εἶναι φίλους ἀληθεστάτους, μὴ τοὺς ἐπαινοῦντας ἅπαντα τὰ παρὰ σοῦ λεγόμενα, ἀλλὰ τοὺς κρίσει δικαίᾳ πάντα πράττειν σπουδάζοντας. καὶ συνηδομένους μὲν ἐπὶ τοῖς χρηστοτέροις, ἀντισυγνάζοντας δὲ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις. οὗτοι γὰρ ὄντως ἀψευδεστάτης φιλίας δεικνύουσι τεκμήριον.

33 Μὴ μεταβαλέτω σοι τὴν μεγαλόφρονα γνώμην τῆς ἐπιγείου ταύτης δυναστείας ὁ ὄγκος, ἀλλ' ὡς ἐπίκηρον διέπων ἀρχήν, ἄτρεπτον ἔχε τὸν νοῦν ἐν πράγμασι τρεπτοῖς, μήτε ἐν ταῖς εὐθυμίαις ἐξυψούμενος, μήτε ἐν ταῖς ἀθυμίαις ταπεινούμενος.

Παιδ

ra, ita teterrima patrantibus succense.

Expedire admodũ arbitror, effugere prauorum cõtubernia. Qui enim cum hominib. improbis semper uersatur, eũ uel pati uel discere malum aliquid necesse est. Qui uero unà cum bonis degit, uel imitationẽ honestorum edocetur, uel diminutionem uitiorum condiscit.

Terrarũ orbis à deo cũ concreditũ tibi sit regnũ, caue ne aliquo utaris ex prauis ad rerũ administratiões. Quæ enim illi perperã fecerint, eorũ rationẽ reddet deo, q peccãdi facultatẽ ipsis indulserit. Magna igitur & diligenti cũ perscrutatione magistratuũ ꝓmotiões fiãt oportet.

Aequale reor esse malũ, & inimicorũ excandescere flagitijs, et amicorũ demulceri blãditijs. Oportet enim utrisq; resistere, nec usq; à decoro discedere: neq; irrationabilẽ eorũ maleuolẽtiam ulciscẽdo, neq; fictitiã horũ beneuolentiã

Existima uerissimos amicos, (remunerãdo. nõ q laudẽt omnia quæ dicãt abs te, sed qui nihil nõ integro iudicio facere cõtendunt. Sic ut gratulentur tibi, si bene: tristẽtur cõtrà, si ꝑperã dixeris feceris ue. Hi eñ reuera ab omni fraude abhorrentis amicitiæ præ se ferunt insignia.

Ne mutet tibi magnanimam mentẽ, terrenæ huius potestatis moles, sed ut fragilẽ fatoq; obnoxiũ regẽs principatũ, immutabilem habeto intellectũ in reb. mutabilib. nimia neq; lætitia sublimem te extollens, neq; mœstitia uilescens.

 Sicuti

34 Ὥσπερ χρυσὸς ἄλλοτε ἄλλοις ὑπὸ τῆς τέχνης μετατυπούμενος, καὶ πρὸς διάφορα κοσμίων εἴδη μεταποιούμενος, ὅπερ ἐστὶ διαμένει, καὶ τροπὴν οὐχ ὑπομένει, οὕτω καὶ αὐτὸς διηλλάξατε βασιλεῦ, ἄλλην ἐξ ἄλλης ἀμείβων ἀρχήν, φθάσας δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνωτάτω τιμήν, ὁ αὐτὸς διαμένεις οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν, ἀναλλοίωτον ἔχων ἐν τῷ καλῷ τὸ φρόνημα.

35 Νόμιζε τότε βασιλεύειν ἀσφαλῶς, ὅταν ἑκόντων ἀνάσσῃς τῶν ἀνθρώπων. τὸ γὰρ ἀκουσίως ὑποταττόμενον, στασιάζει καιροῦ λαβόμενον. τὸ δὲ τοῖς θεσμοῖς τῆς εὐνοίας κρατούμενον, βεβαίαν ἔχει πρὸς τὸ κρατοῦν τὴν εὐπείθειαν.

36 Ἵνα τὸ κράτος τῆς βασιλείας ποιήσῃς ἀοίδιμον, ὅσην ἔχεις κατὰ τῶν ὑπηκόων ἁμαρτανόντων ὀργήν, τοσαύτην ἔχειν καὶ κατὰ σαυτοῦ πλημμελοῦντος ἄξιου. οὐδεὶς γὰρ ἰσχύει τὸν ἐν ἐξουσίᾳ τηλικαύτῃ παιδεύειν, εἰ μὴ λογισμὸς οἰκεῖος ἐξ αὐτοῦ τοῦ πλημμελοῦντος κινούμενος.

37 Ὁ μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος, τὸν δοτῆρα τῆς ἐξουσίας μιμείσθω κατὰ δύναμιν. εἰ γάρ πως τὴν εἰκόνα φέρει τοῦ ἐπὶ πάντων θεοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ κατέχει τὴν ἐπὶ πάντων ἀρχήν. ἐν τούτῳ δὴ μάλιστα τὸν θεὸν μιμήσεται, ἐν μηδὲν ἡγεῖσθαι τοῦ ἐλεεῖν προτιμότερον.

38 Ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον, τῆς εὐποιΐας τὸν πλοῦτον ἑαυτοῖς θησαυρίσωμεν, τὸν καὶ ὧδε κατευφραίνοντα τῇ ἐλπίδι τῆς μελλούσης ἀπολαύσεως, κἀκεῖ καταγλυκαίνοντα τῇ πείρᾳ τῆς ἐλπισθείσης μα-

Siculi aurum quispiam modo sic, mō aliter ab arte transfiguretur, atq; ad uarias ornamentorum species trāsformetur, permanet tamē id quod est, nec mutationē patitur: sic ipse quoq; inclytissime Imperator, licet aliud ex alio per gradus obtinueris regimē, perueneris'q; ad ipsum supremū honorē, idē tñ permanes nō in eisdē rebus, inalterabilem continens in officio animum.

Existima tūc demū te tutò regnare, cū uolentibus imperas hominibus. Quod enim inuito animo subijcitur, seditiōibus fluctuat capta occasione. Quod uero uinculis beneuolentiæ regitur, stabilem seruat erga rectorē obedientiā.

Vt dominiū imperij tui facias decantabile, quantam habes aduersus subditos peccanteis iram, tantam habendā esse tibi aduersus teipsum peccantem censeto. Nemo enim ualet tanta pollentem potestate corrigere, nisi ratio propria, quæ ex ipso peccante moueatur.

Magnā qui potestatē adeptus est, largitorem potestatis imitetur ꝓ uiribus. Si enim imaginē gestat rerū præsidis dei, atq; per ipsum cōtinet rerū principatū. in eo maxime imitabitur deū, ut nō existimet quicq; misericordia preciosius.

Super aurū & lapidē preciosum, beneficentiæ diuitias nobis ueluti thesaurum recondamus. Illæ nanq; tum in præsenti uita oblectant spe futuræ fruitionis, tum in futura dulcedinē afferunt, experimento gustuq; speratæ bea-

 titudinis:

καθαρειότητος. τὰ δὲ νῦν περὶ ἡμᾶς ὡς οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, μὴ τερπέτω ἡμᾶς.

39 Σπούδαζε λαμπροτέραις ἀμείβεσθαι δωρεαῖς, τοὺς μετ' εὐνοίας ποιοῦντας τὰ παρὰ σοῦ προσταττόμενα. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπαυξήσεις τὴν προθυμίαν, καὶ τοὺς πονηροὺς διδάξεις μεταμαθεῖν τὴν κακίαν. τὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς μὴ τὰ αὐτὰ ποιοῦντας, ἄγαν ἐστὶν ἀθέμιτον.

40 Τιμιώτατον πάντων ἐστὶν ἡ βασιλεία. τότε δὲ μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν, ὅταν ὁ ταύτην περικείμενος τὸ κράτος, μὴ πρὸς αὐθάδειαν ῥέπῃ, ἀλλὰ πρὸς ἐπιείκειαν βλέπῃ, τὸ μὲν ἀπάνθρωπον ὡς θηριῶδες ἀποστρεφόμενος, τὸ δὲ φιλάνθρωπον ὡς θεοείκελον ἐνδεικνύμενος.

41 Ἴσως πρός τε φίλους καὶ ἐχθροὺς ποιοῦ τὰς κρίσεις, μήτε τοῖς εὔνουσι χαριζόμενος διὰ τὴν εὔνοιαν, μήτε τοῖς δυσμενέσιν ἀνθιστάμενος δι' ἀπέχθειαν. ἐπειδὴ τῆς αὐτῆς ἐστιν ἀτοπίας, καὶ δικαιοῦν τὸν ἄδικον, εἰ καὶ φίλος ὑπάρχει, καὶ ἀδικεῖν τὸν δίκαιον, εἰ καὶ ἐχθρὸς τυγχάνει. τὸ γὰρ κακὸν ἐν ἀμφοτέροις ὅμοιον, κἂν ἐν τοῖς ἐναντίοις εὑρίσκηται.

42 Συνεχῶς ἀκροᾶσθαι δεῖ τοὺς τῶν πραγμάτων κριτάς. δυσθήρατος γάρ ἐστιν ἡ τοῦ δικαίου εὕρεσις, ῥᾳδίως ἐκφεύγουσα τοὺς μὴ λίαν προσέχοντας. ἂν δὲ καὶ τὴν τῶν λεγόντων ἀφέντες δεινότητα, καὶ τὴν τῶν λεγομένων παρέντες πιθανότητα, εἰς τὸ βάθος τοῦ νοημάτων ἑαυτοὺς ἐμβάλλωσιν, οὕτως ἀνιμήσονται τὸ παρ' αὐτῶν ζητούμενον, καὶ διπλῆν ἁμαρτίαν ἐκφεύξονται, μήτε αὐτοὶ τὸ καλὸν προδιδόντες, μήτε ἄλλοις τοῦτο

δρᾶν

titudinis: q̃ uero nũc circa nos apparent, tanq̃ nihil ad nos pertinẽtia, ne nos nimiũ allectent.

Da operã ut eos splẽdidiorib. demerearis remunerationib. qui cũ beneuolentia capessunt quę mãdant̃ abs te. Hoc enim pacto et bonorũ augebis alacritatem, & malos docebis ut dediscant malitiam. Eisdẽ enim censeri dignos, qui non eadem faciunt, nimis nefarium est.

Preciosissimũ omniũ est imperiũ. Tunc uero uel maxime huiuscemodi ẽ, quũ hac qui circũdatus est potestate, nõ ad pertinacẽ & temerariam sæuitiã ꝓpensus sit, sed ad æquitatẽ respiciat, inclementiam ut ferinam auersando, humanitatem ut deo similem præ se ferendo.

Aequa lance tã ad amicos q̃ ad inimicos uergẽs iudicãdi munus obito, neq; bñ sentientib. de te gratificans ob bñuolentiã, neq; maleuolis resistẽs ꝓpter inimicitias: qm̃ eiusdẽ est absurditatis, et secundũ iniqua petentẽ dare litẽ, etsi sit amicus, et iniuriã iusto inferre, etsi sit inimicus. malũ enim utrobiq; simile ẽ, tametsi in cõtrarijs

Intẽta mẽte auscultare debẽt rerũ (inueniat̃. iudices. Difficilis nanq; captu est iusti inuẽtio, facileq; effugere solet nõ admodũ attẽdenteis. q̃ si p̃termissa dicẽtiũ eloquẽtia, dictorũq; neglecta uerisimilitudine ad penitissimã intentionum ꝓfunditatẽ penetrauerint, sic demũ haurient, q̃ ab ipsis quęritur, geminiq; insontes erũt delicti, neq; ipsi honestũ prodẽdo, neq; alijs id

δρᾶν συγχωρούντων.

43 Ἰσάριθμα τοῖς ἄστροις ἂν κτήσῃ τὰ κατορθώματα, οὐδέποτε νικήσεις τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα. ὅσα γὰρ ἄν τις προσενέγκῃ θεῷ ἐκ τῶν αὐτοῦ, τὰ αὐτοῦ προσφέρει αὐτῷ. καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ὑπερβῆναι τὴν ἰδίαν ἐν τῷ ἡλίῳ σκιὰν, προλαμβάνουσαν ἀεὶ καὶ τὸν λίαν ἐπειγόμενον· οὕτως οὐδὲ τὴν ἀνυπέρβλητον τοῦ θεοῦ χρηστότητα ταῖς εὐποιΐαις ὑπερβήσονται ἄνθρωποι.

44 Ἀδαπάνητός ἐστι τῆς εὐποιΐας ὁ πλοῦτος. ἐν τῷ διδόναι γὰρ λαμβάνεται, καὶ ἐν τῷ σκορπίζειν συνάγεται. ὅνπερ ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ σου πλουσιόδωρε βασιλεῦ, δίδου πᾶσι δαψιλῶς τοῖς αἰτοῦσι παρὰ σοῦ. ἀπειροπλασίας γὰρ ἕξεις τὰς ὑπὲρ τούτων ἀμοιβὰς, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς τῶν ἔργων ἀντιδόσεως.

45 Νεύματι θεοῦ τὴν βασιλείαν λαβὼν, μίμησαι αὐτὸν διὰ ἔργων ἀγαθῶν. ὅτι τῶν εὖ ποιεῖν δυναμένων ἐγένου, ἀλλ' οὐ τῶν εὖ παθεῖν δεομένων. τὸ γὰρ ἕτοιμον τῆς τῶν χρημάτων δαψιλείας ἀνεμπόδιστόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν πενήτων εὐποιΐας.

46 Ὥσπερ ὀφθαλμὸς ἐμπέφυκε σώματι, οὕτω βασιλεὺς τῷ κόσμῳ ἐνήρμοσται, ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομένος εἰς συνεργίαν τῶν συμφερόντων. χρὴ οὖν αὐτὸν, ὡς οἰκείων μελῶν, οὕτω πάντων ἀνθρώπων προνοεῖν, ἵνα προκόπτωσιν ἐν καλοῖς, καὶ μὴ προσκόπτωσιν ἐν κακοῖς.

47 Ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τῆς σωτηρίας συμφυλακὴν, τὸ μηδέ ποτέ τινα τῶν ὑπηκόων ἀδικεῖν. ὁ γὰρ τινα μὴ ἀδικῶν, οὐχ ὑφορᾶται τινά. εἰ δὲ τὸ μὴ ἀδικεῖν ἀσφάλ-

λειαν

ut committant concedendo.

Aequalia numero sideribus etsi edideris bona opera, nō tamen ob id superabis dei bonitatē. Quæcunque enim quispiā obtulerit deo, sua ipsi offeret ex suis. Et sicuti transilire uel anteire nulli datur suā in sole umbrā, præuenientē semper, uel nimis properantē: ita insuperabilē dei bonitatē nulli bonis operibus homines excedent.

Inexhaustæ sunt beneficentiæ opes. Nam largiendo acquiruntur, & dissipando colliguntur. Has tuo insitas animo habens munificentissime Imperator, largire omnibus affatim petentibus abs te. Infiniticuplas enim pro suis habebis remunerationes, quum tempus reddendi uicem uenerit.

Nutu dei regnū adeptus, imitare eū bonis operib. qa inter eorū numerū nat9 es, beneficio q afficere possunt, nō qui affici postulāt. paratę enim rerū copię nullū impedimētū esse potest, quo minus cōferantur in pauperes beneficia.

Sicut oculus innatus est corpori, ita Imperator mundo adaptatus est, à deo datus ꝑ administratione eorum quæ usui sunt. Oportet igitur eum omnibus hominibus quasi proprijs membris prospicere, ut proficiāt in bonis, neu malorum offensaculo illidantur.

Tutissimā arbitrare salutis tuæ custodiam, nulla quenque ex subditis afficere iniuria; q enim offendit neminē, suspicioni habet neminē. ꝙ si nulla quenque affice-

λεῖαν προξενεῖ, τὸ εὐεργετεῖν πολλῷ πλέον. τὸ ἀσφαλὲς γὰρ δίδωσι, καὶ τὸ προσφιλὲς οὐ προδίδωσι.

48 Γίνου τοῖς ὑπηκόοις εὐσεβέστατε βασιλεῦ, καὶ φοβερὸς διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἐξουσίας, καὶ ποθεινὸς διὰ τὴν παροχὴν τῆς εὐποιΐας. μήτε τοῦ φόβου καταφρονούμενος διὰ τὸν πόθον, μήτε τοῦ πόθου παραμελούμενος διὰ τὸν φόβον. ἀλλὰ τὸ ἥμερον ἔχων ἀκαταφρόνητον, καὶ τὸ εὐκαταφρόνητον ἔχων ἀνήμερον.

49 Ἃ τοῖς ὑπηκόοις νομοθετεῖς διὰ τῶν λόγων, ταῦτα προλαβὼν ὑπέδειξας διὰ τῶν ἔργων. ἵνα τοῖς λόγοις οἷς πείθεις, καὶ χρηστὸς συναγωνίζηται βίος. οὕτω γὰρ εὐδόκιμον ἀναφανῇ σου τὸ κράτος, καὶ λέγων πρακτικῶς, καὶ πράττων λογικῶς.

50 Πλέον ἀγάπα βασιλεῦ γαληνότατε, τοὺς λαμβάνειν παρὰ σοῦ χάριτας ἱκετεύοντας, ἤπερ τοὺς σπουδάζοντας δωρεάς σοι προσφέρειν. τοῖς μὲν γὰρ ὀφειλέτης ἀμοιβῆς καθίστασαι. οἱ δέ σοι τὸν θεὸν ὀφειλέτην ποιοῦσι τὸν οἰκειούμενον τὰ εἰς αὐτοὺς γινόμενα, καὶ ἀμειβόμενον ἀγαθαῖς ἀντιδόσεσι τὸν φιλόθεον, καὶ φιλάνθρωπόν σου σκοπόν.

51 Ἡλίου μὲν ἔργον ἐστὶ, τὸ καταλάμπειν ταῖς ἀκτῖσι τὴν κτίσιν. ἄνακτος δὲ ἀρετὴ, τὸ ἐλεεῖν τοὺς δεομένους. κἀκείνου δὲ φανώτερος, ὁ εὐσεβὴς βασιλεύς. ὁ μὲν γὰρ ὑποχωρεῖ τῇ διαδοχῇ τῆς νυκτός. ὁ δὲ οὐ παραχωρεῖ τῇ συναρπαγῇ τῶν κακῶν, ἀλλὰ τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας ἐξελέγχει τὰ κρυπτὰ τῆς ἀδικίας.

52 Τοὺς μὲν πρὸ σοῦ βασιλεῖς ἡ ἀρχὴ κατεκόσμησε, σὺ δὲ ταύτην κράτιστε φαιδροτέραν ἐποίησας, ἡμερό-

τητι

afficere iniuria tutelã cõciliat, lõge bñficijs collatis magis id p̃stabit. Nã ut tutelã exhibet, ita charitatẽ nõ prodit.
Esto subditis, pietissime Imperator, & formidabilis ob excellentiã potestatis, et amabilis ob largitionẽ bñficẽtię. Neq; formidinẽ cõtemnẽs ꝑpter amorẽ, nec itẽ amorẽ negligẽs ob formidinẽ. Sed tam mãsuetudinem p̃ te ferẽs haud aspnabilẽ, q̃ nimiã & aspnabilẽ familiaritatẽ immiti seueritate castigãs.
Quę subditis uerbo quasi lege pręscribis, hęc tu pręueniẽs re ipsa præstitisti, ut uerbis, quib. psuades integra quoq; uita adstipulet̃. sic enim cõmendabile tuũ asseuerabis imperiũ, si et ratiocineris nõ sine opere, & opereris non sine rõe.
Eos plus ama serenissime Imperator, accipe abs te bñficia qui supplicãt, q̃ tibi q̃ cõtendunt offerre munera. His enim debitor referẽdi gratiã efficeris, illi uero deũ dãt tibi uadẽ, uẽdicãtẽ sibi ptinereq; ad se putantẽ, quæcũq; erga supplices cõtuleris, & remunerantẽ bonis retributionib. tuã tam piã, q̃ perhumanã intentionẽ.
Solis ꝑfectò ptes sunt, illustrare radijs orbẽ. principis uero uirtus est egenorũ misereri. Porròijs clarior est imperator q̃ pius est. Ille nãq; cedit succedenti nocti, hic aũt rapacitati prauorũ nõ cõcedit indulgetúe qcq̃, sed lumine ueritatis, iniqtatis occulta coarguit.
Priores quidẽ Impatores principatus adornauit. Tu uero eũ pręstãtissime, illustriorẽ reddidisti mãsuetudine

τητι κιρνῶν τῆς ἐξουσίας τὸν ὄγκον, καὶ χρηστότητι νικῶν τῶν προσιόντων σοι τὸν φόβον. ὅθεν τῷ λιμένι τῆς σῆς γαληνότητος πάντες προσορμῶσιν οἱ ἐλέους δεόμενοι, καὶ τῶν κυμάτων τῆς πενίας ἀπαλλαττόμενοι, εὐχαριστηρίους ὕμνους σοι ἀναπέμπουσιν.

53 Οσον τῇ δυναστείᾳ πάντων ὑπερανέχεις, τοσοῦτον καὶ τοῖς ἔργοις ὑπερλάμπειν ἀγωνίζου. ἀναλογοῦσαν γὰρ τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως τὴν ἐργασίαν τῶν καλῶν ἀπαιτεῖσθαι προσδόκησον. ἵνα τοίνυν παρὰ θεοῦ ἀνακηρυχθῇς, μετὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἀηττήτου βασιλείας, κτῆσαι καὶ τὸ στέμμα τῆς τῶν πενήτων εὐποιΐας.

54 Σκέπτου πρὶν ἐπιτάττειν ἃ θέλεις, ἵνα προστάττῃς ἐμφρόνως ἃ θέμις. εὐόλισθον γὰρ τὸ τῆς γλώττης ὄργανον, καὶ μέγιστον παρέχει τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον. εἰ δὲ τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν ὡς μουσικὴν ἐπιστήσεις αὐτῷ, τὸ παναρμόνιον τῆς ἀρετῆς ἀνακρούσεται μέλος.

55 Οξὺν μὲν εἶναι χρὴ περὶ πάντα τὸν ἄνακτα, καὶ μάλιστα περὶ τὰς κρίσεις τῶν δυσχερῶν πραγμάτων, βραδὺν δὲ λίαν εἰς ὀργὴν ἐπιδείκνυσθαι. ἐπειδὴ γὰρ τὸ πάντῃ ἀόργητον εὐκαταφρόνητον, καὶ θυμοῦσθαι μετρίως, καὶ μὴ θυμοῦσθαι. τὸ μὲν, ἵνα τῶν φαύλων τὰς ὁρμὰς ἀναστέλλῃ. τὸ δὲ, ἵνα τὰς ἀφορμὰς τῶν χρηστῶν ἀνιχνεύῃ.

56 Εν τῷ ἀκριβεῖ τῆς καρδίας σου βουλευτηρίῳ, ἐπιμελῶς κατανόει τῶν συνόντων σοι τοὺς τρόπους, ἵνα γινώσκῃς ἀκριβῶς καὶ τοὺς ἐν ἀγάπῃ θεραπεύοντας, καὶ τοὺς ἐν ἀπάτῃ κολακεύοντας. πολλοὶ γὰρ εὐνοεῖν ὑποκρινόμενοι, μεγάλα τοὺς πιστεύοντας κατα-

dine tẽperans diluẽsq́ austerã potestatis molẽ, bonitateq́ uincẽs adeuntiũ te formidinẽ. Qua propter tuę serenitatis portũ subeunt omnes q misericordia indigent, fluctibusq́ pauptatis liberati gratiarũ actores hymnos ad te missitãt.

Quantũ potestate cæteris antecellis, tantũ factis etiã emicare ante alios enitere. Persuasissimũ enim habe, eam abs te postulari honestorũ operationẽ, quę magnitudini uiriũ ꝓportione respõdeat: ut igitũ à deo quasi p prçconẽ uictor declareris, corona inuicti impꝑij tuo capiti imposita, coronã etiã ex ꝓmerẽdis paupib. acqrito.

Cõtẽplator bene priusq́ mãdes quæ fieri uelis. Sic fiet ut semp prudẽter iubeas quæ fas est. Lubricũ enim est instrumentum linguæ, maximũq́ affert negligentib. ꝑiculũ. q si piũ intellectũ ueluti musicũ illi præfeceris, omnib. harmoniæ numeris concinnatũ modulabitur melos.

Acutũ quidẽ esse oportet principẽ, cũ in alijs, tũ uel maxime in afferendo de reb. difficillimis iudicio: lentũ aũt ad irascẽdũ. Et qm ōmimoda irę absentia aspnabilis ẽ, et irascaẽ mediocriter & nõ irascaẽ oportet. Illud ut prauorũ impetũ cõprimat, hoc ut ꝓpensiões bonorũ puestiget.

In exquisita tui cordis curia diligenter perspicito cõuersantiũ tecũ mores, ut pernoscas examussim, & quos charitas te colere compellit, & qui tibi per fraudẽ adulãtur. Pleriq́ enim beneuolentiã simulantes, magno credentibus detri-

βλάπτουσι.

57 Λόγον ἀκούσας ὠφελῆσαι δυνάμενον, μὴ μόνον ἀκοῇ δέχου, ἀλλὰ καὶ πράξει διαδέχου. οὕτω γὰρ τὸ τοῦ βασιλέως ἀγλαΐζεται κράτος, ὅταν ἢ παρ᾽ ἑαυτοῦ τὰ δέοντα συνορᾷ, ἢ παρ᾽ ἄλλου εὑρεθέντα, μηδαμῶς παρορᾷ, ἀλλὰ μανθάνει μὲν ἀνεπαισχύντως, ἐπιτελεῖ δὲ ἀνυπερθέτως.

58 Ακρόπολις μὲν ἀρρήκτοις τείχεσιν ἠσφαλισμένη καταφρονεῖ τῶν πολιορκούντων αὐτὴν πολεμίων. ἡ δ᾽ εὐσεβὴς δὲ βασιλεία ὑμῶν ἐλεημοσύναις τετειχισμένη, καὶ προσευχαῖς περιπυργουμένη, ἀήττητος γίνεται τοῖς τῶν ἐχθρῶν βέλεσιν, ἀοίδιμα κατ᾽ αὐτῶν ἐγείρουσα τρόπαια.

59 Χρῆσαι δεόντως τῇ κάτω βασιλείᾳ, ἵνα κλίμαξ σοι γένηται τῆς ἄνω εὐδοξίας. οἱ γὰρ ταύτην καλῶς διοικοῦντες, μετὰ ταύτης κἀκείνης ἀξιοῦνται. ταύτην δὲ διοικοῦσι καλῶς, οἱ πατρικὸν τοῖς ἀρχομένοις ἐπιδεικνύοντες πόθον, καὶ ἀρχικὸν παρ᾽ αὐτῶν ἀντιλαμβάνοντες φόβον. ἀπειλαῖς μὲν τὰ πταίσματα προαναστέλλοντες, τιμωρίαις δὲ πεῖραν αὐτοῖς οὐ προσάγοντες.

60 Ιμάτιον ἀπαλαίωτόν ἐστι τὸ τῆς εὐποιΐας περιβόλαιον. καὶ ἄδιάφθορος στολὴ, ἡ πρὸς τοὺς πένητας στοργή. δεῖ οὖν τὸν βουλόμενον εὐσεβῶς βασιλεύειν, τοιούτοις ἐνδύμασι τὴν ψυχὴν καλλωπίζειν. φιλοπτωχίας γὰρ ἠμφιεσμένος πορφύραν, καὶ οὐρανίου βασιλείας καταξιοῦται.

61 Σκῆπτρον βασιλείας παρὰ θεοῦ δεξάμενος, σκόπει πῶς ἀρέσεις τῷ ταύτην σοι δεδωκότι, καὶ ὡς

πάντων

mento sunt.

Sermonem cũ audis iuuare ualentẽ, ne auribus modo, uerũ opere etiã excipito. sic em̃ Imperatoris exornat̃ decoraturq́; dominiũ, quum uel ex se considerat quorũ indiget usus, uel ab alio reperta non despicit, sed tum discit sine uerecundia, tum exequitur sine cunctatione.

Arx quidẽ indepopulabilibus muris munita contemnit obsidenteis se hostes. Piũ autẽ uestrum imperiũ quũ & liberalitate erga miseros ueluti muro cinctũ, & precũ turribus corroboratũ sit, inuictũ nullisq́; hostiũ telis peruium fit præclara & celebria cõtra eos erigens trophæa.

Vtere ut oportet regno hoc inferiore, ut scala tibi fiat superioris claritatis. Qui enim hanc recte gubernãt, illa quoq; postmodũ digni censentur. Hanc autẽ recte gubernant, qui paternam subditis ostendunt charitatẽ, & principi debitum ab ipsis recipiũt timorem. Itaq; minis quidem uitia compescent: supplicij autem sensum ipsis neutiquam infligent.

Vestimentum inuetustabile est beneficentiæ amictus, & incorrupta stola est charitas erga pauperes. Eũ igit̃ oportet qui piè regnare uult, taliũ indumentorũ pulchritudine animã exornare. Amoris em̃ in egenos q indutus est purpuram, cœlestis quoq; regni compos efficitur.

Sceptrũ imperij quũ à deo suscepis, cogitato quib. nã modis placebis, q id tibi dedit, quoq;

πάντων ἀνθρώπων ὑπ' αὐτοῦ προτιμηθεὶς, πλέον πάντων ἐπείγου καταγεραίρειν αὐτόν. τοῦτο δὲ γέρας ἡγεῖται μέγιστον, ἂν ὡς αὐτὸν τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διαπλασθέντας ὁρᾷς, καὶ ὡς χρεῶν καταβολὴν τὰς εὐποιΐας πληροῖς.

62 Τρέχειν μὲν εἰς τὴν ἄνω βοήθειαν πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει, ὁ σωτηρίας γλιχόμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ πρὸ πάντων, ὡς μεριμνῶν ὑπὲρ πάντων. ὑπὸ τοῦ θεοῦ γὰρ φυλαττόμενος, καὶ τοὺς πολεμίους καταγωνίζεται γενναίως, καὶ τοὺς οἰκείους κατασφαλίζεται σπουδαίως.

63 Ὁ μὲν θεὸς οὐδενὸς δεῖται, ὁ βασιλεὺς δὲ μόνου θεοῦ. μιμοῦ τοίνυν τὸν οὐδενὸς δεόμενον, καὶ δαψιλεύου τοῖς αἰτοῦσι τὸν ἔλεον, μὴ ἀκριβολογούμενος περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, ἀλλὰ πᾶσι παρέχων τὰς πρὸς τὸ ζῆν αἰτήσεις. πολὺ γὰρ κρεῖττόν ἐστι διὰ τοὺς ἀξίους ἐλεεῖν καὶ τοὺς ἀναξίους, ἢ τοὺς ἀξίους ἀποστερεῖν διὰ τοὺς ἀναξίους.

64 Συγγνώμην αἰτούμενος ἁμαρτημάτων, συγγίνωσκε καὶ αὐτὸς τοῖς εἰς σὲ πλημμελοῦσιν, ὅτι ἀφέσει ἀντιδίδοται ἄφεσις. καὶ τῇ πρὸς τοὺς ὁμοδούλους ἡμῶν καταλλαγῇ, ἡ πρὸς θεὸν φιλία καὶ οἰκείωσις.

65 Δεῖ τὸν ἀμέμπτως ἀνάσσειν ἐσπουδακότα, καὶ τὰς τῶν ἔξωθεν ἀδοξίας φυλάττεσθαι, καὶ ἑαυτὸν πρὸ ἐκείνων αἰσχύνεσθαι, ἵνα καὶ τοῦ φανερῶς ἁμαρτάνειν δι' ἐκείνους ἀπέχηται, καὶ τοῦ κατ' ἰδίαν πλημμελεῖν ὑφ' ἑαυτοῦ κωλύεται. εἰ γὰρ οἱ ὑπήκοοι αἰδοῦς ἄξιοι φαίνονται, πολλῷ πλέον ὁ βασιλεὺς ἄξιος ταύτης γίνεται.

65 Ἰδιώτου μὲν εἶναι κακίαν φημὶ, τὸ πράττειν φαῦλα

καὶ

omnibus hominibus ab eo ſis prælatus, magis omnibus eum honeſtare feſtina. Porrò id ipſe honeſtamentum arbitratur maximum, ſi quaſi teipſum, factos à ſe tuearis: atq; ut debiti exolutionẽ, benefaciendi munus adimpleas.

Recurrere ad ſupernũ auxiliũ cũ hõ quiuis debet, ſalutẽ qui expetat: tum ante omneis Imperator, utpote qui pro omnib. ſolicitus eſt. quũ enim à deo cuſtodiatur, tã hoſtes generoſa manu debellat, q̃ ſuos ſedulò communit.

Deus nulla re indiget, Impator ſolo deo. Imitare igiť nullius indigũ, petẽtibusq; fac uberẽ miſericordię copiã, nõ exacta & ad uiuũ reſecãte rẽ rõne impẽſarũ tuũ erga famulatũ utẽs, ſed omniũ de ſuſtinẽda uita petitionib. ſatis faciẽs. Lõge eñ ſatius ẽ merito dignorũ etiã indignis miſereri, q̃ indignorũ uitio dignos ijs defrauda

Veniã quũ delictorũ tuorũ (re quę merẽtur petas, ipſe q̃q; te offẽdẽtib. ignoſce, qm̃ remiſſioni retribuiť remiſſio, noſtręq; cũ cõſeruis noſtris recõciliationi, dei amicitia & familiaritas.

Qui inculpabiliter principẽ agere ſtudet, cũ notas cauere debet, quę forinſecus inuruntur, tũ ſeipſum ante alios uerecundari, ut & aperte delinquere abſtineat ꝓpter alios, & à ſeipſo cohibeať, quo minus priuata ſeorſũ flagitia cõmittat. Si eñ ex ſubditis ſunt, q reuerẽtia digni habentur, multo magis ea dignus Imperator efficitur.

Priuati uitiũ eſſe aſſero, patrare praua (

καὶ κολάσεως ἄξια. ἄρχοντος δὲ πονηρίαν, τὸ μὴ ποιεῖν τὰ καλὰ, καὶ σωτηρίας πρόξενα. οὐ γὰρ ἡ τῶν κακῶν ἀποχὴ δικαιοῖ τὸν κρατοῦντα, ἀλλ' ἡ τῶν καλῶν προσοχὴ στεφανοῖ τὸν τοιοῦτον. μὴ μόνον τοίνυν πονηρίας ἀπέχεσθαι λογιζέσθω, ἀλλὰ καὶ δικαιοσύνης ἀντέχεσθαι σπουδαζέτω.

67 Ἀξιωμάτων λαμπρότητας οὐ δυσωπεῖται ὁ θάνατος. κατὰ πάντων γὰρ ἐπιβάλλει τοὺς παμφάγους αὐτοῦ ὀδόντας. οὐκοῦν πρὸ τῆς ἐκείνου ἀπαραιτήτου παρουσίας, μεταθῶμεν εἰς οὐρανὸν τὴν τῶν χρημάτων περιουσίαν. οὐδεὶς γὰρ ἃ ἐν κόσμῳ συνάγει, ἐκεῖσε ἀποδημήσας ἀπάγει, ἀλλὰ πάντα καταλιπὼν ἐπὶ γῆς, γυμνὸς λογοθετεῖται τὸν βίον αὐτοῦ.

68 Κύριος μὲν πάντων ἐστὶν ὁ βασιλεὺς, δοῦλος δὲ μετὰ πάντων ὑπάρχει θεοῦ. τότε δὲ μάλιστα κληθήσεται κύριος, ὅταν αὐτὸς ἑαυτοῦ δεσπόζῃ, καὶ ταῖς ἀτόποις ἡδοναῖς μὴ δουλεύῃ, ἀλλὰ σύμμαχον ἔχων τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν, τὸν ἀήττητον αὐτοκράτορα τῶν ἀλόγων παθῶν, τοὺς πανδαμάτορας ἔρωτας τῇ πανοπλίᾳ τῆς σωφροσύνης καταγωνίζεται.

69 Ὃν τρόπον αἱ σκιαὶ τοῖς σώμασιν ἕπονται, οὕτως αἱ ἁμαρτίαι ταῖς ψυχαῖς ἀκολουθοῦσιν, ἐναργῶς τὰς πράξεις ἐξεικονίζουσαι. διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρίσει ἀρνύσασθαι. αὐτὰ γὰρ ἑκάστου καταμαρτυρήσει τὰ πράγματα, οὐ φωνὴν ἀφιέντα, ἀλλὰ τοιαῦτα φαινόμενα, οἷα παρ' ἡμῶν ἐπράχθησαν.

70 Νηὸς ποντοπορούσης μιμεῖται διάβασιν ἡ βραχυτελὴς τοῦ παρόντος βίου κατάστασις, ἡμᾶς τοὺς αὐτῆς πλωτῆρας λανθάνουσα, καὶ κατὰ μικρὸν παρασύρουσα

δρόμον,

ſupplicioq; digna: principis uero culpã, nõ facere quæ honeſta ſunt, ſalutemq; pariunt. neq; enim malorũ abſtinentia iuſtificat potentem, ſed bonorũ editio coronat eundem. Ne igitur malitia dũtaxat abſtinere cogitet, ſed iuſtitiam etiam capeſſere contendat.

Dignitatum ſplendores mors haud reformidat, omnibus enim uoraces ſuos dẽtes infligit. Ergo ante illius ineluctabilẽ aduentum, opum copiam tranſportemus in cœlum. Nemo enim quę colligit in mundo, illuc profectus abducit, ſed omnib. in terra derelictis, nudus de uita ſua (reddit rationẽ.

Imperator ut eſt omniũ dominus, ita cũ omnibus dei ſeruus exiſtit. Tum igitur demũ uocabitur dominus, quũ ipſe ſibi dominari, nec illicitis uoluptatib. famulari patietur, tum adiutricẽ piam rationem aſſumens, inuictam ſcilicet imperatricem animi perturbationum rationis expertium, indomitas cupiditates armatura caſtimoniæ debellabit.

Quẽadmodũ umbræ corpora ſectant̃, ſic animas flagitia comitãtur euidẽti effigie actiones exprimentia: ideo nõ datur in iudicio negare. Ipſa enim uniuſcuiuſq; opera obteſtabuntur, haud ſanè uocẽ emittẽdo, ſed talia prorſus ſeſe repręſentando, qualia iam à nobis patrata ſint.

Nauis per mare cõmeantis imitatur tranſitũ cõpẽdioſa pręſentis uitæ cõditio, qua ſanè nos nautas fallẽs ſuos, & pedetẽtim cunctãti raptãs

δρόμον, καὶ πρὸς ἴδιον ἑκάστου παραπέμπουσι τέλος. εἰ τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, παραδράμωμεν τὰ παρατρέχοντα τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ προσδράμωμεν τοῖς εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων μένουσιν.

71 Ὁ σοβαρὸς καὶ ὑπόφρυς ἄνθρωπος, μὴ ὡς ταῦρος ὑψίκερως ἐπαιρέσθω, ἀλλ' ἐννοείτω τῆς σαρκὸς τὴν ὑπόστασιν, καὶ παυέτω τῆς καρδίας τὴν ἔπαρσιν. εἰ γὰρ καὶ γέγονεν ἄρχων τῆς γῆς, μὴ ἀγνοείτω ὑπάρχων ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ χοῦς ἐπὶ θρόνον ἀναβαίνων, καὶ εἰς αὐτὴν μετὰ χρόνον καταβαίνων.

72 Σπούδαζε διαπαντὸς ἀνίκητε βασιλεῦ. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς κλίμακας ἀναβαίνειν ἀρξάμενοι, οὐ πρότερον ἵστανται τῆς ἐπὶ τὰ ἄνω φορᾶς, πρὶν ἂν τῆς ἄκρας ἐφίκωνται βαθμίδος, οὕτω καὶ αὐτὸς ἔχου τῆς τῶν καλῶν ἀναβάσεως, ὅπως ἂν καὶ τῆς ἄνω βασιλείας ἀπολαύσειας, ἣν σοι παράσχοι χριστὸς μετὰ τῆς ὁμοζύγου, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ βασιλευομένων, εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΟΡΚΟΣ.

Ὄμνυμι ἀπόλλωνα ἰητρὸν, καὶ ἀσκληπιὸν, καὶ ὑγείαν, καὶ πανάκειαν, καὶ θεοὺς πάντας τε καὶ πάσας ἵστορας ποιούμενος ἐπιτελέες ποιήσειν κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὸν ὅρκον τόνδε, καὶ ξυγγραφὴν τήνδε. ἡγήσασθαι δὲ τὸν διδάξαντά με τὴν τέχνην ταύτην ἴσα καὶ γενέτῃσι ἐμοῖσι, καὶ βίου κοινώσασθαι, καὶ χρεῶν χρηΐζοντι μετάδοσιν ποιήσασθαι, καὶ γένος

τὸ

cursu, tandem ad suum cuiusq; exitum perducit. Si igitur hæc ita se habent, prætercurramus præcurrētia mundi negocia, adcurramusq; his quæ ad secula seculorum permanent.

Fastuosus & superciliosus homo, ne ut taur9 alticornis eleuet, sed animaduertens carnis sub sistentiā, sedare debet cordis tumorē. Nā etsi factus est princeps in terra, ne tamen ignoret sese ortū ex terra, quū ex puluere ad soliū conscendere, atq; in puluerē tandē descendere possit.

Studeto semper inuictissime Imperator: & si cuti scalas qui scandunt, nō prius desistunt, aut ad superiora ferri desinūt, quàm ad supremum perueniant gradum: ita tu quoq; iugiter honestorum ascensum continuato. Sic fiet ut cœlestis quoq; regni fructum aliquando percipias, quod utinā & tibi tribuat & coniugi Christus rex omnium & qui regnāt & qui regnantur in secula, Amen.

Hippocr. Iusiurandum.

TEstor Apollinē medicum & Aesculapiū Hygiamq; & Panaceā Aesculapij filios, & deos ac deas omneis: me quantū in me erit, & quantū ingeniū meū ualebit, hæc omnia ob seruaturū quæ hoc iureiurādo, atq; ijs tabellis continentur. Tributurū me præceptori meo à quo hāc artē edoctus sum, nō minus q̄ parenti, à quo sum genitus: uitam cū eo cōmunicaturum: res omneis quas illi necessarias esse intelligam, pro uirib9 meis ministraturū: Progeniē

τὸ δὲ ἐξ ἑωυτέου ἀδελφοῖς ἴσον ἐπικρινέειν ἄῤῥεσι, καὶ διδάξειν τὴν τέχνην ταύτην ἢν χρηΐζωσι ἄνευ μισθοῦ καὶ ξυγγραφῆς. παραγγελίης τε, καὶ ἀκροήσιος, καὶ τῆς λοιπῆς ἁπάσης μαθήσιος μετάδοσιν ποιήσασθαι υἱοῖσί τε ἐμοῖσι καὶ τοῖσι τοῦ ἐμὲ διδάξαντος, καὶ μαθηταῖς συγγεγραμμένοις τε καὶ ὡρκισμένοις νόμῳ ἰητρικῷ, ἄλλῳ δὲ οὐδενί. διαιτήμασί τε χρήσομαι ἐπ᾽ ὠφελείῃ καμνόντων κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν, ἐπὶ δηλήσει δὲ καὶ ἀδικίῃ εἴρξειν. οὐ δώσω δὲ οὐδενὶ φάρμακον αἰτηθεὶς θανάσιμον, οὐδὲ ὑφηγήσομαι συμβουλίην τοιήνδε. ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ πεσσὸν φθόριον δώσω. ἁγνῶς δὲ καὶ ὁσίως διατηρήσω βίον τὸν ἐμὸν, καὶ τέχνην τὴν ἐμήν. οὐ τεμέω δὲ οὐδὲ μὴν λιθιῶντας. ἐκχωρήσω δὲ ἐργάτῃσιν ἀνδράσι πρήξιος τῆσδε. εἰς οἰκίας δὲ ὁκόσας ἂν ἐσίω, ἐσελεύσομαι ἐπ᾽ ὠφελείῃ καμνόντων, ἐκτὸς ἐὼν πάσης ἀδικίης ἑκουσίης, καὶ φθορίης τῆς τε ἄλλης, καὶ ἀφροδισίων ἔργων, ἐπί τε γυναικείων σωμάτων καὶ ἀνδρείων, ἐλευθέρων τε καὶ δούλων, ἃ δ᾽ ἂν ἐν θεραπείῃ ἢ ἴδω, ἢ ἀκούσω, ἢ καὶ ἄνευ θεραπείης κατὰ βίον ἀνθρώπων. ἃ μὴ χρῆ ποτε ἐκλαλέεσθαι ἔξω, σιγήσομαι, ἄῤῥητα ἡγεύμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα. ὅρκον μὲν οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι, καὶ μὴ ξυγχέοντι, εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου καὶ τέχνης δοξαζομένῳ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον, παραβαίνοντι δὲ καὶ ἐπιορκοῦντι τἀναντία τουτέων.

ΤΕΛΟΣ.

eius fratrum loco habiturū. hanc artē sine mercede & sine pactionibus edocturum. Precepta omnia libere & fideliter traditurū meis & praeceptoris mei liberis, cæterisq; discipulis, qui se legibus medicinæ astrinxerint, atq; iurati fuerint, alij præterea nemini. In curandis ægrotis pro uiribus & pro ingenio meo rebus necessarijs usurū: nemini ægritudinē dilaturū, nihil p iniuriā facturū. Rogatū lætale uenenū nemini daturū, neq; id cuiq; consulturū: neq; mulieri prægnanti ad interficiendū cōceptū fœtū pessum porrecturū: uitam meam atq; artem meā puram atq; integrā seruaturū. Laboranteis lapillo haudquaq; excisurum, sed expertis huius artis hoc negociū permissurū: quācunq; domū ingressus fuero, duntaxat liberandis ægrotis operam daturū. Omnē iniuriam, omnē corruptelam, omne genus turpitudinis, res etiam uenereas spōte mea euitaturū, siue muliebria corpora curauero, siue uirilia, siue hominis liberi, siue serui. quæ inter curandū uel uidero uel audiero, uel etiam extra curā in uita hominum cognouero, quæ reticēda esse intelligam, nemini aperturū, sed intemeratā taciturnitatem seruaturum. Præsens igitur iusiurandū integrè atq; incorrupte seruanti mihi, omnia tam in uita q̃ in arte mea prospera feliciaq; succedāt, & gloria in æternum parata sit, transgredienti uero atq; periuro contraria omnia eueniant.

FINIS.

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΟΣ ἱεροδιάκονος τοῖς ἐντευξομένοις χαίρειν.

Ὅμηρος μὲν ὁ τῶν ποιητῶν γονιμώτατος, τῶν τοῦ Χίου παίδων ἑαυτοῦ παρατεθέντων παιδεύεσθαι, Βατραχομυομαχίαν τε καὶ ἐπικιχλίδας, καθάπερ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλα ὅσα παιγνίων ἀνάμεστα τοῖς τε παισὶν ἐκείνου, καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις χαριζόμενος, συνετίθετο. ἵνα τῶν μαθημάτων ἀρχόμενοι, τούτων ἥδιον ἀκροῶνται, καὶ μὴ τῶν τὰ παίδων ὦτα διακναίειν φιλούντων. τῶν μεταγενεστέρων δέ τις τὸν ποιητὴν ἀπομιμεῖσθαι βουλόμενος, πόλεμόν τινα γαλῆς πλασάμενος καὶ μυῶν, εἰς κωμῳδίας τάξιν παρήγαγε, μέτρῳ ἰαμβείῳ χρησάμενος. τούτου δέ μοι ταῖς χερσὶν ἐμπεσόντος, ἔδοξεν ἅμα μὲν τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων δῶρον ἀπεργάσασθαι καταθύμιον, εἰ τοῦτο ὥσπερ τινὰ νέαν ᾠδὴν τυπώσαντες ἀποπέμψομεν. ἅμα δὲ καὶ οἷόν τινα κήρυκα προεκπέμψαι τῆς οὐ μετὰ πολὺ τυπωθησομένης ἰωνιᾶς. ἐφ᾽ ἣν πολλὴν σπουδὴν ὁ ἐμὸς πατὴρ κατεβάλετο. τὰς γὰρ διατριβὰς ἐν Ῥώμῃ πάλαι ποιούμενος, γασπάει τῷ αἰδεσιμωτάτῳ ἐπισκόπῳ τοῦ ὅσμευ συναγωγὴν παροιμιῶν συνθεῖναι ὑπέσχετο. ἀρξάμενος δὲ τῶν παροιμιῶν, συνυπεμνήσθη καὶ γνωμῶν, ἀποφθεγμάτων τε καὶ ὑποθηκῶν ἀρχαιοτάτων καὶ σοφωτάτων ἀνδρῶν. ἀδελφὰ γὰρ ἀλλήλοις εἰσί, παροιμίαι καὶ γνῶμαι, καὶ ὑποθῆκαι καὶ ἀποφθέγματα. νομίζω δὲ τὸ βιβλίον τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων, ὅτι πλείστην παρέξειν γε τὴν ὠφέλειαν.

ἃ γὰρ

ἃ γὰρ ἂν διὰ πολλῆς σπουδῆς τε καὶ ἀναγνώσεως ἠρανίσαντο, εἴγε τῶν βιβλίων ηὐπόρησαν, ταῦτά γε πάντα ἐκεῖσε συνηγμένα, καθάπερ ἐν ἰωνιᾷ ταῖς μελίσσαις τὰ ἄνθη, ἔξεσται τοῖς πᾶσιν ἀνιδρωτὶ ἀποδρέπεσθαι. τὴν μὲν οὖν γαλεωμυομαχίαν, ἣν ὁ συνθεὶς, ὅστις ἂν ἦν, καλῶς πάνυ καὶ ἀστείως συνέθετο, τανῦν τοῖς φιλομαθέσιν ἐκπέμπομεν. οὐ μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τὴν ἰωνιὰν ἐκδώσομεν ἐντυπώσαντες, παρ' ἧς οὐχ ὅπως εὐφροσύνην, ἀλλὰ καὶ μεγίστην ὠφέλειαν οἱ σπουδαῖοι καρπώσονται.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ γαλεωμυομαχίας.

Τοῦ μυῶν κυριεύοντος ἐν ὀπῇ τινὶ ζοφώδει καὶ κατασκιασμένῃ προσμένοντος, Κρεΐλλου κατονομασμένου, καὶ τῆς γαλῆς τῇδε κἀκεῖσε δρομαίως περιβλεπούσης, καὶ τὸν τοῦδε συνήθως δρόμον ἀνιχνευομένης, ὁ Κρεΐλλος μὴ φέρων ταύτης τὴν διηνεκῆ περισκόπευσιν, τῷ τούτου ὁμαίμονι προσελθὼν, ὃς τὴν τοῦ Τυροκλόπου ἀξίαν αὐτῷ περιέφερε, καὶ τούτῳ συμβούλῳ χρησάμενος, ᾧ τινι τρόπῳ ταύτην κατατροπώσεται, πόλεμον ἄσπονδον κατ' αὐτῆς διεδρακρίας μεμελετήκασι, καὶ πλεῖστον μυῶν ἀθροισμὸν συνηθροικότες ἀμφότεροι, καὶ ὅπλα νενουθετηκότες, καὶ πάμπλειστα παροξύναντες, ἡβηδὸν παρελθόντες πρὸς αὐτὴν αὐτεξήεσαν. καὶ δὴ προσκεκρουκότες ἑκάτεροι, τὸν τοῦ Κρεΐλλου υἱὸν ἡ γαλῆ κρατήσασα, καὶ τοῖς ὄνυξι ταύτης ἀγρίως σπαράξασα, παραυτίκα τὸν νεανίαν εἰσβέβρωκεν. ἄγγελος δὲ τῶν μυῶν καθεωρακὼς τὸ γινόμενον, εὐθέως πρὸς τὴν δάμαρτα τοῦ Κρεΐλλου ὑπέστρεψε, μηνύσων αὐτῇ τὸν τοῦ προσφιλεστάτου παιδὸς χαλεπώτατον θάνατον. τούτων τοίνυν ἐπὶ τὸ πολὺ μαχομένων, ξύλον κατελθὸν σεσημμένον ἐξ ὑπὲρ τῆς στέγης, τὰ νεῦρα τῆς γαλῆς κατέθλασε, καὶ νικηταὶ τῆς μάχης οἱ μύες ὡράθησαν.

Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.

Κρεΐλλος. Τυροκλόπος. Κῆρυξ. Χορὸς θεραπαινίδων. Ὁμευνέτης Κρεΐλλου. Ἄγγελος. Προλογίζει δὲ ὁ Κρεΐλλος.

Τίτον

Τί τὴν τοσαύτην ἀνδρικώτατοι χρόνον,
μένοντες εἴσω τῶν ὀπῶν ἀγεννῶς,
δειλῷ συνόντες καὶ φρίκῃ καὶ δειλίᾳ,
καὶ δυσμόρως διάγοντες οἰκεῖον βίον,
μὴ δὲ προκύψαι τῆς ὀπῆς ἠρημένοι,
ἀλλ᾽ οἰκτρότατοι καὶ φόβου πεπλησμένοι,
βίον σκοτεινὸν ἀθλίως μυωξίαις
ζῶμεν, καθάπερ οἱ πεφυλακισμένοι,
καὶ νύκτα τὴν σύμπαντα τοῦ χρόνου δρόμον
μακρὰν δοκοῦμεν καὶ σκιὰν τοῦ θανάτου,
ὡς οἱ ζοφώδεις κιμμέριοι τοῦ λόγου,
οἱ ποντικῶν ἔχοντες ἀμβλυωπίαν.
ζόφωσιν ἑξάμηνον εἵλκον τοῦ βίου;
κἂν μὴ θέλωμεν, ὦμεν ἐν μυωξίαις. τυρ.
εἰ γὰρ προελθεῖν, ὡς λέγεις, θαρσαλέως
τολμήσομεν βαίνοντες ἀσχέτῳ δρόμῳ,
τάχιστ᾽ ἂν ἐμπέσοιμεν αἰπεῖ κινδύνῳ,
καὶ πραγμάτων ἴδοιμεν οἰκεῖον μόρον,
καὶ τὸν σκοτεινὸν ἀϊδωνέως τόπον,
λάβοιμεν ἀντίποινον ἀκρατοσύνης.
πῶς γοῦν περιεμπέσωμεν, ὡς φῄς, κινδύνῳ, κρε.
καὶ τὸν βίον βλέπωμεν ἀθλίῳ μόρῳ,
ληφθέντες εἴσω τῶν φρικωδῶν χειλέων, τυρ.
τῆς ἅρπαγος κρεῖλλε τῆς δολοπλόκου.
τίς ἐστιν αὕτη, μὴ φθονήσῃς τοῦ λέγειν, κρε.
οὐ γὰρ προχείρως περὶ σκοπῶ περιστρέφω.
ἣν γαλῆν ὠνόμασε τῶν ἀνθρώπων γένος, τυρ.
αὕτη γὰρ ἀεὶ χηραμὸν περιβλέπει,
καὶ μῦς ἐρευνᾷ, καὶ καθάπερ οἱ κύνες

ἰχνηλα-

ἰχνηλατοῦσι τοὺς λαγωοὺς ποικίλως
τὸν αὐτὸν αὖ τῇ σκανδαλοπλόκῳ τρόπον
ἡμᾶς διϊχνεῖ λυγγικὸν βλέπουσά τι.

κρε. οἶδ' ἣν πόθεν ἡρμήνευσας ἀκριβεστάτως,
καὶ γὰρ πρὸ καιροῦ τὴν ἐμὴν θυγατέρα,
λυχνογλύφην δὲ φημί, τὴν πεφιλημένην
οἰκτρῶς κατημάλλαξε φεῦ μοι πραγμάτων.

τυρ. κἀμοῦ τὸ τέκνον τὴν φίλην χορδοκόπον,
καὶ τὸν ποθεινὸν σιτοδάρπην καὶ φίλον,
εἰς ἐκδίκησιν τῆς ἀδελφῆς ἐλθόντα.

κρε. τί γοῦν κατωκνήσαμεν ὡς θηλυδρίαι,
καὶ προέδομεν τὸν φόνον τῶν φιλτάτων;

τυρ. καὶ τί προσῆκον ἐργάσασθαι τυγχάνει;

κρε. εἰς ἀντάμυναν ἀπιδεῖν τῆς παμφάγου,
καὶ τῶν θανόντων ἐκδικῆσαι τὸν μόρον.

τυρ. ποίῳ τρόπῳ κάτειπε σὺ σαφηνίσει.

κρε. μόθον πρὸς αὐτὴν ἀτρόμως τετευχότες.

τυρ. δέδοικα καὶ πέφρικα μὴ σφαγισμένοι,
χ' ἡμεῖς φανῶμεν, καὶ καταβεβρωμένοι,
καὶ κύρμα γαλῆς φεῦ γενώμεθα ξένον.

κρε. καὶ τοῦτο δῶχ' ἕκητι τῶν τεθνηκότων.
καὶ γὰρ γινώσκεις τοὺς γραφεῖς αἰνουμένους
τῶν συγγραφῶν ἕκητι καὶ τῶν γνωρίμων,
παίδων, ἀδελφῶν, γνωρίμων, φυτοσπόρων
θανόντας ἀπλήρωτον ἕλκοντας κλέος.

τυρ. ἴσημι πάντως. ἀλλὰ δεινὸν τυγχάνει
λιπεῖν τὸ λαμπρὸν στάδιον τῆς ἡμέρας,
καὶ τῷ σκοτεινῷ συγκαλυφθῆναι τάφῳ.

κρε. οὐκ οἶδας ἦν μέγιστον ἄρωμεν κράτος.

καὶ

καὶ πικροτάτῳ τῷδε δώσομεν μόρῳ.
τυρ. ὅτῳ τρόπῳ δύναιμ' ἂν; σαφήνιζέ μοι.
κρε. αὐτῇ μαχησμὸν συστάδην δεδρακότες.
τυρ. κρεῖττον μοι δοκεῖ συμβαλεῖν λαθριδίως.
κρε. ποία δ' ὄνησις λάθρα τοῦ προσιέναι;
τυρ. εἰ γὰρ προγνώσει τοῖς δόλοις προσανέχειν,
ὡς εἰς μαχησμὸν αἱρετὸν συνεστάναι,
καὶ συμμάχων ὅμιλον εἰς αὐτὴν λάβῃ,
καὶ συμβαλοῦσα, τηνικαῦτα τὸ στέφος
ἀρεῖ παραπαύσασα τὴν ἡμῶν ἴλην.
κρε. χ' ἡμεῖς κατ' ἶσον συμμάχων ὁμηγύρει
λάβωμεν εἰς ἄρηξιν ὡς εἰθισμένον.
τυρ. οὐκ οἶδα πῶς πρὶν συνιστῶντες τὸν μόθον
πρὸς τὸ στράτευμα τῶν γαλῶν καὶ βατράχων,
καὶ συμμάχων εἴχομεν κράτιστον νέφος;
κρε. ἴσημι πῶς κάκιστον εἴδομεν μόρον
παίδων, ὁμαίμων, γνωρίμων, φυτεσπόρων,
μικροῦ δ' ἀπωλώλαμεν ἡμεῖς τῷ τότε.
τυρ. δέδοικα καὶ νῦν μὴ θάνωμεν τῷ βόθρῳ.
κρε. οὐ νὴ θεῶν πλήρωμα τῶν ἐνυπνίων
ἄελπίς εἰμι, καὶ γὰρ ἐξ ὀνειράτων.
τυρ. τί γοῦν ὄνειρον ἐμφανῶς ἑώρακας;
κρε. ὁ ζεὺς γὰρ ὤφθη κατ' ὄναρ κνώσσοντί μοι,
καὶ θάρσος ἐντέθεικε τῇ μῇ καρδίᾳ.
καὶ χαῖρε. λήψῃ προσπεφώνηκε κράτος.
τυρ. τίνι προσωμοίωτο καὶ ἰδεῖν φράσον,
κρε. τῷ τυρολείχᾳ, τῷ φρονίμῳ πρεσβύτῃ.
τυρ. πῶς δ' οὐκ ἐπ' ἄλλων ὡράθη σοι τὸν χρόνους;
κρε. ἐμαῖς ἀπειλαῖς ὡράθη ποιαλέος.

τυρ. τί γοῦν ἐπηπείλησας αὐτὸς τὸν πόλον
οἰκοῦντι, καὶ λέγοντι τοῖς ἀθανάτοις,
σειρὰν μεγίστην ἐξανάψαι τοῦ πόλου,
καὶ πάντας ἕλξαι χειρὶ πανσθενεστάτῃ;
κρε. Καὶ τοῦτον ἠπείληκα τούτῳ μυρία.
καὶ γὰρ καθ᾽ αὑτὸν ἱστορῶν μου τὸν βίον
ὅπως μυχῶν ἔσωθεν οἰκτρῶς γωνίας,
ὅλως σκοτεινός εἰμι, καὶ ζόφου γέμων,
καὶ δεῖμα δ᾽ αἰνὸν δέδειμαι ναὶ καὶ τρέμω
ζῶον πονηρὸν ἔμπλεων ἀδικίας,
ὤμοζον, ὠλόλυζον, ἠθύμουν μέγα,
ἔκοπτον, ἐσπάραττον εἰκέαν γένυν,
καὶ τὸν θεὸν ὕπατον ὕβριζον δία.
καὶ προσέθηκα τοῖς στεναγμοῖς σὺν χόλῳ,
δεινὰς ἀπειλὰς παντελῶς δειμαλέως.
τυρ. τί γοῦν ἐπηπείληκας; εἰπὲ καὶ τόδε.
κρε. ὡς εἴπερ οὐ θήσει με νικητὴν μέγαν,
καὶ παγκράτιστον τῇ μάχῃ στεφανίτην,
τάχα προσελθὼν τὸν ναὸν τῶν θυμάτων,
ἅπαντα θήσω πρὸς τροφὴν τῆς κοιλίας.
τυρ. κἀγὼ συνέλθω σὺν συνεύνῳ καὶ τέκνοις.
ἀλλ᾽ ὡς ἔοικε τὸν μῦθον καθιστόρεις.
κρε. Ναὶ δῆτα καὶ σύμπαντας ἀρτίως μύας
κεκληκέναι πρόθυμον εἰς ἐκκλησίαν.
τυρ. οὐ νῦν ἐπεὶ δέδοικτο τὸν φοιτωμένων,
ἀπαλλαγῆναι τοῦ σκοτοκρύπτου βίου.
ἐλευθερωθῆναι τε γαλῶν τοῦ φόβου.
τοὺς μῦς ἅπαντας ἀρτίως συγκλητέον.
καὶ πρῶτον εἰς κατάρξιν ἰτέον λόγων,

ὑπὸ-

τῶν πρεπόντων προσφέρειν εὐτολμίαν.
ἢ καὶ στρατηγοὺς στρατηγῶν εἰργακότες,
καὶ ταξιάρχας καὶ λοχαγοὺς, ὡς θέμις,
λογχηφόρους τε καὶ κραταιοὺς ὁπλίτας,
αὐτεξίωμεν εἰς μόθον τεταγμένοι.

κρε. καλῶς προσέφης καὶ σοφῶς καὶ κοσμίως.
καὶ γὰρ τὸ γῆρας νουθετεῖ, καὶ σωφρόνως.
κῆρυξ ἴτω δὲ καὶ καλείτω τοὺς μύας.

κῆρυξ ἰδοὺ πάρεισι μύαρχοι συνηγμένοι,
καὶ σοῦ προεστήκασι βουλευτηρίῳ.

κρε. ἐγὼ μὲν ὦ σύνταγμα γενναίων φίλων,
ὑπέικτην ὑπόμιλον ἐκ πολλοῦ χρόνου,
πολλὴν καταγνοὺς τῶν πάλαι πεφυκότων
τὴν ἀσθένειαν καὶ κακίστην δουλείαν,
αὐθ' ὧν τῆς εἴσω φωλεῶν μυχαιτάτων,
μένοντες οὐκ ἄτολμον εἶχον καρδίαν.
ἀλλ' ὡς κλινήρεις, καὶ μέλει πρῳμένοι
ἔπτησαν ἐλθεῖν εἰς μάχην ἐναντίων,
ἤδη στρατεύειν ἴσοφεν θαῤῥαλέως.
οὐ γὰρ πρόσωπον μοῦ δέδοικα καὶ φίλον
σθένος φέρουσι, καὶ κρατοῦσι μυρίων
πομπὰς τελοῦσι καὶ κρότοις ἠνημμένων,
τρέμειν προελθεῖν τῆς ἐμῆς μυωξίας.
ὑμεῖς δ' ἑτοίμως τὸν λόγον δεδεγμένοι,
ὡς εὐγενῶν πέλοντες ἐκ φυταπόρων,
καὶ πανσθενῶς ἔχοντες αὐτῶν τοὺς πόνους,
μὴ νωχελεῖς γένησθε πρὸς τὰ πρακτέα,
μηδ' ὀκνήσητε μηδαμῶς ὦ γενναδαι.
ἀλλ' ὡς τάχισθ' ἅπαντες ὦ θεῖοι μύες

ἴτε προθύμως εἰς νέαν στρατηγίαν,
ζῆλον λαβόντες τῆς ἐμῆς ἐξουσίας.
ἐγὼ γὰρ οὐκ ὤκνησα πώποτ' εἰς μόθον.
ἀλλ' ὡς ἀληθῆ ἐκ νέας ἡλικίας,
ὃν τὸ στρατηγεῖν ἀνδρικῶς ἐτραπόμην.
πάσαις δὲ πάντη προσβολαῖς ἐπεκράτουν.
γένους γὰρ φύεις εὐγενοῦς ἐξ ὀσφύος,
ὡς ἴστε πάντες τὰ πάλαι θρυλλούμενα,
ὧν αἱ δυνάμεις καὶ φρενῶν γοργουσία
ἐμοὺς γονεῖς ἕλκοντας ἄπλετον κλέος,
οὓς χαρτοδιάπτας ὀνομασμένους λέγω.
οὐκ ἠθέλησα ζῆν τὸν ἄπονον βίον,
ἀλλ' εἰς μάθησιν τῶν στρατηγικωτάτων
ἀπῆλθον εὐθὺς ἐκ νέου μειρακίου,
ἤσκησα κοντὸν καὶ σπάθην σὺν ἀσπίδι,
βαίνειν ἐφ' ἵππους, καὶ στρέφεσθαι ποικίλως,
βάλλειν τὸν ἐχθρὸν εὐστόχως καὶ καιρίως,
τείνειν τὸ τόξον καὶ τὸν ἰὸν ἱέναι,
καὶ πᾶσαν ἁπλῶς τὴν στρατηγίαν τέχνην,
μετῆλθον ὡς ἅπαντες οἱ στρατηλάται.
μόθων δὲ πολλῶν ἐγκρατὴς δεδειγμένος,
καὶ πλεῖστα δοῦλα τῆς ἐμῆς ἐμπειρίας
ἔθνη δεδειχώς, ἦλθον εἰς μυαρχίαν.
πάντων ἄριστος καὶ μέγας κεκριμένος,
καὶ νῦν δὲ παγκάκιστον ἔγνων τυγχάνειν
τὸν αὐθάμιλλον τοῦ διὸς καὶ τῆς ῥέας,
ζῶον τρέμειν τι μικρὸν ἠθλιωμένον.
τοίνυν κελεύω τοὺς ἐμοὶ πεφιλημένους,
ἅπαντας εἰς σύνταξιν ἐλθεῖν τῆς μάχης,

στοραῖς

στερρῶς, κρατερῶς, εὐσθενῶς, εὐκαρδίως,
σοφῶς, γενναίως, εὐφυῶς ὡπλισμένους.
τανῦν δὲ λοιπόν, ἴτε πρὸς τὰς οἰκίας,
τὴν αὔριον δ᾽ ἕωθεν ὦ στρατηλάται,
πάντα κινῆσαι βούλομαι θαῤῥαλέως.
δοκεῖ γὰρ οὕτω συμφέρειν πρὸς τὸ πέρας.
τυρ. ἐπείπερ ἤδη πάντες εἰς τὰς οἰκίας
ἀπῆλθον, ὥρα τοι καθευδῆσαι κλίνη.
ἄπειμι κἀγὼ πρὸς κλίνην τὴν ἰδίαν.
κρε. εἴρηκας ὀρθῶς, τοιγαροῦν πειρατέον.
χορ. ὦ ποῖον ἄλγος νῦν κρατεῖ με καὶ θλίβει.
ὦ ζεῦ τί δρῶ περὶ προύσης ἡμέρας;
δεινὸς λογισμὸς ἔχει με τὸν δεσπότην,
γαλῆ προσάψαι μᾶλλον οὐ λαθειδίως.
δοκῶ γὰρ αὐτὸν σὺν πάσῃ στρατηγίᾳ
θανεῖν, λιπόντα τὸν φαεσφόρον λύχνον,
ἄπολλον, ἁγνόμαντι, φοῖβε, λοξία,
τί δρῶ δρῶ; φεῦ, παπαί, φεῦ μοι πάλιν.
κατατομὰξ ὦ πόνων κακῶν.
αἲ, αἴ, ἰού, ἰοὺ ὦ κακῶν πονημάτων.
ἡμι. ἴσως κρατήσει τὴν μάχην κατακράτος,
ἄπιστ᾽ ἄπιστα, καινὰ καινὰ μοι λέγεις.
τὸ τοῦ διὸς θέλημα νῦν ὑπαρξάτω.
τυρ. ὁρῶ θέουσαν ἐπὶ ὕελον ἡμέραν.
κρε. καὶ μὴν κἀγὼ δέδορκα τὴν λαμπηδόνα.
τυρ. καὶ τοιγαροῦν λίπωμεν ὕπνον καὶ κλίνην.
οἶς δὲ καὶ βοῦς τοῖς θεοῖς τεθυκότες,
πρὸς τὸν μαχησμὸν δ᾽ ἐξίκωμεν ἀτρόμως.
δεῖ γὰρ πρὸ πάντων ἱλεοῦν θεὸν γε πόλων.

ἱερε. Ἰδοὺ θύσαντες ἐκκαλοῦμεν τὸν δία,
καὶ τὴν ἀθήναν καὶ τὸν ἑρμῆν καὶ πᾶνα,
καὶ τὸν ποσειδῶ, καὶ τὸν ἁγνὸν λοξίαν.
ἥραν σὺν αὐτοῖς, ἄρτεμιν τ' ὀρειβάτην,
πλούτωνα, λητὼ, σὺν ἅδῃ περσεφόνην,
καὶ πάντας ἄλλους, καὶ προσέτι τὴν πόλιν.

χορ. ὦ πάντες, ὦ σύμπαντες, ὦ θεοὶ μόνοι,
ὅσοι τ' ἄνωθεν καὶ κάτω κληρουχίαν
ἔχοντες, ἐστὲ τῶν καλῶν χορηγέται,
πρόσιτε ναὶ πρόσιτε καρτερωτάτως,
τῶν δεσποτῶν μου τὴν νέαν στρατηγίαν,
καὶ τῶν τελούντων πρὸς τὸ παμφάγον γένος.

ὁ μῦς. νῦν εἴθε νικήσειαν ὦ Ζεῦ δέσποτα μόθῳ
ἐμοὶ στρατηγοὶ καὶ σύνευνος καὶ τέκνον.

χορ. καλὸν τὸ νικᾶν, ἀλλὰ δειλία μ' ἔχει.

γυνὴ κἀγὼ δέδοικα, καὶ τρέμω κατακράτος.

χορ. δεινὸν γάρ ἐστι δυσμενῶν δυανδρία.

γυνὴ ὦ Ζεῦ Βασιλεῦ χρυσὸν ἐργάσαι μόθον.

χορ. ἀεὶ τὸ θεῖον τῶν καλῶν ἅπαν νέμει.

γυνὴ εἰ μὲν κρατήσει τῶν μυῶν αἱ πληθύες
ἰσχύουσι τῶν ἐναντιουμένης,
ἐν αὖ τὸ λοιπὸν ἀνύσοιμεν τὸν βίον,
καὶ τὸν φόβον ῥίψαιμεν ὡς πορρωτάτω.

χορός ναὶ δὴ γένοιτο τοῦτο σὺν θεῷ λέγω.

γυνὴ εἰ δ' ἥττονες γένοιντο τῶν ἐναντίας,
καὶ πρὸς φυγὴν βλέψωσιν ὡς τετραμμένοι,
ἅπαντα φροῦδα πεσγενήσεται τάχα.

χορ. ὡς εἴθε μὴ γένοιτο, μὴ δ' ἔσοιτό μοι.

γυνὴ καὶ πᾶς γένηται δοῦλος αἰχμαλωσίᾳ,

χορ. οὐκ, ἀλλὰ δεινὸν βρῶμα τῆς ἐναντίας.
γυνή κἀγὼ δὲ δούλη παισὶ σὺν τοῖς φιλτάτοις,
ἡ πρὶν κυρία προσφανήσομαι τάχα.
χορ. ἥκιστα δούλη σὺ γενήσῃ σὺν τέκνοις,
ἀλλ' ὡς ἀληθῶς βρῶμα τῆς ἀδδηφάγου.
γυνή τί γοῦν προλίπω τὸ γλυκύτατον φάος,
καὶ συγκαλυφθῶ τῇ κόνει ἐν τῷ τάφῳ.
χορ. σίγα σίγα δέσποινα, δεινόν τι βλέπω.
ἕνα μὲν ὁρῶ θέοντα τὴν ἐσπασμένον,
καὶ πυκνὸν ἀσθμαίνοντα καὶ πεπληγμένον.
ἄγγ. κυρία ποῦ πάρεστι, τίς δηλωσάτω;
χορ. ἔξεστί σοι θέλοντι ταύτην εἰσβλέπειν.
ἄγγ. τάλαινα πεντάλαινα καὶ τρισαθλία,
πέπτωκε προθεὶς ὁ ψιχάρπαξ ἐν μάχῃ.
γυνή ὦ τοῦ ποθεινοῦ καὶ πεφιλημένου τέκνου,
πέπτωκεν ἡ μὴ τοῦ γήρως βακτηρία,
ὢ τῶν πόνων ὢ τῶν πόνων ἰαλέμων.
ποῖ ποῖ τὰ πάντα δεινὰ τῶν ἀγγελμάτων.
ἰοὺ θανοῦμαι, τίς γένωμαι, ποῦ φύγω,
ποῖ βῶ; πλήρειμαι τῶν μελῶν ἀῤῥωσίας.
ὦ παῖ, παπαῖ, παῖ φιλτάτη θεωρία.
χορ. τέτλαθί μοι τέτλαθι, παῦσαι τῶν γόων.
γυνή ὦ ζοῦ τεκναῷ διφρευλιτανοτρέπον.
χορ. αἲ αἲ τάλαινα μῆτερ ἠθλιωμένη,
ἐπίσχου ἄρτι τοὺς ἀπειρείτους γόους.
γυνή ὦ φιλτάτη πρόσοψις, ὦ παῖ μοι φίλε.
χορ. φέρειν πρέπον σοι τὴν ἄπειρον αἰκίαν,
μαθεῖν δὲ λοιπὸν τἀπίλοιπα τοῦ μόθου.
γυνή ἀλλ' οὐ σθένω λέγειν τοῦ πόνου τὴν πικρίαν.

Χορός τίς νῶν ὄνησις ἐκ γόων ἀμετρίας;
γυνή αὐτὴν διαρρήξαιμι, καὶ τάχει θάνω.
Χορ. μὴ δῆτα τοῦτο μηδὲ συστρέφειν θέλε.
γυνή καὶ πῶς ἀνεκτὸν μὴ πεφύρθαι καὶ στένειν.
Χορ. τί δὲ στένουσα τοὺς λογισμοὺς κουφίζεις;
οὐδ' εἰς θανόντας ἐξεγείρει τοῦ τάφου.
γυνή παυθεῖσα τί πράξαιμι τῶν στεναγμάτων;
Χορ. μαθεῖν θέλησον τἀπίλοιπα τοῦ μόθου.
γυνή καὶ τίς κατείπῃ ταῦτα, καὶ σαφηνίσῃ;
Χορ. ὁ τῶν παρόντων ἄγγελος ἀγγελμάτων.
γυνή καὶ ποῦ πάρεστιν; Χορ. εἰσορᾶν ἔξεστί σοι.
γυνή ἐκ τοῦ πάθους ὄλωλα καὶ συνετρίβην,
καὶ τὰς κόρας ἤμβλυνα τὰς τῶν ὀμμάτων.
Χορ. ἅπαν λέγ' οὖν κινητὸν ἀγγεληφόρε,
ὅπως μὲν ἔστι τῆς μάχης ἡ τραχύτης,
καὶ πῶς ὁ παῖς πέπτωκε καὶ προὐρρύη;
ἄγγ. εἴπω καθεξῆς, ἢ τέμω τὰς ἐμφάσεις.
Χορ. ἑξῆς ἅπαν ἔξειπε συμβὰν τῇ μάχῃ,
αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τὸν λόγον διηνύεπων.
ἄγγ. εἴπω τὰ πάντα, τοιγαροῦν ἀκουστέον.
ἐπεὶ γὰρ εἰς σύμμιξιν ἦλθον τῆς μάχης,
πρῶτον μὲν ὁ κράτιστος ἐθνοσατράπης,
ὁ Ψιχολείχης συμβαλὼν τῷ παμφάγῳ
ἥλητο καὶ πέπτωκεν, οἰκτρά τις θέα.
καὶ πᾶσα τούτου στρατιὰ διεφθάρη.
ἔπειτ' ἐπῆλθεν ἄλλος ἀρχισατράπης,
ὃς παῖς ὠνόμαστο κωληνοκλόπος.
καὶ ταὐτὸν αὐτῷ πτῶμα πέπτωκε ξένον,
οὐδ' ὑπομείνας προσβολὴν βραχυτάτην.

ὡς γοῦν ἑώρα τοὺς κραταιοὺς σατράπας
ἤδη πεσόντας ὁ Ψιχάρπαξ, καὶ Βόσιν
οἰκτρὰν φανέντα σὺν στρατῷ τῷ παμφάγῳ,
ὀργῆς ἐπλήσθη καὶ χόλου βαρυτάτου.
θυμοῦ γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο πικρία,
εἰ μὴ ζέσις τις αἵματος πρὸς καρδίαν.
λαβὼν δὲ κοντὸν χερσὶν ἐστομωμένον,
ἐπῆλθεν αὐτῇ τῇ τεθανατωκυίᾳ.
ἡ δ᾽ εἰσιδοῦσα τοῦτον ἡτοιμασμένον,
ἐκ τοῦ σύνεγγυς πρὸς σφαγὴν ἑστηκότα,
καὶ κοντῷ ἐκτείνοντα καρτεροτάτῳ,
ὥρμησεν αὐτὸν συλλαβεῖν παραυτίκα,
καὶ δὴ κατεῖχε τοῖς ὄνυξιν ἀγρίως,
καὶ σὺν τάχει βέβρωκε τὸν νεανίαν.
χορ. καὶ ταῦτ᾽ ἔτ᾽ ὄψει τοῦ φίλου φυτοσπόρου;
γυνή τὸ μεῖζον αὐτὸ τυγχάνει μοι τοῦ πάθους.
ἀγγ. ἐγὼ δ᾽ ἐπεὶ δέδορκα τοῦτο τὸ πρᾶγμα,
προσῆλθον ὦ πότνια σοὶ πεφρακέναι.
γυνή ὡς εἴθε μὴ δ᾽ ἐπῆλθες ἀγγεληφόρε,
μέγιστον ἦν μοι μηδόλως προσιέναι.
οὐκ ἂν γὰρ ἀκμὴν τῷ πάθει συνεσχέθην.
ἀγγ. ἐγὼ μὲν οὖν ἄπειμι τὴν ὀπισθίαν.
γυνή ἔλθοις κακῶν ἥκιστα μηνυτὴς πάλιν.
χορ. κακὸς κακῶς ὄλοιτο νῦν ὁ πυρφόρος.
γυνή δέδοικεν ἡμᾶς πυρφορήσας τῷ λόγῳ.
χορ. ὦ ποῖον ἄνθος τῶν μυῶν ἀπεκρύβη.
ἐμοὶ δοκεῖ κάλλιστον εἶναι καὶ πρέπον
σύνθρηνον ᾆσαι παιδὶ τῷ πεπτωκότι.
γυνή καλῶς ἔφησας, τοιγαροῦν θρηνητέον,

ἄγγ. πρώτιστα σὺ κρότησον ἀρχὴν τοῦ πάθους.
γυνή ἆ παπαὶ παπαί, ποῦ ποῦ, παπαὶ πολλάκις.
χορ. ποῦ κρεῖλλε ποῦ ποῦ παπαὶ δέσποτα.
γυνή ἆ ἆ πόθι παῖ τοῦ ποτ' ἀπέβης τέκνον;
χορ. ποῖ ποῖ καλυφθεὶς ἐξαπέπτης τοῦ βίου.
γυνή ὢ ὢ πόθεν ποῖ τῶν πόνων ἰαλέμων.
χορ. ἰαλέμων ὢ καὶ πάλιν ἰαλέμων.
γυνή αἶ αἶ λέλοιπα τὸν λύχνον τὸν ἡμέρας.
χόρ. ἅπανθ' ἅπαντα τοῦ βίου, τέφρα, κόνις,
ἁπαξάπαντα τοῦ βίου σκιὰ μόνον.
γυνή οἴ οἴ πανώλεθρον ὦ ψιχάρπαξ ὦ τέκνον.
χορ. ἀρκεῖ, τὸ λοιπὸν βαῖνε μὴ περαιτέρω.
ἤδη βλέπω γὰρ ἄγγελον ταχυδρόμον.
γυνή δέδοικα δεινὸν μὴ πάλιν τί μοι φράσῃ.
χορ. οὐκ ὦ σεβαστή. Γυν. πῶς δ' οἶδας; Χορ. πῶς ἄρα.
φαιδρῷ προσώπῳ τὸν δρόμον διατρέχων.
γυνή ὡς εἴθε χρηστὸν ἄγγελον ζοῦ μοι πρόσω.
ἑτέρ. ἄγγ. ἡ δεσπότις πέφυκε ποῦ τίς εἰπάτω.
χορ. πάρεστιν, ἰδοὺ καὶ θέλεις εἴπερ βλέπε.
ἄγγ. πάγχρυσε φαιδρὰ μὴ τεθλιμμένη γίνου,
κἀμοὶ βράβευε δῶρα τῶν ἀγγελμάτων.
γυνή ἔξειπε, μὴ χλεύαζε κομποῤῥημόνως.
ἄγγ. ἂν μοι νεμῇς πρώτιστα δῶρα τοῦ λόγου.
γυνή εἰπόντι δώσω καὶ πράξω συντόμως.
ἄγγ. τέθνηκεν ἡ τάλαινα γαλῆ τῶν μόθων,
γυνή ἆ ἆ κροτήσω καὶ χαρήσομαι πλέον.
ἄγγ. νικησάτω γὰρ ἡ χαρὰ τὴν αἰτίαν.
γυνή ὑφ' ἡδονῆς μέγιστον ὀρχοῦμαι πάνυ.
χορ. τὸ τοῦ μόθου πρότερον μάθωμεν φίλη,

καὶ

καὶ πῶς τέθνηκε δυσμενὴς ὁ παμφάγος.
γυνή. διεξιπάτω δὴ πᾶσαν ἀγγελιφόρος
τὴν συγκρότησιν τῆς μάχης, καὶ τὸν μῶλον
τοῦ ἀγριωποῦ καὶ κακῆς μυοκτόνου.
χορ. ἡ δεσπότις λέλακε τὴν γλῶτταν κρότει.
ἀγγ. ἰδοὺ τὸν ἑρμηνὴν ἐντρεπίζω τοῦ λόγου.
ὑμεῖς δ᾽ ἑτοίμως ὦσιν οὖσιν ὀρθίοις,
ἐνωτίσασθε τῶν ἐφορμημένων μάχων.
ὡς γὰρ ὁ δεινὸς σωματοφθόρος μόθος
ἔσχηκεν ἀρχὴν προσβολῆς δυσκοσμίας,
καὶ πρῶτον μὲν πέπτωκεν ἐθνοσατράπης
ὁ ψιχολείχης, εἶθ᾽ ὁ κωληκοκλόπος,
ἔπειθ᾽ ὁ παῖς τοῦ καλοῦ μου δεσπότου,
ἤλγησεν οὗτος τῷ πάθει τὴν καρδίαν,
ἰδὼν τὸν υἱὸν τὸν φίλον τεθνηκότα.
καὶ τὴν ὑπ᾽ αὐτὸν στρατιὰν προτρέψας,
ἐπῆλθεν ἀπρὶξ τῷ φθόρῳ τῷ παμφάγῳ,
καὶ πρὸς ἅμιλλαν ἀτρόμως συνεπλάκη,
πλεῖστον δὲ καιρὸν ἀνθυπηγωνισμένων,
καὶ μηδενὸς φεύγοντος, ἀλλ᾽ ἑστηκότες,
ξύλον κατελθὸν τῆς ὑπὸρ τάτης στέγης,
ἔτει παλαιῷ καὶ χρόνῳ τεθρασμένον,
ἔπληξεν αὐτὴν ἐν μέσῳ μεταφρένων,
καὶ νεῦρα συντέθλακεν αὐτῆς αὐτίκα,
καὶ πρὸς βαθὺ πέπτωκεν ἀΐδωνέως.
καὶ τὴν πρὶν ἡμῶν δυσμενῆ καταχρατῆ,
ἄσπονδον, ἀμείλικτον, ἠγριωμένην,
ἔδειξεν ἅπαν ἐκτάδην ἡπλωμένην.
χορ. ζώοις ἀλύπως, εὐθαλῶς, εὐκαρδίως,

τοὺς λυκάβαντας μή πω πεπληρωμένους.
ἀνθ' ὧν περ ἦλθον ἄγγελος ποθουμένων,
καὶ τὸν φόνον προὔφηνας ἡμῖν τοῦ φθόρου.
ἤδη γὰρ εἶδον τοῦ ποθουμένου τέλος,
εὐληφὸς ἄρτι καὶ καλῶς ἠνυσμένον.

ΤΕΛΟΣ.

INDEX FABVLARVM.

Canis

Leo,

FINIS.

BASILEAE PER IOANNEM HERVAGIVM ANNO Salutis M. D. XLV.